

BEATI URBANI II

PONTIFICIS ROMANI

EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA.

I.

Epistola Urbani papæ II. ad Salzburgensem aliosque episcopos. — Eos de sua in summum pontificem electione certos facit, hortaturque ut viriliter pro Ecclesia certent.

(Anno 1088.)

[DOM MARTÈNE *Ampl. Collect.* I, 529, ex ms. Sancti Germani a Pratis.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili Salzburgensi archiepiscopo, cæterisque reverendissimis episcopis, Pataviensi, Wirceburgensi, Wormatiensi, Augustensi, Constantiensi, et venerandis abbatibus, et gloriosissimis WELPHONI B. et B. atque omnibus majoribus et minoribus beati Petri fidelibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Nosse volumus beatitudinem vestram, quæ circa nos gesta sunt noviter: reverendissimi siquidem fratres nostri episcopi et cardinales, Saviensis videlicet, Tusculanensis, Albanensis, Signensis præterea et Portuensis legationem, et consensum, et petitionem ferens omnium fidelium laicorum nostræ parti faventium clericorum Romæ eligentium, et religiosissimus abbas Casinensis omnium diaconorum, et R. cardinalis tituli S. Clementis omnium cardinalium, nec non et B. præfectus omnium fidelium laicorum, una cum 21 episcopis et quatuor abbatibus apud Terracinam coadunati, et triduo jejunio cum multis precibus communiter celebrato, Dominico tandem die IV Idus Martii mihi omnium indignissimo contra omne votum et desiderium, Deus scit, et plurimum renitenti regimen sedis apostolicæ commiserunt, et omnium tam præsentium quam et absentium predictorum fidelium consensu me eluges, et auctoritatem atque imperium sanctæ memoriæ prædecessorum meorum Gregorii et Victoris habere se super hoc asserentes, longe impar viribus meis imposuerunt; sed quoniam, ut ante Deum loquar, nulla honoris ambitione, nulla omnino presumptione, sed sola tot tantorumque religiosorum virorum non absque periculo contemnenda obedientia, confidens insuper de misericordia omnipotentis Dei, tantum onus in præsentem in tam periculoso tempore subire sum coactus. Rogamus et obsecramus in Domino Jesu, ut in ea quam cœpistis et quam domino et prædecessori nostro beatæ memo-

ria Gregorio semper ostendistis fidelitate et devotione, et benevolentia firmiter maneat, sanctamque Romanam Ecclesiam matrem vestram, omnibus quibus valeatis auxiliis et consiliis adjuvetis. De me porro ita in omnibus consulto, et credite sicut de beatissimo Patre nostro papa Gregorio, cujus ex toto sequi vestigia cupiens, omnia quæ respuit respicio, quæ damnavit damno, quæ dilexit prorsus amplector, quæ vero rata et catholica duxerit confirmo et approbo, et ad postremum in utramque partem qualiter ipse sensit in omnibus omnino sentio atque consentio. Nunc ergo precor et amplector fraternitatem vestram, ut agatis viriliter atque constanter, et confortemini in potentia virtutis Dei ascendentes ex adverso et opposites murum pro domo Israel, ut strenuissimi Domini bellatores stetis in prælio in die ipsius. Vos ergo qui spiritualiter estis, eos qui instructi non sunt verbis et exemplis instruite, et exhortamini sicut scitis et necessitas exigit hujus periculosi temporis. Cum enim apud vos eram, tales vos omnes inveni, ut voce ipsius Domini possem elamare: Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israel; qui autem perseveraverit in finem, hic salvus erit. Insuper apud omnipotentis Dei misericordiam continuas preces effundite, quatenus et Ecclesiam suam sanctam in gradum pristinum misericorditer restaurare dignetur. Ipse autem Deus pacis conterat Satanam sub pedibus vestri velociter. Gratia Domini nostri Jesu Christi sit cum omnibus vobis, dilectissimi in Christo.

Datum apud Terracinam III Idus (3) Martii.

II.

Epistola Urbani II papæ ad Hugonem abbatem Cluniacensem. — Pontificatum sibi delutum nuntiat. Rogat ut ad se veniat.

(Anno 1088.)

[MABILL., *Annal. Bened.* V, 251.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, Hugoni reverendissimo abbati Cluniacensi, omnique ejus sancto conventui salutem et apostolicam benedictionem.

Quoniam sanctitatem vestram satis avidam exaltationis Romanæ Ecclesiæ novimus, ea quæ circa nos acta sunt compendio vobis notificare curamus. Notum itaque facimus dilectioni vestræ, quod apud Ter-

(3) Creatus est summus pontifex Urbanus II quarto Idus Martii, anno 1088. Die altera, id est III Idus Martii, inquit Bertoldus ad hunc annum, missis litteris omnibus catholicis, et suam ordinationem omnibus declaravit, et se in omnibus vestigia sui præ-

decessoris piæ memoriæ Gregorii papæ observaturus denuntiavit. Has porro litteras a Baronio desideratas eo libentius evulgamus, quo plura de creatione Urbani II continent, quæ aut leguntur nusquam, aut plane aliter referuntur.

racinam Campaniæ civitatem sanctæ Romanæ Ecclesiæ episcopi et cardinales, Portuensis videlicet, Sabiniensis, Tusculanus, Albanensis et Signensis, cum aliis episcopis numero sexdecim et abbatibus quatuor, aliisque quamplurimis viris religiosis convenientibus; cum Portuensis episcopus omnium Romanorum clericorum catholiciæ parti faventium se legatum diceret, abbas vero Casinensis cardinalis diaconus cæterorum diaconorum; P. quoque cardinalis tituli Sancti Clementis omnium cardinalium; præsertim autem Urbis laicorum omnium se ferre assereret legationem, eumque post triduanum jejunium, supplicationibus multis magnisque ad Deum precibus vehementer insisterent, quod ego quidem omnino dignus non fui, tandem me sibi quarto Idus Martii in pontificem elegerunt. Quibus, Deum testor, non ambitionis causa, nec alienius dignitatis desiderio assensum præbui; sed quia tot tantisque viris inobediens esse verebar, talique quali tempore si quantum ad me periclitanti Ecclesiæ non subvenirem, Deum me offendere metuebam; præsertim cum prædecessores meos viros omni veneratione dignos, Gregorium scilicet atque Victorem, hoc sibi divine præcepisse asserunt. Rogo igitur, desiderantissime, nimiumque te deprecor ut, si qua tibi sunt pietatis viscera, si qua filii et alumni tui est tibi memoria, me multum id cupientem tua præsentia consolari, sanctamque matrem tuam Romanam Ecclesiam, si unquam possibile fuerit, tuo multum nobis optabili adventu visitare digneris. At vero, si id fieri nequit, ut tales de filiis tuis confratribus meis te ad nos mandare non pigeat, in quibus te videam, te suscipiam, tuæ consolationis in immensis perturbationibus positus verba cognoscam, qui tuam charitatem tuæque dilectionis affectum mihi repræsentent, qui qualiter et tu omniumque fratrum nostrorum se habeat congregatio mihi denuntient. Precor autem ut omnem sanctorum fratrum congregationem commonere facias, ut apud omnipotentis Dei clementiam preces effundant, quatenus et nos et Ecclesiam suam sanctam, quæ tantis videtur subjacere periculis, in pristinum restaurare statum dignetur. Noveris enim omnibus specialius hoc negotium super te pendere. Vale.

Datum III Idus Maii apud Terracinam (3').

III.

Urbani II papæ epistola ad episcopos, clerum et populum Viennensis provinciae. — De Viennensi archiepiscopo eligendo, cum hæc metropolis jam diu pastore esset destituta.

(Anno 1088.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, tom. XIV, pag. 689, ex *Biblioth. Floriac.*, parte III, p. 74.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus episcopis et confratribus, Valentino (*Gontardo*), Genevensi (*Guidoni*), Maurianensi (*Courado*),

(3') Hæc epistola scripta videtur postredie ejus electionis, adeoque forte legendum in Idus Martii, nisi si post dedicationem Bantini monasterii Terracinam

A Gratianopolitano (*Hugoni*), Diensi (*Isnioni*) et Viariensi (*Joanni*), et universo clero et populo Viennensis Ecclesiæ, salutem et apostolicam benedictionem.

Nolumus latere fraternitatem vestram nos sola gratia Dei, nullis nostris præcedentibus meritis, de unanimi et universali catholicorum consensu ad Romanam Ecclesiam ac Romani pontificalis culmen electos. Unde quoniam, ut Scriptura testatur, *frater fratrem adjuvans, civitas munita et fortis* (*Prov. XIII, 19*), rogamus vos et obsecramus in Domino Jesu Christo, ut tam pro nobis quam pro sancta matre vestra Romana Ecclesia incessanter Dominum exoretis, quatenus quod ejus nutu inchoare potuimus, universis inimicorum obstaculis superatis, ad dignos sibi que placentes effectus perducere valeamus. Nos autem pro certo sciatis Ecclesiam vestram multum diligere, eamque inter cæteras nostræ providentiæ commissas Ecclesias magno amoris voto cupere honorare. Quoniam igitur jam diu vestra metropolis pastore cognoscitur destituta, apostolica vobis præceptione mandamus ut eidem Ecclesiæ, quantocius poteritis, aptum et idoneum pastorem eligere procuretis. Tanta enim dilatio magnum detrimentum, magnam animarum solet afferre perniciem. Canonica etiam auctoritate cautum esse nostis, quod ultra tres menses episcopo suo Ecclesia vacare non debet; quanto igitur minus per tot annorum curricula! Et quoniam solitum est, in spatio quo vacat Ecclesia, a nonnullis irreligiosis hominibus ejus ac beneficia diripi, apostolica hoc omnimode auctoritate interdicens mandamus; hoc quoque specialiter præcipientes ut Ecclesia Romanensis et Ecclesia B. Petri de Campania, quæ subjure additione Viennensis Ecclesiæ antiquitus fuisse noscuntur, eidem Ecclesiæ quiete permaneant, et nulla magna parvaque persona vel ipsas Ecclesias, vel earum bona Viennæ Ecclesiæ, absque alicujus personæ molestatione seu diminutione, quietam et illibata permanere sub sui pontificis apostolica auctoritate decernimus. Obtemperantes vos jussionibus nostris omnipotens Deus benedicat.

IV.

D *Urbani II papæ epistola ad Lanfrancum Cantuariensem archiepiscopum. — De Ecclesiæ angustiis ac de suscepto pontificatu.*

(Anno 1088.)

[Edidit THEINERUS, *Disquisit. critic.*, p. 207.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, LANFRANCO sanctæ Cantuariorum Ecclesiæ reverendissimo archiepiscopo salutem et apostolicam benedictionem.

Non latere credimus prudentiam tuam, charissime Pater, quot procellis, quot tempestatibus ex longo jam tempore patitur navis Petri jactata seu negligente illo seu potius dormiente ad ipsam fere sub-

revertit, unde in Siciliam transmiserit. Quanquam haud verisimile est Urbanum tam sero electionem suam amantissimo Patri significasse.

mersionem perducta sit. Pervenisse etiam ad aures religionis tuæ non dubitamus, quod expetente nos atque cogente universa catholicorum duntaxat Ecclesia, præcedente quoque gemina dominorum prædecessorum nostrorum Gregorii atque Vitellii inevitabili præceptione, temporis etiam necessitate permaxima constringente, ad summum Romanæ sedis sacerdotium indigni omnino et prorsus tanto officio impares, quo nescio de iudicio proveci sumus. Quod videlicet quomodo et qualiter gestum sit, si non forsitan plene addicisti, dilectissimus filius noster Rogerus, cardinalis Ecclesiæ nostræ subdiaconus, ordine toto referre valebit. Nunc itaque, quoniam sanctæ Romanæ Ecclesiæ matris videlicet tuæ unum te hoc tempore de primoribus filium nobilissimum et verissimum scimus, ad ejus servitium, ad ejus defensionem, ad ejus denique debitam obedientiam fraternitatem tuam litteris præsentibus invitamus, et ut ei in tantis necessitatibus tantisque periculis et consilii et auxilii tui dexteram porrigas, enixius flagitamus. Religiosiquidem prudentia et fides egregia tua ubique terrarum Dei gratia famosa et celebris est. Ecclesia vero, cui præsidēs, quam specialius esse Romanæ debeat Ecclesiæ obediens ac devota, per quam scilicet catholicæ fidei rudimenta suscipiens a servitute est demoniaca liberata, non est incognitum. Studeat igitur ac satagat prudentia tua pro scire pro posse Romanæ Ecclesiæ modis omnibus subvenire, studeat nostras Ecclesias locorum scilicet diversitate distantes, catholicorum morum unitate connectere, et si quid in partibus illis apostolicæ sedi contrarium, si quid forte ejus auctoritati repugnans invenieris secundum datam tibi divinitus sapientiam redargue, fortiter reprime, sagaciter cura corrigere. Regem etiam ipsum nostrum charissimum filium, auctorabilis fraternitas tua conveniat, hortetur et moneat, ut et ipse quoque pro modo suo pro officio suo multis periculis et maximis necessitatibus laborantem matrem suam Romanam Ecclesiam consilio et solatio suo adjuvare et honorare studeat. Et quoniam, ut Scriptura loquitur, amicus in necessitate probatur, et item: Non cognoscitur in bonis amicus, nec celatur in malis inimicus, necessitatis hoc tempus minime negligendum ducat, sed si quam fidem, si quam Romanæ Ecclesiæ amicitiam debet, nunc cum opportunum quammaxime est, liberalis et devotus ostendat. Pecuniam porro, quam de regno eodem beatus Petrus consuetudinaliter solebat accipere, per hunc supradictum filium nostrum Rogerum sive per alium suum fidelem legatum una cum eo vel usque Cluniacum quantocius potuerit transmittat, ut et gratiam ejusdem beati Petri adipisci valeat, et nos super augmentatione et exaltatione regni sui promptos semper et paratos inveniat. Præterea orationibus sanctitatis tuæ nos devotissime committentes, præsentium latorem Rogerum tibi plurimum commenda-

mus, ut et ei in servitio beati Petri et adiutorium in omnibus, quibus indigerit, tribuas exoramus.

Data apud Terracinam quarta Idus Aprilis.

V.

Primatus Ecclesiæ Toletanæ in Hispaniis restituitur.
(Anno 1088.)

[MABILLON et RUINART, *Ouvr. posth.* III, 344.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri BERNARDO, archiepiscopo Toletano, ejusque successoribus in perpetuum.

Cunctis sanctorum decretales scientibus institutiones liquet quantæ Toletana Ecclesia dignitatis fuerit ex antiquo et quantæ in Hispaniis et Gallis regionibus (4) auctoritatis exstiterit, quantæque per eam in ecclesiasticis negotiis utilitates accreverint, sed peccato populi promerente a Saracenis eadem civitas capta, et ad nihilum Christianæ religionis illic libertas redacta est, adeo ut per annos trecentos pene septuaginta nulla illic vignerit Christiani pontificii dignitas. Nostris autem temporibus divina populum suum respiciente clementia, studio Ildefonsi gloriosissimi regis, latore populi Christiani Saracenis expulsis, Christianorum viribus [at., juribus] Toletana civitas est restituta. Igitur voluntate et consensu unanimi comprovincialium populorum, pontificum atque principum, et Ildefonsi excellentis regis te, frater charissime Bernarde, primum illius urbis post tanta tempora præsulem eligi divine placuit examini majestatis. Et nos ergo miserationi supernæ gratiæ respondentes, quia per tanta terrarum mariumque discrimina Romanæ auctoritatem Ecclesiæ suppliciter expetisti, auctoritatem Christianam Toletanæ Ecclesiæ restituere non negamus. Gaudemus etiam corde [at., gaudentes ergo corde, etc.] lætissimo, et magnas, ut decet, Deo gratias agimus, quod tantam nostris temporibus, dignatus est Christiano populo donare victoriam, statumque ejusdem urbis quoad nostras etiam facultates stabilire atque augere, ipso adjuvante, præoptamus, tum benivolentia Ecclesiæ Romanæ solita, et digna Toletanæ Ecclesiæ reverentia, tum charissimi filii nostri præstantissimi regis Ildefonsi precibus invitati, pallium tibi, frater venerabilis Bernarde, ex apostolorum Petri et Pauli benedictione contradimus, plenitudinem scilicet omnis sacerdotalis dignitatis, teque, secundum quod ejusdem urbis antiquitus constat exstitisse pontifices, in totis Hispaniarum regis primatem privilegii nostri sanctione statuimus. Primatem te universi præsules Hispaniarum respiciant, et ad te, si quid inter eos questione dignum exortum fuerit, referent, salva tamen Romanæ Ecclesiæ auctoritate, et metropolitanorum privilegiis singulorum. Toletanam ergo ecclesiam jure perpetuo tibi tuisque, si divina præstiterit gratia, successoribus canonicis tenore hujus privilegii confirmamus, etc.

Datum Anagninæ per manus Joannis S. R. E. dia-

(4) Id de Gallia parte intelligendum quæ Wesigotthis parebat, nempe Narbonensi provincia.

coni cardinalis et præsignatoris domini Urbani secundi papæ Idibus Octobris, anno Dominicæ Incarnationis 1088, indictione xi, anno pontificatus domini Urbani papæ primo.

VI.

Urbani II epistola ad Ildefonsum Gallicie regem : — Toletanam Ecclesiam Sarracenis ereptam gratuita. Commendat Bernardum, archiepiscopum Toletanum, a sese pallio donatum, prima: emoue in totis Hispaniarum regnis constitutum.

(Anno 1088.)

[MABILLON et RUINART, *Ouvrages posth.* III, 346.]

URBANUS, etc., ILDEFONSO regi Gallicie.

Duo sunt, rex Ildefonso (4*), quibus principaliter mundus hic regitur, sacerdotalis dignitas et regalis potestas; sed sacerdotalis dignitas, fili charissime, tanto potestatem regiam antecedit, ut de ipsis regibus omnium rationem posituri sumus regi universorum. Quapropter pastoralis nos cura compellit, non solum de minorum, sed de majorum quoque salute pro viribus providere: quam pastori vero suas oves illasas restituere, quæ nobis commissæ sunt valeamus, tuæ præcipue debemus saluti prospicere quem Christianæ fidei propugnatorem Ecclesie Christus effecit. Memento ergo, memento, filii amantissime, quantam tibi gloriam divinæ contulit gratia majestatis, et sicut ipse tuum præ cæteris regnum nobilitavit, ita tu ei studeas præ cæteris devotius ac familiarius deservire. Dicit enim ipse Dominus per prophetam: *Honorificantes me honorificabo; qui autem me contemnunt, erunt ignobiles* (1 Reg. II, 50). Gratias itaque Domino et laboribus tuis agimus quod de Sarracenorum jure Toletana est Ecclesia liberata. Fratrem autem venerabilem Bernardum ejusdem urbis præsulem tuis exhortationibus invitati digne ac reverenter excepimus, et ei pallium contradentes, privilegium quoque Toletanæ Ecclesie antiquæ majestatis indulisimus. Ipsum enim in totis Hispaniarum regnis primatem statuimus, et quidquid Toletana Ecclesia antiquitus noscitur habuisse, nunc quoque ex apostolicæ sedis liberalitate in posterum habere censuimus. Tu illum ut patrem charissimum exaudias, et quæque tibi ex Domino nuntiaverit, obedire curato; et Ecclesiam ejus temporalibus non desistas auxiliis ac beneficiis exaltare. Inter cætera vero laudum tuarum præconia pervenit ad aures nostras, quod sine gravi dolore audire nequivimus, episcopum scilicet sancti Jacobi a te

A captum, et in captione ab episcopali dignitate depositum, quod canonibus noveris omnino contrarium, et catholicis auribus non ferendum, quod tanto nos amplius contristavit, quanto te ampliori affectione complectimur. Nunc tibi, rex gloriosissime Ildefonse, Dei et apostolorum vice mandamus, orantes, quatenus eundem episcopum suæ integræ restituas per Toletanum archiepiscopum dignitati; neque id per Richardum cardinalem sedis apostolicæ factum excusaveris; quia et canonibus omnino est contrarium, et Richardus tunc legatione sedis apostolicæ minime fungebatur. Quod ergo ille tunc gessit, quem Victor papa sanctæ memoriæ tertius legatione privaverat (5), nos irritum judicamus. In remissionem peccatorum et sedis apostolicæ obedientiam suæ dignitati episcopo restituto (6), et ad nostram præsentiam cum legatis tuis ipse perveniat canonice judicandus; sin autem facere nos erga dilectionem tuam compelleres invites, quod nos quoque fecisse nollemus. Memento religiosi principis Constantini, qui sacerdotum judicia nec audire voluit, indignum judicans dictos (7) ab hominibus judicari. Audi ergo in nobis Dominum et apostolos ejus, si te ab ipsis velis, et a nobis in iis quæ postulaveris exaudiri. Rex regum Dominus cor tuum gratiæ suæ fulgore illustret, victorias tibi tribuat, regnum tuum exaltet, itaque te semper vivere concedat, ut et temporali regno perfruaris feliciter, et æterno perenniter gauderis. Amen.

VII.

Urbanus II archiepiscopos Hispanie monet de restitutione primatus Toletani.

(Anno 1088.)

[MABILL. et RUINART, *Ouvr. posth.* III, 349.]

URBANUS, etc., Terraconensi (8) et cæteris Hispaniarum archiepiscopis.

Quisquis voluntatem gerit, ut sibi alii subiciantur, dignari non debet, ut ipsi quoque aliis sit subiectus. Hic enim ordo regiminis atque prælationis non solum in terrestri, sed in supercælesti quoque Ecclesia observatur, rege omnium disponente, ut si omnium principe alii aliis principentur. Toletanum siquidem archiepiscopum privilegii nostri auctoritate primatem in totis Hispaniarum regnis fore decrevimus, salva sedis apostolicæ auctoritate, et metropolitanorum privilegiis singulorum. Si quid igitur inter vos grave contigerit, quia ab apostolica sede procul estis, ad eum velut ad primatem vestrum omnium

(4*) Alias Ildefonsus seu Alfonsus, *Hispaniæ imperator* dictus. Ferdinandi filius, et frater Sancti Castellæ regis, qui anno 1072 successit ad annum 1109.

(5) Richardus abbas Sancti Victoris Massiliæ a Gregorio VII post Bernardum suum fratrem in Hispanias legatus, in concilio Beneventano an. 1087 excommunicatus fuerat cum Hugone Lugdunensi, quod post approbatam Victoris electionem, sese postmodum ejus obedientiæ subduxerant, ut in Gestis Urbani diximus, ex Chronico Casinensi lib. III, cap. 72.

(6) De hoc Compostellani episcopi negotio agimus in Urbani Gestis, vide excerpta ex Historia Compostellana supra.

(7) Labb. Aguir., etc., *deos*, legendum forte *dictos deos*, v. Rufin, etc.

(8) Vereor ne *Terraconensi* irrepserit. Quippe cum anno 1088 Bernardus Toleti antistes primatum recepit, nondum Terraconensis Ecclesia in metropolim restituta fuerat. Non enim videtur in subsequentes annos posse rejici hæc epistola, quæ non uni Terraconensi, sed universis Hispaniarum archiepiscopis inscripta est, ut eos moneat de Toletani primatus restitutione, quæ hoc anno facta est. Calistus II, epist. 34 *Ovetensem et Legionensem Ecclesias* Toletano archiepiscopo ab Urbano concessas fuisse scribit.

recurretis, ejusque judicio quæ vobis sunt gravia terminabitur. Quod si quid forte ipsius quoque iudicio nequiverit definitur, ad apostolicam sedem, ut dignum est, velut omnium sedium principem referretur. Qui autem vestrum sine metropolitanis propriis sunt, ipsi interim velut proprio subesse debent. Valet.

VIII.

Urbani II epistola ad Hugonem abbatem Cluniacensem de primatu collatio Ecclesie Toletanæ.

(Anno 1088.)

[MABILL. et RUIN., *Ouvr. posth.* III, 350.]

URBANUS, etc., HUGONI, abbati Cluniacensi, etc.

Venerabilem fratrem nostrum Bernardum Toletanæ Ecclesie præsullem tam pro tuæ postulatione dilectionis, quam pro ipsius reverentia religionis et Toletanæ Ecclesie honore reverenter excepimus. Ipsi etiam ad sedis apostolicæ et Romanæ Ecclesie ut matris omnium majestatem, quemadmodum dignum est devote ac simpliciter concurrenti antiquæ Ecclesie suæ prout rogasti munimenta concessimus, et privilegii nostri paginam pristina plenam dignitate, libenter indulgimus. Primatem episcoporum omnium, qui in Hispaniis sunt effecimus, et quæque super eo tua nos charitas flagitavit, cum pallii datione contradidimus. Tibi ergo par est amoris nostri studio respondere, et nostris ac Romanæ Ecclesie auxiliis fideliter deservire. Nos enim et præcipua te ac fratres tuos affectione diligimus, et omnia monasterii vestri loca, ubi liberum fuerit, in nostræ specialiter manus protectionem suscipimus; ita ut nec episcopus quilibet, nec legatus, nisi cui a nobis id ipsum specialiter injunctum fuerit, præter voluntatem tuam de vestris audeat negotiis judicare, salvo tamen jure episcoporum, quod in eis hactenus habuisse noscuntur. Vos ergo nostri semper in omnibus vestris ad Dominum precibus memores sitis; et sicut nos vos et vestra specialiter fovemus, ita vos nos apud Dominum spiritualiter commendare curetis; nosque ac Romanam Ecclesiam, ubi oportet, et ubi facultas est adjuvetis. Dominus omnipotens sua nos gratia foveat, conservet ac protegat. Amen.

IX.

Urbanus II monasterii Cluniacensis possessiones et privilegia confirmat, et Hugoni abbati mitræ, dalmaticæ chirothecarum, sandaliorum usum concedit.

(Anno 1088.)

[*Bibliotheca Cluniacensis*, p. 514.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, HUGONI sanctissimo abbati Cluniacensi, ejusque successoribus in perpetuum.

Cum omnibus sanctæ filii Ecclesie ex sedis apostolicæ auctoritate, et benevolentia debitores existimus, venerabilibus tamen personis atque locis, maxime quæ apostolicæ sedi semper specialius adhæserunt ac devotius, quæque ampliori religionis gloria eminent, propensiori nos convenit charitatis studio imminere. Tibi ergo, sanctissime, reverentissime ac dilectissime frater, tam ex antiquæ sedis

apostolicæ familiaritate, quam ex nobilissima tue tuique cœnobii religionis reverentia, singularis a vobis debetur prærogativa dilectionis. Est præterea quod nos tibi non minus, tuoque monasterio faciat debitores, quoniam per te monasticæ religionis rudimenta suscepisti. In tuo cœnobio per seculum sancti Spiritus gratiam sum renatus, cui hactenus impensiori gratia Romana Ecclesia dilectionis ac protectionis curam impendisse dignoscitur. Quidquid igitur libertatis, quidquid immunitatis, quidquid auctoritatis tibi, tuisque successoribus, tuoque cœnobio, per antecessorum nostrorum privilegia concessum fuisse constat, nos quoque hujus nostri decreti pagina conferimus, tradimus, confirmamus. Hoc insuper adjicientes, ut monasterium Sanctæ Mariæ de Charitate, monasterium S. Martini de Campis apud Parisios, monasterium Sancti Dionysii apud Nangetum, S. Mariæ de Nazara, S. Gewasii de Exis, S. Mariæ de Arulis, S. Petri de Campo-rotundo, S. Genesii in Elnensi episcopatu, S. Pauli in Valle olei, S. Mariæ de Cuharia, S. Mariæ de Salella, S. Mariæ de Tolosa, S. Trinitatis in Marciacense, quod tu in alodio proprio ædificasti, nunquam tuorumque successorum regimini ordinatione subtrahatur. Cætera vero omnia quæ antecessores nostri vestro monasterio privilegia tradiderunt, nos quoque contradimus atque firmamus. Moisiacense sæpe cœnobium, in ea, qua nunc est, in posterum libertate permaneat, nisi forte episcopus admiserit, propter quod ejus debeat ditione privari. Quicumque autem melioris vitæ appetit, vestrum voluerit advenire cœnobium, libera tibi, tuisque successoribus facultas maneat, secundum tenorem regulæ S. Patris nostri Benedicti eos suscipere. Præterea decernimus atque stabilimus ne quis ultra legatus Romani antistitis vices in vestris partibus agens, absque ipsius licentia vel præceptione, buccam in vos, aut vestra monasteria audeat aperire, vel nisi ad ipsum specialiter dirigatur. Episcopis vero, in quorum diocesis vestræ sunt facultates, omnino non liceat de vestris monachis aut monasteriis judicare. Salvo canonico illo jure, quod in eis hactenus habuerunt. Si quid autem causæ in eos habuerint, te, tuosve successores appellent. Quod si per vos illis nequiverit definitur, ad sedem apostolicam referatur, ejus solius, vel legati ejus iudicio definiendum. Tibi plane peculiari devotione concedimus, ut in processuum missarumque solemnibus mitra utaris episcopali. In præcipuis vero festivitatibus, id est in quinque, quas præcipuas habetis, et in Theophania, et in Ascensione, nec non et in Dedicatione vestræ Ecclesie, dalmaticam, chirothecas et sandalia induaris. Et hoc ad tuæ religionis evidentiam atque ostensionem nostræ peculiaris dilectionis, quam ex sede apostolica magis meritis exigentibus promereri. Tuam de cætero condecet sanctitatem, quemadmodum ab Romana Ecclesia specialius honoratur, ita ejusdem Ecclesie servitiis et utilitatibus singulariter insudare, quatenus et hactenus vobis ab eadem Ecclesia con-

cessa stabili tenore permaneant, et dignius vestrum A sit cœnobium in futuro majoris præmia gloriæ adipisci.

Datum Romæ per manus Joannis diaconi sanctæ Romanæ Ecclesiæ, prosignatoris domni Urbani II papæ. Kal. Novemb., indict. XI, anno Dominicæ Incarn. 1088, pontificatus vero ejusdem domni Urbani papæ primo.

X.

Urbani II papæ epistola ad Gothofredum Magalonensem episcopum. — Substantionensis comitatus et Magalonensis episcopatus investituram de manu ejus recipit. Quapropter eam Ecclesiam et comitatum sub speciali Romanæ Ecclesiæ protectione ponit, et curam percipiendi censum annum unius uncie auri de prædicto comitatu ei demandat.

(Circa annum 1088.)

[D. Bouquet, *Recueil*, t. XIV, p. 690.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, GOTHOFREDO Magalonensi episcopo ejusque successoribus in perpetuum.

Universum sanctæ Ecclesiæ corpus miserante Deo, per unigeniti Filii sui Redemptoris nostri sanguinem propria constat et perpetua libertate donatum; sed pravorum hominum astu, pastorum negligentia, quædam per orbem Ecclesiæ ditioni sunt sæcularium potestatum addictæ. Supernæ autem miserationis respectu idcirco ad universale sedis apostolicæ regimen promoti sumus, quatenus debeamus omnibus modis quæ ad earum spectant salutem et gloriam providere, ut, ab omni servituti vitio liberæ, sua semper libertate gaudeant. Ad hoc autem omnipotens Dominus Romanam Ecclesiam Ecclesiarum matrem principemque constituit, ut ea disponente corrigantur quæ mala sunt, et quæ recta sunt confirmantur. Tibi itaque, frater Gothofrede Magalonensis episcopo, Magalonensem Ecclesiam, tuisque successoribus canonicis, sub Romana libertate specialiter permansuram jure perpetuo confirmamus; quam nimirum Ecclesiam, pastorum qui in illis partibus fuerant, permittente incuria, multis temporibus ex consuetudine nefanda Substantionensis comites suæ jugo servitutis attraxerant. At bonæ memoriæ comes [Melgoriensis] Petrus, Dei timore compunctus, B. Petro ejusque vicariis ex toto episcopatum reddidit, et scripti actione refutavit; comitatum quoque, qui sui juris erat, sub jure B. Petri ejusque vicariorum per testamenti paginam dereliquit, eo videlicet tenore ut hæredes sui Romani pontificis milites fierent, et ex ejus manu comitatum obtinerent: quod si hæredum successio destitisset, sub Romani pontificis ordinatione et Magalonensis cura episcopi haberetur; quin etiam censum Lateranensi palatio persolvendum ob ejusdem hæredibus auri unciam quotannis instituit. Magalonensis

igitur episcopatus et Substantionensis comitatus investituram ex manu fraternitatis tuæ vice prædicti comitis per anulum recipientes, et ejusdem comitatus donationis constituta religiosa firmantes, prædictam Ecclesiam atque comitatum sub B. Petri et Romanæ Ecclesiæ protectione specialiter conveniendum suscipimus, salva Narbonensis metropolitani auctoritate ac reverentia, siquidem legitime ordinatus fuerit. Porro ipsam Ecclesiam tibi tuisque successoribus canonicè substitutis regendam perpetuo confirmamus, et quæcunque ad Magalonensem episcopatum vel ad fratrum tibi degentium communionem, regum comitumve liberalitate, vel quorumcunque fidelium oblatione juste hactenus pertinuisse noscuntur, quæque in posterum juste poterit adipisci in urbibus et municipiis, in ecclesiis, in d. c. mis, cæterisque redditibus, contra tenore contradimus, et præsentis nostri decreti pagina constituimus atque sancimus quatenus nullus omnino sacerdotum aut cujuslibet ordinis clericorum, nullus imperatorum, regum aut comitum de his quæ eidem Magalonensi Ecclesiæ a quibuslibet donata fuerint, vel in futuro donabuntur, sub cujuslibet causæ occasionisve specie minuere vel auferre, vel suis juribus applicare, vel aliis quasi piis causis pro suæ avaritiæ excusatione audeat distrahere. Quia vero sæpius contingere solet, ut, invito clero et populo, sæculares potestates nequiter nituntur inthronizare personas, decernimus atque censemus ut te qui episcopus es, vel tuorum quolibet obcunte, institutione pontificis nullum sibi honorum, nullum fas potestas quælibet arroget sæcularis, sedis secundum canonum statuta constituatur, quem clerus et populus gratis communi consilio et sine pravitate elegerit. Præterea fraternitati tuæ tuisque successoribus, quandiu tales fuerint ut sedis apostolicæ communionem et gratiam habere mereantur, prædicti Substantionensis comitatus curam injungimus, ut vos censum annum exigatis. Ad ostensionem autem specialis hujus acceptæ a Romana Ecclesiæ libertatis, ex episcopatu unam auri unciam quotannis Lateranensi palatio tuique successores persolvatis.

B
C
D

Datum Romæ, XIX Kal. Januarii, per manus Joannis diaconi sanctæ Romanæ Ecclesiæ prosignatoris D. Urbani II, anno Domini 1088, pontificatus ejusdem D. Urbani primo.

XI.

Epistola Urbani II ad Pistoriensem et Rusticum Vallis Umbrosæ abbates. — De Wezelone (9) Moguntino archiepiscopo ob simoniam deposito.

(Circa an. 1088.)

[Mansi *Concil.* XX, 664.]

URBANUS secundus papa Pistoriensi et Rustico Vallis Umbrosæ abbatibus.

Quæ cum hactenus nullibi impressa fuerit, et quamdam de simonia decretalem constitutionem contineat, dignam judicavi quæ in lucem emitteretur. Hic Guezcelo, ut bene notandum esse monuit dictus dominus Picardus, idem est quem passim Urspergensis abbas nuncupat Wicelonem Sigefridi

(9) *Guezelonem hæreticum fuisse.* Hanc epistolam Urbani secundi papæ ex manuscripto bibliothecæ Sancti Victoris Parisiensis cum aliis plurimis, de quibus supra descriptam misit excudentam reverendus dominus Joannes Picardus Sancti Victoris Parisiensis ecclesiæ sæpe dictæ canonicus regularis.

Scriptistis nobis maximum apud vos scandalum emersisse, quo Pisanum episcopum consecravimus, quod a Guezelone hæretico diaconus fuerat ordinatus. Et nos profecto scimus Guezelonem hæreticum fuisse, Moguntinumque episcopatum Simoniaci credimus facinore invasisse propter quem aut aliam acquirendum regi sub anathemate posito diu servierat, et propter acquisitum omni vitæ suæ tempore deservivit. Eundem et ipsi nos pro eadem causa, qui ab excommunicatis consecratus est, in synodali concilio excommunicavimus, condemnavimus, et ab omni ecclesiastico officio sine spe restitutionis aliqua deposuimus.

XII.

Urbani II papæ privilegium pro abbacia S. Joannis de Vineis.

(Anno 1089.)

[DE LOUEN, *Histoire de l'Abbaye royale de Saint-Jean-des-Vignes*, Preuves, pag. 281.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo fratri ROGERO, abbati canonice Sancti Joannis, qui cognominatur *de Vineis*, juxta Suessionem, fratribusque ibidem sub regula beati Augustini constitutis et constituendis salutem et apostolicam benedictionem.

Justis votis assensum præbere, justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigni, justitiæ præcones, atque custodes in excelsa apostolorum Petri et Pauli specula, dispensatione sumus divina constituti. Quia igitur inspirante domino, dictam canonicam secundum beati Augustini regulam delegistis, homo ac laudabili voto devotione debita congaudemus, et ut laudabile propositum laudabiliora subsequantur incrementa paternam vos affectione, ut filios charissimos, cum omnibus appendiciis vestris, sub protectione sedis apostolicæ suscipimus, et scripti nostri privilegio communimus; statuentes siquidem in primis, ut ordinis vestri canonice institutiones secundum Deum et beati Augustini regulam, perpetuis in ecclesia vestra temporibus, inviolabiliter observentur: præterea quascunque possessiones, quæcumque bona, in futurum vel regum, atque pontificum liberalitate; vel oblatione fidelium poteritis adipisci (salva diocesanorum debita reverentia) integra vobis vestrisque possessoribus, et illibata permanent. Adjicientes præterea interdiximus ne aliquis sæcularis in parochialibus ecclesiis vestris substituatur presbyter, nisi qui ab abbate vestro, cum consensu capituli vestri, diocetano fuerit præsentatus episcopo. Vobis autem claustrum vestri canonicos per parochiales ecclesias vestras liceat ordinare. Præsentem etiam decreto statuimus ut nulli ecclesiastici ordinis personæ, vel a vobis, vel ab eccle-

Moguntini archiepiscopi demortui successorem, seu potius Moguntinæ ecclesie invasorem ab Henrico rege intrusum, ut patet ex iis quæ supra dicta sunt in concilio Quintilneburgensi sub Gregorio septimo. Nec obstat quod apud Urspergensis Wecilo nominetur, quem Urbanus papa hic Guezelonem

siis ad jus vestrum pertinentibus, præter synodales, liceat aliquid exigere, nullique liceat novam ecclesiam vel atrium intra terminos parochiarum vestrarum, sine vestro et episcopi vestri consensu, constituere. Statuimus etiam quod parochianos ecclesiarum vestrarum sine parochialium sacerdotum consensu, nulli liceat sepelire, vel servos vestros sine consensu vestro in fratrem recipere. Interdicimus etiam ne aliquis terminos parochiarum de laica vel ecclesiastica manu, sine consensu vestro recipiat. Si quam etiam terram de qua vobis decima consuevit exsolvi, ad aliam manum transferre contigerit; nihilominus inde vobis decima tribuatur. Sane novarum vestrorum quos propriis manibus vel sumptibus colitis, decimas nemo præsumat exigere. Decernimus igitur ut nulli omnino liceat vestra vel auferre, vel aliquibus exactionibus infestare. Porro si quis hoc privilegium nostræ sanctionis temerario ausu infringere præsumpsit, a Christi cum et Ecclesie corpore segregamus auctoritate apostolica; conservantibus autem pax a Domino et misericordia conserventur. Amen, amen, amen.

Datum Romæ per manus Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis et prosignatoris, Dominicæ Incarnat. millesimo octuagesimo nono, indict. XII, III Idibus Jan., anno pontificatus domini Urbani primo.

XIII.

C * *Urbanus II, monasterio S. Victoris Massiliensis bullam tribuit.*

(Anno 1089.)

[Vide MABILLON et RUINART, *Ouvrages posthumes*, III, 51.]

XIV.

Urbani II epistola ad Gaufridum Constantiensem episcopum. — Perfugam e monasterio Schaffhusensi tertio revocari mandat, et parere recusantem anathemati tradit.

(Anno 1089.)

[MANSI, *Concil. XX*, 707.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri et coepiscopo GAUFRIDO Constantiensi salutem et apostolicam benedictionem.

Dilectissimus filius noster N. conquestus est nobis quod quidam vir, nomine N., postquam se suaque omnia super altare Domini Salvatoris et omnium sanctorum in Schaffhusen obtulerat, instinctu diaboli apostatando se suaque ab eodem monasterio alienare præsumpsit. Volumus ergo, tuæque charitati injungimus, ut eundem virum secundum evangelicam auctoritatem secundo et tertio canonicè ut revertatur commoneas. Si vero, quod absit, in pravitate sua perstiterit, tu in promptu ulcisci

appellat: nam familiare est Gallis aliisque nationibus ut nomina omnia propria, quæ apud Germanos scribuntur in principio per geminum W, ipsi primam litteram V in G convertant, adeoque pro Wezelone scriptum fuerit Guezelonem. Sev. Bin.

habens omnem inobedientiam pro officii tui debito A
gladium excommunicationis in illum evaginare non
differas, ut si ipse incorrigibilis permanserit, ceteri
timorem habeant. Labores et angustias universalis
matris Romanæ Ecclesie tibi tanquam fidei filio
commendamus. Dat. Roma: x April.

XV.

*Urbeni II epistola ex synodo Romana scripta ad Ge-
berhardum Constantiæ episcopum canonica, qua
eidem legationem apostolicam, et procuratorem
Ecclesiarum in Saxonia, Alemannia, desert et con-
firmat.*

(Anno 1089.)

[*Maxi, Concil. XX, 715.—Ex cod. Vatic. 382 eruit
Schauinsl., ex quo Haritzheim conc. Germ. t. III,
p. 210.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, GEBE- B
HARDO Constantiensi episcopo, salutem et apostolicam
benedictionem.

Quia te speciale, post Dominum, manuum nostra-
rum opus esse perpendimus, et quia specialem in te
religionis gratiam esse cognoscimus, ideo te ad-
juvare tuisque necessitatibus specialiter subvenire,
Domino audente, satagimus. Questiones autem
quas tuis litteris significasti vestris in partibus agi-
tari, apud nos quoque satis frequenter noveris com-
moveri.

Fratrum itaque communicato consilio, diuque
excommunicationis questione tractata, sancti præ-
decessoris nostri Gregorii sententiam confirmantes,
ita eam Domino inspirante determinavimus.

Primo quidem gradu Ravennatem hæresiarcham, C
Romanæ Ecclesie invasorem, cum Henrico rege,
ejusdem perversitatis capite, ab omnibus Ecclesie
catholicæ membris alienum et excommunicatum esse
censemus.

Secundo, eos qui armis, pecunia, consilio aut obe-
dientia, ecclesiasticos maxime ordines aut honores
ab eis aut eorum fautoribus accipiendo, eorum ne-
quitie admitticulum subministrant: hos igitur prin-
cipaliter anathematis vinculo astringentes.

In tertio gradu communicantes eis nos quidem
non excommunicavimus, sed quia ipsi se coram
communione commaculant, in nostram eos societate
nequaquam sine pœnitentiæ ultione et absolu-
tione recepimus. Sanctis quippe canonibus cautum
constat ut qui excommunicatis communicaverit,
excommunicetur. Ipsius autem pœnitentiæ atque
absolutionis modos ea moderatione discrevimus, ut
quicumque seu ignorantia, seu timore, seu necessi-
tate negotii cuiquam maxime necessariorum se
convictu, salutatione, oratione, osculatione conta-
minaverit cum minoris pœnitentiæ absolutionisque
medicina societatis nostræ participium sortiatur;
eos vero qui aut sponte aut negligenter incide-
rint, sub ea volumus disciplinæ coercitione suscipi,
ut ceteris metus inculciatur, cujus disciplinæ mode-
ramina, quod ad tuam curam spectat nostræ provi-
dentie, prout oportere videris, pro temporibus et
personarum competentia servanda committimus.

PATROL. CII.

Quarto. Porro de clericis qui ab excommunicatis
episcopis ordinati sunt necdum quidem sententiam
fiximus, quia generalis mali contagium generalis
synodi est cauterio comburendum. Tunc tamen pa-
ternitati hoc respondemus ad præsens ut ab excom-
municatis quondam tamen catholicis episcopis or-
dinatis si quidem non Simoniacæ ordines ipsos susce-
perint et si ipsos episcopos non simoniacos fuisse
constiterit; ad hoc si eorum religiosior vita et do-
ctrinæ prærogativa visa fuerit promoveri, pœnitentiæ
indicta quam congruam duxeris in ip-sis quos acce-
perunt ordinibus manere permittas, ad superiores
autem ascendere non concedimus, nisi necessitas
et utilitas maxima flagitaverit, et ipsorum sancta
conversatio promoverit, et hoc tamen ipsum rarius
cum cautela præcipua est concedendum.

Quinto. De presbyteris, diaconis aut subdiaconis
qui post acceptum ordinem in aliquo crimine lapsi
fuerint, sive palam sive clam, constat quidem ca-
nonum censura ab ecclesiasticis eos officii inhiberi;
tunc tamen discretionis providentiæque committimus
num aliqui, qui tamen infamie notis non fuerint
aspersi, necessitate Ecclesie urgente, et ipsorum
sancta conversatione promerente, in suis gradibus
recuperari debeant. Hoc autem secundum indulgentiam
dico, non secundum imperium, et vestra major
vestris in partibus contra hæreticos habeatur au-
ctoritas, salva tamen auctoritate canonum et sancto-
rum Patrum decretalibus institutis. Si quem vero,
quod absit, aut post acceptum, aut ante acceptum
officium, contigerit peremptorio, sive clam sive pa-
lam, occupatum crimine inveniri, eos maxime, qui
mundo adhuc vivunt, ab omni altaris ministerio se-
questramus.

Sexto. Sane insulam Angiam sub jurisdictione B,
Petri ac Romanæ Ecclesie constat specialiter con-
tineri; sed quia eorum privilegium, quod ab Romana
Ecclesia obtinent, non satis meminimus, causam
facile determinare non possumus; salva tamen ejus
privilegii auctoritate, tibi singulariter in clericum et
in populum illic habitantem, præter monachos, om-
nem concedimus episcopalem regimini potestatem.
Ceterum ut in eodem abbate catholicum regulari-
ter vice nostra præstiturum studeas, tue obedientie
imperamus; nec solum in eo, sed et in S. Galli cœ-
nobio, et in cæteris, si quæ sint, propriis abbatibus
destituta, nostra fretus auctoritate, cum consilio
quorum interesse noveris, abbates eligere atque
electos consecrare procura. Idem etiam tibi studen-
dum de Augustensi et Curiensi episcopatibus injun-
gimus; nec non et de cæteris ad quæ Pataviensis
episcopus advocari vel adesse nequiverit.

Septimo. Et ipsi enim, quemadmodum et tibi,
Saxonie, Alemannie, aut cæterarum quæ prope sunt
regionum, vice nostra procuratorem injunximus,
ut ordinationes improbandas improbetis, roborandas
roboratis, et quidquid ecclesiastici negotii dispo-
nendum fuerit, communicato religiosorum virorum
consilio, disponentes, quoad usque privationem,

10

annuente Domino, legatum sedis apostolicæ suscipere valeatis. Vos qui Dei zelo fervetis, et scientia doctrinaque præcellitis, omni cura atque sollicitudine utilitatibus ecclesiasticis insudate, scientes quoniam et nos in ipsis vestris utilitatibus libentissime annuemus: labores autem Romanæ Ecclesiæ communicare, eosque opis vestræ auxilio sublevare nullo modo pigri sitis. Benedictionum suarum vos omnipotens Deus ubertate perfundat, incolumes custodiat, et ad vitam perducatur æternam.

Dat. Romæ XIV Kalend. Maii, anno ab Incarnat. Domini nostri Jesu Christi 1089.

XVI.

Urbani II epistola ad episcopos Germaniæ. — Illis indicat pro excommunicatis qui homines habendi sint.

(Anno 1089.)

(MANSI, *Concil.* XX, 719.)

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, episcopis Germaniæ in unitate Ecclesiæ constitutis salutem et apostolicam benedictionem.

Fratrum nostrorum communicato concilio, diuque excommunicationis quæstione tractata, sancti prædecessoris nostri Gregorii sententiam confirmantes, ita eam Domino inspirante determinavimus. Primo siquidem gradu Ravennatem hæresiarcham, Romanæ Ecclesiæ invasorem, cum ejusdem perversitatis capite ab omnibus Ecclesiæ catholicæ membris alienum et excommunicatum esse censemus; secundo qui armis, pecunia, consilio aut obedientia ecclesiasticis maxime ordines aut honores ab eis aut eorum factoribus accipiendo eorum nequitiam administratum subministrant: hos igitur principaliter anathematis vinculis astringentes, in tertio gradu communicantes eis nos quidem non excommunicamus, sed qui se eorum communione commaculant nequaquam in nostram societatem sine pœnitentiæ ultione et absolutione recipimus. Sanctis quippe canonibus sancitum constat ut qui excommunicatis communicaverit, excommunicetur. Ipsius tamen pœnitentiæ et absolutionis modos ea moderatio e discretivimus, ut quisquis sen ignorantia, seu timore, seu necessitate negotii cujusque maximi et maxime necessarii eorum se convicto, salutatione, oratione vel osculo contaminaverit, cum minoris pœnitentiæ absolutionisque medicina nostræ societatis participium sortiatur. Eos vero qui spontaneè aut negligenter inciderit sub ea, volumus disciplinæ coercitione suscipi ut cæteris metus incutiatur.

XVII.

Urbani papæ II bulla pro canonicis regularibus S. Augustini in cenobio S. Joannis Rivipollensis a Berengario prævule institutis.

(Anno 1089.)

[FLOREZ, *España Sagrada*, I, XXVIII, p. 292, ex chartulario S. Joannis Rivipollensis.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo fratri BERENGARIO Ausonensi episcopo futurisque post eum rectoribus in abbacia Sancti Joannis Rivipollensi in perpetuum.

Justis petitionibus aurem accommodare, justisque votis assensum præbere nos convenit, qui sancte Domino, licet indigni, utque præcones in exorta apostolorum principum Petri et Pauli specula posuimus. Quia igitur, inspirante Deo, charissime frater, B. Joannis abbatiam secus Teserem fluviumque Rivipollensis a sæculari dominatione eripiens, canonicos ibi secundum B. Augustini regulam statuiti: nos, eorum professione religionis providens augmenta, petitioni tuæ libenter annuimus, et eandem ecclesiam specialiter in sedis apostolicæ teleam protectionesque suscepimus; quam videlicet ecclesiam Bernardus Bisuldunensis comes per manus proposita cautione sua potestate exutus, sua etiam liberalitate donatam, tuis in manibus Domino recusat, tuamque tu prædictis canonicis ad sanctæ vitæ conversationem conferens aliorum tuorum collatione ditasti. Quamdiu igitur religionis tramitem secundum apostolicam disciplinam ipsi ipsorumque successores servaverint, prædictam eis ecclesiam ad honorem sedis apostolicæ confirmamus, et ab ea omnem sæcularem dominationem excludimus, virtute sancti Spiritus et apostolorum Petri et Pauli auctoritate sancientes, quatenus omnia quæ hodie per tuam concessionem vel per supradicti comitis donationem, vel per aliorum oblationem fidelium possidet, sive quæ in futurum juste poterit, largiente Domino, adipisci, integra eis et illibata permanent. Eos autem qui bona ad locum ipsum pertinentia volentes retinent, agnito presentis tenore privilegii, secundo tertiove commoniti, nisi intra XI dies ea restituerint, aut pacto congruo satisfecerint, ab ecclesiarum cos liminibus coercemus. Tu itaque, venerabilis frater B. q. . . ., eandem ecclesiam tua industria . . . . tuis etiam collationibus locupletasse dignosceris, vice nostra eis omni vitæ tuæ tempore, patrocinium et dominium exhibebis. Post tuum transitum nullus eis in abbatem præstituat, nisi quem ipsi consensu communi, aut ipsorum pars præstantior, ad honorem sedis apostolicæ cum consensu Bernardi comitis Bisuldunensis, secundum Dei timorem, elegerint; salva tamen Ausonensium pontificum canonica reverentia, quamdiu prædictam abbatiam benigne tractaverint. Vos igitur, charissimi filii, oportet regularis ordinis tramitem ferventer insistere, ut quantum ab sæcularibus tumultibus liberiores estis, tanto divinis studiosius servitibus insudetis. Ad indicium autem perceptæ lujus a Romanæ Ecclesiæ libertatis, dilectioni vestræ dignum est inancusos in Valentianæ monetæ Lateranensi prælatio quotannis exsolvere et Romanorum pontificum diligentius decreta servare. Sane hoc nostræ privilegii sanctionis si quis in crastinum archiepiscopus, aut episcopus, rex, princeps, dux, marchio, comes aut vicecomes, aut persona qualibet magna, vel parva, potens aut impotens, scienter infringere aut temere violare præsumperit, et constitutum prædictæ abbatiæ ordinem evertere, vel ejus bona invadere, molestare, aut suis usibus nequiter appli-

care tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, a Christi et Ecclesie corpore auctoritate apostolica segregamus. Conservantibus pax a Deo, et in eadem (sic) presentibus, et futuris sæculis conservetur. Amen. Amen. Amen.

Datum Romæ per manus Joannis Sanctæ Dei Ecclesie diaconus cardinalis et prosignatoris domini Urbani papæ II, an. Dominicæ Incarnat. 1089, indict. xii, xiv kal. Junii, anno pontificatus ejusdem domini Urbani II.

Ad calcem leguntur sequentia.

In concilio apud Tolosam habito, cui interfuerunt xx episcopi et abbates plurimi, Renerius, cardinalis et legatus sanctæ Romanæ Ecclesie, et Amatus archiepiscopus et legatus Urbani papæ, cum cæteris episcopis, judicaverunt de negotio et querimoniis quæ clerici S. Joannis deposuerant coram eis de Ricardo abbate et ejus Massiliensibus monachis, ut idem Ricardus et monachi ejus redderent beato Joanni et ipsis clericis omnia prædia et possessiones, et ornamenta, et cætera mobilia quæ ipsi eo tempore quo tenebant ecclesiam ejusdem S. Joannis, abstulerunt, et donaverunt, et donare fecerunt, et raptoribus censuerunt.

Et infra.

Renerius, cardinalis S. R. E. et legatus ejusdem, venerabilibus episcopis B. Gerunden., B. Auson., atque B. Urgellen., sive A. Elhensi, et B. Barchinon., salutem. Volumus esse notum dignitati vestræ, clericos B. Joannis Rivipollensis deposuisse querimoniam in concilio Tolosano super parochianis vestris, qui, omni reverentia postposita, auferunt B. Joanni ecclesias et nonnulla ecclesiastica prædia. Unde monemus, et auctoritate apostolica præcipimus, ut eos ab hac rapina cessare admoneatis, et B. Joanni quæ sui juris sunt prædicatione et excommunicatione reddere faciatis. Quod si noluerint, scient se excommunicatos et ab omni Christiana communicatione ejectos auctoritate BB. apostolorum Petri et Pauli, et reverentissimi papæ Urbani et conventus totius concilii Tolosani, quoadusque resipiscant, et quæ invaserunt dimittant, quos eodem modo a vobis excommunicari S. R. Ecclesie auctoritate præcipimus, donec ad dignam satisfactionem veniant.

XVIII.

Urbani II papæ privilegium pro monasterio Jesu Nazareni.

(Anno 1089.)

[ATNSAY, *Fundacion, excelencias, grandezas y cosas memorables de Huesca*. Huesca, 1619 fol. 1, pag. 454.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectissimis in Christo filiis regularibus fratribus ecclesie quæ dicitur Jesu Nazareni, eorumque successoribus regulariter victuris in perpetuum.

Justa fidelium petitio effectu debet prosequente compleri, ut et laborantium in Ecclesia devotio sancta clarescat, et utilitas ecclesiastica Domino semper largiente proficiat. Quia igitur charissimus noster in Christo filius sanctus Aragonensis sive

Pampilonensis rex, ecclesiam vestram in domini nostri Jesu Christi Nazareni nomine per ipsum ælificatam, in Romanæ Ecclesie tutelam specialiter suscipi postulavit, etc. *Y prosigue la dicha bulla, la qual entre otras clausulas que tiene favorables o esta casa, son las siguientes.* Constituimus enim et apostolica auctoritate decernimus ut ab omnium omnino hominum cujuscunque sit ordinis jugo liberi maneatis, solique sanctæ et apostolicæ Romanæ Ecclesie subditi, tranquille et quiete Domino omnipotenti servatis, etc. Confirmamus, etc., omnia quæ idem rex vobis, vel quicumque fidelium de suis possessionibus contulerunt, aut quæ de jure suo pontificum quilibet concesserunt, quæque in futurum, annuente Domino, juste ac legitime poteritis adipisci, etc. Porro nulli episcopo liceat ejusdem Ecclesie fratres quos in Romanæ Ecclesie filios speciali electione assumpsimus, excommunicare, aut divinum eis officium interdicerere, sed sub sola sedis apostolicæ protectione judicioque liberi annuente Domino securique permaneant, etc. (Concluye esta bulla, cum estas palbras): Hoc igitur nostri privilegii sanctionis, si quis in crastinum agnoscens archiepiscopus, aut episcopus, imperator aut rex, princeps, dux, vel marchio, comes aut vicecomes, judex, castaldio, vel persona quolibet magna vel parva, potens aut impotens, contra eam temere venire præsumperit, et ejusdem ecclesie bona invadere, molestare, vel suis usibus applicare tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, a Christi cum et Ecclesie corpore auctoritatis apostolicæ potestate segregamus, et honoris sui piaculo subjacere decernimus: conservantibus autem pax a Deo et misericordia præsentibus ac futuris sæculis conservetur. Amen, amen, amen.

Data Romæ Kalendis Julii per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis prosignatoris domini Urbani papæ II; anno Dominicæ Incarnationis 1089, indictione xii, anno ii pontificatus ejusdem domini Urbani papæ.

XIX.

Urbanus II Frotardo, abbati S. Pontii Tomeriarum privilegium concedit quo locum a cujuscunque episcopi jurisdictione eximit aliisque compluribus prerogativis exornat.

(Anno 1089.)

[RUINART, *Vita Urbani in MABILL. et RUINART Ourr. posth. iii, 57.*]

XX.

Epistola Urbani II papæ ad proceres provincie Tarraconensis de restauracione ecclesie Tarraconensis.

(Anno 1089.)

[MANSI, *Concil. XX, 701, ex chartulario ecclesie Tarraconensis.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimis filiis BERENGARIO Barchinonensi comiti marchioni, ERMENGAUDO Urgellensi, BERNARDO Bisuldunensi comitibus, omnibusque Tarraconensis et Barchinonensis provincie episcopis, vicecomitibus,

et cæteris nobilibus et potentibus, sive clericis sive A
laicis, salutem et apostolicam benedictionem.

Dilectissimus et reverendissimus frater noster Berengarius Ausonensis episcopus devotione et labore maximo ad apostolorum liminâ veniens, diu nobiscum moratus est; cujus nos prudentia et bonis moribus, ut dignum est, delectati, privilegia quibus suâ, videlicet Tarracônensis Ecclesia per Romanam Ecclesiam donata est diligenter inspeximus, et quod ad nos est, eandem Ecclesiam tum pro sanctorum reverentia, tum pro prædicti fratris nostri dilectione, prout justitia exegerit, honorare et exaltare optamus. Quia igitur corporalia spiritualibus, temporalia æternalibus, cœlestibus dignum est terrestria famulari, hortamur et obsecramus in Domino prudentiam vestram ut summa ope nitamini Tarracônensis urbis statum cætenus reparare, quatenus ibi cathedra haberi possit episcopalis. Vobis ergo in pœnitentiam peccatorumque remissionem mandamus ut potentia et divitiis vestris in restitutionem ejusdem ecclesiæ devotissime et intentissime desudetis. Eis autem qui vel in Hierusalem vel in partes alias pœnitentiæ spiritum vel devotionis ituri sunt, suademus totam illam viam et sumptus operam restitutioni ecclesiæ Tarracônensis impendere, quatenus auxiliante Domino et cathedra inibi tuto habeatur episcopalis, et civitas eadem Saracênorum opposita populus in murum et antemurale Christicolæ populi celebretur, quibus eandem ex Dei misericordia indulgentiam pollicemur quam promererentur si indite viæ profixitatem explerent. Nos siquidem, si vestræ bonæ voluntatis effectum et ferventis studii sollicitudinem cognoverimus, prædicto fratri nostro et Tarracônensi ecclesiæ quæ ad antiquam ejus dignitatem spectant libentissime impendemus, et corporalia vestra spiritualibus infulis prosequemur, salva tamen Narbonensis Ecclesiæ justitia. Si enim Romani auctoritate privilegii Tarracônensem provinciam canonice vindicare Narbonensis antistes nequiverit, nos omni querela liberi Tarracônensi Ecclesiæ jus suum restituere et fratri nostro Berengario pallii dignitatem conferre non prætermitemus, prout mereri studia vestra videbimus. Iterum iterumque vos, charissimi filii, admonemus ut fratrem nostrum Berengarium in restitutionem Tarracônensis ecclesiæ adjuvetis, quatenus et in præsentem gloriam et in futuro vitam percipiatis æternam. Porro si noster ad vos legatus Domino annuente pervenerit, ei pro sedis apostolicæ reverentia debitam obedientiam exhibere curate.

Datum Romæ Kalend. Julii per manus Joannis sanctæ Romane Ecclesiæ diaconi cardinalis et cancellarii, anno secundo domini Urbani papæ H; indictione duodecima.

XXI.

Urbanus II monasterio SS. Anani et Laurentii bullam tribuit.

(Anno 1089.)

[In tabular. Vatic. V. PERTZ Archiv. VII, 21.]

XXII.

Urbanus II privilegium pro clericis et laicis Vellitrensibus. (Anno 1089.)

[BORGIA, *Istoria della Chiesa e città di Velletri*, Nocera 1723, 4°, p. 204.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, omnibus Vellitrensibus clericis, et laicis beato Petro fidelibus salutem et apostolicam benedictionem.

Nec ignotum, dilectissimi fratres, vobis esse cognoscimus qua inhumani crudelitate Guilbertus hæresiarcha sedis apostolicæ invasor, antiquus hostis, nostris temporibus per apostatas et tyrannos sanctæ Ecclesiæ Hugonem Abbatem, et Joannem Portuensem antiepiscope, et Petrum quondam cancellarium, Uvezelonem, et Ottonem tyrannum membra diaboli seduxerit filios Dei, cogitans vos blanditiis et atrocitate suis pedibus posse submittere. In eum vero sperantes qui suos non despicit, constanter per vos et alios filios nostros horum incursum comprimemus. Quapropter de præsentibus Rainierium presbyterum, Formosum nostrum dapiferum, et Fornicem nostrum emissarium cum presentibus scriptis vobis mandamus, a quibus velut a nobis audietis quanta prælia nostri fideles strenue commiscere, et quomodo ad Christi sponsæ utilitatem ultra montes accelerare disposuimus. Nos itaque, quia pro Ecclesia iustitiam, verbera, vincula, carceres. . . . (*qui il pergameno e lacerato*) diversas mortes experti estis, auctoritate apostolica et corroboratione episcoporum, et nobilitium Romanorum penitus remotis a vobis omnibus quæ aliquomodo impediri possunt; confirmamus vobis omnes vestros usus, et futurâs mores pro vobis a quolibet introductos in perpetuum. Licet autem vobis facere conventum vestris episcopis, et sine verborum obligatione reddere apostolica vestra episcopis, vel suis ordinatis, scilicet tertiam partem testamentorum, tertiam oblationis panis tantum, et ceræ de tribus missis, quartam decimarum, et si vestra Ecclesia proprio caret episcopo, jus episcopi Ecclesiæ, et clericis accrescat. Viaticum et elemosynas specialiter vobis attributas vobis concedimus. Et salvo ut vos clerici cum episcopo sicut in more habetis, et mecum egistis compendiosum minus comestionis dispendium nostræ curiæ solvatis; vos vero, laici, communiter exhibeatis nobis alterius comestionis dispendium, et hostem, et parlamentum, hostem per maritimam et Campaniam. Præterea confirmamus ut sine ulla contradictione possideatis terras cultas et incultas, silvas, montes, colles, planities, paludes, et omnia quæ continentur in antiquis privilegiis vestræ civitatis nobis cognitis. Maneatis sub quiete, pace ac vestro jure in perpetuum. Quicumque autem, quod Deus avertat, hujus nostri edicti violator exstiterit aut alicujus coalitionis forma super hoc inducere tentaverit, anathematis vinculo religetur. Qui vero custos et observator, benedictionis gratiam consequatur, et apertiente clavigero Petro, cujus vicarii sumus, cælum cœli conscendat.

Scriptum per manum Girardi sanctæ Romanæ Ecclesiæ scriniarii, anno Dominicæ Incarnationis millesimo octuagesimo nono, ind. xii.

† Ego Petrus Dei gratia Albanensis episc. interfui et subscripsi.

† Ego Minut. Dei gratia Lavicanensis episcop.

† Ego Bruno Signensis episc. assensum per hunc triangulum præbui

Dat. Romæ viii id. Julii per manus Joannis S. Romanæ Ecclesiæ card. et cancellarii.

XXIII.

Urbani II epistola ad Anselmum abbatem Beccensem. — Ut episcopo rerum ecclesiasticarum impeditiori adsit. Ut non differat sedem apostolicam visitare, et ad eum mittere que Hubertus subdiaconus ejus legatus collegerat ex censu R. Petri.

(Anno 1089.)

[Opp. S. Anselmi, p. 353.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, ANSELMO venerabili et dilectissimo abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Religionis ac scientiæ tuæ prærogativam scientes, Belvacensi episcopo quæ in ejus ordinatione injus a videbantur, indulsumus, et in tue studio industriæ confidentes curam ei episcopatus invito renitentique injunximus. Nunc ergo tibi eum commendamus attentius, quatenus ei in omnibus ut filio tuo adjutor, monitor, corrector atque consultor assistas; et cum ipse adesse nequiveris, quemlibet ei fratrum tuorum (qui super ipsum spirituali zelo sollicitus sit) præsentem esse mandabis, ut quod in ejus initiis minus canonicum cernitur, bonis in posterum profectibus valeat operari. Si quid autem tibi vel per eundem Belvacensem episcopum, vel per filium nostrum Rogerum de servitio S. Romanæ Ecclesiæ mandabimus, ut talem virum decet, impiger et paratissimus exsequeris. Sane monachum tuum Joannem nostræ Ecclesiæ filium apud nos retinere volumus: super quo in vos querela Romanæ pendet Ecclesiæ, quod ipsius clericum monachare, et altioribus gradibus provehere præsumpsisti. Verumtamen Belvacensis episcopi precibus inclinati, cum ad te sub hoc tenore remittimus, ut ante exactum a præsentis Quadragesima annum aut illum ad nos remittas, aut ipse veniens tecum decas, et si quæ alium de vestra congregatione nobis utilem noveris. Porro quanto ipse citius potueris, sedem apostolicam visitare ne differas, ut dilectionis mutue præsentia devotione debita perfruamur. Huberti vero nostri subdiaconi, qui apud vos defunctus dicitur, si quæ res apud te dimissæ sunt, ad nos citius mandabis. Cum enim a domino prædecessore nostro

A sanctæ memoriæ Gregorio legationem in Anglorum regno acceperit, multa ex censu beati Petri dicitur collegisse; quæ si apud vos sunt, citius ad nos volumus destinari necessitati sanctæ Ecclesiæ profutura.

Data Capuæ Kal. August.

XXIV.

Urbani II epistola ad Pibonem Tullensem episcopum.

(Anno 1089.)

[Mansi Concil. XX, 376.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri PIBONI Tullensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Super questionibus quas ad nos Adalbero, vestræ Ecclesiæ filius, detulit, hæc a nobis in synodalis assensu concilii capitula per Dei gratiam confirmata.

CAP. I. Episcopus omnia sui episcopatus membra, videlicet archidiaconatus, archipresbyteratus, decanias, vel aliquas præposituras Ecclesiæ suæ canonicas, gratis absque omni venalitate distribuat. Quisquis autem ea pretio dederit, depositioni subjaceat.

CAP. II. Eos qui a subdiaconatu uxoribus vacaverint ab omni sacro ordine removemus, officioque atque beneficio Ecclesiæ carere decernimus. Si vero episcopi consenserint earum pravitatibus, a suis se noverint officiis interdictos.

CAP. III. (D. LVI, *Presbyterorum.*) Presbyterorum filios a sacri altaris ministeriis removenos decernimus, nisi aut in cœnobiis, aut in canonicis religiose probati fuerint conversati. Absque præjudicio tamen capitulorum istorum, eis qui præbendas aut ipsi ante hanc sedis apostolicæ interdictionem emerunt aut emptas se nescientibus possiderunt, habendas eas permittimus, si eorum personæ tuo arbitratu vise fuerint promereri. Eis autem qui fidem possessionis suæ irritam facientes, post subdiaconatus acceptionem vacare uxoribus præsumperint, et officium et conjugium penitus interdiciamus, eisque quoniam seipsos apostatando destruxerunt, et voluptatem corporis Domino prætulervnt, omni vitæ suæ tempore aut in cœnobiis, aut in canonicis regularibus penitentiam decernimus injungendam. Presbyterorum vero filios, qui secundum præcepti nostri conditionem aut in cœnobiis aut in canonicis religiose probati fuerint conversati, quia patrum peccata cum seculo [f. seculi] possessionibus abdicarunt, pro religionis ac scientiæ prærogativa apostolice moderamine tolerandos ducimus, et ad sacros ordines et ad honores ecclesiasticos permittimus provehendos.

CAP. IV. Porro de clericis qui ab excommunicatis episcopis sunt ordinati necdum quidem sententiam firmimus, quia generalis mali contagium generis synodi est cauterio comburendum. Tuæ tamen fraternitati hoc respondemus ad præsens, ut (9, c. 1, *Ab excommunicatis*) ab excommunicatis quondam tamen catholicis episcopis ordinatos, si quidem non Simoniace ipsos ordines acceperunt, et si episcopos

istos non Simoniacos fuisse constiterit, et adhuc si eorum religiosior vita et doctrinæ prærogativa visa fuerit promereri, pœnitentia indicta quam congruam duxeris, in ipsis quos acceperunt ordinibus manere permittas. Ad superiores autem ascendere non concedimus, nisi necessitas vel utilitas maxima flagiterit Ecclesiæ. Hoc tamen ipsum rarius et cum cautela est præcipua concedendum.

CAP. V. Episcopos ac clericos quos Simoniacos esse constat, a sacris officiis et beneficiis removendos omnino decernimus. In ecclesias vero quæ ab hujusmodi Simoniacis exsecratæ sunt, non aliter quam in locis orandum videtur, donec subversis altaribus benedictione et unctione catholici antistitis consecrentur.

CAP. VI. De his qui sine titulis ordinati sunt, licet ejusmodi ordinatio sanctorum canonum sanctioni contraria judicetur, utrum aliqui in acceptis sint ordinibus permittendi, discretioni tuæ præsentis Ecclesiæ necessitate committimus, si tamen alias sine pravitate eos ordinatos fuisse constiterit.

CAP. VII. Bigamos et viduarum maritos a sacris ordinibus, secundum communem Ecclesiæ consuetudinem, auctoritate nostri officii segregamus. Hæc universa tanquam apostolicæ sedis præcepta sanctorum conciliorum sententiis consonantia, religionis tuæ strenuitas et in Ecclesia sibi commissa Deo juvante custodiat et custodienda aliis innotescat. Nec senectutem tuam oblatantium eorum multitudo perterreat. Major enim est qui in nobis est quam qui in illis. Ipse siquidem confirmans discipulos suos ait : « Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum. » Ipse misericordia sua nos confirmet ac protegat, et ad cœlestia regna perducatur. Amen.

XXV

Urbanus II monasterii Cavensis possessiones confirmat.

(Anno 1089.)

[DOM RUINART, *Vita Urbani II.* MABILL. et RUINART, *Ouvr. posth.*, III 65.]

XXVI

Urbani II epistola ad Eliam episcopum Barensensem. — De reliquiarum sancti Nicolai translatione, et Barensis ecclesiæ dignitate et juribus.

(Anno 1089.)

[MANSI, *Concil.*, XX, 645.]

Urbanus episcopus, servus servorum Dei, charissimo fratri Eliæ archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Quia nostris temporibus Ecclesiam quam Deo auctore regis, frater charissime, Barensensem, quæ et Canusina dicitur, omnipotens Deus beati confessoris sui Nicolai corpore visitare dignatus est, nos auctore Deo apostolorum Petri Paulique vicarii, propter ecclesiastica negotia exsequenda in Apuliæ provinciam descendentes, charissimorum filiorum Romanæ Ecclesiæ Rogerii ducis et fratris ejus Boamundi, atque vestris deprecationibus invitati, civitatem

vestram pro beati confessoris Nicolai dilectione præcipua visitavimus : cum magna undique convenientis populi frequentia, letitiaque B. Nicolai reliquiis in locum parati adyti conferentes, contra morem nostræ Romanæ et apostolicæ Ecclesiæ, te, dilectissime frater, in sede propria consecravimus, B. Nicolai reverentia, et tui populi dilectione devicti. Te igitur in specialem Romanæ Ecclesiæ filium amplectentes amoris intimi brachiis, tanquam, cui Deo auctore præses, Barensensem, quæ et Canusina habetur Ecclesia, exaltare, et populum tuum tam temporaliter quam æternaliter glorificare, largiente Domino et favente justitia, cupientes, confirmamus tibi præsentis paginæ auctoritate integrum Barensensem, qui et Canusinus est, archiepiscopatum, ut tu tuique successores episcopali jure illum regas, disponas atque possideas, salva Romanæ auctoritate Ecclesiæ, quæ insitiente Domino Ecclesiarum omnium princeps est, cuique ut matri summa debet ab universis reverentia exhiberi.

Absque præjudicio ergo justitiæ quarumlibet Ecclesiarum, sequentes tenorem qui nostrorum continetur privilegiis prædecessorum, Barensis sive Canusinæ Ecclesiæ possessiones sive dioceses tibi tuisque successoribus perpetuo possidendas regendasque contradimus. Hæc autem sunt : Canusina, Bistictum, Bitonum, Midunium, Juvenatum, Mellita, Rubum, Tranum, Canna, Minervinum, Aqueducta, Mons meliorum, Lavellurn, Rapulba, Mellis, Bitalbis, Salpicupersanum, Palinarum, simul et cætera quæ intra marini littoris oram sita esse cognoscuntur. Hæc vero et alia municipia, sive civitates prædictis civitatibus adjacentes, sive longe positæ, sed ad eas pertinentes, confirmamus vobis, et omnes fundos et casales una cum casis et vineis, cum servis et ancillis, cum massis et massariis atque molendinis, cum portibus, montibus et pratis, simul cum plebibus sive ecclesiis, cum omnibus titulis sive capellis suis, simul etiam cum monasteriis virorum seu feminarum, Græcis aut Latinis, cum universis ordinibus ecclesiasticis, et quidquid honoris, possessionis seu dignitatis, per legalem largitionem et juxta concessionem antiquitus tenuisset, et quidquid justitiæ non contradicit, et antiquitus superadditum esse probatur, et in futurum juste poterit Barensis et Canusina Ecclesia adipisci. Atque hujusmodi privilegia præsentis auctoritatis nostræ decreto indulgentes, statuimus nullum regum vel imperatorum, antistitum, nullum quacunque dignitate præditum, vel quemquam alium audere minuire, alienare sive suis usibus applicare de iis quæ eidem Ecclesiæ a quibuslibet hominibus de proprio jure jam donata sunt, vel deinceps, Domino favente, donari contigerit. Præterea fraternitati tuæ pallii usum ex more concedimus, ut eo inter missarum solemnium, iis dumtaxat festivitibus utaris, videlicet nativitate Domini, S. Stephani, Epiphania, Cœna Domini, Resurrectione, Ascensione, Pentecoste, nativitate S. Joannis Baptistæ, Natalitibus apostolo-

rum, et tribus festiuitatibus sancte Marie, festiuitatibus sanctorum Nicolai et Sabini, festiuitate omnium sanctorum, in anno ordinationis tuæ die, in ordinatione episcoporum seu ceterorum clericorum, in consecratione etiam ecclesiarum, in translatione etiam Domini confessoris Nicolai. Hortamur itaque fraternitatem tuam ut honor tantæ dignitatis, supplementum utique totius sacerdotalis ordinis, moribus tuis conveniat; et non solum exteriori homini tuo decorem præstet et gratiam, sed et interiorem quoque multiplici virtute corroboret. Siquidem ista sunt pallii, ista sunt huiusmodi indumenti ut Deum ex toto corde, tota anima et omni virtute diligas, et proximum tuum sicut te ipsum. Nam licet ad usum pallii omnium virtutum ornamenta sint necessaria, inseparabiliter tamen charitas, quæ omnes superexcedit, hæc pollutentem dignitate comitari convenit. Ad imitanda igitur omnium bonorum instrumenta vitæ et scientia tua subditis, tuis sit forma et regula, ut, si quid in eis ex humana fragilitate reprehensibile deprehenditur, intuitu conversationis tuæ ad rectitudinem sinceritatis tuæ corrigatur. Quibus sic studeas dispensationis tuæ iura moderari, ut in corrigendis vitiis et zelo rectitudinis ferreas, et modum temperantæ non exedas. Et ut multa paucis explicemus, quid in sanctorum Patrum dictis repeteris, ad tuam et eorum qui tibi subduntur utendum censeas ædificationem, quatenus documentis tuis instrueti, atque boni pastoris vestigia consecuti, ad regnum summi Pastoris tecum valeant pertinere, et perpetuæ vitæ felicitatem Deo annuente percipere. Amen.

His mox subicitur sigillum.

Datum apud Barum per manus Joannis diaconi, anno Dominicæ Incarnationis millesimo octogesimo nono, anno vero pontificatus domini Urbani papæ secundo, indictione decima tertia, nono Octobris.

XXVII.

Urbani II epis'ola ad Rainoldum archiepiscopum Remensem. — Illi pallium tribuit ac totius secundæ Belgicæ provincie primatum jusque consecrandi Francorum reges asserit.

(Anno 1089.)

[MABILLON et RUINART, *Ouvr. posth.* III, 552.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, RAINALDO charissimo fratri Remorum archiepiscopo ejusque successoribus legitimis in perpetuum.

Potestatem ligandi atque solvendi in cælis et in terra beato Petro ejusque successoribus, auctore Deo, principaliter traditam, illis Ecclesia verbis agnoscit, quibus Petrum est Dominus allocutus :

(9) Philippus du Bec senio confectus hujus consecrandarum reginarum prærogativæ meminit in litteris excusatoriis ad Henricum magnum, quod annos 86 natus ejus uxoris reginæ coronationi interesse non posset.

(10) Hanc Remensium archiepiscoporum prærogativam propugnavit sanctus Bernardus ad Eugenium III scribens epist. 247. Vide notas fusiores in hanc epistolam, et Marlot. De inaugurationibus Regum.

(11) Vicariatium scilicet apostolicæ sedis, quo

Quocumque ligaveris super terram erunt ligata in cælis, et quæcumque solveris super terram erunt soluta et in cælis (Matth. xviii, 18). Ipsi quoque et propriæ firmitas, et alienæ fidei confirmatio, eodem Deo auctore, præstatur, cum ad eum dicitur : *Rogavi pro te ut non deficiat fides tua, Petre, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos (Luc. xxii, 32).* Oportet ergo nos, qui, licet indigni, Petri residemus in loco, prava corrigere, recta firmare, et in omni Ecclesia ad interni arbitrium iudicis sic disponenda disponere, ut de vultu ejus iudicium nostrum prodeat, et oculi nostri videant æquitatem. Fraternitatis igitur tuæ justis petitionibus annuentes ex antiquo Remensis Ecclesiæ usu, apostolicæ sedis auctoritate ac benevolentia concessum tibi pallium hujus decreti nostri pagina confirmamus, primatemque totius secundæ Belgicæ provincie secundum antecessorum tuorum dignitatem esse censemus. Statuimus etiam ut nulli, nisi solummodo Romano pontifici, subjectionem et obedientiam debeas, omnisque causæ tuæ iudicium solius Romani pontificis diffiniatur arbitrio. Primam præterea præcipuamque tibi tuisque successoribus potestatem contradimus Francorum reges consecrandi : ut sicut beatus Remigius ad fidem Chlodoveo converso primum illi regno regem Christianum instituisse cognoscitur; ita tu quoque, tuique successores, qui ejusdem sancti Remigii vice in Remensi Ecclesia, Domino disponente, fungimini, unguendi regis et ordinandi sive reginæ, (9) prima potestate fungimini. Statuimus etiam præsentis nostræ pagine auctoritate firmantes, ut sicut primum diadematis insigne per vestræ manus impositionem Francorum reges suscipiunt, ita quoque [*f. add., opus*] in solemnibus processionibus quibus eosdem reges fuerit coronari, te præsentem, vel tuorum Catholicorum quomodolibet successorum a nullo alio archiepiscopo vel episcopo coronetur (10). Vestram ergo dilectionem apostolicæ sedis gratiæ vicem debita subjectione rependere, ejusque decreta inviolabiliter observare, [*f. add., monemus*] ut a subjectis tibi Franciæ populis ut observentur pro viribus exigere. Nos siquidem antiquam omnem vestræ Ecclesiæ dignitatem servare speciali devotionis intuitu cupientes, totum honoris, totum dignitatis et excellentiæ tibi, tuisque legitimis successoribus manere decernimus, quidquid (11) beato Remigio prædecessor noster *Ormisda* legitur contulisse. Itaque dilectionis tuæ reverentia, frater charissime Raynolde, secundum antecessorum tuo-

præter primatum, quinam etiam nunc archiepiscopi Remenses sub *legati-nati* titulo, ob hoc passim *primates in Gallias* appellati, et duæ cruces olim ante illos deferebantur, ut in vetusto Rituali legitur. Hanc concessionem ad *Hormisdam* refert *Urbauus* ex *Hincmaro*, quæ potius ab *Anastasio* collata dici debet. Cæterum reges Francorum ne pontificibus pariores erga Remigii sedem, quam metropolim appellarunt, viderentur, Remorum archiepiscopum primum Franciæ ducem et parem constituerunt.

rum consuetudines panno uti noverit ad missarum A
solummodo celebrationes diebus tantum determinatis, videlicet Dominicæ Nativitatis, Circumcisionis et Epiphaniæ, Sabbato sancto, Resurrectione et secunda feria, Ascensione, Pentecoste, in solemnitatibus sanctæ Dei genitricis et virginis Mariæ, Natalitiis quoque Joannis Baptistæ, atque omnium apostolorum, et festis sanctorum Nicasii, Remigii, Martini; in commemoratione etiam omnium Sanctorum, in consecratione Chrismatis, ecclesiarum et tam episcoporum quam aliorum clericorum, in benedictione regis ac reginæ, in anniversario tuæ consecrationis et ecclesiarum Sanctæ Mariæ, Sanctique Remigii dedicationis die. Cujus indumenti honor quoniam modesta actuum viveacitate servandus est, hortamur ut ei morum tuorum ornamenta B
convenient; quatenus, auctore Deo, recte utrobique possis esse conspicuus. Quamobrem, charissime frater, quem pastoralis curæ constringit officium, dilige fratres, ipsi quoque adversarii propter mandatum Dominicum tuo circa te copulentur affectu; pacem sequere cum omnibus; sanctimonix, sine qua nemo videbit Deum, piis vaces operibus; virtutibus polleas, fulgeat in pectore tuo rationale iudicii cum superhumeralis actione conjunctum. Ita procedas in conspectu Dei et totius Israel hujusmodi gregi commisso præbeas exempla, ut videant opera tua bona et glorificent Patrem nostrum qui in cælis est. Sit in lingua sermo, sit zeli fervor in animo. Creditum tibi agrum Dominicum exerce dum licet, semina in timore dum tempus est, bonum faciendo ne deficias, tempore suo metes indeficiendo. Vigilanter itaque terrena negotia relinquendo cælestibus anhela, quæ retro sunt obliviscens, in ea quæ ante sunt temetipsum exiis extendere. Mens tua in seculari vanitate non diffuat, in unum currat atque confluat finem, quem mira suavitate David respexerat, cum dicebat: *Unam petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ* (Psal. xxvi, 4). Sancta Trinitas fraternitatem tuam gratiæ suæ protectione circumdet, et ad finem qui non finitur pervenire concedat

Datum Romæ per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis 1089, indictione xiii, viii Kalend. Januarii, anno pontificatus domini Urbani II papæ secundi.

XXVIII.

Urbanus II monasterii Balmensis apud Sequanos possessiones, petente Hugone, archiepiscopo Vesontinensi, confirmat.

(Anno 1080.)

[MABILL. et BEINART, *Ouvr. posth.*, III, 355.]

URBANUS episcopus servus servorum Dei, HUGONI

(12) Celebre est illud monasterium quod postea Cluniaco filix suæ subiectum est, ob S. Bernonem ejus loci abbatem, qui exinde transmigrans, primus fuit Cluniaci abbas, et S. Odonis institutor, hodieque subsistit in Burgundiæ comitatu, de quo vide

charissimo filio Balmensi abbati, ejusque successoribus legitimis in perpetuum.

Potestatem ligandi atque solvendi in cælis et in terra beato Petro ejusque successoribus, auctore Deo, principaliter traditam illis Ecclesia verbis agnoscit, quibus per eum Dominus allocutus est: *Quæcumque ligaveris super terram erunt ligata et in cælis, et quæcumque solveris super terram erunt soluta et in cælis* (Matth. xviii, 18). Ipsi quoque et propriæ firmitas, et alienæ fidei confirmatio, eodem Deo auctore, præstatur, cum ad eum dicitur: *Rogavi pro te ut non deficiat fides tua, Petre, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos* (Luc. xxii, 32). Oportet ergo nos, qui, licet indigni, Petri residemus in loco, prava corrigere, recta firmare, et in omni Ecclesia ad interni arbitrium iudicis, sic dispenda disponere, ut de vultu ejus iudicium nostrum prodeat, et oculi ejus videant æquitatem. Tuis igitur, charissime fili Hugo, Bisuntinique archiepiscopi Hugonis piis petitionibus annuens, tibi tuisque legitimis successoribus Balmense cœnobium (12) regendum ac disponendum presentis decreti nostri pagina confirmans, eunctaque tam in monasteriis quam in ecclesiis ad idem Balmense monasterium pertinentia. Videlicet monasterium Sanctæ Mariæ Grandis-fontis cum omnibus appendiciis suis, monasterium Sancti Petri Gaude cum omnibus appendiciis suis, monasterium Sanctæ Mariæ infra urbem Bisunticam, quod vocatur Jusavum (13), cum appendiciis suis, monasterium Sancti Eugendii Elicæ cum omnibus appendiciis suis, monasterium Sancti Lauteni cum omnibus appendiciis suis; ecclesiam Sancti Joannis Balmæ eum capella Francet; ecclesiam Sancti Gervasi Victoris cum appendiciis suis, ecclesiam Sancti Nicolai Carneti; ecclesiam Laviniani. Montis Huiin Caveriaci Cavaniaci, Brariaci eum appendiciis suis; ecclesiam Sancti Desiderati, Lædonis, Sisintiaci, Laracni, Dœnensis cum appendiciis earum; ecclesiam Dumbleusem cum appendiciis suis; ecclesiam de Guars, Montis-Tolozæ, Asnensis, Montis-Alicris, Neblensis Castri cum appendiciis earum; ecclesiam Sarmaciæ, Sabonariæ, Olæfractæ, Costunnæ, Mulnet, Ver, Biviliaci, Sancti Mauriti et Sancti Germani Gravr. Bacensis, Bellimontis, Montis Roolenis, Esiconis, Rancinaci, Gelerengis, Beneventi cum omnibus appendiciis earum; ecclesiam Bellæ-Vavræ, Ciensisvillæ cum capella Castri, Sancti Reneberti, Sancti Stephani de Ponte, Doui-Petri de Arlico, Wistrucici, eum appendiciis earum; ecclesia Poloniaci, cum capellis scilicet Castri Mariaci, Platani, Sancti Sabinii, et cum omnibus appendiciis suis; ecclesiam Arquis, Solciaci, Spinetensis cum appendiciis earum. Præterea per præsentem nostri privilegii paginam

Bibliothecam Cluniac. col.

(13) Jussano monast. regulam fere ex Benedictina omnino excerptam tradidit S. Donatus Vesontionis antistes de Sæculo VII ineunte. Nunc hic locus PP. Minimis cecit.

apostolica auctoritate statuimus ut quæcumque nunc idem cœnobium possidet sive in crastinum largitione principum, concessione pontificum vel oblatione fidelium legitimis modis poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et ilibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ei subditas possessiones auferre, minuire vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integre conserventur eorum, pro quorum sustentatione concessa sunt, usibus profutura, salva Bisuntini archiepiscopi canonica reverentia. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut iudex, aut persona qualibet, magna vel parva, potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens contra eam tamen venire tentaverit, secundo tertiove communitus, si non satisfactione congrua emendaverit, Christi et Ecclesiæ corpore cum auctoritate potestatis apostolicæ segregamus; conservantibus autem pax a Deo et misericordia presentibus ac futuris sæculis conservetur.

Ego Urbanus catholice Ecclesiæ episcopus.

Datum Romæ v Kal. Jan. per manus Joannis S. R. E. diaconi cardinalis, anno Dominicæ incarnationis 1088, anno pontificatus domini Urbani papæ II secundo.

XXIX.

Urbani II epistola ad Rainerium cardinalem presbyterum. — Multa mandat ad res Hispanicis spectantia.

(Anno 1089.)

[MANI, Concil. XIX, 698.]

Quantum de religione tua confidentes, qua fide, qua charitate, in partes illas reduximus, ipse tu, frater dilectissime, recognoscis. Age ergo pro spe quam de tua providentia gerimus, et negotia queque poteris, Domino adjuvante, canonice diffinire procura, et ea maxime pro quibus missus es, videlicet quæ inter Narbonensem antistitem et Comoriensem abbatem jactantur. Veniens si quidem ad nos cum Barchinonense fratre nostro venerabili episcopo reverentissimus frater noster Narbonensis archiepiscopus, quem jamdudum vita et religione spectatum habemus, plurima adversa contra Comoriensem abbatem conquestus est, scilicet quod ecclesias suæ diocesis, sæcularibus potestatibus fultus, invadat; quod excommunicatos ab eo sine omni ejus absolutione recipiat; quod in Jacensi sede sine sui licentia fecerit episcopum consecrari; quodque auditu horrendum est, mortuum quemdam sub anathemate, ab ejus monachis extumulatum, et inter monasterium tumulatum asseruit. Inter cætera, præjudicium sibi factum de Tarraconensium episcoporum subtractione per Romanam Ecclesiam suppliciter intimavit, circa eos [f. cum eos ac deinde possederit] Narbonensis metropolis per annos quadringentos sine alterius reclamacione prius sederit. Nostra igitur vice in partibus illis fungens, Tarraconensi-

bus episcopis nostra auctoritate præcipito ut interim Narbonensi, tanquam proprio metropolitano, obediant, donec, parante Domino, Tarraconensis restitueretur ecclesia: Toletano autem, sicut primati, reverentiam exhibeant, donec Narbonensis archiepiscopus se eorum primatem fuisse certa possit auctoritate monstrare. Novit siquidem tua fraternitas primatem a nobis Toletanum sic institutum, ut salva sint metropolitanorum privilegia cæterorum. Abbatem quoque, ut sanctæ opinionis virum, admoneas, præcipiens ne ulterius quæ episcopalis juris sunt sine episcopi concessione recipiat, et de injuriis Narbonensi archiepiscopo illatis competenti emendatione satisfaciatur: de cætero ut proprium et sancta: conservationis revereat antistitem, et pacem cum eo fraternæ charitatis inviolabiliter retinere procuret. Tu autem in omnibus Romanæ auctoritatis memorem te exhibe, ut nulla de te possit suspicio remanere. Quia vero Narbonensis archiepiscopus privilegia de primatu ecclesiam suam habuisse memoravit, quæ a suo prædecessore translata, se tamen sperat, parante Domino, reperturum: tu causam diligenter inquire, inquisitam ad nos referre procura. Quod si privilegiorum auctoritas nequiverit reperiri, tu cum principibus terræ de restauratione Tarraconensis ecclesiæ stude. Interim tamen Tarraconenses episcopos ei, tanquam metropolitano proprio, obedire præcipito. Elnensis quoque episcopi causam diligenter inquire, et inter Narbonensem episcopum et ipsum justo omnia iudicio diffinito. Idem quoque te de Crassensi cœnobio inter Narbonensem archiepiscopum et monachos ejusdem cœnobii exercere præcipimus.

XXX.

Urbani II epistola ad Raynerium S. R. Ecclesiæ presbyterum et legatum. — Illum inter episcopum Barchinonensem [Bertranum] et abbatem S. Pontii Tomericensium [Frolardum] iudicem constituit.

(Anno 1089.)

[MANI, Concil. XX, 679.]

URBANUS, servus servorum Dei, charissimo atque dulcissimo fratri Raynerio sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero atque legato, salutem et apostolicam benedictionem.

Postquam a nobis, frater charissime, discessisti, fratres charissimi nostri Narbonensis et Barchinonensis antistites pervenerunt ad nos justitiam sedis apostolicæ super suis querimoniis flagitantes in abbatem beati Pontii Barchinonensis querebatur dicens se post susceptum episcopatus officium sub manus propria quiete cœnobium Sancti Cucufatis anno integro, ut speciale suæ Ecclesiæ beneficium possedisse abbatemque inibi per se electum, consentiente et laudante legato Romanæ Ecclesiæ Ricarilo, regulariter fuisse, quem postea Tomericensis abbas una cum monachis, renitente episcopo, violenter monasterio exturbavit. Porro quam diversa his te adhuc nobiscum posito beati Pontii abbas retulerit tua fraternitas recognoscit. Tuæ ergo prudentiæ intererit,

qui hujusmodi negotia in partibus illis discutienda et definienda comunimus, causam hanc diligenter inquirere, et ita Domino donante agere ne locum justitia perdat, neve favore cujuslibet aut zelo in partem alteram supplanteris. Memor esto consilii quod a nobis tibi datum est abeunti, et consilio religiosorum virorum communicato sic disponenda dispone, ut Romana æquitas nulli sit oblocutioni obnoxia, sed in omnibus judicium tuum veritatem exsequens discretionis apostolicæ sentiam non relinquat. Sane his te suspectum esse noveris quia in domo adversarii commoraris. Et solent plerumque officia a rigore animos commutare. Præcipimus ergo dilectioni tuæ ne abbatis aut ullius hominis causa omittas quin hanc causam sententia irrefractabili omnino decidas, nec eorum aliquem super hoc ulterius apostolicam sedem appellare permittas. De ecclesia quoque Beati Sylvestri, quam Salmodienses monachi Beato Rufo abstulisse dicuntur, justum omnino et irrefractabile determinato judicium. *Cætera videntur desiderari.*

XXXI.

Urbani II epistola ad Frothardum Tomeriemsem abbatem. — Hortatur ut de illatis archiepiscopo Narbonensi injuriis satisfaciatur.

(Anno 1089.)

[MANSI, *Concil.* XX, 678.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei charissimmo et reverendissimo fratri FROTARDO Tomeriemsi abbati salutem et apostolicam benedictionem.

Venientes nuper ad nos reverendissimi fratres Narbonensis ac Barcinonensis antistites *Dalmatius et Bertrandus* adversus fraternitatem tuam multum conquesti sunt. Narbonensis enim ecclesiæ suas a te invasas et excommunicatas a te receptos et in Jacensi sede per te sine sua licentia asserebat episcopum consecratum. Mortuum quoque sub anathemate monachos tuos extumulasse, et intra cœnobium tumulasse dicebat. Quod auditu quoque videtur horrendum. Super his omnibus si vera sunt tuam religionem ei congrue satisfacere legati nostri judicio, et ab invasione eorum quæ sunt episcopalis juris de cætero abstinere, et pacem cum eo firmam habere ut dignum est vobis deprecamur atque præcipimus. Barcinonensis præterea querebatur cœnobium Sancti Cucufatis, quod sui juris est, te invadente sublatum monachis violenter expulsis; idem etiam de cœnobio sancti Laurentii factum astruxit. Quia igitur et vir talis est morum dignitate et pontificali gratia ut ei discredere non possimus, et tu olim nobis aliter retulisti, causæ hujusmodi irrefractabili sententia terminandum legato nostro mandavimus, et te ei judicio volumus obedire, ut neque tu, neque ille ulterius super hoc sedem apostolicam permittamini appellare. Præterea rogantes rogamus, quemadmodum de tua speciali et familiari religione confidimus, ut Narbonensem antistitem sicut proprium et Patrem spirituale. n respectu ejus cujus vice fungitur revereris et diligas.

XXXII.

Urbani II epistola ad Raymundum comitem, Armericum vicecomitem, clerum populumque Narbonensem.

(Anno 1089.)

[MANSI, *Concil.* XX, 678.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et populo Narbonensi, RAYMUNDO videlicet comiti atque AYMERICO vicecomiti charissimis filiis, salutem et apostolicam benedictionem.

Venientem ad nos reverendissimum fratrem nostrum Dalmatium, vestratem archiepiscopum, debita veneratione suscepimus, ejusque probitatem et religionem jamdudum agnoscentes, ipsum dilectioni vestræ apostolicæ sedis apicibus commendavimus. Vos itaque ei ut dilecto et catholico Patri, dilecti filii, obedite, reverentiam et debitam subjectionem ut domini vicario in omnibus exhibete, decimas unicuique ecclesiæ pertinentes ex integro reddite, et quæcunque episcopalis justitiæ sunt, integra sibi conservate. Quæ autem vobis ex Domino dixerit, devote ac libenter audite et obedite. Pro Christo enim legatione fungitur inter vos obsecrans pro Christo ut reconciliemini Deo. Ipsam ergo sicut Christum audientes et honorantes mores vestros corrigite, a vitis abstinete, Deo in omnibus placere curate. Si enim Deo placere studueritis, pastorem profecto Deo placentem habebitis, et summum pro vobis judicem interpellans, nisi vestra delicta impediunt, copiosius audietur. Eis autem qui bona Narbonensis Ecclesiæ injuste detinent et violenter auferunt, denuntiamus in nomine Domini Jesu et apostolica auctoritate præcipimus quatenus aut ea archiepiscopo reddant, aut pactam cum eo tale faciant, quod ipsi debent complacere, ne bona injuste detinendo, et auferendo terrena, et animæ incurram periculum et bonis priventur æternis. Quod si nostra præcepta contempserint, cum iterata ad nos querela pervenerit, nos canonum ultionem et gladium spiritus exeremus; obedientes vero monitis nostris misericordia divina custodiat.

XXXIII.

Urbani II papæ epistola ad clerum et plebem Viennensem. — Archiepiscopum Viennensem commendat, et præcipit ut ea restituantur quæ de bonis Ecclesiæ Viennensis Ataldis præpositus dissipaverat.

(Anno 1089.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 691, ex *Biblioth. Floriac.* parte III, p. 76.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis, clero et ordini monastico, nec non nobilibus et plebi Viennæ consistentibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Beati Petri filium, nostrum autem fratrem, venerabilem atque charissimum archiepiscopum vestrum, venientem ad nos congrua reverentia et debita dulcedine charitatis excepimus. Quia vero antebac nobis facie ignotus exstiterat, morum honestatem et indolis ejus egregiæ volentes industriam experiri, nobiscum cum aliquandiu propensiori affectione du-

ximus detinendum. Gratias autem Deo, quia in eo et scientiæ saporem et honestatis odorem bonum invenimus. Morum igitur ejus maturitate, industriæ proficitate, animique prudentia plurimum delectati, cum jam de charo chariorem, de familiari familiariorē effecimus, adeo ut dehinc non tanquam Gallum, sed tanquam Romanum in Romana curia censeamus. Unde et revertentem ad vos nostris literis prosecuti, charitati vestræ attentius commendamus, ut qui per se vobis charus hactenus et venerabilis habitus est, per nos deinceps charior et venerabilior habeatur. Nos enim cum pro generalis æquitatis debito, tunc pro speciali ejus dilectione, qui quid honoris, quidquid dignitatis, antecessores nostri Viennæ Ecclesiæ contulerunt, Domino largiente, firmum perpetuumque servabimus. De bonis autem Ecclesiæ vestræ, quæ Ataldus præpositus dissipavit, ut in ejusdem archiepiscopi manus restituantur omnino precipimus; si qui vero contumaciter non eadem retinere præsumperiat, apostolicæ profecto justitiæ sentient ultionem. Neque enim Viennensem Ecclesiam antiquis bonis minuire, sed per Dei gratiam conservare et augere, justitia dictante, disponimus. Omnipotens Deus potentiæ suæ dextera interiorius vos exteriorisque custodiat.

XXXIV.

Urbani papæ II epistola ad suffraganeos Ecclesiæ Arelatensis. — Illis significat extorta ex Guibilino episcopo juramenta irrita a se facta esse; quem qui ceperint, eos infames declarat.

(Circa annum 1089.)

[MAXI, *Concil. XX*, 700.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, suffraganeis Ecclesiæ Arelatensis salutem et apostolicam benedictionem.

Illia omnia sacramenta quæ adversus Ecclesiæ justitiam atque religionem confrater Guibilinus archiepiscopus vester iuvitus et omnibus modis coactus jurasse cognoscitur, quia, ut prædiximus, Deo et Ecclesiæ constitutionibus adversantur, decreti nostri auctoritate irrita omnino esse censemus et Arelatensi Ecclesiæ annuente Domino perpetuo permanere decernimus. Eos autem qui prædictum virum captum gladiis et membrorum detractionibus perterrentes nefandis sacramentis ausi sunt implicare, infames in perpetuum esse sancimus; et nisi congruam pœnitentiam egerint, a Christi corpore et sanguine ab ecclesiarum introitu segregamus.

XXXV.

Urbani II bulla pro canonicis Pistoriensibus.

(Anno 1090.)

[ZACHARIA, *Anecdota medii ævi*, 222.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimis filiis Pistoriensis Ecclesiæ canonicis, eorumque successoribus in perpetuum.

Iustis votis assensum præbere justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigui justitiæ cultores atque præcones in excelsa

A apostolorum principum Petri et Pauli specula positi, Domino disponente, existimus, quod igitur necessitatibus peregrinorum charitate debita providentes, hospitalem domum, juxta portam vestræ Pistoriensis urbis, quæ S. Petri dicitur, adjuvante Domino, vestris impensis ædificastis; nos, prout dignum est, vestrum studium collaudamus, presentisque paginæ auctoritate decernimus ut decimarum, quæ vobis a populo dantur, pars decima, et laborum vestrorum decima, quemadmodum a vobis unanimiter est statutum, eidem hospitali domui deinceps in perpetuum conferantur. Præterea apostolica auctoritate censemus ut quæcumque hodie eadem hospitalis domus juste possidet, sive in crastinum concessione pontificum, largitione principum, vel oblatione fidelium B juste atque canonice poterit adipisci, firma ei et libera permaneant. Decernimus ergo ne ulli omnino hominum liceat eandem domum temere perturbare aut infra eam aliquem capere, aut eis subditas possessiones auferre, minuire, vel temerariis vexationibus fatigare. Sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum conservatione concessa sunt usibus, eorumque saluti qui obtulerint profutura. Ejusdem tenoris privilegium ceteris quoque, qui per vestrum episcopatum sunt, hospitalibus indulgemus; ei videlicet, quæ juxta Villam Quarratam est ædificata, ei quæ juxta Caparium oppidum, ei quæ in prato quod dicitur Episcopi, ei quæ juxta locum qui dicitur Crux Brandelliura, ei quoque quæ in Blisceto vestris studiis impensisque ædificata est. Quæ vestræ C illi juxta portam S. Petri domui hospitali, sicut hodie est, in perpetuum subjecta esse præsentis auctoritate paginæ confirmamus. Quæ vero extra urbem hospitales domus consistunt, hujus privilegii decreto statuimus ut infra unum stadium nemo juxta eas aliquem capere, prædari, aut hostiliter disturbare præsumat; quorum omnium ordinationes ac dispositiones vobis vestrisque successoribus committimus, ut eorum, qui in vobis spirituales ac religioſiores fuerint voluntate communi, communicato etiam fratrum Vallis Imbroſianæ consilio, consensu etiam vestri episcopi, si catholicus fuerit et religiosus, adhibito. Rectores eisdem domibus præponimus, qui secundum Deum earum curam habere, et pauperibus et convenientibus sollicitè ministrare procuret. Sane D si quis in crastinum episcopus, archiepiscopus, imperator, aut judex, princeps, aut dux, comes, aut vicecomes, aut persona qualibet, parva vel magna, potens aut impotens, hujus nostri privilegii [paginam] sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertioque communitus, si non satisfactione congrua emendaverit; a Christi et Ecclesiæ corpore cum auctoritate potestatis apostolicæ segregamus. Illi autem qui, ob Dei proximique dilectionem et sedis apostolicæ institutionem, prædictas domos suis bonis ditare et exaltare curaverint, Dei apostolorumque ejus benedictione, et peccatorum absolutione ditentur, sive donentur. Qua adjuti ad vitam perveniant sempiternam. Amen.

Scriptum per manum Gregorii scriniarii atque A notarii sacri palatii.

B. V.

Datum Romæ per manus Joannis, S. Rom. Ecc. diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis millesimo octuagesimo nono, indictione tertiadecima [duodecima], quarto Idus Januarii, anno vero pontificat. domni Urbani papæ secundo,

XXXVI.

• *Urbanus II monasterii Raitenbuchensis, a Welfone, Bavarie duce, ejusque conjuga Jutta conditi, protectionem suscipit.*

(Anno 1090.)

[LANG, *Regesta*, I, 104,

XXXVII.

Privilegium Urbani papæ II pro canonicis Sancti Antonini, diœcesis Ruthenensis.

(Anno 1090.)

[D. MARTENE, *Thesaur. Anecd.*, I, 248.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio PETRO, præposito canonicæ S. Antonini martyris in Condacensi termino siti, ejusque successoribus canonicis ordinandis, in perpetuum.

Cum universis sanctæ Ecclesiæ filiis ex apostolicæ sedis auctoritate ac benevolentia debitores existamus, illis tamen locis atque personis quæ specialius ac familiarius Romanæ adhærent Ecclesiæ, quæque amplioris religionis gratiæ ominent, propensiori nos convenit charitatis. . . . Quia igitur, venerabili fratre nostro Amato episcopo nobis referente, cognovimus præfatam canonicam, jussu beatissimæ recordationis papæ Gregorii VII, tam ipso Amato episcopo quam reverendissimo fratre nostro Hugone Lugdunensi archiepiscopo mediantibus, cum omni monastica et canonica religione destituta esset, institutam, tam bonis initiis oportet nos benevolentie manum porrigere, ac religionis quieti prospicere. Propter quod tuis, charissime fili Petre, justis petitionibus annuentes prædicti fratris nostri Amati episcopi literis exorati, prænominatam S. Antonini canonicam in jus, tutelam protectionemque sanctæ Romanæ Ecclesiæ suscipimus, presenti ei decreto privilegia confirmantes omnia quæ vel nunc justè possidet, vel in posterum, largiente Domino, justè poterit adipisci, et ab omnium omnino hominum potestate sub sanctæ apostolicæ sedis tuitione liberam permanere auctoritate apostolica sancimus, salva episcopali justitia canonica, quousque vel qui ad præsens ibi Domino Deo nostro famulantur canonici, vel qui futuris ibidem temporibus sunt servituri, regulariter vivere, et communiter vivendo, propriumque non habendo, tam apostolicas quam beatorum Hieronymi et Augustini de conversatione communiter viventium clericorum studuerint statuta servare. Decernimus ergo atque statuimus ut nulli omnino hominum liceat eandem canonicam temere perturbare, aut ei subditas possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexatio-

nibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione concessa sunt usibus profutura. Vos igitur, filii in Christo charissimi, oportet regularis disciplinæ institutioni sollicitè ac devotius insudare, ut quanto a sæcularibus est tumultibus liberi, tanto studiosius placere Deo totius mentis et animæ virtutibus anheletis: præcipue videntes Romanæ Ecclesiæ decreta veneranda servare, ejus patrocinio ab omnium jugo viventium estis, annuente Domino, præmuniti. Ad iudicium autem perceptæ hujus a Roma a Ecclesia libertatis, per annos singulos quinque solidos monete illius terre Lateranensi palatio persolvatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, aut iudex, aut persona quolibet, magna vel parva, potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertioque communitus, si non satisfactione congrua emendaverit, a Christi et Ecclesiæ corpore cum auctoritate potestatis apostolica segregamur. Ite autem conservantibus pax a Deo et misericordia presentibus ac futuris sæculis conservetur. Amen, amen.

Scriptum per manum Gregorii scriniarii atque notarii sacri palatii.

Datum Romæ per manus Hotesculici presbyteri vicem gerentis cancellarii, v Kalendas Aprilis, anno Domini 1090, indictione XIII, anno III domni Urbani papæ II.

XXXVIII.

Privilegium Urbani papæ II pro Ecclesia Gratianopolitana.

(Anno 1090)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc., III, 8.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo fratri HUGONI Gratianopolitano episcopo ejusque legitimis successoribus in perpetuum.

Potestatem ligandi atque solvendi in cælis et in terra beato Petro ejusque successoribus auctore Deo principaliter traditam illis Ecclesia verbis agnoscit quibus Petrus est Dominus allocutus: *Quæcumque ligaveris super terram, erunt ligata et in cælis, et quæcumque solveris super terram, erunt soluta et in cælis.* Ipsi quoque et propriæ firmitas et aliene fidei confirmatio eodem Domino auctore præstat. cum ad eum dicitur: *Rogavi pro te ut non deficiat fides tua, Petre. Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Oportet ergo nos, qui, licet indigni, Petri residemus in loco, prava corrigere, recta firmare, et in omni Ecclesia ad interni arbitrium judicis sic disponenda disponere ut de vultu ejus judicium nostrum prædeat, et oculi nostri videant æquitatem. Tuis igitur, dilectissime in Christo frater Hugo Gratianopolitane episcopi, justis petitionibus annuentes, tibi tuisque legitimis successoribus Gratianopolitanam episcopatum regendum, disponendum, et jure perpetuo possidendum præsentis decreti

pagina confirmamus, salva in omnibus Romanæ A
Ecclesiæ auctoritate. Constituimus ergo ne ulli om-
nino hominum qualibet subreptionis astutia liceat
vestri episcopatus possessiones invadere, minuere,
vel auferre, aut episcopatus vestri decimas sine ve-
stra concessione subripere aut subreptas tenere,
neque vestri juris ecclesiæ per manum laicam obti-
nere; sed omnia quæ juste hactenus vestra possedit
Ecclesia, sive in futurum Domino adjuvante juste
atque canonice poterit adipisci, in tua tuorumque
successorum manu integra semper et illibata per-
maneant. Præterea ecclesiam Sancti Donati in archiepis-
copatu Viennensi sitam, quam a tyrannica
potestate auctoritate episcopali adjuvante Domino
extorsisti, tibi tuisque successoribus regendam, dis-
ponendam, ac jure perpetuo possidendam hujus
auctoritate privilegii confirmamus, constituentibus, ne
ulli successorum tuorum liceat eandem ecclesiam
alicui personæ vel ecclesiæ gratis pretiove concedere,
sed semper incommutabiliter cum omnibus ad ipsam
pertinentibus in Gratianopolitani episcopi potestate
et possessione permaneat. Quia vero perversa quo-
rundam præsumptio inolevit ut defunctis episcopis
res ecclesiasticæ pervadantur, auctoritate apostolica
prohibemus ut cum vitæ tuæ tuorumve successorum
terminus contigerit, Ecclesiæ vestræ res et posses-
siones diripere nemo præsumat, sed cuncta libera et
inconcussa in canonicorum potestate persistent, illi
ex integro conservanda qui eis canonicè episcopus
ordinabitur. Porro sanctorum canonum decreta
ubique inviolabiliter conservari cupientes, constitui-
mus atque censemus ut interdictos a vobis aut ex-
communicatos in communionem recipere aut mor-
tuos sepulturæ tradere nemo præsumat. Vestra
sane, charissime frater, intentio erit gregi commissò
curam vigilantè impendere et Romanæ Ecclesiæ
decreta inviolabiliter observa e; quatenus multipli-
cato laborum fructu, ad vitam valeatis perpetuam
pervenire. Sane si quis in crastinum archiepiscopus
aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux,
comes aut vicecomes, aut iudex, aut persona qua-
libet magna vel parva, potens aut impotens, hujus
nostri privilegii paginam sciens, contra eam temere
venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si
non satisfactione congrua emendaverit, a Christi
Ecclesia eum auctoritate potestatis apostolicæ se-
gregamus. Conservantibus autem pax a Deo, mis-
ericordia præsentibus ac futuris sæculis conservetur.
Amen, amen, amen.

Scriptum per manum Gregorij scriiniarii atque
otarii sacri palatii.

Datum Romæ per manum Joannis, sanctæ Roma-
næ Ecclesiæ diaconi cardinalis, anno Dominicæ
Incarnationis 1091, indictione xiii, pontificatus
domini Urbani papæ II anno iii, die Kalend.
Aprilis.

XXXIX.

Urbanus II monasterii S. Theofredi Calmitiacensis
bona confirmat.

(Anno 1090)

[HABILL. Acta SS. ord. Bened., V, 274.]

XL.

Privilegium Urbani II pro Vallumbrosanis.

(Anno 1090.)

[ZACHARIA, *Anecdota mediæ ævi*, 223 ex archivo S.
Michaelis de Furculis.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis-
simis filiis, universæ Vallis Imbrosanæ congrega-
tionis, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum universis sanctæ Ecclesiæ filiis ex apostolicæ
sedis auctoritate ac benevolentia, debitores exista-
mus, illis præcipue locis atque personis quæ specia-
lius ac familiarius Romanæ adhærent Ecclesiæ, quæque
ampliori religionis grâtiâ eminent, propensiori nos
convenit charitatis studio imminere. Quia igitur
propositum nostrum, divina præveniente ac subse-
quente clementia, religionis vestræ simplicitas bonæ
opinionis odorem, et prope et longe positis aspi-
ciunt, nos vestro propectui anauente Domino pro-
vectus adungere cupientes, cœnobium vestrum pro
beatæ Mariæ semper virginis reverentia, cui dica-
tum est, in Romanæ Ecclesiæ proprietatem, et tu-
telam atque protectionem apostolicæ sedis accipimus,
ei, apostolicæ illud auctoritatis privilegio munientes,
ab omnium principum jugo liberum permanere de-
cervimus. Per præsentem igitur nostri privilegii
paginam, apostolica auctoritate statuimus ut quæ-
cumque hodiè vestrum cœnobium jure possidet, sive
in crastinum concessione pontificum, liberalitate
principum, vel oblatione fidelium jure atque cano-
nicè poterit adipisci, firma vobis vestrisque succes-
soribus et illibata permaneat. Illis successoribus.
dico, qui eundem religionis usum, et illi consuetu-
tiam observare et strenue omnipotenti Domino in
eodem proposito deservire satagerint. Christina,
oleum sanctum, consecrationes altarium, sive basi-
licas, ordinationes clericorum liceat vobis a quo-
cumque volueritis catholico episcopo Romanæ Eccle-
siæ gratiam atque communionem optinere perci-
pere. Qui, nostra fultus auctoritate, quæ postulant
indulgeat. Ad hæc censemus atque statuimus nè
ulli omnino hominum liceat idem cœnobium emere,
perturbare, aut ei subditas possessiones auferre,
minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed
omnia integra observentur eorum pro quorum sus-
tentatione ac gubernatione concessa sunt usibus
profutura. Nec ulli episcopo potestas sit excommu-
nicationem aut interdictionem vobis ingeminare, ut
qui in speciales estis filios apostolicæ sedis, nullius
alterius judicio temere exponamini. Quia vero plura
sancta monasteria, congregatio videlicet dicta Salvij
juxta Florentiam, Sancti Fidelis de Strumit, Sancti
Salvatoris de Sophena, Sanctæ Mariæ de Nerana,
Sancti Coxiani de Monte Schalarario, Sancti Angeli
de Passiniano, Sancti Laurentij de Culuboni, Sancti
Salvatoris de Ficielo, Sancti Angeli juxta Pistoriam,

Sancti Salvatoris de Vajeno, Sancti Petri de Mischeto, Sancti Pauli de Rasolo, Sanctæ Reparatae de Marradio Faventinæ diocesis, et congregatio de Rivis Caesaris, et congregatio de Fontana Taonis, et congregatio de Monte Armato in Bononiensi diocesi, inspirante Domino in eandem vobiscum formam religionis consenserint, nos, et ipsis et omnibus qui se in crastinum eidem religionis usui ex integro sociare voluerint, presentis privilegii libertate apostolica auctoritate concedimus quandiu in eadem religionis et consuetudinis unitate persistere procuraverint. Constituimus autem ut eorum omnium caput vestrum, quod in Valle Imbroxiane situm est, monasterium habeatur. Sane cum terminus vite pastori vestro divina dispositione contigerit, qui ejus loco substituendus fuerit, quia et vobis et aliis omnibus præesse debet, omnium, qui cæteris præsumt monasteriis, consensu et iudicio eligatur. Quod si forte ex ipsis abbatibus quilibet Domino disponente ad hoc generale regimen electus fuerit, ad vestrum principale cœnobium principaliter transcat, et ejus mox iudicio, sicuti in diebus venerandæ memoriæ Joannis primi abbatis vestri factura constat, cætera omnia unita vobis monasteria disponantur. Vos igitur, filii in Christo dilectissimi, nolite negligere gratiam, quæ in vobis est, quæ data est vobis per unitatem sanctæ observationis et religionis. Hæc meditamini, in his estote, ut profectus vester manifestus sit omnibus (I Tim. iv, 15). Participes enim Christi effecti estis, si tamen initium substantiæ ejus usque ad finem firmum retineatis (Heb. iii, 14). Mementote quod Dominus ait: *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit* (Matth. xxiv, 13). Itaque sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum qui in cæcis est (Matth. v, 16). Ad iudicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis per annos singulos duodecim sagi cilicii brachia Laterani palatio persolvatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus, aut episcopus, imperator, aut rex, princeps, aut dux, comes, aut iudex, aut persona qualibet magna vel parva, potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertioque communitus, si non satisfactione congrua emendaverit, a Christi et Ecclesiæ corpore cum auctoritate potestatis apostolicæ segregamus. Conservantibus autem pax a Deo, et misericordia presentibus et futuris sæculis conservetur. Amen. Amen. Am n. Scriptum per manum Gregorii scriniarii atque notarii sacri palatii.

Datum Romæ per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis 1090, indictione xiii, octavo Idus Aprilis, anno pontificatus domni Urbani papæ secundi tertio.

Bartholomeus, quondam Baronis imperiali auctoritate iudex ordinarius atque notarius, scriptum privilegium, et apostolicas litteras, et omnia scripta,

A unde hoc exemplum scriptum est, vidi et legi, et prout ibi inveni, hic inde transcripsi, et fidei exemplavi, et a majorem fidem habendam signum meæ manus apposui ex auctoritate mihi concessa, et data a venerabili Patre domino Thoma, Deo gratia Pistoriensi episcopo in episcopatu Pistoriensi, presentibus domino Ticcio plebano plebis de Laiano, et presbytero juncta capellano plebis prædictæ, et Arnalcone quondam Infrangipanis et Corso Duni testibus rogatis et vocatis ad hæc, sub annis Dominica Nativitate 1288, indictione secunda, die vigesima Septembris.

XLI.

Urbanus II Majoris-Monasterii tutelam suscipi, possessionesque ejus confirmat.

(Anno 1090.)

[MABILL., *Annal. Bened.* V, 272.]

Hoc ipso anno Bernardus, Majoris-Monasterii abbas, amplissimum ab Urbano II privilegium obtinuit. In eo præfatur pontifex, cum universis ecclesiis debitor sit, illis tamen locis atque personis quæ ampliori religionis gratia eminent, se propensionis charitatis studio consulere debere, adeoque Sancti Martini monasterio, cum pro beati confessoris devotione ac reverentia, tum pro religionis prærogatis, qua sacri illius loci monachi præcellerant. Quæ ob rem ait se omnes ejus possessiones confirmare, eundemque locum in suam tutelam suscipere; vetare ne missæ illic publicæ ab episcopis celebrentur, neu monachi ad externas stationes aut exsequias, præter ipsorum abbatis voluntatem corpellantur, aut a quovis excommunicentur; sed præcipere, ut omnes eorum causæ graviore ex apostolicæ sedis iudicio pendeant. Ut libera sit abbatis electio, qui ab archiepiscopo Turonensi, si communionem sedis apostolicæ habeat consecrationem gratis accipiat, absque ulla professionis exactione: sin minus, aut ad Romanum pontificem consecrandus accedat, aut a quocunque episcopo consecrandum se offerat. Idem sancit pontifex de sacro chrismate, de consecratione altarium seu basilicarum, et de ordinationibus saceris. Tum subdit monachos alloquens: *Vos igitur, filii in Christo dilectissimi, oportet regularis discipline institutioni sollicitius et devotius insudare: quatenus quanto ab sæcularibus tumultibus liberiores existitis, tanto amplius placide Deo devotius mentis et animæ virtutibus anhelatis.* Denique pro hac libertate singulis annis unam auri unciam persolvi jubet. Scriptum per manum Gregorii scriniarii atque notarii sacri palatii. Datum Romæ per manus Joannis S. R. E. diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis 1090, indictione xiii, pontificatus domni Urbani papæ II tertio, sexto decimo Kal. Maii.

XLII.

Urbanus II Burchardo S. Basoli abbati ballam tribuit.

(Anno 1090.)

[MABILL. et RUINART, *Ouvrages posth.* III, 87.]

XLIII.

Urbanus II Ecclesie Ravellensis libertatem ac possessiones, petente Ursono episcopo, confirmat.

(Anno 1090.)

[UGHELLI, *Italia sacra* I, 4133.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri Uaso Ravellensi episcopo, ejusque successoribus canonice instituendis in perpetuum.

Sancus Romanæ et apostolicæ universalis Ecclesie dignitas exigit ut sibi fideliter adherentes remuneret, et exaltet. Quia igitur Romanæ Ecclesie fidelitatem ac libertatem ardentem requisisti, et obsequiis prævenisti, ad id vestra civitas, Domino præstante, pervenit, ut prædecessoris nostri reverendæ memoriæ Victoris III tempore episcopum meruerit adipisci. Nos itaque nihilominus exaltationi vestræ congaudentes, et antecessoris nostri statuta firmamus, et eam vobis libertatem adjicimus, ut Ravellensis Ecclesia deinceps ab omni potestatis subjectione libera, in solius Romani pontificis jure dominationeque consistat. Dignum quippe est ut qui in corporalibus rebus vehementer exerevistis, spiritualium quoque munerum perceptione, Domino largiente, crescatis. Vestram igitur Ecclesiam in apostolicæ sedis gremio specialiter confoventes tibi legitime confirmamus, episcoposque Urse, tuisque legitimis successoribus, omnem Ravellensem diocesis ambitum præsentis auctoritate paginæ confirmamus, potestatem vobis indulgentes intra eam absque ullius contradictione chrisma conficere. . . (*Nulla desunt in privilegio, quia fuit recisum, et cum flo consutum, ut ad præsens exstat.*) Statuta Ecclesie præstante Domino irrefragabiliter observare, ejusque honori pro viribus semper insistere. Si quis autem in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, aut patritius, comes aut vicecomes, aut iudex, aut persona quælibet magna vel parva, potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens, concessam vobis libertatem auferre tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, is, ut a Christi et Ecclesie corpore segregandus, honorisque sui et officii periculo subjacere debet. Conservantibus autem hæc, pax a Domino et misericordia præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen, amen, amen.

Datum Salerni per manus Joannis S. R. E. diaconi card. Nonis Octobris, ind. xiii, anno Incarn. Dominicæ 1090, pontificatus vero D. Urbani papæ II tertio.

XLIV.

Urbani II epistola ad clerum et plebem Carnotensem. — De Gaufrædi episcopi depositione, et Ivonis consecrati in ejus locum subrogatione.

(Anno 1090.)

[MANST, *Concil. XX*, 650.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis clero et populo Carnotensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Nos quidem tum pro beate Mariæ semper Virginis

A devotione et reverentia, tum pro nostri officii debito, Ecclesie vestræ dilectionem, protectionem et curam specialius impendentes, ejusque labores diuturnos, quos a Gaufrædo quondam episcopo passa est, propensione animo perpentes, rei veritate diutius atque diligentius pertractata, largiente Domino, justitiæ satisfecimus. Bonam itaque animi vestri voluntatem prævenientes ac subsequentes, venerabilem virum Ivonem presbyterum, quem, Gaufrædo per nos deposito, catholice atque canonice secundum nostra monita elegistis, ne quod ulterius hac in re detrimentum vestra Ecclesia pateretur, sine moræ longioris obstaculo consecravimus.

Nunc cum ad vos remittentes, tanquam B. Petri manibus consecratum, B. Petri vice vos rogamus et obsecramus quatenus cum benigne suscipientes debita ut pastoris veri membrum obedientia honoretis; debita sollicitudine quæ vobis annuntiaverit observetis; et ut ipse Deo placere, et eum pro vestris valeat excessibus digne intercedendo placare, vos quoque placere Deo totis conaminibus procurat. Si enim placere Deo statueritis, pastorem procul dubio Deo placentem habebitis, nos quoque in vestris opportunitatibus ad exaudiendum paratos invenietis. Porro de Gaufrædo, qui sine conditione omni nostris manibus episcopatum reddidit, indignum se patenter agnoscentes, præcepimus et præcipimus ne quis ei ulli modo ad episcopatum reinvadendum vel infestandum assensum accommodare præsumat, alias et ipsum et ipsius fautores excommunicationi subjacere censemus. Obedientes vos vero monitis nostris gratia divina custodiat.

Data Capuæ octavo Kalendas Decembris.

XLV.

Urbani II papæ epistola ad Richerium, archiepiscopum Senonensem. — Ivonem, episcopum Carnotensem illi commendat Gaufrædum, si invadere episcopatum tentaverit, anathematizatum declarat.

(Anno 1090.)

[MANST, *Concil. XX*, 651.]

Quantas pro Gaufrædo quondam episcopo Carnotensis Ecclesie molestias sustinuerit, quantæ ad apostolicam sedem querele perlate fuerint, deletionis tuæ strenuitas recognoscit. Tandem rei veritate diligentius perquisita, largiente Domino, justitiæ satisfecimus, et ab ipso in nostris manibus sine cujuslibet tenore conditionis episcopatus refutatus est. Tandem ad tuam fraternitatem scripta direximus, rei gestæ ordinem indicantes, et ut tum Carnotensibus ad eligendum et consecrandum antistitem auxilium contribueres flagitantes. Nostra itaque fulta licentia Carnotenses venerabilem virum presbyterum Ivonem canonico ordine in episcopum elegerunt. Cum autem a te consecrationis gratiam pro more Ecclesie petivissent, tua fraternitas ei manum imponere recusavit. Ad nos igitur ipsis venientibus, et consecrationis ejusdem gratiam deposcentibus, nos qui viri religionem jam dudum

noveramus, et ejus eligendi licentiam dederamus, A
petitioni justæ deesse nequivimus. Consecratum
igitur cum salva tuæ Ecclesiæ obedientia remitten-
tes, dilectionis tuæ dulcedinem postulamus, ut
omni litis fomite consopito, benignitate eum debita
complectaris, et ad Ecclesiæ regimen auxiliium
tuum ei largiaris. Porro Gaufridum, si episcopa-
tum invadere, aut Ecclesiam infestare tentaverit,
ipsum ipsiusque fautores anathemati subjacere de-
crevimus.

Data Capuæ septimo Kalendas Decembris.

XLVI.

Urbani II epistola ad Altmannum Pataviensem epi-
scopum.

(Fragm. — Anno 1090.)

[Vita Altmanni ap. BOLLAND, t. II, Aug. p. 174.] B

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, cha-
rissimo fratri ALTMANNO, episcopo Pataviensi, salu-
tem et apostolicam benedictionem.

Srenuitatem tuam in Dei rebus et Ecclesiæ la-
boribus audientes, in Domino gaudemus; et ideo
preces vestras in his quæ contra morem nostræ
videntur Ecclesiæ, audivimus, etc.

XLVII.

Urbani II epistola ad Lanzonem et Rodulfum abbates,
et Adalberonem primicerium. — Confirmat elec-
tionem Metensis episcopi ab eis factam.

(Anno 1091.)

[MANSI, Concil. XX, 705.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis
in Christo filiis LANZONI, RODULFO abbatibus, ADAL-
BERONI primicerio, archidiaconis, et omni catho-
lico Metensis Ecclesiæ clero ac populo salutem et
apostolicam benedictionem. C

Gaudemus, filii in Christo charissimi, quia vos
gaudetis in Domino, quia catholica fidei lucernam,
quæ in Herimanno sanctæ memoriæ permansit epi-
scopo, necdum extincta est; quia prædecessori
bono successorem probabilem providistis. Et nos
igitur bonis votis vestris robur præstantes aucto-
ritatis apostolicæ devotionem, et electionem vestram
litteris præsentibus approbamus. Vestris quoque
postulationibus assensum conferimus, ut vestri in-
teris arbitrii, a quibus potissimum catholicis de-
beat episcopis consecrari. Illud sane omni modo
requirendum est utrum per manum Trevirensis
illius dicti archiepiscopi. Simoniaci fuerit in diaconatu
ordinatus. Quidquid enim ab eo extraordinarie in-
digneque suscepit, nos sancti Spiritus iudicio irri-
tum esse censemus, ut eodem ordine ab aliquo
sortiatur episcopo catholico presenti auctoritate
præcipimus. Talis enim ordinator, cum nihil ha-
buerit, dare nihil potuit. Vos itaque filii in Christo
charissimi, perseverate in his quæ a reverentissimo
confratre nostro, nunc angelorum concivi, Heri-
manno episcopo didicistis. Agite quæ agitis, quia
serpentis caput calcantibus æterna a Domino corona
præbebitur. Ipse vos sua gratia fideliter certare tri-
buat, et æterni mercedem bravii dignetur.

Data Beneventi Kalendis Februarii.

CAPUT XLVIII.

Urbanus II parthenonis S. Crucis Pictaviensis
possessiones confirmat.

(Anno 1091.)

[MABILL., *Annal. ord. S. Bened.* V, 282.]

Pictaviensi Sanctæ Crucis nobilissimo parthe-
noni post Petronillam abbatissam præfuit Adehis,
quæ ab Urbano II sedis apostolicæ tuitionem et
confirmationem possessionum obtinuit, diplomate
dato Beneventi per manum Joannis S. R. E. diaconi
cardinalis, iv Kal. Aprilis, anno Dominicæ Incarna-
tionis 1091, pontificatus Urbani anno iv. Sub finem
diplomatis abbatissam et sorores commonet ut apo-
stolicæ sedis benignitati sanctis actibus respon-
deant, regularis disciplinæ institutionibus studiosius
dent operam, et ad æternam gloriam totis viribus
anhelent. Eodem diplomate statuit pontifex, ut col-
legiata B. Radegundis ecclesia Sanctæ Crucis
regimini in perpetuum, uti antea, subjaceat. Quod
jam prius defuerant Amatus Ellorensis et Hugo
Diensis episcopi, apostolicæ sedis legati, in concilio
Santonensi; idemque Gregorius VII litteris suis
confirmaverat, Hugoni et cæteris clericis ejusdem
ecclesiæ inscriptis.

CAPUT XLIX.

Urbani II epistola ad Romualdum Monopolitane
Ecclesiæ episcopum. — Ex concilii Beneventani
sententia episcopum Monopolitanam non Ecce-
lesiæ Brundusine sed Romanæ sedi subjectum de-
clarat.

(Anno 1091.)

[MANSI, Concil. XX, 759.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto
fratri ROMUALDO, Monopolitanæ Ecclesiæ episcopo.
suisque successoribus canonice substituendis in
perpetuum.

Sacrorum canonum et decretorum pontificalium
depositæ auctoritas ut majores Ecclesiarum cause
apostolicæ sedis iudicio terminentur, cui nos licet
indigni divinæ dispositionis arbitrio presidentes,
eamdem sollicitudinem universis per orbem Ecclesiis,
prout nobis apostolorum sanctorum divinæ dignationis
majestatis scire et posse impendit, impendimus.
Cum ergo præstante Domino Incarnationis Domi-
nicæ anno 1091 synodale concilium in Beneventana
esset Ecclesia sub nostra presentia congregatum,
et adversus fraternitatem tuam Brundusinus, seu
Oritanus conquereretur episcopus, et tuæ et filius
Ecclesiæ munimenta perspecta sunt. Quibus in
conspectu nostro concilii universi diligenter in-
dagine perquisitis a venerabilibus nostris episcopis
presbyterisque cardinalibus adjudicatum est Mono-
politana Ecclesia majori scripturarum pontifica-
lium auctoritate sultam Brundusinæ Ecclesiæ sub-
jectionem et obedientiam non debere. Quorum nos
sententiam approbantes nostræ auctoritatis robore
confirmavimus, et per presentis privilegii paginam
te tuosque successores ab Oritanæ seu Brundusinæ
Ecclesiæ subjectione liberos sub solius apostolicæ

sedis obedientia in perpetuum permanere decernimus, statuentes ut quacunq̄ue Monopolitana Ecclesia hactenus juste possedit, aut hodie possidet, sive in crastinum juste atque canonicè poterit adipisci in castellis, villis, silvis, in ecclesiis, in monasteriis tibi tuisque successoribus episcopali jure regenda, disponenda ac possidenda firma et illibata persistent, salva in omnibus Romanæ et apostolicæ Ecclesiæ reverentia. Obeunte te, vel tuorum quolibet successorum, clero populoque Monopolitano facultas sit, semota omni pravitare, episcopum canonicè eligendi, electus autem a Romano pontifice consecrabitur. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, judex aut persona quælibet magna vel parva, potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus si non satisfactione congrua emendaverit, eum honoris sui et officii periculo subjacere decernimus, et a Christi atque Ecclesiæ corpore auctoritate potestatis apostolicæ segregamus; conservantibus autem pax a Deo, et merito præsentibus ac futuris sæculis conservetur. Amen, amen, amen.

Scriptum per manus Lanfranci notarii sacri p. latii.

Datum Beneventi per manus Joannis S. R. E. diaconi card., anno Domini incarn. 1091, indict. xiv Kal. Aprilis, anno pontificatus D. Urbani pape II quarto.

L.

Urbanus II monasterium S. Bartholomæi in Lipara insula tuendum suscipit et ejus bona confirmat.

(Anno 1091.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, I, 775.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri AMBROSIO, abbati Liparitano, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Cum universæ insulæ secundum instituta regalis juris sint, constat profecto quia religiosi imperatoris Constantini privilegio in jus proprium B. Petro jusque successoribus occidentales omnes insulæ condonatæ sunt, maxime quæ circa Italiæ oram habentur, quorum multa peccatis exigentibus accolarum a Saracenis capta Christiani nominis gloriam amiserunt. Inter quas Liparis B. Bartholomæi apostoli corpore quondam insignita, eremi instar redacta cognoscitur, quam multis annorum curricula evolutis, cum Saracenorum vires divinæ misericordiæ potentia repressisset, religiosi fratres divinæ servitutis studio eandem ingressi insulam, monasteria illi domicilia construere curaverunt, et plurimos in eadem insulam colonos sua industria constituerunt. Nos itaque, quibus ex divinæ arbitrio voluntatis per apostolicæ sedis culmen cunctarum sollicitudo inninet Ecclesiarum, licet in eadem insula episcopatum quondam fuisse in S. Gregorianæ paginæ registris agnoscamus, quia tamen episcopi dignitatem nunc ipsius loci exiguitas et

A accolarum raritas non meretur, monasterium tamen illi habere, et totius insulæ ambitum possidere præsentis paginæ auctoritate sancimus. Ipsum etiam monasterium, cui fraternitas tua, auctore Domino, præsidet, in B. Bartholomæi honore et nomine consecratum, in S. R. et apostolicæ sedis favendum speciali protectione suscipimus. Per præsentem igitur nostri privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quacunq̄ue hodie idem cœnobium juste possidet, sive in posterum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium, juste atque canonicè poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ei subditas possessiones auferre, vel ablatas retinere, vel minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus profutura. Obeunte te nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur; nisi quem fratres communi favore vel fratrum pars consilii sanioris elegerit, electus autem ad Rom. pont. consecrandus accedat. Vos itaque, filii in Christo dilecti, oportet regularis disciplinæ institutioni ferventer insistere, et divinæ legis præcepta studiosus observare, ut quanto a sæcularibus tumultibus liberiores estis, tanto solertius placere Deo totis mentis et animæ viribus anheletis. Ad indicium autem perceptæ a Romana Ecclesia libertatis, unam auri unciam per annos singulos Lateranensi palatio persolvatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus, episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, aut judex, aut persona quælibet, magna vel parva, potens vel impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, eum honoris sui et officii periculo subjacere decernimus, et a Christi atque Ecclesiæ corpore auctoritate apostolica segregamus. Conservantibus autem pax a Deo, et misericordia præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen, amen, amen.

Datum Militi per manus Joannis S. R. E. diaconi card., III Nonas Junii, ind. xviii, incarn. Domini 1091, pont. vero D. Urbani II anno quarto.

LI.

Urbanus II Corsicam insulam, sub Gregorio VII in pristinam Ecclesiæ Romanæ ditionem redactam, Daimberto, episcopo Pisano et ejus successoribus committit.

(Anno 1091.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, III, 369.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri DAIMBERTO, Pisanorum episcopo, ejusque successoribus canonicè substituendis in perpetuum.

Cum omnes insulæ secundum statuta legalia juria

publici habeantur, constat etiam eas religiosi imperatoris Constantini liberalitate ac privilegio in beati Petri vicariorumque ejus jus proprium esse collatas. Intercidentibus autem plurimis divina dispositione judiciorum calamitatibus, proprietatis hujus in quibusdam passa est Ecclesia Romana jacturam. Cæterum et canonicis, et legalibus institutis Romanæ dignitatis proprietas non prolixitate temporum, non divisione regnorum ulla diuturnitate possessionis excluditur. Licet igitur annis plurimis Romana Ecclesia Corsicæ possessione caruerit, prædecessoris tamen nostri Gregorii VII in ejusdem jus noscitur auctore Domino rediisse. Nos igitur dilectiss. fr. nostri Daimberti Pisanorum episcopi, ac nobilium civium, et charissimæ beati Petri filix Mathildis comitissæ postulationibus inclinati, quia multum jam dudum obsequiis Pisanorum gloriosa nobilitas Romanam sibi Ecclesiam fecit obnoxiam, prædictam insulam vice nostra Pisanæ Ecclesie consilio clericorum cardinalium, aliorumque nostrorum fidelium committimus et condonamus, ita videlicet ut quandiu eadem Pisana civitas episcopus non invasione tyrannica, sed cleri et populi electione canonica per Romani pontificis manus acceperit, quemadmodum Landulphum, Gerardum, et te, charissime frater Daimberte, accepisse dignoscitur, et quandiu in ea quam hodie exhibet Ecclesie Romanæ fidelitate persistit, hujus nostræ donationis locationisve gratia perfungatur, ea scilicet conditione interjecta, ut per annos singulos Lucanæ monetæ libras quinquaginta Lateranensi palatio, remota qualibet occasione, persolvat. Hujus ergo nostræ locationis tenorem inconcussum omnino manere nostra apostolica auctoritate sancimus, quandiu ac ipsi præscriptæ fidelitatis pensionisque tenorem debita devotione servaverint. Quocirca successores nostros rogamus ut tam pro beatæ Mariæ semper virginis reverentia, quam pro nobilissimæ civitatis Pisanorum amore ac familiaritate eandem honorificentiam Pisanæ Ecclesie semper impendant: rogamus, et Daimberti præsentis episc. successores, et universos Pisanæ urbis cives post præsentia tempora secuturos, ut eandem fidelitatem eandemque devotionem Romanæ Ecclesie semper exhibeant, ut firma inter utrosque fides, benignitas amicitiaque, Domino annuente, permaneat.

Datum Beneventi iv Kal. Jul. per manus Joannis S. R. E. diaconi cardinalis, indict. xiv, anno Domini incarn. 1091, pontif. autem D. Urbani papæ II quarto.

LII.

Urbani II epistola ad Berengarium Ausonensem episcopum. — Eum constituit Tarraconensem archiepiscopum.

(Anno 1091.)

[MANSI, *Concil.* XX, 648.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri BERENCARIO, Ausonensi episcopo, in Tarraco-

nensem metropolim translato, ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Inter primas Hispaniarum urbes Tarraconem fuisse insignem et gentilem, etiam Christianæ paginæ iudicii demonstrant. Justus autem Dominus in viis suis, et sanctus in omnibus operibus suis, qui, cum in plerisque iudiciis incomprehensibilis habeatur, in nullo unquam valet reprehensibilis æstuari; ipse transfert regna et mutat tempora: ipsi visum est in eadem urbe olim Tarraconensis urbis gloriam exaltare; ipsi visum est in eadem urbe peccata populi sui visitare. Cum enim in ea Christianorum populus habitaret, visitavit in virga iniquitates eorum et in verberibus peccata eorum. Sed ecce jam transactis trecentis nonaginta annis, ex quo præfatam urbem Agarenorum gens prope solitariam fecerit, principum suorum cordibus inspirare dignatus est ut ejusdem urbis restitutioni, secundum præceptum apostolicæ sedis, cui auctoritate Dei [*f.*, auctore Deo], licet indigni, præsidemus, insisterent. Berengarius siquidem, Barchinonensis comes, auctoritatis nostræ persuasione communitus, pro animæ suæ salute, cum suæ potestatis magnatibus non solum restitutioni præfatæ urbis insistit [*institit*], sed et urbem ipsam, et omnem suæ potestatis terram, B. Petro ejusque vicariis legali stipulatione tradidit, censumque quinque librarum argenti Lateranensi palatio [*add.*, singulis] annis solvendum instituit. Nos itaque, præstante Deo, restitutionis hujus optimis cooperatores existere, prædicti comitis institutum, libertatesque et consuetudines, quas novis Tarraconensis urbis colonis promulgasse cognoscitur, collaudamus, et rata manere auctoritate nostra decernimus. Cum universa siquidem ipsius comitis terra quam B. Petro obtulit, et Tarraconensem urbem ac populum, Domino sibi aspirante, collectum, sub apostolicæ sedis tutela specialiter confovendum suscipimus, libertatemque illius per comitis Berengarii scripto [*f.* scriptum] collatam eatenus confirmamus, ut nemini quidquam ultra persolvant, nisi sponte propria Romanæ se faciant Ecclesie debitores. Ut igitur hæc omnia, Deo auctore, inconcussa permaneant, nos antecessorum nostrorum privilegia sequentes, qui Ausonensem Ecclesiam Tarraconensis quondam instituere vicariam, tibi, o charissime fili Berengari, quia tuo potissimum studio hæc est restituito instituta, ex Romanæ Ecclesie liberalitatis gratia pallium, totius scilicet sacerdotalis dignitatis plenitudinem, indulgemus.

Præterea tibi tuisque successoribus legitime substituendis, qui in Tarraconensis civitatis et ecclesie restorationem pari studio insudaverint, præfatam Tarraconensem ecclesiam jure proprio possidendam per hujus privilegii paginam confirmamus, una cum omnibus ecclesiis quas proprio jure noscitur antiquitus possedisse, præcipientes de his quæ Saracenorum ad præsens subjacent ditioni, ut cum eis Deo placuerit potestati populi Christiani [*deest restituitur.* HARD.], ad debitam ecclesie vestræ obe-

dientiam referantur, ~~salva tamen~~ in omnibus Romanæ Ecclesiæ auctoritate. Porro Ansonensem ecclesiam tibi tuisque successoribus ~~audiu~~ concedimus possidendam, donec, auctore Deo, ad pristini status plenitudinem vestro studio Tarraconensis ecclesia reformetur. Pallio itaque in missarum solemnibus intra ecclesiam solummodo uti debetis, in præcipuis tantum festivitibus, videlicet natiuitate Domini, Epiphania, Hypapante, Cœna Domini, Sabbato sancto, Resurrectionis prima et secunda feria, Ascensione Domini, Pentecoste, tribus festiuitibus sanctæ Mariæ, sancti quoque Michaelis, et sancti Joannis Baptistæ, in natalitiis omnium apostolorum, et eorum martyrum quorum pignora in vestra ecclesia continentur, in commemoratione nihilominus omnium sanctorum, in consecrationibus ecclesiarum, episcoporum, clericorum, in annuo consecrationis tuæ die, in solemnitatibus etiam sanctæ virginis Theclæ, sanctique martyris Fructuosi ac sociorum ejus. Te igitur, reverentissime frater, affectione intima exhortamur quatenus dignum te tanti honoris pontificio semper exhibeas, Christianis ac Saracenis sine offensione esse procurans, ad fidem infideles quærere, Deo largiente, verbis studeas et exemplis. Sic exterius pallii dignitate præcellas in oculis hominum, ut interius virtutum excellentia polleas coram supernæ oculis majestatis.

Plane per præsentis privilegii paginam officii nostri auctoritate decrevimus ut quicumque se Tarraconensis ecclesiæ bona iniuste hætenus obtinuisse cognoscunt, ea deinceps eidem ecclesiæ restituere præ iudicii divini formidine et sedis apostolicæ reverentia studeant. Si quis autem in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, iudex aut quilibet magistratus, vel persona ecclesiastica, vel sæcularis, hujus privilegii paginam sciens, contra eam venire temere tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione condigna emendaverit, eum honoris sui et officii periculo subjacere decrevimus, et a Christo atque Ecclesiæ corpore segregamus, conservantibus autem pax a Deo et misericordia præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen, amen.

Datum Capuæ Kalendis Julii, per manus sanctæ Romanæ Ecclesiæ Joannis diaconi cardinalis, indictione quarta, anno Dominicæ incarnationis millesimo nonagesimo primo, pontificatus autem domini Urbani II anno quarto.

LIII.

Litteræ Urbani papæ II ad Vallis Umbrosæ et Camalduli priores, ne a communione Pisani episcopi se alienent.

(Anno 1091.)

[MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* III, append., 92.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus in Christo filiis R . . . Vallumbrosano M . . . Camaldulensi et congregationibus eorum re-

gimini commissis, salutem et apostolicam benedictionem.

Religionis vestræ zelum merito collaudamus et gratias agimus, quia contra Simoniacam pravitatem immenso fervore ardetis, et alios etiam ardere compellitis. Illud autem in vobis miramur, illud arguimus quod contra sanctorum Patrum constitutiones ante probatam rem, ante negotium definitum sanctitatem vestram a communione confratris nostri Pisani antistitis, suspenditis. Neque enim vos decet, assidue divinis vacantes servitiis, aliter agere quam divinis instruiamini disciplinis; ipse quippe occultorum cognitos Deus Sodomorum mala noluit audita judicare priusquam manifeste quæ dicebantur agnosceret: *Descendam*, ait, *et videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint*; unde beatus martyr et pontifex Evaristus ait: « Mala audita nullum moveant, nec passim dicta absque certa probatione quisque unquam credat, sed ante audita diligenter inquirat, ne præcipitando quis aliquid agat. » Si enim Deus omnium Sodomorum mala quorum clamor pervenerat usque ad cælum, omnia sciens, nec credere prius, nec judicare voluit quam ipse eam cum fidelibus testibus diligenter investigans, quæ audierat ex opere veraciter cognosceret, multo magis nos humani et peccatores, quibus incognita sunt occulta judicia Dei, hæc præcaventes, nullum ante veram justamque probationem judicare aut damnare debemus, manifeste Apostolo dicente: *Tu quis es qui iudicas alienum servum? Suo Domino stat, aut cadit!* Quod capitulum Apostoli, beatus Augustinus exponens ait: « Noluit enim hominem ab homine judicari ex arbitrio suspicionis, vel etiam extraordinario usurpato iudicio, sed potius ex lege Dei secundum ordinem Ecclesiæ, sive ultro confesum sive accusatum, atque convictum; alioquin illud cur dixit: *Si quis frater nominatur, aut fornicator, aut idolis serviens*, etc., nisi quia eam nominationem intelligi voluit quæ fit in quemquam, cum sententia ordine iudicario atque integritate profertur? Nam si nominatio sufficit, multi damnandi sunt innocentes, quia sæpe falso in quoquam crimine nominatur. » Decuit ergo vos die ac nocte in lege Domini meditantes ista et huiusmodi plura observasse, nec ante legitimam discussionem, aut a communione vos Pisani antistitis subtraxisse, aut tanta enim infamia denotasse. Quia tamen vox ex religionis merito veneramus, et ex amore justitiæ id egisse credimus, vestræ in hoc simplicitati benigne apostolica parcimus; maxime cum in litteris vestris alios hujus criminationis auctores ostenderitis, et vos ab ejus intentione removeritis. Rogamus autem vos, et tanquam obedientiæ filiis præcipimus ut eos nobis ex nomine designare curetis, quatenus auctore Deo accusatoribus cognitis infamia hæc aut comprobetur canonice aut removeatur. Præterea notum vobis volumus ipsos jamdudum a nobis per communes Pisani populi litteras evocatos. Si ergo necdum venire cœperunt vos eos vice

nostra, ut ad nos veniant per apostolicæ sedis obedientiam admonete, et ne forte causentur ad priorem terminum non posse occurrere, usque ad proximam B. Mariæ Nativitatem inducias protelamus. Quod si vel tunc venire contempserint, canonica se noverint ultione plectendos; si autem illi venerint, omnino volumus, ut ex vobis duos vel tres ad hujus rei definitionem perspicendam cum eis pariter ante nostram præsentiam dirigatis. Interim vos a confratris nostri diffamata desistite, et ejus communionem nullo modo recusate. Quicumque etiam vestrum in Pisanæ Ecclesiæ diocesi commorantur, debitam ei obedientiam impendere non recusent. De cætero obsecramus ut vestris nos apud omnipotentem Deum orationibus commendetis.

Data Trojæ II Idus Julii.

LIV.

Urbanus II, Guillelmum, archiepiscopum Rothomagensem, ad restituendum monasterium S. Austrebertæ Paviliacense excitat, et atque universis qui eidem cænobio aliquid conferant, quartam pænitentiarum ab episcopo aut presbytero injunctarum partem relaxat.

(Anno 1091.)

[RUINART, *Vita Urbani*, MABILLON et REINART, *Ouvrag. posth.* III, 103.]

LV.

Urbani II epistola ad clerum et populum Ambianensem. — Significat se Gervinum episcopum sanxisse.

(Anno 1091.)

[MABILL., *Annal. Bened.* V, 280.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et populo Ambianensi salutem et apostolicam benedictionem.

Reverentissimus frater noster Gervinus, vester episcopus, ad sedem apostolicam veniens, causam suam cum testimonio litterarum reverentissimi confratris nostri Remorum archiepiscopi Rainoldi et legatorum ipsius nobis notificavit. Nos autem electionem ejus canonicam approbantes, et illum qui ex transverso se injectit, reprobantes, simulque diu nobiscum eum retinendo, et si qui contra eum venire vellent attendendo, postquam in duorum mensium spatium, quo nobiscum deguit, nemo contra eum quidquam attulit; et condescensione misericordix rigorem justitiæ temperantes, in loco eum et officio suo confirmatum vobis remittimus. Propter quod fraternitatem vestram auctoritate apostolica commonemus ut omnem ei obedientiam, velut idoneo pastori, exhibeatis, omnem consilio et auxilio ad retinendum et regendum episcopatum sollicitudinem impendatis, ut cum ipso tam de doctrina sua quam de obedientia vestra gaudere valeatis. Quod si post hanc commonitionem quisquam ei de episcopatu contradicere præsumperit, eique sicut episcopo suo subdi recusaverit, sententiam, qua ipse pro inobedientia eum multaverit, nos apostolica auctoritate confirmamus.

Data XIII Kal. Januarii.

LVI.

Urbani II epistola ad prælatos laicorum communem vitam agentium.

(Anno 1091.)

[BERNOLDI *Chronicon*, ad an. 1091.]

Quosdam accepimus morem vestrorum cænobiorum corroddentes, quo laicos sæculo renuntiantes et se suaque ad communem vitam transferentes, regendos in obedientia suscipitis. Nos autem eandem conversationem et consuetudinem, sicut oculis nostris inspeximus, laudabilem, et eo perpetua conservatione dignissimam quo in primitivæ Ecclesiæ formam impressa est judicantes, approbamus, sanctam et catholicam nominamus, et per præsentem litteras apostolica auctoritate confirmamus.

B

LVII.

Urbani II epistola ad G[ebhardum], episcopum Constantiensem, Welfonem et B[ertholdum] duces et B. comitem. — Illos hortatur ut abbatem monasterii S. Salvatoris Schafhusensis tueantur contra Totonem, donatum monasterio prædium auferre conantem.

(Anno 1092.)

[MANSI, *Concil.* XX, 708.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, Constantiensi episcopo N. et N. comitibus salutem et apostolicam benedictionem.

Venerunt ad nos litteræ abbatis monasterii Sancti Salvatoris, conquerentes Deo et sancto Petro quod vir quidam nomine N. veniens ad prædictum monasterium, sæculo renuntiavit, promissionem stabilitatis secundum consuetudinem monasterii fecit, et sua eidem ecclesiæ secundum legem Suevorum multis coram testibus tradidit et confirmavit; abbas autem, ut est devotus et prudens dispensator et fidelis, in eodem prædio monasterium venuste construxit, fratres ordinavit, et cætera quæ ad monasticam pertinent regulam instituit. Prædictus autem N., ut omnia vidit abbatis labore et studio ordinata atque perfecta, postquam prædictum monasterium idem prædium per septennium et eo amplius sine omni contradictione obtinuit, instinctu diaboli, nunquam se tradidisse fatetur, et si quidquam ob hoc molestiæ sustinerit, non solum auferre, sed et ipsum monasterium minatur evertere. Quapropter, filii excellentissimi, obnixè vos exoramus ut pro Domini Salvatoris devotione ac reverentia beati Petri et nostri amore eundem virum a tanta apostasia prohibere et abbati et monasterio curetis assistere. Dicit vero Innocentius: *Error cui non resistitur approbatur*; ac Apostolus: *Non solum qui faciunt digni sunt morte, sed qui consentiunt facientibus*. Volumus autem, filii, te eundem pestilentem virum, si jam non factum est, secundo et tertio canonicè commonere ut respiscat; quod si contempserit, ut cæteri metum habeant, gladium anathematis in illum evaginare, quatenus in interitum carnis traditus Satanæ discat non blasphemare, et salvus sit in die Domini. Incolumes vos et monis

nostris obedientes divina gratia custodiat, et ab A ac gubernatione concessa sunt. usibus profutura. omni inalo defendat.

LVIII.

Confirmatio erectionis canonice S. Mariæ in Rettenbach, quæ sub apostolicæ sedis protectione recipitur; confirmatisque bonis omnibus ad eam spectantibus, nonnulla eidem conceduntur privilegia.

(Anno 1092.)

[Cocquelines, bullar., privileg., summ. pont. ampl. Collect. II, 67.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio ULDARICO præposito canonice, quæ in loco Raitenpuech ad honorem S. Dei genitricis et virginis Mariæ sita est, ejusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Potestatem ligandi atque solvendi in cælis et in B terra, B. Petro ejusque successoribus, auctore Deo, principaliter traditam, illis Ecclesia verbis agnoscit quibus Petrum est Dominus allocutus: *Quæcunque ligaveris super terram, erunt ligata et in cælis; et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis* (Matth. xvi, 19). Ipsi quoque et propriæ firmitas et alienæ fidei confirmatio, eodem Deo auctore, præstatur, cum ad eum ait: *Rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos* (Luc. xxi, 32). Oportet ergo nos qui, licet indigni, Petri residemus in locò, prava corrigere, recta firmare et in omni Ecclesia ad æterni arbitrium Judicis sic disponenda disponere ut de vultu ejus judicium prodeat, et oculi nostri videant æquitatem (Psal. xvi, 2). Quia igitur fidelissimi Romanæ Ecclesiæ filii, Welfo dux Bavariorum, et conjux ejus Juditha, pro animarum suarum salute canonicam fratrum secundum regulam B. Augustini viventium, in loco qui Rettenbach dicitur, constituentes, eandem domum B. Petro devotione obtulere, nos tum pro reverentia et devotione B. Dei genitricis semperque virginis Mariæ, cujus nomine locus ipse dedicatus est, tum pro dilectione prædictorum filiorum nostrorum, etiam pro fraternitatis vestræ religionis præfatam canonicam, cui, Deo disponente, præsidere cognosceris in protectionem perpetuam ac in tutelam apostolicæ sedis specialiter suscipimus. Tibi itaque tuisque legitimis successoribus eandem regendam ac disponendam præsentis decreti nostri pagina confirmamus, cum omnibus quæ ei jam et prædictorum ducum facultatibus, seu aliorum concessi sunt oblatione fidelium.

Quamobrem, per præsentem nostri privilegii paginam, apostolica auctoritate statuimus ut quæcunque hodie idem cœnobium jure possidet, sive in posterum concessione pontificum, liberalitate principum, oblatione fidelium jure atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneat. Decernimus ergo ut nulli omnia hominum liceat eandem canonicam temere perturbare, aut ei subditiis possessionibus violentè auferre, minuere et temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integre conserventur, eorum, pro quorum sustentatione

Obcunte nunc ejusdem loci præposito, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia præponatur nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris elegerint. Consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes clericorum, chrisma, oleum sanctum, et cætera ad episcopale officium pertinentia ab episcopo Frisingen . . ., in cujus diocesi estis, accipietis, si tamen catholicus est, et gratiam ac communionem apostolicæ sedis habuerit et gratis et sine gravitate impendere voluerit. Alias vero, vobis liceat catholicum quem volueritis adire antistitem, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere, vel ad sedem apostolicam recurrere; qui fultus apostolica auctoritate sine ambiguitate postulata concedat. Præterea advocatum vobis sive protectorem constituimus Gulphonem egregiæ strenuitatis ducem, ejusque post eum filios, si ejusmodi, Deo præstante, fuerint, ut ecclesiæ vestræ utiles et pateræ institutionis existant executores. Sin autem, vestri erit arbitrii quem placuerit eligere vestræ Ecclesiæ idoneum protectorem, qui sine lucri sæcularis exactione id divinæ servitutis obsequium strenue ac reverenter exhibeat. Omnipotenti autem Domino, cujus melior est misericordia super victimas, gratias agimus, quia vos estis qui SS. Patrum vitam probabilem renovatis, et apostolicæ instituta disciplinæ, in primordiis Ecclesiæ sanctæ exorta, sed crescente Ecclesia jam pene deleta, instinctu sancti Spiritus suscitatis. Duo G enim ab Ecclesiæ sanctæ primordiis vitæ ejus filii sunt instituta; una, qua infirmorum debilitas retinetur, altera qua fortiorum vita beata perficitur; una remanens in Segor parvula, altera ad montis altiora conscendens; una lacrymis, et elemosynis quotidiana peccata redimens, altera quotidiana instantia merita æterna conquirit; alteram tenentes, inferiorem terrenis bonis utuntur; alteram sequentes, superiorem bona terrena despiciunt ac relinquunt. Hæc autem quæ a terrenis divino favore divertitur in duas unius pene ejusdemque præpositi dividitur portiones, canonicorum scilicet atque monachorum. Harum secunda per divinam misericordiam jam frequentia facta etiam in sæculo universo elucet; prima vero de calescente fervore fidelium jam pene omnino defluxit. Hanc martyr et pontifex Urbanus instituit, hanc Augustinus suis regulis ordinavit. Hanc Hieronymus suis epistolis informavit, hanc Gregorius Augustino Anglorum archiepiscopo instituendam præcepit. Itaque non minoris æstimandum est meriti, hanc vitam Ecclesiæ primitivam aspirante et prosequente Domini spiritu sustentare, quam florentem monachorum religionem ejusdem spiritus perseverantia custodire.

Vestrum ergo propositum nostri auctoritate officii confirmamus, et firmos vos in eo persistere adhortamur et tanquam Deo per nos exhortante obsecramus. Quamobrem omnibus in vestro cœnobio vitam canonicam secundum hujus tenorem ordinis profl-

tentibus, et in ea, adjuvante Domino, permanentibus, nos, licet indigni apostolorum vicarii, eorum ac nostrorum benedictionem; peccatorumque absolutionem potestate illis a Domino indulta concedimus, constituentes, ne cuiquam liceat omnino hunc vestri statum ordinis commutare, de quo in Domino confidimus multum fructum exerescere. Statuimus etiam ne professionis vestræ quispiam, postquam Dei vice super caput sibi hominem imposuerit, alicujus levitatis instinctu vel districtioris religionis obtentu, ex eodem claustro audeat sine præpositi totius congregationis permissione discedere; discedentem vero nullus abbatum, vel episcoporum et nullus monachorum sine communium litterarum cautione suscipiat, decimas quoque novialium ejusdem canonicæ ad eandem pertinere decernimus, salvo vicinarum jure ecclesiarum. Vos igitur, filii in Christo charissimi, oportet regularis disciplinæ institutione sollicitius ac devotius insudare, ut quanto estis a sæcularibus tumultibus liberi tanto studiosius placere Deo totius mentis et corporis viribus anheletis, præcipue studentes Romanæ Ecclesiæ decreta veneranda servare ejus patrocinio ab omni jugo viventium estis donante Domino præmuniti. Ad indicium autem hujus a Romana Ecclesia libertatis, per annos singulos ad nostrum nostrorumque successorum usum quotidianum albam lineam et stolam Lateranensi palatio persolvatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus, episcopus, imperator, aut princeps aut dux, comes aut vicecomes, judex, persona quælibet, potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens contra eam temere venire, et eorum quæ concessa sunt vel statuta, quidquam irritum facere tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, eum honoris et officii sui periculo subiacere decernimus, et a corpore Christi et Ecclesiæ auctoritate apostolicæ potestatis segregamus. Conservantibus autem pax et misericordia a Deo presentibus et futuris sæculis conservetur. Amen.

Datum Agnaniæ Kal. Feb., anno Dominicæ incarnationis 1090, indict. xv, pontificatus domini Urbani II papæ.

Scriptum per manum Lanfranci vices gerentis cancellarii sacri palatii, cum signo ejusdem.

LIX.

Bulla Urbani II papæ pro Catanensi cœnobio (14).
(Anno 1092.)

[Acta sanctorum Bolland. Febr. t. I, 655.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri ANSGERIO Catanensi episcopo et abbati ejusque successoribus canonicè instituendis in perpetuum.

Sicut beatissimi Patris et doctoris elegantissimi Gregorii I scriptis veridicis edocentur, constat Catanensem, ubi B. Agatha et orta et passa est, civitatem dignitatis episcopalis antiquitus gloria claruisse. Capta autem a Saracenorum populis Siciliæ insula,

(14) Notæ temporis sunt vitiosæ.

A et illic, et per alias universæ provinciæ civitates et episcopalis gloria petiit et Christianæ fidei dignitas interiit. Post annos vero fere quadringentos, divina populum suum respiciente clementia, per strenuissimum comitem Rogerium Christianorum juri ea loca est insula restituta. Porro idem egregius comes, Romanæ Ecclesiæ devotissimus filius, ubique urbium antiquæ dignitatis anhelans pro tempore gloriam reformare, B. Agathæ matrem ecclesiam Catanensitam, monasterium fore disposuit, quatenus illic fratres, Dei servitiis insistentes, pro ipsius salute, pro uxoris, defunctæ et militum animabus, qui eandem terram Christianorum ditioni suo sanguine reparaverunt, omnipotentis Domini misericordiam implerent.

B Nos itaque tanti viri devotionem, prout dignum est, approbantes, monasterium quidem illic perpetuo permanere presentis paginæ auctoritate sancimus. Sed enim, quia, ut prædiximus, episcopali quondam prærogativa Catanensium civitas illustris agnoscitur, adjicimus et præsentis decreto statuimus ut nostro quoque tempore ad eandem prærogativam redeat, et quicumque in prædicta ecclesia a monachis electus fuerit in abbatem, idem populo quoque præesse debeat in antistitem. Porro et civitas universa et quæ circa, vel civitates, vel villæ, vel oppida, quæ prædictus comes eidem monasterio et beato Petro obtulit, vel oblaturus est, et quidquid ad Catanensem ecclesiam ex antiquo jure pertinuisse poterit comperiri, tam in diocesi quam in possessionibus in abbatis et episcopi jurisdictione ex integro semper existant; idemque abbas et episcopus et monasterium regulariter, et clerum et populum universum canonicè regere, Domino opitulante, procuret.

C Te igitur primum post tanta tempora Catanensis urbis antistitem nostris, tanquam B. Petri manibus consecratum, præsentis privilegii auctoritate donantes, tuis quoque successoribus decretum hoc ratum perpetuo permanere decernimus, ut semper a Romano pontifice consecrentur, semper et monachis in abbatem et populo præsent in antistitem. Denique ut hæc perpetuo firma, integra et illibata consistant, charissimo filio nostro Rogerio comiti, Christianæ fidei propugnatori, ejusque uxori et filiis et militibus, pro quorum redemptione Catanensem urbem cum tota diocesi sua B. Petro apostolorum principi, suo labore restitutam, obtulit, Dei et apostolorum ejus gratiam, et benedictionem et peccatorum absolutionem ex apostolicæ auctoritatis quam indigne gerimus vice benevolentiamque donamus, quatenus et in præsentis eorum triumpho, eorumque acta magnifica, dona oblationesque vigeant, et in futuro præmia æternæ beatitudinis inveniant.

D Si quis autem (quod absit) his nostris apostolicis constitutionibus pertinaciter obviam ire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione

congrua emendaverit, noverit se omnipotentis Dei A et sanctorum apostolorum indignatione graviter puniendum, et sedis apostolicæ quam contempsit, anathemate confodiendum. Conservantibus autem hæc pax a Deo et misericordia præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen, amen.

Datum Anagninæ VII Idus Martii, indict. XIV, per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, anno Dominicæ incarnationis 1091, pontificatus vero domni Urbani II papæ quarto.

LX.

Urbanus II monasterium S. Sophiæ Beneventanum, tuendum suscipit et ejus possessiones juraque confirmat.

(Anno 1092.)

[MANSI, Concil. XX, 699.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio MADELMO, abbati venerabilis monasterii S. Sophiæ intra Beneventum sibi; suisque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Potestatem ligandi atque solvendi in cælis et in terra, sancto Petro apostolo suisque successoribus, auctore Domino, principaliter traditam illis Ecclesiæ verbis agnoscit, cujus iterum est Dominus locutus [*f. quibus eum est Dominus allocutus*]: *Quæcunque ligaveris in terra, erunt ligata et in cælis; et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis* (Math. XVI). Ipsi quoque et proprie firmitas, et plenæ fidei confirmatio, eodem Domino auctore, præstatur, cum ad eum dicitur: *Rogavi pro te ut non deficiat fides tua, et tu aliquando conversus confirma fratres tuos* (Luc. XII). Oportet ergo nos, qui, licet indigni, Petri residere videmur in loco, prava corrigere, recta firmare, et in omni Ecclesia ad æterni arbitrium judicis sic disponenda disponere, ut de vultu ejus judicium nostrum prodeat, et oculi nostri videant æquitatem. Tuis igitur, filii Madelme, justis petitionibus annuentes, Beatæ Sophiæ cœnobium, cui, Domino auctore, præsidere cognosceris, sub tutela et jurisdictione sedis apostolicæ, sicut hactenus mansit, perpetuo permanere præsentis paginæ auctoritate sancimus: ut soli Romanæ Ecclesiæ subditum, ab omnium ecclesiarum seu personarum jugo liberum habeatur; cuncta etiam quæ prædecessoribus tuis, vel tibi, ad ejusdem monasterii immunitatem vel possessionem, nostrorum prædecessorum sunt privilegiis attributa, nos quoque tibi ac successoribus tuis regulariter promovendis præsentem privilegio contribuimus. Cellas præterea, vel ecclesias, vel villas, quæ aut industria prædicto videntur cœnobio juste ac rationabiliter acquisita, possidendas in perpetuum confirmamus, id est, ecclesiam, etc.

(Enumerat cœnobii possessiones.)

Per præsentem igitur nostri privilegii paginam apostolica auctoritate constituimus ut quæcunque hodie idem cœnobium juste possidet, quæque in crastinum concessionem pontificum, liberalitate principum, aut oblatione fidelium, juste atque canonice poterit

adipisci, firmamus tibi tuisque successoribus, illibata ut permaneant.

Decrevimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ei subditas possessiones auferre, vel ablata retinere, vel minuere, vel temerariis vexationibus molestare, aut etiam fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum quorum substantia ac gubernatione concessa sunt, usibus omni modo profutura. Obeunte autem nunc abbate, vel quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilio saniori elegerint; electus a Romano pontifice consecratur; chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationem monachorum qui ad sacros sunt jam nunc ordines promovendi, ab episcopis in quorum diocesisibus estis, accipietis; siquidem gratiam et communionem apostolicæ sedis habuerint, et si gratis ea et sine pravitate impenderint. Si quid autem horum obstiterit, liceat vobis a quocunque volueritis catholico episcopo, quæ prædicta sunt sacramenta percipere. Tibi vero, quem propensiore charitate amplectimur, ex apostolicæ sedis peculiari benignitate id muneris personaliter indulgemus, ut per annum quinquies, id est, in die sanctæ Resurrectionis, et Pentecostes, et Natalis Domini nostri Salvatorisque Jesu Christi, solemnitatisque duodecim sanctorum fratrum, necnon et sancti martyris Mercurii, ad missarum tantum solempnia, chirothecis atque etiam campagis utaris. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut dux, rex, princeps, aut comes, aut vicecomes, judex, aut persona quælibet, magna aut parva, potens aut etiam impotens, juris nostri privilegii paginam sciens, contra eam venire temere aut primaria mente tentaverit, secundo tertioque communitus atque adhortatus, si non satisfactione congrua emendaverit, eundem honoris sui et officii periculo subjacere, necnon et submovere decrevimus, et a Christi atque Ecclesiæ corpore auctoritate apostolicæ potestatis segregamus; conservantibus autem ea, pax a Domino et misericordia præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen. Bene valete.

Datum Anagninæ per manus Joannis, S. R. sedis diaconi, prid. Id. Mart., indict. xv, anno pontificatus domini maximi Urbani II papæ quinto, incarnationis autem Domini nostri Patrisque æterni Jesu Christi anno 1092.

LXI.

Urbani II papæ privilegium pro monasterio Reinhardabornensi.

(Anno 1092.)

[Thuringia sacra, Francofurti, 1737, fol., p. 61.]

URBANUS episcopus; servus servorum Dei, GISBERTO dilecto in Christo fratri, abbati venerabilis monasterii Sanctæ Dei genitricis et Virginis Mariæ Sanctique Joannis evangelistæ, quod in loco situm

est qui Reginherisbrunnium dicitur, ejusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum. Justis votis assensum præbere, justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigni justitiæ eustodes atque præcones in excelsa apostolorum principum Petri et Pauli specula positi, Domino disponente, videmur existere. Tuis igitur, fili in Christo venerabilis atque charissime, justis petitionibus annuentes, monasterium Reginherisbrunnium cui, Deo auctore, præsidet, ad honorem sanctæ Dei genitricis et Virginis Mariæ sanctique Joannis evangelistæ, quorum nomini dedicatum est, sub tutela apostolicæ sedis specialiter conservandum protegendumque suscepimus; quod nimirum monasterium Ludovicus comes infra silvam quæ vocatur Luiba, propriis sumptibus ædificans et propriarum possessionum collatione ditans, pro animæ suæ ac parentum suorum salute beatis apostolis Petro et Paulo noscitur obtulisse, ac in Romani pontificis defensionem jure perpetuo delegasse. Ejus ergo votum assertionis nostræ favore firmantes, pro hujus nostri privilegii pagina apostolica auctoritate statuimus ut quidquid idem religiosus comes in mancipiis, in campis, silvis, pratis, aquis aquarumque decursibus, in molendinis ac in mansis circa silvam Luibæ prædictam præfato cœnolio contulit, quidquid præterea hodie juste possidet, sive in crastinum concessione pontificum, liberalitate principum vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus ac illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnolium temere perturbare, aut ei subditas possessiones auferre vel ablata retinere, minuere vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salvo episcoporum jure canonico; sanè prædictum comitem vestri cœnolii advocatum, sicut a vobis est electus, permanere, quandiu vixerit, ejusque posteros, si idonei fuerint, statuentes de cætero sancimus ut nullus unquam vestri monasterii advocatus esse præsumat, nisi quem fratres communi consensu providerint eligendum; ad iudicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis, secundum jam dicti comitis constitutionem, per annos singulos, duos monetæ vestræ solidos Lateranensi palatio persolvatis: si quis autem in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, iudex aut persona quælibet, potens aut impotens, sciens contra eam tentaverit, secundo tertioque commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, eum honoris sui et officii periculo subjacere decernimus, et a Christi atque Ecclesiæ corpore auctoritate potestatis apostolicæ segregamus; conservantibus autem pax a Deo et misericordia præsentibus, et futuris sæculis conservetur. Amen.

Data Anagninæ per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, x Kal. April., indict. xv, anno Dominicæ Incarnationis 1092.

LXI.

Urbanus II monachorum Silvanicensium possessiones confirmat, et licet, inquit, congregatio vestra et locus adhuc vobis incognitus sit.

(Anno 1092.)

[MABILL., *Annal. Bened.* V, 297.]

Dilectis filiis in loco qui Silvanicum dicitur, ad omnipotentis Dei servitium et monasticæ disciplinæ militiam congregatis, salutem et apostolicam benedictionem.

Duo ad nos ex vestris fratribus venientes, apostolicæ sedis suppliciter expetivere suffragium ut videlicet loco vestro apostolicæ tuitionis privilegium mererentur. Nos, licet congregatio vestra et locus adhuc nobis incognitus sit, quia tamen magnis ad nos laboribus pervenerunt, pro solita apostolicæ sedis misericordia petitioni eorum et vestræ omnino deesse noluimus. Per præsentis igitur decreti paginam concedimus et confirmamus quidquid vobis et loco vestro usque in hanc horam juste et rationabiliter concessum est, et quidquid in futurum juste et legaliter concedetur. Quin etiam, ut, annuente Domino, monasticæ religionis vigor, qui illic jam triennio inolevit, et promoveatur ut crescat, vicinos et longe positos adhortamur ut locum ipsum ad salutem animarum suarum, honorum suorum collationibus honorare, ditare et exaltare procurent, etc.

Datum per manum Joannis diaconi cardinalis xi Idus Aprilis, indictione xv. Anagninæ.

LXIII.

Urbanus II Ecclesiæ Pisanæ, ob civium erga Romanam Ecclesiam merita, episcopatus Corsicanos subicit, petente Mathilda comitissa.

(Anno 1092.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, III, 369.]

URBANUS EPISCOPUS, servus servorum Dei, dilecti in Christo fratri DAIBERTO, Pisanorum episcopo, ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Cum universis sanctæ Ecclesiæ filiis, ex apostolicæ sedis auctoritate, ob benevolentiam debitores nos existamus, illis tamen locis atque personis quæ specialius ac familiarius Romanæ adherent Ecclesiæ, quæque amplio rem ejus gratiam obedientia gratiori, officiis frequentioribus et auxiliis amplioribus promerentur, propensiori nos convenit charitatis studio imminere. Ipse enim per prophetam Dominus ait: « Honorificantes me honorificabo; » discipulis quoque suis angustiarum, quas pro eo pertulerant, retributionem promittens dixit: « Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis, et ego dispono vobis, sicut disposuit Pater meus regnum. » Quia igitur in tanta tamque diuturna schismaticorum tempestate, Pisanorum gloriosa civitas, multis jam dudum laboribus et obsequiis sanctam Romanam et apostolicam Ecclesiam sibi fecit obnoxiam, tua quoque fraternitas divino charitatis ardore successa ob ejusdem S. R. E. libertatem non solum impendit, sed et ipsa super impendi parata est, et nostris laboribus cooperata, multisque modis tribulationum

particeps effecta, cooperante Domino, beneficiorum A
meritis respondere curamus, ut, sicut nos præterito-
rum memores sumus, ita et ipsi tantæ gratiæ favore
donati futuris temporibus S. R. E. fideiiores ac de-
votiores existant, et benigniori matri semper auxi-
liando, adjuvando, obsequendo respondeant. Divinæ
siquidem majestatis dispositio Pisanæ urbis gloriam
nostris temporibus, et Saracenorum triumphis illu-
strare, et sæcularium rerum proventibus promovere,
ut præ comprovincialibus exaltare dignata est. Ea-
propter et nos divinæ pietatis persecutores et coope-
rantes, eam in spiritualibus quoque glorificare de-
crevimus, sicut prædecessores nostros multis civita-
tibus olim fecisse scriptorum ecclesiasticorum
testimoniis comprobatur. Consilio itaque confratrum
nostrorum episcoporum, presbyterorum ac diacono- B
rum cardinalium, aliorumque nostrorum fidelium
assensu, imo precibus incitati, charissimæ quoque
beati Petri filię Mathildis comitissæ, quæ se extre-
mis quibusque pro causa apostolicæ sedis exposuit
oraculis postulationibus inclinati, ad honorem sanctis-
simæ dominæ nostræ Dei genitricis Mariæ, sancto-
rumque Petri et Pauli apostolorum principum Corsi-
cæ insulæ episcopatus regendos, ac disponendos
sanctæ Pisanæ Ecclesiæ, cui, auctore Deo, charissime
frater Daiberte, præses, præsentis decreti auctori-
tate committimus atque subjicimus, teque, frater
venerabilis, in archiepiscopum ejusdem insulæ pro-
movemus, idem juris et idem honoris tuis quoque
successoribus perpetuo indulgentes, qui clerici ac po-
puli electione legitima per Romani pontificis manus C
intraverint, quemadmodum Landulphum, Gerardum,
et te ipsum ordinatos esse cognoscitur. Corsicana
etenim insula, tam prolixitate spatiorum quam ne-
gligentia pastorum, tam insolentia dominorum quam
nostrorum dissuetudine legatorum, multis interve-
nientibus impedimentis, ab apostolicæ sedis obedientia
et devotione deferbuit, et dissolutioni ac dissipationi
dedita, ecclesiastici ordinis pene deservit discipli-
nam, quam profecto tua tuorumque successorum
vigilantia, quia es illis vicinior, et sedis apostolicæ
familiarior es, in justitiæ regulam, et Christianitatis
vigorem, annente Domino, reformari optamus at-
que præcipimus. Unde, frater in Christo charissime,
res ræ jurisdictioni, dispositioni, procurationique D
committimus ecclesiarum illarum bona secundum
Deum regenda, defendenda, et quæ male destructa,
et illicita usurpata reperieritis, in usus ecclesiasticos
restituenda, ut, auctore Deo, illic ecclesiasticæ reli-
gionis disciplina reserveat. Pallæum igitur fraternitatis
tuæ, plenitudinem videlicet pontificalis officii ex
apostolicæ sedis liberalitate concedimus, quo jure
ecclesiastico tantum ad missarum celebranda so-
lemnia tibi, ac successoribus tuis uti licebit, iis tan-
tum qui subscripti sunt diebus solemnibus, id est
Nativitate Domini, Epiphaniæ, Hypapanton, Cœnæ
Domini, Pascha, Ascensionis, Pentecoste, tribus so-
lemnitatibus sanctæ Dei genitricis ac virginis Mariæ,
Natalitiis S. Joannis Baptistæ ac SS. apostolorum,

Commemoratione Omnium Sanctorum; Consecra-
tione basilicæ et suffraganeorum episcoporum, ac
clericorum, et anno natalitii tui die, in solemnitatem
etiam beati martyris atque pontificis Sixti, cujus
indumenti honor efficaci actuum vivacitate servandus
est. Ejus ergo te volumus per omnia genium vindicare.
Hujus enim indumenti honor, humilitas atque
justitia est. Tota igitur mente fraternitas tua se ex-
hibere festinet in prosperis humilem, et in adversis,
si quando eveniunt, cum justitia erectum, amicum
bonis, perversis contrarium; nullius unquam faciem
pro veritate loquentem premens (sic, ut infra in-
sistens, etc.), misericordiæ operibus juxta virtutem
substantiæ insistens, et tamen insistere etiam supra
virtutem cupiens, infirmis compatiens, benevolentibus
congaudens, de alienis gaudiis, tanquam de propriis
exultans, in corrigendis vitiis sæviens, in fruendis
virtutibus auditorum animum demulcens, in iracundia
animi sine ira terreus. Hoc est, frater charissime,
pallii accepti dignitas, quam si sollicitè servaveris,
quod foris accepisse ostenderis, intus habebis.

Datum Anagninæ per manum Joannis S. R. E. diaconi
cardinalis, x Kal. Maii, indict. xv, anno Domini
Incarnationis 1092, pontificatus vero D. Urbani
papæ II, anno v.

LXIV.

Urbani II epistola ad Berengarium] Tarraconensem
archiepiscopum. — Monet ne in erigenda ecclesia
Tarraconensi negligenter agat, utque primati, archie-
piscopo Toletano, nunc suo in Hispania universa C
et in Narbonensi provincia constituto vicario, obediat.

(Anno 1092.)

[MANSI, Concil. XX, 682.]

Novit dilectio tua, frater in Christo venerabilis,
quo tenore, qua conditione pallium tibi privilegium-
que concesserimus: quomodo nobis et tu in fide tua,
et comprovinciales primates per scriptum promise-
ritis vos in restitutionem Tarraconensis ecclesiæ
omnimodis institutos; nunc autem frequenti fama
audimus vestram illam industriam, vestrum studium
jam cessare, et Tarraconensem restitutionem jam
pene deficere. Te igitur litteris presentibus admone-
mus ut hujus boni operis perfectionis sedulus ope-
rator existas. Memineris tamen ita te archiepiscopum
institutum, ut tam tu quam universi provinciæ Tar-
raconensis episcopi Toletano tanquam primati de-
beatis esse subjecti. Sic enim a vobis in Toletanæ
Ecclesiæ privilegio constitutum est, quod nos omnino
ratum volumus permanere. Nunc autem multo ampli-
us, quia ei nostræ sollicitudinis vices in Hispania
universa et in Narbonensi provincia ministrandas
injunximus.

Datum VII Kalendas Maii.

LXV.

Urbanus II Guarino, monasterii S. Laurentii Aver-
sani abbati, mitræ et annuli usum concedit.

(Anno 1092.)

[MABILL., Annal. Bened., V, 292.]

Anagninæ versabatur nonis Maii Urbanus papa hoc

anno quo tempore apostolicæ protectionis gratiam impertit Guarino abbati monasterii Sancti Laurentii martyris, quod juxta urbem Aversanam situm, juris beati Petri esse dicitur, et iisdem temporibus de parvo ad magnum excrevisse. Ad hoc vero privilegium indulgendum ideo se inductum ait pontifex quod illius monasterii fratres Romanæ Ecclesiæ tribulationibus et angustiis fideliter communicaverant. Inter alias ejus loci prærogativas, Guarino abbati ejusque successoribus concedit usum mitræ ubilibet in celebrationibus divinorum; annuli vero tantum in celebratione missarum præcipuarum festivitatum, et consessu conciliorum.

Datum Anagninæ per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, indictione xv, Nonis Maii, anno Dominicæ incarnationis 1092, pontificatus anno v.

LXVI.

Urbani II epistola ad Petrum abbatem Cavensem. — De privilegiis ejusdem monasterio concessis.

(Anno 1092.)

[MANSI, Concil. XX, 652.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri PETRO, cœnobii Cavensis abbati, et successoribus canonice promovendis, salutem et apostolicam benedictionem in perpetuum.

Cum universis sanctæ Ecclesiæ partibus pro sedis apostolicæ auctoritate ac benevolentia debitores existamus, illis tamen locis atque personis qui specialius ac familiarius Romanæ adhæserint Ecclesiæ, quique amplioris religionis gratia eminere noscuntur, propensiori nos inducunt charitatis studio imminere. Apostolicæ ergo memoriæ prædecessoris nostri Gregorii septimi institutis tenacius adhærentes, Cavense cœnobiū, cui summa religio viget, quod ipse singulariter dilexit, et suæ institutionis privilegio communit, nos quoque hujus nostri privilegii pagina communimus, et ab omni tam sæcularis quam ecclesiasticæ personæ jugo liberum esse omnino decernimus. Idem namque apostolicus pontifex, dum in Romana sancta Ecclesia archidiaconatus adhuc officio fungeretur, prædictum locum a Gisulpho, Salernitano tunc principe, in cujus manu fuerat, postulavit. Cellas quoque plurimas, quas usque ad id temporis spatium idem princeps in manu propria detinuerat, ab ipso acquirens, eidem sancto loco contulit absolute cum omnibus habitantibus et habitaturis, tam in Cilenti monte ejusque pertinentiis, quam in locis Pasciano, Metelliano, castro Sancti Adjutoris, et pertinentiarum eorundem locorum, cum juribus, angariis, parangariis, pensionibus solutis, tam ratione terrarum quam pro quolibet foculari ipsorum locorum, sicut nos ipsi in registro ipsius principis enucleatus vidimus contineri. Quam donationem nos auctoritate apostolica ex certa scientia confirmamus. Præterea Cluniacum locum illum famosum dirigens, inde te ut abbatem prædicto monasterio præponeret ascivit, quem deinceps cum universis subjectis sive locis, sive personis, singulariter dilexit, fovit atque tuitus est; mox pontifex factus, eorum libertatem decreti sui pagina

A confirmavit, sic præstante Deo ab omnium vivantium jugo liberum usque ad tempora nostra permansit. Nostris autem diebus Alphanus, Salernitane Ecclesiæ archiepiscopus, confrater noster, ad eundem loci subjectionem modis cepit omnibus anhelare. Nobis itaque disponentibus basilicam ipsius loci dedicare, ille suæ Ecclesiæ minui jura clamabat, cui nos ex abundantia satisfactionem juris obtulimus: ille autem, cum ad postulatum et acceptum actionis terminum pervenisset, actionem aggredi refutavit.

Sic nos præsentibus fratribus nostris reverentissimis episcopis Ubaldo Sabinensi, Oddone Albanensi, Berardo Prænestino, Joanne Tusculanensi, Brunone Signino, Rangerio Regitano, Gerardo Trojano, Joanne Rioppolano, et cardinalibus Ecclesiæ nostræ Hermannus presbytero ex titulo Quatuor Coronatorum, Gregorio presbytero tituli Sancti Vitalis, Benedicto presbytero Sanctæ Susannæ, Gregorio ex diaconia Sanctæ Mariæ in via Lata, Joanne ex diaconia Sanctæ Mariæ in schola Græca, Petro ex diaconia in Sancto Adriano, Jacobo ex diaconia Sancti Eustachii, et Tencone ex diaconia Sancti Georgii ad Velum aureum, diaconibus, astante etiam dilectissimo filio nostro duce Rogero cum innumera clericorum et laicorum turba, præstante Domino nostro Jesu Christo, cujus vicem, licet immetiti, gerimus in terris, ad honorem summæ et individuae Trinitatis manibus nostris propriis in eodem loco, qui Metelliana Cars vulgariter nuncupatur, basilicam dedicavimus die Nonarum Septembrium, indulgentes eidem monasterio contemplatione cujusdam prærogativæ specialis charitatis, quam experti fuimus in eodem cœnobiō, imo potius perfectam religionis observantiam, dum adhuc essemus in minoribus ordinibus constituti.

Ut quicumque in statu pœnitentiæ, Domino optulante, fuerit positus, et ad dictum locum accedens, fuerit ibi uno die ante ipsius basilicæ consecrationem, et per totum diem sequentem, nec non in die Jovis sancti, atque per totam diem Veneris sancti sequentem, de omnibus peccatis, de quibus vere contritus fuerit et confessus, illam indulgentiam et veniam a Domino consequatur, quam mereretur in eundo et redeundo ad sanctum Jacobum Compostellanum, reliquis vero temporibus et diebus singulis causa devotionis illuc accedentes quatuor annorum et totidem quadragenarum indulgentiam suorum peccatorum obtineant de sedis apostolicæ gratia speciali. Qui vero ad capellam tuam sitam in eodem monasterio, ac eodem die consecratam per venerabilem fratrem nostrum prædictum Brunonem episcopum Signinum, in diebus et festivitibus supradictis venerit, septem annos et totidem quadragenas de indulgentia pro suis peccatis confessis a Domino consequatur. Accedentes similiter ad ecclesiam constructam in casali eidem monasterio adjacenti et eminenti, dedicatam ipso die per jam dictum venerabilem fratrem nostrum Rangerium episcopum Regitanum, in diebus festis prædictis, nec non et in

omnibus festivitibus Virginis gloriosæ, ad cujus vocabulum constructa est ecclesia memorata, septem annos et quadragenas totidem de indulgentia a Domino promereantur.

Concedentes et edicto perpetuo confirmantes, ut tam tu quam successores tui per terras tui monasterii habitas et habendas libere possis ecclesias construere, cum cruce signare, aliaque pontificalia et spiritualia exercere, sacrorum ordinum collationis, basilicarum et altarium consecrationis, ac chrismatis confectionis, tibi tuisque successoribus duntaxat abdicata penitus potestate. Decernentes ut tam ipsius cœnobii caput, quam ecclesiæ quas nunc habet, sive plebanæ fuerint, vel rurales, in civitate et diœcesi tantummodo Salernitana situatæ, ab omni jure et jurisdictione episcopali sint exemptæ, de plenitudine potestatis et gratia speciali; ita ut nullo jure seu foro contentioso tu vel tuorum successores fratres ipsius monasterii seu clerici sæculares, in prædicta civitate et diœcesi per Salernitanam præsulam ac capitulum aliquatenus constringantur, quinimo ecclesiæ cum omnibus suis juribus et pertinentiis pleno jure ipsi monasterio sint subditæ. Si vero aliquos de tuis monachis, seu clericis sæculares, in ecclesiis civitatis prædictæ et diœcesi commorantes ad sacros elegeris ordines promoveri, liceat tibi tuisque successoribus quemcumque malueris episcopum convocare, dummodo catholicus fuerit, sed in aliis diœcesibus requisito duntaxat primitus diœcesano: de quibus ecclesiis sitis in jam dicta civitate et diœcesi nihil diœcesanus exigere præsumat, imo potius tam monachi, si clerici defuerint, quam ipsi clerici, absque quorumlibet contradictione totum officium sacerdotale, quod animarum cura exigat et requirit, exercent.

De his autem quæ a catholicis Christianis eidem monasterio tam inter vivos quam in ultima voluntate donata fuerint vel legata a quocumque, vel ubicumque, nulli episcoporum diœcesanorum licitum sit, quartam vel tertiam partem in ipsis legatis seu donatis, tam in stabilibus quam in mobilibus, exigere prætextu consuetudinis cujuscumque. Et si processu temporis per quoscumque contra tenorem hujusmodi nostræ concessionis fuerit per aliquos attentatum, illud ex nunc decernimus juribus vacuatum, præscriptione in hoc longi temporis non currente. Si quis vero ad eundem locum vel ejus ecclesias sibi sepulturam elegerit, licitum sit tibi tuisque successoribus et fratribus in ecclesiis ipsius cœnobii commorantibus ipsum in suo cœmeterio sepelire absque cujuslibet contradictione, dummodo Christianus et catholicus habeatur. Statuimus insuper perpetuo valiturum, ut quoties inter vassallos ejusdem monasterii orta fuerit quæstio, quod ipsum quamvis contingat cœnobium, liceat tibi tuisque successoribus et partibus [forte patribus] ipsius querelas hujusmodi decidere, justitia mediante,

A jure communi super hoc edito in aliquo non obstante.

Insuper memoratus excellentissimus dux, visa hujusmodi dedicationis solemnitate, compunctus, ut credimus, divino Spiritu, nobis et nostro apostolati attentius supplicavit, ut donationem et confirmationem, quam ipse eidem monasterio facere ob reverentiam sanctæ et individuæ Trinitatis; et suorum peccatorum remedium, intendebat, dignemur auctoritate apostolica confirmare, nostroque mandemus inseri privilegio diligenter. Nos igitur suis in hac parte precibus justissimis inclinati, in favorem ipsius loci, quem speciali prosequimur dilectione pariter et devotione, concessionem et donationes ipsas in nostro præsentis privilegio inseri fecimus ad cautelam.

Privilegium Rogerii ducis monasterio Cavensi.

Concessit siquidem prædictus dux eidem monasterio in perpetuum, ut patres dicti monasterii absque qualibet contrarietate hæredum et successorum suorum possint exigere et recipere integram decimam, partem piscium qui capti fuerint in mari a vallone qui de Gallocauda [Gallocauda] dicitur, usque ad fluvium de Cætra [Cætra], qui est de territorio ipsius monasterii per quinque millia passuum intra mare. Prædictum vero monasterium mercimonia sua absque omni datione, solutione, seu exitura, libere vendat, nedum in suis littoribus vel portibus, imo per totum suum ducatum tam ipsum cœnobium quam ementes ejus mercimonia liberos constituit perpetuo a qualibet præparatione. Indulsit etiam quod omnes homines quos dictum cœnobium habet et habebit in prædictis locis, Sanctelliano, Pasciano, villula adjacenti, castro sancti Adjutoris in Cilenti monte, et pertinentiis eorundem locorum, tam clerici quam laici semper sint liberi ab omni exactione pecuniæ, vel rerum quarumlibet aliarum, quas pro aliqua opportunitate vel causa ipse, sui hæredes vel [et] successores aliquando duxerint a suis hominibus faciendas, et ut de ipsis hominibus liberam curam [curiam] et forisfacturas omnes sine ullo suo bajulo vel ministro habeatis, et in curia ipsius monasterii per ejus summos veniant ad justitiam faciendam et a iudicibus quos eis statueritis debeant rationabiliter D judicari, quos et notarios publicos statuendi liberam vobis tribuit facultatem, tam in causis civilibus, quam in criminalibus omnibus prætermisissis causis, de quibus condemnati legitime debeant mori, de aliis autem criminalibus omnibus, de quibus pœnam aliam absque morte subire debeant, quidquid volueritis faciatis. Similiter et de duellis, si ex ipsis causis intervenerint. Appellationes vero si fuerint vestris hominibus opportuna, ad vestram curiam appelletur, quoniam quidquid in prædictis hominibus locorum ipsorum, et in tenimento in quo morantur, posset ipse dux et ejus successores erigere, et statuere, et ordinare, statuendi et erigendi vobis perpetuo tribuit potestatem. Concessit etiam vobis in

perpetuum, ut in quacunq[ue] parte sui ducatus tu vel successores tui personaliter fueritis, et unus vel plures homines ibi fuerint ad mortem, vel ad quodlibet supplicium iudicati, possitis eos, sicut volueritis liberare, et ubicunq[ue] per suum ducatum transitum feceritis, obviosque habueritis in vestro transitu condemnatos, qui ad suspendium vel decollationis supplicium deportentur, valeatis eos, si vobis placuerit, facere liberari.

Si vero homines vassalli ipsius monasterii vendunt, offerunt, donant, et modis aliis alienant terras quas ab eodem monasterio tenent, asserantque eorum consuetudines esse ut id possint facere, sancivit et firmiter inhibuit prædictus dux, ut omnes terras, quas ipsi homines ab eodem cœnobio tenent, et quæ alienantur absque ipsius requisitione, dummodo evidenter appareat quod ipsius monasterii sint, liceat vobis eas capere, et ad dominum ipsius cœnobii revocare, consuetudine aliqua non obstante, nisi forsan, quod terras ipsas habuerint præscriptionibus legitimis vel aliis justis rationibus inde valeant se tueri.

Largitus est quoque jam dictus dux ut si quis ex suis comitibus, baronibus, militibus aliisque catholicis hominibus totius sui ducatus, de eo quod ab ipso in feudum tenent, voluerint in partem vel in totum dicto monasterio offerre et alienare, potestatem illud habere faciendi qualiter voluerint, dictumque monasterium bona ipsa ad ipsum taliter devoluta sine omni sua hæredumque et successorum suorum contradictione liceat percipere, valeat in suo dominio retinere, et a quolibet servitio, vel præparatione feudum ipsum, vel pars ipsius, deinceps sit immune. Si vero aliquis tam de vassallis ipsius monasterii, quam de aliis, tenens de bonis suis stabilibus vel mobilibus, sine hærede legitimo vel naturali decesserit, vel forisfactum fecerit, per quod ipsa ad manus reipublicæ de jure possent applicari, licitum sit vobis per vos eadem bona ad vestrum dominium revocare, omni sua hæredum, successorum suorum, officialium contradictione remota, nulla super bonis ipsis potestate sibi vel reipublicæ reservata. Tenentes nihilominus bona ipsius monasterii concessit vos posse ad vestram curiam vocare, ad docendum qualiter bona ipsa teneant: et nisi rationabiliter docuerint bona eadem ad se spectare, vel se præscriptione legitima, videlicet centenaria, ostenderit se munitos, bona ipsa valeatis taliter occupata ad dominium ejusdem monasterii auctoritate hujus indulgentiæ revocare, jure communi super hunc articulum penitus revocato.

Concessit insuper vobis in perpetuum, ut si tua, successorum et patrum ipsius monasterii manifesta culpa non intervenerit contra eundem ducem, hæredes et successores suos, et prædictæ suæ congregationis futuris temporibus propter quamlibet causam aliam fuerint, vel in totum, vel in partem obligationi traditæ vel omissæ, et præscriptio ipsa per

A suum sacramentum tunc nobis presentibus præstitum, et per suam hanc sanctionem constituit, ut prorsus irrita reputetur: et quocunq[ue] tempore ipsum hæredem et successores suos super hoc dixeritis postulandos, dedit et reliquit eis omnibus sub divini nostræque benedictionis obtentu firmiter in mandatis, ut ipsas omnes concessiones et exceptiones per eorum vobis privilegia debeant confirmare sine omni pretio et tædio tarditatis; et nullus ipsorum præsumat eas infringere vel mutare, sed ipsas illasas servare debeant et tenere, donec vos in sua hæredum et successorum suorum fide sincera feceritis permanentes. Quas concessiones, confirmationes, exceptiones, et indulgentias collatas eidem monasterio per ipsum dilectissimum filium ducem Rogerium ratificamus, approbamus, et ex certa scientia confirmamus, auctoritate apostolica et plenitudine potestatis.

Decernentes et edicto perpetuo roborantes, ut quicunq[ue] dictum monasterium in suis juribus, possessionibus et libertatibus læserit, aut etiam perturbaverit, liceat tibi, successoribus tuis, et patribus ipsius monasterii, cujuscunq[ue] præsentis nostri privilegii canonica monitione præmissa excommunicare, et excommunicatos fore denunciare, atque quod absolvi non possint, nisi dignè satisfecerint; privilegio eis concesso, vel concedendo quod excommunicari et interdici non possint aliquatenus, non obstante, nisi de indulto hujusmodi plenam et expressam fecerint mentionem. Si quis autem contra hanc nostri decreti auctoritatem venire tentaverit, salva sedis apostolicæ, et legatorum ejus reverentia et dignitate, sciat se B. Petri apostoli gratiam amissurum, et indignatione apostolica feriendum. Obedientes vero et hujusmodi privilegii scripta servantes dignam a Deo retributionem recipiant, et benedictionem apostolicam consequantur.

SUBSCRIPTIONES.

Ego Urbanus catholicæ Ecclesiæ episcopus subscripsi.

Ego Ubaldo Sabinensis episcopus subscripsi.

Ego Berardus Prænestinus episcopus subscripsi.

Ego Oddo Albanensis episcopus subscripsi.

Ego Joannes Asulanus episcopus subscripsi.

Ego Bruno Signinus episcopus subscripsi.

Ego Joannes Rioppolanus episcopus subscripsi.

Ego Rangerius Regitanus episcopus subscripsi.

Ego Gerardus Trojanus episcopus subscripsi.

Ego Hermannus presbyter cardinalis subscripsi.

Ego Gregorius presbyter cardinalis subscripsi.

Ego Benedictus presbyter cardinalis subscripsi.

Datum Salerni per manus Joannis sacre Romane Ecclesiæ diaconi cardinalis octavo decimo Kalendas Octobris, quinta decima indictione, anno Domini incarnationis millesimo nonagesimo secundo, pontificatus domini Urbani papæ secundi anno quinto.

LXVII.

Urbanus II S. Brunoni, Carthusianorum fundatori, et Lanino asserit locum a Rogerio comite concessum et a Theodoro, episcopo Scyllacino confirmatum.

(Anno 1092.)

[Acta sanctorum Bolland. Octobris tom. III, die 6, pag. 643.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis BRUNONI et LANINO salutem et apostolicam benedictionem.

Pie voluntatis affectus studio debet prosequente compleri. Quia igitur nostri officii interest, servorum Dei quieti, prout Dominus posse dederit, providere, petitionibus vestris, filii in Christo charissimi et reverendissimi, clementer annuimus. Per hujus ergo apostolici privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut locus ille, quem inhabitationi vestræ, disponente Domino, elegistis, a jugo, potestate, injuria, molestia omnium hominum omnino liber cum tota silva et monte, terra et aqua in spatium unius leugæ [al., leucæ] in omni parte adjacenti in vestra omnimodis et successorum vestrorum dispositione permaneat, sicut vobis a dilecto nostro filio Rogerio comite condonatus est, et a confratre nostro Theodoro, Squillacino episcopo, confirmatus. Nemini intra prædictum spatium liceat pascuæ, agriculturæ seu piscationis aut lignorum occasione aut quacunque ex causa vobis aut vestris successoribus injuriam aut molestiam irrogare, sed totum secundum voluntatem vestram possideatis, disponatis, ordinetis et erogetis. Si quid præterea episcopalis officii indigeritis, ad quem potissimum vicinorum antistitum volueritis recurrendi præsentis decreto liberam licentiam indulgemus. Decimarum quoque usum ex vestris, vel puerorum vestrorum laboribus vestri juris esse censemus. Quod si quæ puerorum vestrorum offensa contigerit, in vestra tantum manu omnis eorum correctio maneat. Nec ullus se de his quæ ad vos pertinent, sine vestra voluntate occasione aliqua intromittat, quatenus omnipotentis Dei spemulationi liberis mentibus insistatis, et ad ejus faciei dulcedinem, ipso præstante, pervenire valeatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, judex aet persona quælibet potens aut impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, cum honoris sui et officii periculo subjacere decernimus, et a Christi atque Ecclesiæ corpore auctoritate potestatis apostolicæ segregamus. Conservantibus autem pax a Deo et misericordia præsentibus ac futuris sæculis conservetur. Amen, amen.

Datum per manum Joannis S. R. E. diaconi cardinalis, pridie Idus Octobris, indictione prima, anno Dominicæ incarnationis millesimo nonagesimo secundo, pontificatus autem domini Urbani II anno quinto.

A

LXVIII.

Urbani II epistola ad Raynoldum archiepiscopum Remensem et suffraganeos ejus. — Illos reprehendit quod a rege et uxorem dimitti et alteram duci passi sint.

(Anno 1092.)

[MANSI, Concil. XX, 686.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus confratribus et coepiscopis RAYNALDO Remensi, et suffraganeis ejus, salutem et apostolicam benedictionem.

Si sacerdotale quod geritis officium consideratione debita pensaretis, tanti facinoris infamia ad aures nostras saltem impunita non pervenisset. Cum enim domui Israel speculatores a Deo dati, impiis impietates suas annuntiare et pro domo Israel murum opponere deberetis, qualibet ratione vos pati potuisse miramur, ut tam inclyti regni rex, humani pudoris oblitus, divini timoris immemor, contra jus, contra fas, contra legem et canonum sanctiones, contra totius catholicæ Ecclesiæ consuetudines, et suam uxorem inordinate relinqueret, et propinqui sui conjugem amore sibi nefario copularet. Quod factum utique et regni totius confusione, et Ecclesiarum vestrarum dissipationem portendit, et ad animam vestram redundat infamia. Peccanti enim, cum possis, non contradicere, consentire est. Te autem, charissime confrater Raynoldo, noxa hæc maxime impetit, pro eo quod Silvanectensis subjectus tibi episcopus, hoc publici adulterii crimen, suo, ut audivimus, firmavit assensu, cum mœchis illis benedictionis sacerdotalis manum imposuit. Quod etsi licite nubere, bigamis tamen impendi secundum canones non liceret: nunc igitur vobis apostolica auctoritate præcipimus ut his visis apicibus, quod etiam non jubentibus nobis jamdudum fecisse vestram prudentiam decuisset, mature convenire curetis regem, et ex Dei nostra pariter et vestra parte instanter commoneatis, arguatis, obsecretis, increpetis, et a tanto tamque horrendo facinore desistere compellatis. Quod si contempserit, et nobis et vobis necessitas imminet, ut ad ulciscendas divinæ legis injurias pro nostro officii debito accingamur, et Phinees gladio Madianitas adulteros perforemus.

Eandem quoque instantiam pro ereptione confratris nostri Carnotensis episcopi adhibete. Quod si monitis vestris, qui eum cepit, obtemperare contempserit, vos et ipsum excommunicationi subjicite, et castellis in quibuscunque eum retinuerit, et terræ ejus divinum officium interdicit, ne similia deinceps in viris hujus ordinis præsumantur. Ut ordinem vestrum diligitis, ita hoc accelerare omnibus modis satagatis. Valete.

Data sexto Kalendas Novembris, anno videlicet Dei Christi 1092.

LXIX.

Urbani II epistola ad Goffridum, abbatem S. Albini Andegavensem, et Bernonem, abbatem S. Trinitatis Vindocinensis. — Illos hortatur ut suam de eorum controversia sententiam observent.

(Anno 1092.)

[MANSI, *Concil. XX*, 684.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis GOFFRIDO abbati Sancti Albini Andegavensis, et BERNONI abbati Sanctæ Trinitatis Vindocinensis, salutem et apostolicam benedictionem.

Anno Domini incarnationis 1092, pontificatus nostri v, indictione 1, cum essem in provincia Calabriae apud monasterium Sanctæ Mariæ quæ dicitur de Matina, monachi Sancti Albini, Girardus prior, Milo, Stephanus, adversus monachos Sanctæ Trinitatis de Vindocino, Frotmundum præorem, Ingebaldum ostiarium, qui præsentem aderant conquesti sunt quod Vindocinenses fratres ecclesiam Sancti Clementis Credonensis, quæ a monachis Sancti Albini juste secundum illorum temporum consuetudinem acquisita, et per triginta annos quiete et sine interruptione possessa, violenter ablatam injuste detinerent. Qui cum suis instrumentis et rationibus causam suam defendere niterentur, primo die proclamationis res diu et multum ventilata nullo potuit sine terminari, secundo vero die similiter multum discussa, ad nullum tamen est finem deducta, die autem tertio, xii scilicet Kalendas Decembris, residentibus nobis in Anglone civitate Apuliæ, præsentibus religiosis et venerabilibus tam episcopis, quam sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalibus, sive diaconibus; astantibus etiam nobilibus Romanis et comitibus Apuliæ gloriosissimis, Boamunte et Guillelmo; re iterum diu et multum inquisita, tandem inspirante Deo lucidius eluxit in quam potius partem justitia declinaret. Cum enim utraque pars suis nobis allegationibus obviaret, et hinc pactionem albatum, confirmationem pontificum, Romanæ Ecclesiæ legatorum, illinc vero legitimum introitum, et canonicam triginta annorum possessionem nobis opponerent, nos qui omnium fidelium causas æqua lance pensare debemus, utriusque utilitati providentes, ipsam litem concordie convenientis æquitate decidere maluimus. Omnes igitur qui nobiscum aderant hanc sententiam collaudantes, consentientibus prædictis utriusque cœnobii fratribus, et in manus nostras fidem pollicendo firmantibus, concordia et pax inter eos hoc modo posita est; ut scilicet Vindocinenses monachi de his tribus ecclesiis, aut ecclesiam Manitilium vel Sancti Saturnini, sive Sancti Joannis supra Ligerim, unam quam congregatio tota Sanctæ Trinitatis elegerit, cum omnibus quæ ad eandem ecclesiam tam mobilibus quam immobilibus interius exteriusque ad præsens pertinent, infra dies triginta postquam domum redierint monasterio Sancti Albini in perpetuum tradant. Fratres itaque S. Albini omnem litem omnemque calumniam ex causa hac in manus nostras et Vin-

A docinensium fratrum refutarunt: Vindocinenses vero unam supradictarum ecclesiarum in manus nostras reddiderunt, et per nos eosdem monachos investierunt. Præsenti igitur auctoritate fraternitatem vestram admonemus, et præcipimus, ut hoc pactum a nobis intentione pacis et quietis dispositum et statutum, omni tempore deinceps ratum et inconvulsam teneatis et observetis. Quæcunque autem pars hanc nostræ decisionis sententiam non susceperit, vel transgredi præsumserit, tam canonum severitati subjaceat, quam legitimæ compositionis pœnam, id est auri centum librarum susceat et: causa penitus cadat.

Data Tarenti viii Kal. Decemb.

LXX.

Urbani II epistola ad Robertum Flandriæ comitem. — Ut a vexandis clericis absteat.

(Anno 1092.)

[MANSI, *Concil. XX*, 745.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio suo ROBERTO, totius Flandriæ strenno militi, salutem et apostolicam benedictionem.

Memento, charissime fili, quantum omnipotenti Deo debeas, qui te contra voluntatem parentum tuorum de parvo magnum, de paupere divitem, de humili gloriosum principem fecit, et quod maximum est, inter sæculi principes rarum, dote litterarum, scientiæ atque religionis donavit. Ejus igitur memor esto, qui te talen fecit et omnibus modis elaboratis tantis beneficiis non inveniaris ingratus. Honoris igitur eum in Ecclesiis suis, et ulterius sub aliqua occasione eos qualescunque sint vexare minime præsumas, nec eorum prædia in tuos usus posterum exitum redigas. Nec pecuniam seu quæcunque de patrimonio suo eis dimittunt, violenter auferas. Sed libera sit eis facultas et Deo serviendi, et res sui patrimonii cuicunque voluerint impendendi. Quod si præterdis hoc ex antiquo usu in terra tua processisse, scire debes Creatorem tuum dixisse: «Ego sum veritas,» non autem usus vel consuetudo. Quæ ergo diximus, fili charissime, volumus et per beatorum apostolorum principis claves præcipimus ut observes, et super libertate clericorum te Christum honorantem honorifices; ipse vero attestatione sui ipsius honorificantem se honorificabit. Vale.

Data Castraneti iv Nonas Decembris.

LXXI.

Urbani II epistola ad clerum et populum Atrebatensem. — Ut, excusso jugo Cameracensis episcopi, episcopum eligant a metropolitano consecrandam.

(Anno 1092.)

[MANSI, *Concil. XX*, 671.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et populo Atrebatensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Atrebatensis Ecclesia, una ex nobilioribus Ecclesiis comprovincialibus Remensis metropolis, solemnibus canonum monumentis feta, olim principalis sedes episcopatus fuit, proprium pontificem habuit:

suam diocesim et cætera pontificalia jura firmis antiquitate rationum instrumentis obtinuit. Volumus itaque et apostolica auctoritate præcipimus ut, jugo Cameracensis subjectionis ab Ecclesia vestra excusso, et recepta dignitate primis temporibus rationabili firmitate possessa, cardinalem episcopum vobis et Ecclesiæ vestræ utilem eligere, et electum per manum metropolitani vestri consecrare, et Ecclesiæ vestræ incardinare studeatis. Ei vero qui canonico consensu cleri et populi electus fuerit, apostolica auctoritate interdiximus ne impositam sibi electionem dissimulatione aliqua hujus novæ ordinationis subterfugiat. Solet enim fieri ut Ecclesiæ persecutionis tempore suis ordinibus, suis populis, subsidiis etiam temporalibus destitutæ, aliis temporaliter committantur Ecclesiis; postquam vero his quibus imminutæ fuerant, Deo donante, abundare cœperint, pristinam recipiant dignitatem.

Castraneti, iv Nonas Decembris.

LXXII.

Urbani II epistola ad Rainoldum Remensem archiepiscopum. — Mandat ut, quem clerus populusque Atrebatensis elegerint, episcopum consecret.

(Anno 1092.)

[MANSI, *Concil.* XX, 670.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto confratri RAINOLDO, Remorum archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Noverit tua fraternitas quod Atrebatensis Ecclesia una ex nobilibus Ecclesiis Remensis metropolis fuit, et pontifices viros religiosissimos et cætera pontificalia jura firmis rationum monumentis obtinuit. Mandamus itaque tibi atque præcipimus ut illum, quem Ecclesia illa canonico consensu cleri et populi sibi in episcopum elegerit, consecrare et eidem Ecclesiæ incardinare non differas. Solet enim fieri ut Ecclesiæ persecutionis tempore suis ordinibus, suis populis, subsidiis etiam temporalibus destitutæ aliis temporaliter committantur Ecclesiis; postquam vero his quibus imminutæ fuerant, Deo disponente, abundare cœperint, pristinam recipiant dignitatem. Solius etenim apostolici est episcopatus conjungere, conjunctos disjungere, aut etiam novos construere. Fretus itaque nostra auctoritate id ne timeas adimplere. Voluntatis etenim nostræ est Remensis [f., Remensi et mos, episcopatum. HARD.] Ecclesiæ olim XII episcopatum dignitatem, Deo cooperante, in pristinum gradum revocare.

LXXIII.

Urbani II epistola ad Guimundum episcopum Aversanum. — Id quod de Richardo, filio Burrelli, fecerit, probat.

(Anno 1088-1093.)

[GRATIANI *Decret.*, causa XXIV, qu. 2, cap. 3.]

Sane quod super Richardo filio Borelli vestra fraternitas egisse innotuit pro zelo Dei, et animarum charitate, laudamus. Sed non adeo timendum, non adeo est vobis ab ejus eleemosynis abstinendum. Inter cæteros quippe nostra fidei patres beatus Leo papa doctor egregius [quibus vivis, inquit, non

A communicavimus, nec mortuis communicare debemus]. Constat ergo quoniam quibus vivis (ut ex opposito loquamur) communicavimus, mortuis quoque communicare possumus. Nos plane inter duo oppugnata positi, inter impios videlicet et schismaticos, schismaticis ullo modo communicare non possumus, aut licet: peccatoribus vero, et prædicationibus dispensative propterea communicavimus, quia et Ecclesiam hactenus sustentaverunt et se fideles in posterum pollicentur. Alioquin oportet nos de hujus mundi partibus exire. Sub qua etiam sponsione nos ei nuper in beati Petri natalitiis absolutionem indulgimus. Quia ergo prædictus vir neque nominative excommunicatus, neque communicans cum excommunicatis ex nomine exit, sed in Domini sui fide atque servitio permansit, licet nobis dispensative, id est, quandiu eos patimur, ejus eleemosynis communicare et defuncti animam Christianæ religionis modis omnibus adjuvare.

LXXIV.

Urbani II epistola ad Anselmum Mediolanensem archiepiscopum. — De reconciliatione lapsorum.

(Anno 1088-1093.)

[MANSI, *Concil.* XX, 645.]

Discretionis nostræ videtur, quatenus secundum præcepti nostri tenorem, quando secundum ecclesiæ vestræ morem sacros daturus quibuslibet aliis ordines benedicere cœperis, eos, quos tua duxerit solertia reconciliandos, inter benedicendum et manus imponendum facias interesse; quibus cætera omnia consecrationis instrumenta præterunctionis explebis, et sic ac sancta ministeria reconciliabis.

LXXV.

Guernerio Merseburgensi conceditur ut clericus qui lapide jacto puerum interemerat, suscepta sempiterna pœnitentia, in suo ordine permaneat.

(Fragmentum. — Anno 1088-1093.)

[GRATIANI, *Decret.*, causa I, dist. 50, cap. 37.]

Clerico jacente lapidem puer dicitur interemptus. Nos pro amore tuo in suo ordine eum permanere permittimus: ut tamen semper in pœnitentia et timore permaneat.

LXXVI.

Urbani II epistola ad Albertum episcopum Metensem. — Ut in sacerdotem quemdam, dignitatem Simoniacæ adeptum mansuetudine utatur.

(Anno 1091-1093.)

[GRATIANI, *Decret.* C. I, qu. 5, c. 3.]

Præsentium portitorem, quem parentum incuria per pecuniam non episcopo, sed cuidam principum ejus datam, invitum sacerdotii dignitatem obtinuisse significasti, licet sancti canones deponendum esse lætentur, tamen, quia culpam istam nesciens et coactus commisit: et quia ab eodem ordine ut deponeretur, supplicavit ultroneus, ex consideratione discretionis (quæ mater est omnium virtutum) magis quam ex rigore canonum, misericordiæ viscera adhibendo ipsum in eodem ordine esse, fraternitati tuæ consulimus: ita tamen, ut si † Ecclesia illa, cui deseruit † sacerdotium penuriam non pati-

tur, suspensus a sacerdotali officio permaneat : A quod si fortasse Ecclesiæ utilitas exegerit, ut curam regiminis assumat, liceat ei ex concessione sui episcopi fratrumque obedientia sacerdotali officio fungi.

LXXVII.

Urbani papæ II epistola ad universos episcopos Britanniarum. — Dolensi episcopo concedit pallium, salvo jure Turonensis Ecclesiæ.

(Anno 1095.)

[MARTEN., *Thesaurus anecd.*, III, 878.]

Expetendi pallii gratia confrater noster R. [Rollandus], Dolensis episcopus nostro se conspectui representans, sancti prædecessoris nostri Gregorii VII litteras obtulit, quas idem apostolicus pontifex pro Eveno Dolensi episcopo vestræ fraternitati mandaverat. Illarum itaque litterarum tenore continebatur quod eidem Eveno prædictus pontifex pallii usum pro vestra et totius provinciæ dilectione concesserit, ea conditione intersita ut opportuno tempore exhibere se nullatenus recusaret ad discutiendam querimoniam quam Turonensis archiepiscopus de subjectione sedis illius, et de negata sibi obedientia, jampridem apud suam et antecessorum suorum fecerat audientiam. Sequitur post hæc in eisdem litteris : « Quod si ratione et justitia demonstrante, ut ei subjecta esse debeat apparuerit, nos quidem sanctæ Turonensis Ecclesiæ jus suum conservari, et debitam subjectionem a Dolensi Ecclesia exhiberi volumus et apostolica auctoritate censemus. Usum tamen pallii non minus huic suisque successoribus, donec eorum introitus et vita probabilis fuerit, concedimus et firmamus. Si vero ab hujus subjectionis jugo eam solutam esse legali defensione constitierit, quæcumque sibi dignitatis privilegia de cætero competere visa fuerint, apostolica non denegabit auctoritas, atque interim ut ei sicut archiepiscopo subjectionem et obedientiam exhibeatis præsentis auctoritate constituimus. » Prædictus itaque confrater et coepiscopus Roll. coram fratribus nostris super Evangelia sancta juravit quia papa Gregorius VII harum litterarum sententiam miserit episcopis Britanniarum, et in exemplari illo nec minus nec amplius haberetur quam in litteris quas ipse misit. Sic nos de apostolicarum litterarum veritate firmati, prædicto confratri nostro sub eadem conditione pallii munus ex apostolicæ sedis liberalitate concessimus. Eum ergo ad vos auxiliante Domino remittentes, dilectioni vestræ litteris præsentibus commendamus, ut ipsum cum omni honore et reverentia suscipientes, ad restituendum susceptæ Ecclesiæ statum fraternis affectibus et officiis adjuvetis.

LXXVIII.

Urbani papæ II epistola ad principes et populum Dolensis Ecclesiæ. — Ut ablata Dolensi Ecclesiæ bona restituant.

(Anno 1093.)

[MARTEN. *ubi supra*, col. 879.]

Audivimus Dolensis Ecclesiæ bona ita per vestram violentiam usurpari, ut nihil justitiæ de rebus ejus-

dem Ecclesiæ frater noster Dolensis archiepiscopus R. [Rollandus] valeat obtinere. Mandamus igitur dilectioni vestræ ne ecclesiæ ipsius bona ulterius retinere invito episcopo præsumatis; alioquin sedis apostolicæ indignationem invenietis, et quamcumque in vos sententiam idem frater noster canonica auctoritate dictaverit, nos auctoritate apostolicæ confirmabimus.

LXXIX.

Urbanus II canonicorum Sancti Pauli Narbonensis propositum vitam regularem profitendi confirmat.

(Anno 1093.)

[*Gallia Christiana*, tom. VI, Instr., p. 96, ex arch. archiepisc. S. Pauli Narbon.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis B in Christo filiis GUILLELMO abbati, et ejus fratribus in ecclesia Beati Pauli secus muros Narbonæ sita vitam regularem professis, et eorum successoribus in regularis vitæ observantia permansuris in perpetuum.

Piæ voluntatis affectus prosequente debet studio confoveri, ut ecclesiastica utilitas apostolicæ sedis favere vires accipiat et accrescat. Omnipotenti Domino, cujus *melior est misericordia super vitas*, gratias egimus, quia sanctorum Patrum vitam probabilem renovare proposuistis, et apostolicæ instituta doctrinæ primordiis Ecclesiæ sanctæ insolita, ac crescente jam pene deleta, resuscitare instinctu sancti Spiritus devovistis. Duæ enim ab Ecclesiæ sanctæ primordiis vitæ ejus sunt filiis instituta: una C qua infirmorum debilitas retinetur; altera qua fortiorum virtus beata perficitur; una remaneas in Segor parvula, altera ad montis altiora conscendens; alteram tenentes inferiorem; bonis terrenis utuntur; alteram sequentes superiorem, bona terrena despiciunt et relinquunt. Hæc autem, quæ a terrenis divino favore divertitur, in duas pene ejusdem propositi portiones, canonicorum scilicet et monachorum: hæc secunda per divinam misericordiam frequentata satis jam sæculo universo clucet; prima vero, decalcescente fervore fidelium, jam pene omnino defluxit: hanc martyr et pontifex Urbanus instituit, hanc Augustinus suis regulis ordinavit, hanc Hieronymus suis epistolis informavit. Itaque non minoris pene æstimandum est meriti vitam hanc Ecclesiæ D primitivam aspirante et prosequente Domini Spiritu suscitare, quam florentem monachorum religionem ejusdem Spiritus perseverantia custodire. Vestrum ergo votum, vestrum propositum nostri auctoritatis officii confirmamus, et firmos vos in eo persistere adhortamur, et tanquam Deo exhortante per nos obsecramus. Quandiu igitur in hujus religionis observantia vos ac vestri permanserint successores, nos Ecclesiam vestram sub apostolicæ sedis tuitione fovendam recipimus, salvis tamen privilegiis et jure canonico Narbonensis antistitis. Quia vero in vobis adhuc quidam sunt qui ne dum se huic proposito devoverunt, statuimus atque censemus ut, nisi aut ad regularem vitam conversis, aut de sæculo emi-

grantibus vestræ Ecclesiæ bona omnia, quæ nunc in A potestate ipsorum detinentur, et quæ deinceps vestræ Ecclesiæ collata fuerint, in usum regularium cedant, nec ullus ibi fiat vel ordinetur canonicus, nisi qui canonicè se victurum professus fuerit. Abbatem, qui et præpositus dicitur, alium eis præferri auctoritate apostolica prohibemus, nisi quem suæ professionis communis electio fratrum regulariter viventium de suo collegio vel de alieno, si necesse fuerit, cum archiepiscopi consilio secundum Deum decreverit eligendum, et hoc ad ædificationem, non ad destructionem. Vos ergo filii in Christo charissimi dilectionis nostræ studiis semper præstantioribus respondentes, strenue quæ Deo promisistis implere satagite. *Lucent lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum qui in cælis est (Matth. v, 16),* cujus Patris, hæc ut firma permaneant, et Filii, et Spiritus sancti virtute sancimus.

Datum Trojæ per manus Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xiv Kalend. Aprilis, indictione prima, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus autem domini Urbani papæ secundi anno vi.

LXXX.

Urbani II epistola ad Rainaldum archiepiscopum Remensem. — Iterum mandat ut Ecclesiæ Atrebatensi episcopum præficiendum curet.

(Anno 1093.)

[MANSI, *Concil. XX*, 670.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectio in Christo fratri et coepiscopo RAINALDO Remensi salutem et apostolicam benedictionem.

Atrebatenses clerici cum fraternitatis tuæ litteris ad nostram præsentiam redierunt pro restitutione Ecclesiæ suæ suppliciter implorantes. Sustinuerunt autem Cameracensium clericorum adventum usque ad tempus quod utrisque in provinciali concilio fuerat constitutum. Cæterum Cameracensium ante nos nullus advenit. Nos igitur id ipsum repetitis litteris fraternitati tuæ significamus, id ipsum præcipimus. Omnino enim volumus ut Remensis metropolis ad integritatem antiquæ dignitatis annuente Domino reducat. Ideoque omnino præcipimus in Atrebatensi Ecclesia episcopum ordinandum, nisi forte D ejusdem urbis possessionem Cameracensis Ecclesia valeat auctoritatis Romanæ privilegio vindicare. Hoc enim justitiæ ratio exigit, animarum militas postulat, Ecclesiæ honor implorat. Quod si forte æmulatorum vereris invidiam, et obsequentium latratus pro gravitate tuæ religionis horrescis, quemcunque in præfata Ecclesia te annuente clerus et populus secundum Deum elegerit, ad nos cum communi decreto et sollicitudinis tuæ litteris transmittatur. Nos cum divinæ gratiæ adjutorio, salvo Ecclesiæ tuæ jure, eum tanquam B. Petri manibus consecrabimus.

LXXXI.

Urbani II epistola ad clerum et populum Atrebatensem. — Quæ superiore epistola Rainaldo archiepiscopo, eadem illis scribit.

(Anno 1095.)

[MANSI, *Concil. XX*, 671.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis clero et populo Atrebatensi salutem et apostolicam benedictionem.

Duo Ecclesiæ vestræ clerici confratris nostri reverendissimi Remorum archiepiscopi litteras offerentes ante nostram præsentiam redierunt pro restitutione Ecclesiæ vestræ suppliciter implorantes; sustinuerunt autem Cameracensium clericorum adventum usque ad tempus quod utrisque fuerat in B provinciali concilio constitutum. Cæterum Cameracensium ante nos nullus advenit. Nos igitur id ipsum repetitis litteris significamus, id ipsum præcipimus. Omnino enim volumus ut Remensis metropolis ad integritatem antiquæ dignitatis, annuente Domino, reducat. Ideoque omnino præcipimus in Ecclesia vestra episcopum ordinandum, nisi forte ejusdem urbis vestræ possessionem Cameracensis Ecclesia valeat Romanæ auctoritatis privilegio vindicare. Quod si se ab hujus nostræ præceptionis effectu vester archiepiscopus provida dissimulatione subtraxerit, vos quemcunque in pastorem vobis ipso consentiente secundum Deum elegerit, ad nos cum communi decreto et ejusdem archiepiscopi litteris transmittere procurabitis; nos eum, salvo Remensis C Ecclesiæ jure, opitulante divina gratia, consecrabimus.

LXXXII.

Urbani II epistola ad clerum et populum Ambianensem. — Illos jubet Gerewino episcopo, de Simonia purgato, obedire.

(Anno 1093.)

[BALUZ., *Miscell. edit. Luc.*; II, 176.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et populo Ambianensi salutem et apostolicam benedictionem.

Accusationem Simoniacæ pravitatis venerabili fratri nostro Gerewino vestro episcopo, coram metropolitano et comprovincialibus episcopis intentatam, nos quidem vires nullas habere censuimus, quia ad unius, præsertim infamis aut minus idonei, vocem contemnendum neminem arbitramur. Ideoque cum nullus ad nos adversus eum canonicè accusatorem attulerit, nos nullam ab eo expurgationem duximus exigendam. Ipse tamen, opinionis suæ religionis in posterum providens, ultro se tactis sacrosanctis Evangeliiis expurgavit quod pro abbacia Sancti Richarii aut pro Ambianensi episcopatu pecuniam ipse nec dedit nec promisit, nec pro se ipso alius se sciente. Quamobrem a præsentis accusationis læsione liberum arbitantes, ad vos cum nostræ gratiæ plenitudine remandamus. Vobis itaque officii nostri auctoritate præcipimus ut eum tanquam pastorem proprium obedientia debita vereamini et

ejus monitis obsequamini, ut errata præterita corrigentes, ad Dominicorum præceptorum observantiam convertamini. Clericos quos contra sanctorum canonum disciplinam mulieribus copulari, contempto catholicæ Ecclesiæ usu, accepimus, apostolica auctoritate præcipimus ut ab hujusmodi aliisque quibus involuntur flagitiis omnino desistant, et secundum antistitis sui iudicium divinæ se mancipent servituti. Si vero, quod absit, nostra præceptione contempta, vestro antistiti ad salutem vestræ jacturam pertinaciter resistere ulterius præsumperitis, quamcumque in vos sententiam iustitia dictante protulerit, nos auctoritatis nostræ pondere confirmamus.

Data xv Kal. Augusti.

LXXXIII.

Epistola Urbani papæ II ad omnes fideles. — De ecclesia Sanctæ Mariæ Casinensis monasterii a se consecrata, et privilegio munita.

(Anno 1093.)

[MANSI, Concil. XX, 643.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universitati Christi fidelium notum in perpetuum.

Divinæ miserationis intuitu, cujus munere, licet immeriti, catholicæ Ecclesiæ præsidemus, et universæ fidelium potestates consistunt, concedet apostolicæ sedis piam sollicitudinem et benignam principum magnificentiam ecclesiarum debitam curam gerere, et pro earum pace et quiete cum omni diligentia misericorditer insudare: quatenus id divina operante clementia, quique jura sua æquo moderamine possidentes, prælati simul et subditi, pariter attingere valeant ad promissa fidelibus gaudia sempiterna. Nos itaque in Casino monte filiorum nostrorum Rogerii ducis et Boamundi fratris ejus, et Ursonis abbatis, precum instantia fatigati, cum multitudine confratrum nostrorum episcoporum ad consecrandum Bantinum monasterium in honore Dei Genetricis constructum eadem auxiliante pervenimus; cumque opulatione Domini consecrationibus ejus nostris devotis manibus rite peractis, eorundem virorum illustrium et suorum comitum et baronum interventionibus piis, ad summam ejusdem libertatem, securitatem et pacem, a monasterio ipso, et ecclesiis ejus, et rebus ac locis omnibus suis habitis et habendis, omnia episcopalia jura et publicas omnes exactiones apostolica auctoritate generali perpetua constitutione exclusimus. Attamen a sola tantum Acherontina ecclesia Sanctæ Anastasiæ intra muros civitatis constructa Acherontino archiepiscopo annis singulis unam auri unciam suscipere indulgemus. Hæc interea irrefragabiliter statuentes, ut chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium seu basilicarum, ordinationes clericorum suorum, et cætera spiritualia sacramenta, ab episcopis diocesanis, vel quibuscunque catholicis Bantini monasterii fratres accipiant, qui mandato apostolicæ sedis et auctoritate suffulti faveant, et eisdem

petentibus fratribus eadem sacramenta gratis et sine aliqua pravitate exhibeant. Insuper autem B. Petri apostolorum principis auctoritate sancimus ut omnes cujuscunque conditionis homines clericos et laicos, qui in morte vel vita ad præscriptum monasterium, et ecclesias ejus, et loca cum rebus suis transire, aut in suis domibus commorantes quælibet bona temporalia sua elemosynarum largitione conferre voluerint, nullius contradictio inhibeat, et iisdem quæcumque contulerint, patrocinio apostolicæ sedis iidem fratres quiete et generaliter libera perpetuo possidebunt.

Decernimus etiam ut nulli omnino hominum præfatum monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, minuere, vel ablatas retinere, seu quibuslibet vexationibus fatigare [deest forte audeant], omni titulo super ea re quarumlibet oppositionum semper excluso. Indulgenus autem hæc omnia apostolicæ sedis paterna pietate, inducti et confratrum nostrorum discreto consilio, et prædictorum virorum nobilium strenuo interventu, et quia monasterium ipsum post introitum Northmannorum cum intrinseca sui expolatione, et locorum suorum miserabili depopulatione cum sacrilegiis usurpationibus episcoporum innumera legenda detrimenta et indigna sustinuit, quæ breviter in privilegio comitis Amici notantur. Talibus ergo rationibus apertis commota viscera pietatis apostolicæ sedis, monasterium idem cum rebus omnibus suis habitis et habendis, tanquam beati Petri possessionem, cujus est et jus et proprietate a juribus universis, atque servitiis cujuslibet dignitatis vel ordinis omnium hominum, anathematis gladio digne subtrahunt et defendunt. Ad iudicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis per annos singulos auri unciam nobis nostrisque successoribus ejusdem monasterii abbates persolvent.

Si qua igitur in futurum ecclesiastica seculariste persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat; atque in extremum examine divinæ ultionis subjaceat. Cunctis autem eidem sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præsentis æternæ pacis inveniant. Amen, amen.

Sequebantur ista subscriptiones atque sigilla. Porro pontificium signum, in quo apostolorum nomina, et a tergo imagines plumbo fusæ habentur, cum ejusmodi in extimo circulo inscriptione leguntur: BENEDICTUS DEUS ET PATER DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI.

LXXXIV.

A

Urbanus II statuit ut qui diebus certis monasterium S. Mariæ adierint, peccatorum absolutioe fruantur.

(Anno 1093.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, VII, 27.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, ad honorem summæ et individuæ sanctissimæque Trinitatis.

Perpetuis temporibus duraturæ ipsæ stationes et indulgentiæ per Urbanum papam secundum religioso et venerabili monasterio Sanctæ Mariæ de Pauso, vulgariter nuncupato Deventuum, cujus ecclesiam idem summus pontifex manibus propriis consecravit, die nono Kalendas Septembris, concessæ contemplatione cujusdam prærogativæ spiritualis sanctitatis, quam expertus fuit in eodem cœnobio, imo potius propter perfectam religionis observantiam dum esset in eodem cœnobio in minoribus ordinibus constitutus, videlicet quod omnes fideles causa devotionis dictum monasterium visitantes prædicta die Nonas Kalendas Septembris, et per totum diem sequentem, necnon in die Jovis sancti, et per totum Veneris sancti, et per octavam, et festa Resurrectionis sequentia, et in omnibus festivitibus beatæ Virginis Mariæ de omnibus peccatis de quibus confessi fuerint, vel saltem contriti, cum proposito confitendi, plenariam consequantur indulgentiam, et gaudeant omnibus indulgentiis plenariis perpetuis, et temporalibus gratis et remissionibus, quibus gaudent personaliter civitas et ecclesia Sancti Jacobi de Compostella; reliquis vero temporibus et diebus festivis, causa devotionis illuc accedentes, quatuor annos et totidem quadragenas de vera indulgentia consequantur, de sedis apostolicæ gratia speciali. Qui vero capellam majorem ipsius monasterii eadem die consecratam per venerabilem fratrem Brunonem episcopum Signanum, in diebus festivis et omnibus diebus Dominicis totius anni visitaverint, septem annos et totidem quadragenas de vera indulgentia consequantur. Visitantes etiam ecclesiam constructam in casali ipsius monasterii, consecratam per venerabilem fratrem Rogerium episcopum.... ipso die ix Kal. Septembris, et omnibus diebus Dominicis et festivis, et etiam in diebus festivis beatæ Virginis Mariæ, ad cujus honorem constructa est et suo vocabulo nuncupata, prædictam indulgentiam annorum septem et totidem quadragenarum consequantur.

Apparent hæc omnia ex bulla plumbea.

Datum Salerni per manus Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, decimo octavo Kalendas Octobris, indictione prima, anno Domini millesimo nonagesimo tertio, pontificatus Urbani papæ secundi anno sexto.

LXXXV.

Urbani II epistola ad Raynoldum Remensem archiepiscopum. — Illum vituperat quod electum Atrebatensem nondum consecraverit.

(Anno 1093.)

[MANSI, *Concil.* XX, 671.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverendissimo confratri et coepiscopo RAYNALDO Remensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Quod de Atrebatensi Ecclesia constituimus, cum pro animarum salute multiplici, tum pro vestræ metropolis redintegratione, tum etiam pro justitiæ exhibitione perfecimus. Etsi enim in tempore frater fratri, soror sorori vel annis minor, vel infirmitate defector committatur, non tamen idcirco cum ad emancipationem venerit, tutelæ ejus vel curæ legalibus sanctionibus subiacebit. Gravamur igitur quod huic nostræ constitutioni, et tuæ metropolis restitutioni tandiu tam obstinaciter restitisti, et electum Atrebatensis Ecclesiæ consecrare usque hodie distulisti. Tuæ igitur reverentiæ præsentium litterarum auctoritate præcipimus ut eundem electum, postquam has litteras videris, infra triginta dierum spatium consecrare procures, omni tortitudine semota, omni dissimulatione postposita. Quod si fortassis occultiori aliquo consilio adimplere nolueris, eum ad nos cum litterarum tuarum astipulatione transmittite. Si vero et hoc contempseris, nos eum ad nos venire præcipimus consecrationis gratiam recepturum.

LXXXVI.

Urbani II epistola ad Lambertum Atrebatensem episcopum. — Illi gratulatur ac de superioribus ad Raynaldum litteris significat

(Anno 1093.)

[MANSI *ubi supra*, col. 672.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto confratri et consacerdoti LAMBERTO, Ecclesiæ Atrebatensis electo, salutem et apostolicam benedictionem.

Lætatur propter te in Domino, frater charissime, quia ipso disponente in Atrebatensi Ecclesia, quæ tandiu proprii pastoris solatio caruit, nunc tandem secundum nostrum præceptum novus pastor electus es. Speramus etenim per divinitus tibi datam scientiam et religionem quorundam vestratium relatione nobis insinuatam, maximum eidem Ecclesiæ et corporalium et spiritualium rerum commodum adfuturum. Scire autem te volumus de consecratione tua archiepiscopo scripsisse. Tu igitur ejus conspectui te præsentare procura. Quod si ille infra triginta dies postquam nostras litteras acceperit, te consecrare noluerit, nos te quantocius potueris ad nos venire præcipimus. Interim commissæ tibi Ecclesiæ bona interius exteriusque custodi.

Data v Idus Octobris.

LXXXVII.

Urbani II papæ epistola ad Geraldum abbatem Monasterii Novi Pictaviensis. — Adjudicatam canonicis in concilio Santonensi ecclesiam S. Nicolai secus muros urbis Pictaviensis confirmat Monasterio Novo ejusdem urbis.

(Anno 1095.)

[Dom BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 706.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, in Christo filio GERALDO abbati Monasterii Novi quod in Pictaviensi suburbio situm est, ipsiusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Ad hoc sedi apostolicæ, omnipotente Deo et beato Petro cooperante, promoti cognoscimur, ut pro data divinitus facultate injustitiam opprimere, justitiam erigere et religionem augere curemus; unde servorum Dei quieti providere magnopere satagimus, ut, a sæcularibus tumultibus liberi, divinæ contemplationi ardentius inhærere prævaleant. Tuis igitur, charissime filii Geralde abbas, piis votis, et reverendissimi confratris nostri, quondam Patris mei, Hugonis Cluniacensis abbatis justis petitionibus annuentes, omnem libertatem sive immunitatem vestro Novo-Monasterio, post apostolicæ memoriæ Gregorii VII. prædecessoris nostri privilegium attributum, nos quoque præsentis decreti auctoritate conferimus. Præterea B. Nicolai ecclesiam, secus muros Pictavis ab Agnete comitissa redificatam, tibi tuisque successoribus perpetuo possidendam concedimus, sicut a legato nostro Anato Burdegalensi episcopo, et a reverendissimo confratre nostro Petro Pictaviensi episcopo, præsentibus episcopis et abbatibus, cum filii nostri Guillelmi comitis favore in concilio (15) definitum esse cognovimus, sicut et venerabilis filius noster Rainaldus, monasterii B. Cypriani abbas, se publice constitutum veridica coram nobis assertione testatus est. Quia enim statuti canonici secundum accepti a Romana Ecclesia privilegii tenorem vivere contempserunt, et ab ipsius civitatis episcopo sive a legatis nostris admoniti, ad suæ regulæ propositum conniti pertinaciter renuerunt, non immerito, juxta evangelicum judicium, regnum Dei ab eis ablatum, et fructus ejus facientibus datum est. Vestra itaque interest, filii in Christo charissimi, apostolicæ sedis liberalitati [ed., libertati] et gratiæ dignis actionibus respondere, regu-

(15) Forte in concilio Santonensi, quod an. 1081 ab Amato celebratum fuit, vel eo quod ibidem anno 1089 celebratum tradit chronographus Malleacensis.

(15) Eadem ecclesia clericis quoque regularibus data fuerat; sed tunc litterarum istarum ejecti postmodum fuere clerici, instituti que S. Cypriani monachi. Quæ de re gravem Ivo Carnotensis detulit querelam ad Petrum Pictaviensem episc., epist. 36, in qua laudatis Urbani papæ litteris, eas monachorum causæ patrocinari non debere contendit. Ait enim: « Nec satis timent vestram fraternitatem litterarum domini papæ quibus dictandis a latere [legendum Alatri] interfuimus, quæ confirmant abbati S. Cypriani jus illud prædictæ ecclesiæ, quod se habere dicebat ex legitima concessione quorundam monachorum, qui (ut audivimus) quietam possessionem

A laris disciplinæ ordini sollicitè insudare, ut quanto a sæcularibus tumultibus liberiores estis, tanto amplius placere Deo totius mentis et animæ virtutibus anheletis. Si quis vero regularium, sacerdotum, judicum atque sæcularium persona hanc meæ constitutionis paginam agnoscens, contra eam, etc.

Datum.... per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi card., xvi Kal. Novembris, indictione prima, anno Dominicæ Incarnationis 1095 pontificatus autem Urbani papæ II anno vi.

LXXXVIII.

Urbani II papæ epistola ad Raynaldum abbatem S. Cypriani Pictaviensis. — Quidquid juris et canonicæ potestatis acquisierat in ecclesiam Sanctæ Crucis apud Englam, eidem concedit, et apostolicæ auctoritate confirmat.

(Anno 1093.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 696.]

URBANUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI, dilecto in Christo filio R... [RAYNALDO] abbati B. Cypriani, salutem et apostolicam benedictionem.

Ex nostri officii debito commonemur servorum Dei quieti prospicere, ut a sæcularibus tumultibus separati, omnipotentis Dei servitiis valeant liberius insudare. Ea propter nos tuis precibus, filii in Christo charissime Raynalde, annuimus. Quidquid enim juris, quidquid canonicæ potestatis in ecclesia Sanctæ-Crucis apud Englam vel ex concessione eorum quorum antea juris fuit (15), vel episcopali traditione vestro cænobio concessum est, nos quoque concedimus, et præsentiarum litterarum auctoritate firmamus.

Data apud oppidum Alatri, iv Nonas Novembris.

LXXXIX.

Urbani II papæ epistola ad episcopos et abbates Aquitanicæ, Guasconicæ et inferioris Burgundicæ. — Ut ad comparandam apostolicæ sedis libertatem pecuniarum subsidia corrogari faciant, et ad se transmitti per manus Rainaldi abbatis S. Cypriani Pictaviensis.

(Anno 1093.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, tom. XIV, p. 697.]

URBANUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI, charissimis fratribus, episcopis, abbatibus per Aquitaniam, Guasconiam et inferiorem Burgundiam constitutis, salutem et apostolicam benedictionem.

Dilectissimus ac familiaris noster filius R. [Rain-

clericorum approbant, monachorum vero S. Cypriani intrusionem prorsus improbant. Ad hoc enim prædictus abbas modis omnibus nitebatur, ut prædictæ ecclesiæ prioratus ei a domno papa concederetur; quod dominus papa, nobis reclamantibus et libertatem clericorum pro posse nostro defendentibus, facere noluit, præcaveus (sicut ipse dicebat) ne sub hac occasione prædictus abbas clericos moliretur excludere, et monachos suos introducere. Clericorum autem ordini publicam inferentis injuriam, qui monachorum ordinem ad tam ruinosam superbiam erigitis, ut clericos eis subjugare studeatis; quorum tanta debet esse excellentia ut, secundum B. Augustinum, vix etiam bonus monachus bonum clericum faciat, etc.

naldus] monasterii B. Cypriani abbas, nobiscum aliquandiu commoratus, et oppressionem quam Ecclesia Romana patitur, et consolationem quam in proximo [al., in Christo] sperat, diligenter intuitus est. Per ipsum itaque charitatis vestræ sollicitudinem admonemus, et beatorum apostolorum Petri et Pauli vice deprecamur, ut circa vestrum omnium matrem sanctam Romanam Ecclesiam debito vigore conferveat. De omnipotentis siquidem Dei miserationibus per sanctorum apostolorum merita orationesque confidimus, quod in proximo (16) apostolicæ sedis libertas restituatur, et per eam cæteris per orbem Ecclesiis diu optata tranquillitas reparabitur. Studeat ergo unusquisque vestrum præsentibus ejus laboribus pro data sibi divinitus facultate succurrere, et quod, aspirante Deo, corde hilari destinaverit, per fidelem ministrum latorem præsentium dirigere non cunctetur, ita tamen ut quod quisque contulerit, ascriptio sui nominis titulo nostræ notitiæ repræsentet; quod si forte charitatis vestræ viscera circa sedem apostolicam effundere debita devotione neglexeritis, id saltem quod ex censu anno Lateranensi palatio vos debere cognoscetis, latiori præsentium reddere, et per eum nobis transmitti nullo modo detrectetis. Si qui vero abbatum tuam beato Petro justitiam restituere aliqua occasione renuerint, confratres episcopi hoc sibi hac nostra noverint auctoritate injunctum, et per ipsos quod reddendum est reddere compellantur; obediens vero monitis nostris misericordia divina custodiat.

Data IV Nonas Septembris.

XC.

Urbani II papæ epistola ad Raynaldum abbatem S. Cypriani Pictaviensis. — Curam ei demandat colligendæ pecuniæ in subsidium Romanæ Ecclesiæ.

(Anno 1093.)

[Dom BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 697.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio RAYNALDO (16*), abbati S. Cypriani, salutem, et apostolicam benedictionem.

De religione tua et prudentia confidentes, apostoli Pauli obedientiam dilectioni tuæ injungimus, ut, sicut de ministerio quod fiebat in sanctos qui Hierosolymis habitabant, gentiles Paulus quos Deo operante converterat admonerat, ita tu quoque episcopis atque proceribus cæterisque catholicis terræ vestræ fideliter devotus insistas, quatenus pauperum Romanæ Ecclesiæ memores sint, eorumque inopiam

(16) Quod scilicet recuperandæ Romanæ et Lateranensis palatii ubi Guibertini presidia sua locarant, spes aliqua effulgeret: cujus rei gratia multam pecuniæ vim expendit Urbanus.

(16*) Rainaldo de quo Gaufridus Grossus in Vita B. Bernardi Tiron. abbat. : « Est autem ab hac civitate (Pictaviensi) non longe positum S. Cypriani monasterium, quod eo tempore regebat abbas quidam, cui vocabulum Raynaudus, vir apprime litteris eruditus, tanta sapientia præditus ut in publicis conciliis causarum perorator esset elegantissimus. Cujus rei gratia in Romana etiam

A sua abundantia supplere non negligant. Ad quod exsequendum charissimum filium nostrum G. (17) abbatem S. Sabini laboris tui comitem esse constituimus, ut maturatius valeatis pressuræ nostrarum angustiis subvenire. Quod igitur quisque corde suo destinaverit, alacriter beatis apostolis Petro et Paulo offerat; et prænotatis nominibus suis apud vos collationem deponant, quatenus per vos eorum charitas Romanæ Ecclesiæ innotescat, ut et Romana Ecclesia in suis eos debeat necessitatibus velut pius et honorabiles viros exaudire. Ita igitur studete in minimo, quatenus elucescat quod de vobis debeamus etiam in maximis mox sperare. Præterea vobis injungimus ut cœnobiorum quæ nostri juris sunt, specialiter censum (18) exigitis instanter.

B XCI.

* *Urbanus II canonicis regularibus S. Quintini Bellavacensis bullam tribuit.*

(Anno 1093.)

[RUINART in *Vita Urbani*. MAB. et RUINART, *Ouvr. posth.*, III, 139-140.]

XCII.

* *Item monasterio Burguliensi.*

(Anno 1093.)

[RUINART ubi supra, p. 140.]

XCIII.

Syracusana Ecclesia, a Rogerio comite ejectis Agarenis, confirmatur, indicta pœna excommunicationis contra eam quomodolibet perturbantes.

(Anno 1093.)

[COCQUELINES, *Bullar. Collect.*, II, 77.]

C URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri ROGERIO, Syracusanæ civitatis episcopo ejusque successoribus canonicè promovendis in episcopatu.

Universis fere per orbem Christianorum populis notum esse credimus Siciliæ insulam, multis quondam et nobilibus illustratam Ecclesiis, opibusque et populo copiosam, multorumque religione effulsisse virorum, et quarumdam sanctissimarum martyrum et virginum claruisse martyrio. Verum, peccatis exigentibus, tanta species rerum tantaque probitas morum ad nihilum subito redacta est; effera etenim Saracenorum gens, præfatam insulam ingressa, quoscunque ibi Christianæ fidei cultores reperit alios gladio peremit, quosdam exilio deputavit, plures miserabili servitute oppressit, sicque Christiana religio per CCC fere annos a Dei sui cultura cessavit. Dominator autem rerum omnium Deus, cujus sapientia et fortitudo, quando vult, regnum

curia bene notus et acceptus erat, et in Aquitania famosissimus habebatur. »

(17) Gervasium, qui tum in S. Cypriani monasterio vitam agebat, *vir summæ abstinentiæ, omniumque virtutum ornameto præclarus*, inquit Gaufridus ibidem. Quem tamen acriter reprehendit Anianus A. S. legatus.

(18) Pleraque monasteria quæ juris erant apostolicæ sedis, seu quæ privilegio exemptionis potiebantur, censum unius uncie auri, vel etiam quinque solidorum, quotannis pendere tenebantur Romanæ Ecclesiæ.

transfert, et mutat tempora, quemadmodum ex occidentis partibus militem Rogerium, scilicet virum et consilio optimum, et bello strenuissimum, ad eandem insulam transtulit, qui multo labore, frequentibus præliis, et crebris suorum militum cæde et sanguinis effusione regionem prædictam a servitute gentilium optulante Domino liberavit. Syracusanam itaque Ecclesiam novissime restaurans, venerabilem filium nostrum Rogerium Traginensis Ecclesiæ decanum, consilio episcoporum illius provincie, pontificem Syracusæ elegit Ecclesiæ, nostrisque obtulit manibus consecrandum. Illius igitur piæ devotionis affectum sacerdotali studio prosequentes, ejusque justis petitionibus annuentes, Syracusanam Ecclesiam cui, Deo auctore, Rogeri frater in Christo venerabilis, præsidet, tibi tuisque successoribus regendam, disponendam et largiente Domino propagandam præsentis privilegii auctoritate concedimus et confirmamus. Quæcunque igitur a prædicto filio nostro Rogerio comite eidem ecclesiæ concessa sunt, infra hos terminos adjacentia : a castro videlicet Limpiados usque ad flumen Salsum, ubi in mare defluit, sicut ostendit supra intra divisiones castri Joannis Anaor; indeque tendens ad Mauraneum ascendit ad flumen de Cathaelfar, et vadit inde ad Pontem Ferreum, tendens Heutbachayn, quod vadit in flumen de Paternione Natenius; et sic hoc flumen currit Visam cadens in mare, inde per maritimam usque Syracusam, Syracusa usque ad castrum Limpiados quod est Caltha, ubi cœpit hæc divisio; infra quas divisiones Syracusa est cum omnibus pertinentiis suis Lentina, Nota, Pantegra, Cassibula, Bizinias, Ess'na, Calthæalphar, Lespera, Isbarbia, Modica, Selicla, Anaor, Ragusa, Butera cum omnibus eorum pertinentiis, et alia castella et casalia quæ infra prædictos terminos, ædificata sunt vel ædificabuntur. Et quidquid deinceps eidem ecclesiæ juste a quocunque concessum fuerit, firma tibi tuisque successoribus, et illibata manere, præsentis decreti pagina decernimas, et sancimus ut ex iis omnibus ecclesiis decimas, et consuetudines ecclesiasticas perpetuo habeatis, jura pontificalia.

Statuimus ut nulli omnino hominum liceat prædictam Ecclesiam temere perturbare, vel tenerariis vexationibus fatigare, sed omnia, sicut superius designata sunt, immota perpetuo conserventur et integra. Tu autem, frater in Christo charissime, commissum tibi officium debita sollicitudine attende; cura in conspectu Dei esse quod diceris, luceat lux tua, ut non credentes tuis bonis exemplis et assiduis exhortationibus ad Dominum convertantur, et credentes Deum Patrem, qui in cœlis est, glorificent. Si quis vero sacerdotum, regum, principum, ducum, comitum, judicum, aut quorumlibet sæcularium, hanc nostræ confirmationis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertio commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et

A Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiæ justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum Judicem æternæ pacis præmium inveniunt. Amen, amen, amen.

Datum Anagninæ per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, Kal. Decembris indict. 1, anno Dominicæ Incarn. 1093, pontificatus autem domini PP. Urbani secundi anno vi.

XCIV.

B *Urbanus II congregationi monasterii Vindocinensis scribit relatum sibi esse episcopum Carnotensem (Ivonem) a Gaufrido, eorum abbate, et in consecratione professionem extorsisse. Hanc professionem rescindit, ac, et ne abbas monasterii eorum deinceps episcopo professionem faciat præcipit.*

(Anno 1093.)

[Opp. Godefridi Vindocin., edit. Sirmond., in-12, p. 87.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili congregationi Vindocinensis monasterii salutem et apostolicam benedictionem.

Relatum nobis est quod Carnotensis episcopus a charissimo filio nostro Gaufrido vestro abbate in consecratione quam accepit ab eo professionem extorsit. Quam quia contra Romanæ Ecclesiæ auctoritatem factam agnovimus, abbati quidem nos misericorditer hujusmodi noxam indulsisse noveritis. Professionem vero ipsam ita annullamus, ut nullas penitus vires obtineat. Insuper etiam, ne abbas monasterii vestri deinceps episcopo professionem faciat, et nostræ auctoritatis privilegio firmatum est, et præsentibus litteris prohibemus. Si quis autem in posterum contra hæc venire tentaverit, a sanctæ ecclesiæ liminibus arceatur, et maneat excommunicatus, donec respiscat, et Romanæ Ecclesiæ satisfaciat.

Datum Romæ viii Kal. Decembris.

XCV.

D *Urbani II epistola ad Rainaldum archiepiscopum Remensem. — Monet ne Cameracensibus Ecclesiam Atrebatensem ad se vindicantibus aurem præbeat.*

(Anno 1093.)

[MANSI, Concil. XX, 672.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri et coepiscopo RAINALDO Remensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Decuerat fraternitatis tuæ prudentiam ad reparandam dignitatem commissæ tibi Ecclesiæ diligentius insudare. Miramur ergo quod nunc quoque Cameracensium injustis clamoribus aures inclines, ut eis Atrebatensis subiciatur Ecclesia, cum constet eos ipsum quoque Ecclesiæ suæ clericum quem secundum litterarum vestrarum tenorem sibi unanimiter elegerunt, non nisi per manum excommunicati et hæretici velle suscipere. Propter quod solum debite etiam dignitatis merentur detrimenta perferre. Illud autem nullomodo verearis, ut sub hac occasione

suum in Cameracensi Ecclesia jus metropolis Remensis amittat. Quisquis enim illic nisi per Remensem archiepiscopum præsumpserit ordinari, una cum ordinatore suo distractionis apostolicæ gladio ferietur. Quamobrem tuam sollicitudinem expedit vigilanter insistere ut utraque Ecclesia cardinali non destituatur episcopo, nisi forte Cameracenses privilegium Romanæ auctoritatis ostenderint, quod eis Atrebatensem subdat Ecclesiam. Unde, frater, virtus tuæ eos præmonere procuret, quatenus in proxima Quadragesima cum Atrebatenses pro electi sui confirmatione ad nos venerint, ipsi quoque cum Ecclesiæ suæ auctoritatibus nostræ se audientiae repræsentent. Porro electionem quam de communi filio Manasse eos generaliter fecisse significasti, collaudamus et confirmamus, nisi quælibet talia obviat quæ sanctis debeant canonibus coerceri. Quod ut ad effectum veniat, Cameracenses ipsos a sacramento illo temerario parati sumus absolvere, si tamen et ipsi electum suum recipere, et de temeritate illa parati fuerint secundum tuum consilium pœnitentiam exhibere. Alioqui datam in eos fraternitati tuæ interdictionis sententiam confirmamus.

XCVI.

Urbanus papa super Arragonum regem, qui neptem suam cuidam militi se daturum sub fidei promissione firmaverat, canonicum profert capitulum.

(Intra an. 1038-94.)

[MANSI, Concil. XX, 713.]

De neptis tuæ conjugio, quam te cuidam daturum necessitatis instante articulo sub fidei pollicitatione firmasti, hoc æquitate dictante decernimus, ut si illa virum, ut dicitur, omnino renuit, et in eadem voluntatis auctoritate persisit, ut viro illo prorsus se denegat nupturam, nequaquam eam invitam et renitentem ejusdem viri cogas conjugio sociari; quorum enim unum corpus est, debet esse et animus, ne forte cum viro alii invita fuerit copulata contra Domini apostolicæ præceptum, aut reatum dissidii, aut crimen fornicationis incurrat. Cujus videlicet peccati malum in eum redundare constet, qui eam conjunxit invitam.

XCVII.

Urbani II epistola ad abbatem S. Joannis de Pinna. — Præcipit ne decimas quasdam canonicis ecclesiæ S. Saturnini Tolosanæ auferat.

(Intra an. 1088-94.)

[BALUZ., *Miscell.*, edit. Luc., II, 180.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, abbati Sancti Joannis de Pinna, salutem et apostolicam benedictionem.

Clamor canonicorum Sancti Saturnini de injuria quam a te patiuntur jam ad nos rediit, non longitudine itineris, non asperitate remansit laboris. Pampilonensis episcopus, vitæ venerabilis vir ac religiosus, dedit eis in episcopatu suo quamdam ecclesiam, cui tu auferas maximam partem decimarum contra jus et contra voluntatem prædicti episcopi et contra voluntatem et diffinitionem, ut aiunt, abbatis

Favel Poncii. Asserit enim Hugo de Conchis, noster clericus in Romana Ecclesia satis dilectus, quod abbas prænominatus, causa utriusque audita, pacem inter te et Hugonem composuit, et quod partem illam decimarum unde lis erat inter vos canonici Beati Saturnini habere judicavit ac laudavit. Hanc pacem retinendo decimas eorum rupisti. Litteris abbatis tui monentibus ut emendares non obedisti. Quapropter monemus te et per obedientiam præcipimus ut prædictas decimas canonicis Beati Saturnini deinceps non auferas, et eis judicio Pampilonensis episcopi de illis quas retinisti satisfacias. Quod si infra triginta dies postquam litteras has videris, non emendaveris, confratrem nostrum Pampilonensem episcopum monemus ut vice nostra ita te et monachos tuos constringat ne vinculum anathematis quod in privilegiis Beati Saturnini firmatum est, vos incurere permittat, atque ne amplius querimonia ad aures nostras redeat. Regem Sancium charissimum amicum nostrum ex nostra parte saluta, et comitissam sororem ejus.

XCVIII

Urbani papæ epistola ad Villelmum archiepiscopum Rothomagensem et canonicos S. Mellonis de Ponte Isaræ et habitatores ejusdem castri. — Præcipit ne prohibeant monachos Beccenses pulsare signa sua ad horas secundum ordinem suum.

(Anno 1094.)

[MANSI, Concil. XX, 701.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, WILLELMO dilecto fratri Rothomagensi archiepiscopo et canonicis Sancti Mellonis de Ponte Isaræ et habitatoribus ejusdem castri salutem et apostolicam benedictionem.

Significatum nobis est quia prohibetis monachos Beccenses qui sunt in ecclesia Sancti Petri de Ponte Isaræ pulsare signa sua ad horas secundum ordinem suum. Quod, nisi vobis parceremus, quam religiosum et inhumanum sit, et de qua radice procedat, detegeremus. Paterna igitur monitione et præsentis auctoritate præcipimus ne ulterius hanc prohibitionem faciatis aut fieri permittatis, sed illos secundum ordinem monachicum et signa pulsare et per omnia ordinem suum servare absque omni impedimento concedatis.

Data trans Tiberim III Kal. Augusti.

XCIX.

Bulla Urbani II papæ, qua donationem a Mathilda comitissa factam monasterio S. Blasii confirmat.

(Anno 1094.)

[GERBERT, *Cod. diplom. S. Nigræ*, t. III, p. 33, ex archiv. S. Blasii.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universis per Sueviam fidelibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Sicut irrationabilia poscentibus negari debet assensus, sic justa petentium votis benigna debemus assensione concurrere. Idcirco charissimæ filiæ

nostræ Mathildæ (19) comitissæ devotioni duximus annuendum. In pago namque Spirensi juris sui prædium, quod Titensheim (20) dicitur, pro salute suæ animæ in B. Blasii monasterium, quod in Suevia situm est, et nonnulla alia obtulit, quæ nostra postulat auctoritate firmari. Nos igitur præsentis decreti auctoritate sancimus ut tam præfatum prædium quam cætera omnia, quæ comitissa eadem Beato Blasio obtulit, integra semper et illibata permaneant servorum Dei, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Nulli omnino hominum liceat præfato monasterio illa subtrahere vel minuere, vel quasi piis de causis suis usibus applicare. Si quis vero, quod absit, huic nostro decreto in perpetuum mansuro contraire tentaverit, anathemate feriatur, et honoris atque officii sui periculum patiat, nisi præsumptionem suam digna satisfactione correxerit. Observantibus autem hæc pax a Domino et misericordia perenniter conservetur. Amen.

Data Romæ viii Idus Februarii, indictione iii, per manum Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis 1093, pontificatus vero domni Urbani II papæ anno sexto.

C

Urbani II epistola ad Saxones catholicos. — Nuntiat se Halberstadensem electum consecrasset, neglecto Moguntino metropolitano ob schisma.

(Anno 1094).

[MANSI, Concil. XX, 710].

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis fratribus N. Magdeburgensi archiepiscopo et N. Virdunensi episcopo, et cæteris episcopis et abbatibus Saxonie in catholica fide persistentibus salutem et apostolicam benedictionem.

Qualiter in Halberstadensi ecclesia venerabilis frater noster H. [HERVAUDUS] cui nos Stephani nomen imposuimus, jam dudum electus fuerit, quem admodum dolis, et blanditiis, minis ac terroribus ab eadem Ecclesia sit exturbatus, prudentiam vestram latere non credimus. Respexit tamen populum suum miserationis supremæ dignatio cum eundem electum ad sanctorum apostolorum limina et ad nostram præsentiam adduxit, et quia in metropolitano Moguntinæ Ecclesiæ sede pro tanta schismaticorum tempestate ordinari non poterat, cum in ipsa catholicorum omnium matris Romanæ Ecclesiæ sede consecrari concessit. Cum vero venisset ad nos, quibus licet indignis, apostolorum principis vice ac loco cunctarum per orbem Ecclesiarum cura ac dispositio cernitur imminere, ipsius electionem justam atque canonicam cognoscentes, præsentisque temporis necessitatem considerantes,

(19) Mathildis hæc alia haud est quam celebris Tusciæ comitissa, tum in vivis adhuc degens, quæ ex hæreditate materna, seu ex primo cum duce Lotharingiæ connubio, nonnulla adhuc bona in illo terrarum tractu habuit.

(20) Locus hic in pago Spirensi in Paulini pagis Germaniæ dicitur *Didinesheim*, hodie *Deydesheim*.

(21) Neci tradito ob catholicæ partis defensionem

A communicato confratrum nostrorum episcoporum et cardinalium ac nobilium Romanorum consilio, cum annuente Domino consecravimus. Oportuit siquidem nos pro commissi nobis servitute officii tam diutinam ejusdem ecclesiæ desolationem attendere et tot animarum saluti largiente Domino providere. Hunc itaque nostri laboris socium cum litterarum præsentium commendatione remittimus, obsecrantes pro Christo, atque præcipientes ut ad evellendas Dominici agri sentes communi consilio et auxilio insudemus. Nulla vos dissimulatio retrahat, nulla segnitias impediatur, quin ipsum ad recuperandam ecclesiæ suæ sedem viriliter adjuvetis, et ei resistentes tam clericos quam laicos potentia vestra coercere curetis. Illum nimirum qui se in Halberstadensem Ecclesiam post canonicam hujus electionem præsumptuose et irreverenter ingressit, nos cum pro personæ inutilitate, tum Ecclesiæ ipsius necessitate ab usurpatione indebita per præsentis decreti paginam sequestramus, et omnes qui ei sacramento astricti sunt quantum ad episcopatus honorem a vinculo ipsius fidelitatis absolvimus. In illis sane partibus, catholici non habentur parochiis episcopi, unde si quid ex abundantiori apostolicæ gratiæ et nostræ auctoritatis plenitudine disposuerit, ratum habetote, ipsum et divinorum et sæcularium negotiorum consiliis socium adhibete. Ita contra eum vos in omnibus agite, ut et nos pro eo vobis gratias debeamus, et catholicæ veritatis lumen contra unumquemque resplendeat. Fraternitatem vestram superna dignatio per tempora multa servet incolumem.

Data Romæ viii Idus Februarii.

CI.

* *Urbanus II omnibus per Saxoniam Ecclesiæ catholicæ filiis significat He[rrandum] episcopum Halberstadensem consecratum a se esse. Cui ut obediant præcipit. Omnes ab invasoris fidelitate solvit. (Ad consecrationem Herrandi referenda hæc verba sunt: Actum Romæ in ecclesia S. Mariæ quæ dicitur Nova, iv Kal. Febr. [Dominico die 29 Jan.], anno Dom. Inc. 1093, pont. an vi.)*

(Anno 1094).

[WEDEKIND, *Noten zu einigen Geschichtschreibern des deutschen Mittelalters. — Hamburg 1825, in-8°, III, 293, teste Jaffé Regesta pontif. Rom., p. 459*].

CII.

Urbani II epistola ad clericum et populum Halberstadensem. — Laudat quod episcopo in schisma delapso alium loco ejus elegerint, quam electionem approbat (21).

(Anno 1094).

[MANSI, Concil. XX, 708].

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis

Burchardo II, Halberstadensi episcopo, anno 1088. Thietmarum diaconum pars catholica elegit; sed eo veneni propinatione a schismaticis haud diu post extincto, in eandem cathedram assumitur Hervandus, qui et Stephanus abbas Hsineburgensis; quem in hac epistola respicere Urbanum censeo. Hæc desumpsit ex Annalista Saxone Eccardi.

filiis, clero ac populo Halberstadensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Non exigua salutis vestræ jactura perpenditur quod tandiu Ecclesia vestra pastoris est solatio destituta. Venerabilis siquidem frater noster, quem communi consensu secundum sanctorum canonum scita in pontificem vobis elegeratis, schismaticorum vi cogente, partim dolis et blanditiis, partim terroribus et minis, a vestra est Ecclesia contra sanctiones canonicas et consuetudines ecclesiasticas conturbatus. Neque vero licuit susceptam semel juste et canonicè pro apostolicæ sedis licentiâ vel permissione deserere. Respexit tamen vos supernæ miserationis dignatio, cum eum ad sanctorum apostolorum limina, et ad præsentiam nostram venire concessit. Nos igitur, quibus, licet indignis, pro apostolorum principis vice ac loco cunctarum per orbem terrarum cura ac dispositio cernitur imminere, ipsius electionem justam atque canonicam cognoscentes præsentisque temporis necessitatem, quod a Moguntina sede accipere consecrationem in tanta schismaticorum tempestate non posset, considerantes, eum in prima primorum apostolorum principis sede, annuente Domino consecravimus, consecratum ad vos cum præsentium litterarum commendatione remittimus. Vos itaque antiquæ fidei et obedientiæ memores tanto eum devotius illic usque suscipite, quanto amplius vos vestræ salutis et fidei vestræ apostolicæ Ecclesiæ debitores esse cognoscitis. Sanctæ siquidem memoriæ, noster in sede apostolica prædecessor Gregorius II primum vestræ gentis archiepiscopum beatum Bonifacium pallic donans, et vicis suæ auctoritatis corroborans vestræ ecclesiæ instruxit religionis. Et nos igitur diuturnam vestræ Ecclesiæ desolationem pro nostri officii debito perpendentes, hunc ad vos salutis vestræ dirigimus instructorem. Quem vos eo reverentius suscipere et obedientius convenit exaudire, quo eum ab ipso fidei et salutis vestræ fonte conspicitis destinatum. Omnis autem qui eum ut pastorem suum debito honore atque affectione tractaverit, nos omnipotentis Dei et apostolorum ejus donamus benedictione; qui vero huic constitutioni nostræ obviam ire tentaverit, clericos quidem a clericatus officio removemus; laicis autem gratiæ apostolicæ consortium interdiximus. Illum nimirum, qui se in vestram Ecclesiam post hujus catholici pastoris electionem præsumptuose, ac irreverenter ingessit, nos cum pro personæ inutilitate, tum pro vestræ Ecclesiæ necessitate ab usurpatione indebita per præsentis decreti paginam omnibus modis sequestramus, et omnes qui ei sacramento adstricti sunt, quatenus ad episcopatus honorem ab ejus fidelitate absolvimus. Hunc ergo, dilectissimi in Christo filii, tanquam angelum Domini et catholice fidei legatum excipite, huic tam in divinorum quam in sæcularium negotiorum con-

silii obedite. Sane quæ catholicorum in vestris partibus episcoporum magna est raritas, si, quid et in alienis parochiis disposuerit, ex abundantiori apostolicæ gratiæ, et nostræ auctoritatis disposuerit plenitudine, ratum inconvulsunque permaneat. Omnipotens Dominus apostolorum suorum meritis vos a peccatis absolvat, et æternæ vitæ consortes efficiat.

CIII.

Urbani II epistola ad Fulconem episcopum Belvacensem. — Multa et gravia recenset capitula quibus accusabatur. Præcipit ut purgandi sui causa aut ad [Rainaldum] archiepiscopum Remensem aut ad sese accedat.

(Anno 1094.)

[DOM BOUQUET, *Recueil*, XIV, 706.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri FULCONI, Belvacensi episcopo, salutem.

Multa et gravia adversus fraternitatem tuam ad nos pervenere capitula, unde satis mirari non sufficimus et graviter condolemus. Nos enim cum pro tua egregia indole, tum pro monastici ordinis disciplina, non minimam de te confidentiam gessimus, quod eruditionis præteritæ regula simplicitatem tuam a sæcularium negotiorum pravitatibus cohibet. Nunc autem, contra opinionem nostram, nonnulla audivimus sacerdotalis ordinis puritati valde contraria. Diceris enim (quod absit!) homicidiis et hominum proditiionibus commiseri. Commissæ namque Ecclesiæ tuæ clerici conqueruntur, quod Hubertum, Silvanectensis episcopi (22) fratrem, infra treugam Domini pro exspoliatione pecuniæ in vincula conjeceris, et ipsius bona, effractis domibus, diriperis, tandem regiæ tradideris captioni. Quamobrem Belvacensis Ecclesia jam diu destituta officiis ingemiscit quod nequam excommunicationibus variis te immiseri clamitant; quod anathemati a regni vestri episcopis pro communi pace sanctum parvipendis, et a Parisiensi Ecclesia excommunicatum in communionem recipis, atque ipsius apostolicæ memoriæ prædecessoris nostri Gregorii de Odoni castellani rebus, præsentis prædecessore tuo Guidone, confirmatum temerarius infregisti. Multas enim de eadem castellania per te sibi illatas injurias idem Odo conqueritur. Tuo enim instinctu, sui servi ac servientes eum ante domum propriam sunt aggressi; et cum homicidium et proditiionem perfecisse non possent, apud te facinoris sui tutamen sunt adepti. Euntem etiam ad conjugem deducendam frater (23) tuus et milites insidiis circumvenire moliti sunt; sed spe frustrata, quia alia iste via regressus est, te tutorem, te patronum tantæ nequitæ habuerunt. Sexto præterea ante nativitatem Dominicam die, domus ejus fores obsideri fecisti; et quia ibi tunc capi interficique non potuit, urbis etiam portas, ne egredi posset, observari usque in diei alterius meridiem præcepisti, portarum claves, quas ipse ex more

(22) Erat tunc Silvanectensis episcopus Ursio.

(23) Lancelius, Domini Martini (*Dammartin*) comes.

tenuerat, adenisti; Ancelbertum ejus famulum, et Isabellam famuli conjugem, ipsius ancillam, ac Helinandum Isabellæ fratrem, qui eum tibi prodere conati sunt, cum hæredibus suis violenter ab eo liberos et immunes fieri compulisti; capellanum ipsius, qui prodicionem ejus meditatus fuerat, tuis subsidiis foves, tuo munimine quasi insontem protegis. Nunc igitur præsentium tibi litterarum auctoritate præcipimus, ut, visis his litteris, infra quindecim dies suos ei servos in propriam restituas potestatem. Nullum enim invitis dominis liberum fieri et regalibus et canonicis provisum est institutis. Quod si pro eisdem servis abbas S. Petri de Dimegio (*f. Jumiege*), cui eos captiose subdidisti, adversus hunc agere voluerit, coram Remensi archiepiscopo agant, ut cum ante hic amissa possessione maneat investitus; vinum et quod ejus domo diripuisti, et cætera quæ injuste sibi ablata probaverit, vel ipsa, vel quod tantumdem valeat, infra præscriptum terminum restituenda censemus, et Ecclesiæ ostium rescrandum, quod ejus odio seris et lapidibus obstruxisti. Capellani vero supradicti causa coram archiepiscopo Remensi convenienti tempore pertractetur: de quo interim te sollicitum esse convenit, ne judicium subterfugiens alio secedat, et quibus liber est eis inimicus adhæreat. Post rerum autem suarum restitutionem, infra dies quindecim confratri nostro Remensi archiepiscopo te omnino præsentare curato, et de clericorum querelis et hujus injuriis juxta ejus judicium satisfactorius, nisi forte eum tanta infirmitas impediverit ut hujusmodi negotium diffinire non possit. Quod si forte contigerit, nos te infra trium mensium spatium ad nostram audientiam invitamus. Cæterum si utrumque neglexeris, et hujusmodi flagitiis tuam cognoscis conscientiam coinquinatam, a sacerdotali te convenit officio abstinere. Porro illud te expedit sollicite meminisse quod in manus nostras, cum te in episcopalis officii plenitudinem restitimus, promisisti, quod videlicet quandoque tibi a nobis præceptum fuerit, ab episcopali sis officio cessaturus. Ita ergo præterita corrige, et futura præcave, ne quod sponte pollicitus es, invitus quoque (quod absit!) implere cogaris.

Datum vi Kal. Martii.

CIV.

Urbani II papæ epistola ad clerum populumque Belvacensem. — Castellaniam Odoni militi a sese assertam nuntiat.

(Anno 1094.)

[BOUQUET, *Recueil*, tom. II, p. 707.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis clero et populo Belvacensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Ex apostolicæ memoriæ Gregorii prædecessoris nostri litteris novimus discordiam quamdam et litem de castellania inter Guidonem, vestræ civitatis episcopum, et Odonem castellanum fuisse promotam, quæ videlicet lis in conspectu ejusdem apostolici consummata est. Guido enim episcopus in manu

A ejusdem militis, quæ in querimoniam venerant universa restituit: quod ipsum dominus apostolicus sua auctoritate firmavit, constituens ut, si quis eam inturbaret definitionem, et Odonis Castellani res per vim obtineret, et ipse et ipsius fautores excommunicati habeantur, et dum in urbe vel in castro fuerint, divinum illic non celebretur officium, donec ad satisfactionem redeant. Et nos quoque sub eadem excommunicatione eandem castellaniam prædicto militi et ejus hæredibus confirmamus, nisi forte quid commiserit propter quod castellaniam amittere in Remensis episcopi vel Romani pontificis præsentia judicetur.

Datum Romæ, etc.

CV.

B * *Urbanus II monasterii Vindocinensis jura et possessiones confirmat.*

(Anno 1094.)

[RUINART in *Vita Urbani*. — MAB. et RUINART *Ouvr. posth.*, III, 151.]

CVI.

Urbani II epistola ad Lambertum Atrebatensem episcopum, sive privilegium Atrebatensis Ecclesiæ.

(Anno 1094.)

[MANSI, *Concil.*, XX, 668.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri LAMBERTO Atrebatensi episcopo nostris manibus consecrato, ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.

C Liqueat sanctorum canonum institutis integram esse provinciam, et metropolitanum proprium debere sortiri, quæ duodecim constat episcopatibus. Secundam igitur Belgicam constat integritatem provinciam obtinere, quæ duodecim quondam scitur episcopos habuisse, et Remensem Ecclesiam jure metropolitanam haberi, quæ tot soleat suffraganeis eminere. Cæterum peccatis exigentibus accolarum, cum irruentibus barbaris urbes quædam detrita sunt, duodecim ille numerus imminutus est. Inter quas Atrebatensis nobilis quondam et populosa civitas, quæ per B. Remigium episc. Vedastum obtinuit, post nonnullorum antistitem obitum episcopalis cathedræ perdidit dignitatem, et per nonnulla tempora Cameracensi episcopo subdita obedivit. Porro nostris temporibus supernæ miserationis respectu prædicta civitas in ejusmodi statum reducta est, ut et populi frequentia et divitiarum abundantia Cameracensem superet civitatem. Dignum igitur Spiritui sancto et auctoritati apostolicæ visum est ut Atrebatensi Ecclesiæ cardinalis restitueretur antistes. Sanctum enim Sardicense concilium statuit non passim episcopum ordinari, nisi aut in civitatibus quæ episcopos habuerant, aut quæ tam populosæ sunt ut habere mereantur episcopum. In secundo quoque concilio Africano decernitur, ut illa diocesis quæ aliquando habuit episcopum, habeat proprium. Et si arcedente tempore, crescente fide Dei populus multiplicatus desideraverit habere proprium rectorem, ejus videlicet voluntate in cujus potestate est die-

cecis constituta, habeat proprium episcopum. B. A quoque Gregorius in Sardinia apud Phausianam oppidum secundum pristinum modum reordinari præcepit antistitem, et nos ergo Atrebatensis Ecclesiæ restitutioni, et Remensis metropolis redintegrationi pro nostri officii debito imminentes, te frater charissime Lamberte cleri plebisque consensu electum unanimi, B. Vedasto et sanctis qui in urbe ipsa quondam præselere pontificibus constituimus successorem. Per præsentis itaque privilegii paginam legitimum perpetuum statuimus, ut Atrebatensis Ecclesia deinceps cardinalem semper episcopum sortiatur. Quidquid autem prædictæ Ecclesiæ B. Remigius contulit, quidquid antiquis temporibus dum episcopali dignitate polleret eam possidere constituerit, salvis legalibus institutis et Romanæ ecclesiæ privilegiis, ratum tibi ac tuis successoribus sancimus permanere. In quibus nominatim archidiaconias duas, quarum una Atrebatensis, altera dicitur Obstrevandensis, præfatæ Ecclesiæ confirmamus, et illos omnino limites inter Atrebatensem et Cameracensem Ecclesias fore præcipimus, quos antiquitus fuisse vel scriptorum monumentis vel territoriorum diremptione, vel certis aliquibus iudiciis poterit comprobari, ut annuente Deo Ecclesiarum pax nulla occasione turbetur, et quæ pro fidelium salute statuta sunt, perenni tempore inconvulsa stabilitate persistent. Sane si quis in crastinum archiepiscopus, episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, iudex aut persona quælibet magna vel parva hujus nostri privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat. Cunctis eidem ista loco servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud strictum iudicem præmia æterna pacis inveniant.

Benedictus Deus et Pater Scriptum per manum Boni-
S. S. hominis seriniarii sacri pala-
Petrus Paulus Joannis, S. R. E. diaconi cardin-
Urbanus. alinalis, x Kalend. Aprilis, in-
PP. II. dictione II, anno Dominicæ In-
Domini nostri carnationis 1093 (24), pontifi-
Jesu Christi. catus autem domini Urbani II papæ septimo.

Recitatum est autem hoc privilegium in Claromontensi concilio ex præcepto domini Urbani II, cui ipse præsedit, et cum eo cardinales Romani, archiepiscopi XIII, episcopi CCXXV, abbates vero XC et eo amplius; exceptis honestis et religiosis diversarum regionum et provinciarum clericis et laicis. Et intente et sub magno silentio ab omni concessu concilii au-

ditu collaudatum et confirmatum est IV Kalendas Decembris indictione IV, anno dominicæ Incarnationis MXXV, pontificatus autem domini Urbani papæ II.

CVII.

Urbani II epistola ad Alardum Atrebatensem, Bernardum Obstrevandensem archidiaconum, etc. — Hortatur ut Lamberto episcopo Atrebatensi deinceps obediant.

(Anno. 1094.)

[MANSI Concil. XX, 674.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis ALARDO Atrebatensi, BERNARDO Obstrevandensi, archidiaconis, et omnibus præpositis atque decanis cum omnibus clericis qui in prædictis archidiaconiis sunt, salutem et apostolicam benedictionem.

Apostolicæ sedis nos compellit auctoritas universis per orbem terrarum Ecclesiis providere, et sua jura poscentibus paterna compassione succurrere. Quia igitur Atrebatensis Ecclesia multis jam temporibus propria carens dignitate Cameracensis Ecclesiæ jugum pertulit, dignum profecto duximus ut propitiante Domino amissa ei dignitas ex apostolicæ sedis dignitate restitueretur. Neque enim subjectiōnem Atrebatensis Ecclesiæ aliquod Romanæ auctoritatis chirographum Cameracensibus vindicat, et Atrebatensis urbis populositas longe illam cui hactenus subdita fuerat antecedit. Et canonum itaque decretis, et prædecessorum nostrorum exemplis freti, nunc tandem annuente Domino Atrebatensium votis justis et petitionibus importunis effectum dedimus, et venerabilem virum Lambertum, quem communi assensu electum ad nos cum communi decreto deduxerant, in episcopum consecravimus. Et quæque ad Atrebatensem parochiam antiquitus pertinuisse noscuntur, ipsi et ipsius successoribus perpetuo regenda, et episcopali jure possidenda privilegii auctoritate firmamus. Nominatim archidiaconias duas, quarum una Atrebatensis, altera dicitur Obstrevandensis. Vestram ergo dilectionem litteris præsentibus admonemus atque præcipimus ut ei deinceps tanquam cardinali episcopo, tanquam B. Petri manibus consecrato subesse et obedire curetis. Unde et vos et clericos universos qui in prædictis archidiaconiis sunt, a professione Ecclesiæ Cameracensis absolvimus. Si qui vero inter vos hujus nostræ constitutionis tenore perspecto prædicto confratri nostro Atrebatensi episcopo obedire contempserint, quamcunque in eos sententiam ipse episcopali moderatione dictaverit, auctoritatis nostræ pondere firma permaneat.

Data Romæ IX Kal. Aprilis.

CVIII.

Urbani II epistola ad Alardum S. Vedasti, Richardum Marcianensem, Albertum Hasnomiensem, Hamericum Aquicinctensem, abbates, et S. Ragenfredis et Strumensem abbatissas. — Illos parere Lamberto episcopo Atrebatensi jubet.

(Anno 1094.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc. II, 133.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis

(24) Falsâ notatio temporis HARD.

aliis ALOLDO Sancti Vedasti, Richardo Marcianensi, Alberto Hasnonensi, Hamerico Aquiciniensi abbatibus; item abbatissæ Sanctæ Ragenfredis, et abbatissæ Strumensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Apostolicæ sedis, etc., ut supra usque dignum duximus ut ejusdem Ecclesiæ filiis amissam repetentibus dignitatem, nostræ benignitatis inclinarem assensum. Neque enim, etc., ut supra usque episcopali jure possidenda firmavimus, nominatum, etc., ut supra usque dictaverit firma permaneat. Datum, ut supra.

CIX.

Urbani II epistola ad Rainaldum archiepiscopum Remensem et ejus suffraganeos. — Lambertum episcopum Atrebatensem illis commendat.

(Anno 1094.)

[MANSI Concil. XX, 673]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis fratribus et coepiscopis RAYNALDO Remensi et suffraganeis ejus, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum Atrebatenses clerici electum suum cum decreto communi præsentis nostræ exhibuissent, nos eos apud nos integro mensis spatio retinimus, Cameracensium præstolantes adventum, si forte aliquod munimentum afferret per quod Cameracensis Ecclesiæ Atrebatensis videretur esse subjecta. Ipsi autem sicut in præteritis terminis, ita et tunc non venerunt, nec causas cur non venerant direxerunt. Nos igitur justam omnino causam Atrebatensium perpendentes, et labores pro Ecclesiæ suæ restitutione jam diutinos apostolica mansuetudine respicientes, sanctorum canonum decretis et apostolicæ sedis auctoritate muniti, religiosum ac sapientem virum Lambertum, quem ad nos deduxerant, B. Vedasto et sanctis aliis pontificibus qui in Atrebatensi Ecclesia quondam præsederunt, tandem largiente Domino instituimus successorem. Salva in omnibus Remensis metropolis reverentia, quam videlicet multis retro temporibus imminutam, nunc tandem per humilitatem nostram omnipotens Deus in parte hac redintegrandum commissæ sibi Ecclesiæ statum tanquam confratri et coepiscopo sollicitè assistatis. Nos siquidem auctore Deo legitimum sempiternum statuimus, ut Atrebatensis Ecclesia cardinali deinceps potiat episcopo. Quod annuente Deo et religionis augmento et animarum saluti, et temporali ipsius Ecclesiæ revelationi plurimum credimus profuturum. Nunc tuæ sollicitudinis interest, charissime frater Rainolde, qui tam Atrebatensi Ecclesiæ quam Cameracensi metropolitani auctoritate præsidere cognosceris, eos omnes qui secundum privilegii nostri tenorem ad Atrebatensem videntur pertinere parochiam, ad episcopi Atrebatensis obedientiam tuis litteris invitare, et sententiam nostram tuis suffragiis

A prosequi, ut quicumque in duabus archidiaconis, videlicet Atrebatensi et Obstrevandensi, clerici sunt, a professione Cameracensis Ecclesiæ absolvantur. Si qui vero obedire contempserint, quamcumque in eos sententiam ipse episcopali moderatione dictaveris firma permaneat.

Data Romæ viii Kalendas Aprilis

CX.

Urbani II epistola ad Guillelmum Pictaviensium comitem. — Hortatur ut ablata monasterio Vindocinensi reddat.

(Anno 1094.)

[Opp. Godefridi Vindocin. ed. Sirmoud., in-12, not., p. 91.]

B URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio GUILLELMO Pictaviensium comiti, salutem et apostolicam benedictionem.

Sæpe tuam indolem commonuimus ut egregii principis patris tui devotionem atque prudentiam imiteris. Ipse principatus sui ecclesias devotissime coluit, plures rebus suis ditavit, novas etiam a fundamentis extruxit. De te vero miramur: qui cum aliis bonis studiis quantum ad militem polleas, in hoc a patris tui probitate degenerare perhiberis, quod ecclesiarum jura perturbes, et quas ille fundavit exspolies. Pervenit ad nos quod monasterio Vindocinensi ecclesiam Beati Georgii, in Oleronis insula sitam, cum quadam optima terra abstuleris. Te itaque, charissime filii, præsentibus litteris admonemus ut sicut sanctorum apostolorum et nostrarum gratiam diligis, ecclesiam illam et cætera quæ Vindocinensibus monachis abstulisti, in eorum potestatem omnino restituas. Res enim eorum partem tuorum eleemosynæ sunt et apostolicæ sedis aliorum. Quod si infra dies triginta visis his litteris quod mandamus adimplere contempseris, et indignationem nostram incurristi, et apostolicæ sedis anathemate percussus indubitanter agnoscas. Monasterium Vindocinense et res ad ipsum pertinentes ita apostolica auctoritate corroboratæ noscuntur, ut si quid inde ablatum vel distractum a quoquam fuerit, a prædecessoribus nostris excommunicatum non dubites; et quem beati illi viri excommunicaverunt non possumus solvere, nec debemus: sed quod fecerunt, nos eadem auctoritate firmamus.

Datum Romæ ii Kalendas Aprilis

CXI.

Urbanus II a Amato, legato apostolicæ sedis, aliique duobus episcopis injungit ut Guillelmum (comitem Pictaviensem) pro excommunicato habeant, nisi intra tempus a se præfinitum bona Vindocinensibus monachis ablata restituere faciat.

(Anno 1094.)

[RUINART in Vita Urbani. — MAB. et RUI. Onfr. posth. III, 151.]

CXII.

Urbani II epistola ad Rotbertum, Flandrensium comitem. — Illi Ecclesiam et episcopum Atrebatensem commendat.

(Anno 1094.)

[MANSI, *Concil. XX*, 674.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio ROTBERTO, Flandrensium comiti, salutem et apostolicam benedictionem.

Magna tibi exultatione gratulandum est quod ecclesiæ quæ in tua ditione sunt tuis temporibus amissam recipiunt dignitatem. Ecce enim civitas Atrebatensis, quæ in comitatu tuo principalis est, ex apostolicæ sedis dignitate cardinalem recepit episcopum. Eum ergo et ei commissam Ecclesiam nobilitati tuæ litteris præsentibus commendamus, et in peccatorum tuorum remissionem præcipientes ut eum debita obedientia venereris, tuearis, adjuves, atque ad restituenda ipsius Ecclesiæ bona auxilii tui brachium modis omnibus porrigas

Data Romæ II Kalend. Aprilis.

CXIII.

Urbani papæ II sententia de subjectione Dolensis Ecclesiæ ad Turonensem.

(Anno 1094.)

[MARTEN, *Thesaur. Anecd. III*, 879.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri RADULPHO, Turonensi archiepiscopo, ejusque successoribus canonicè substituendis in perpetuum.

Sanctorum canonum decernit auctoritas ut majores ecclesiarum causæ apostolicæ sedis iudicio decidantur. Qualiter igitur Turonensis Ecclesiæ contra Dolensem episcopum querela nostris sit temporibus pertractatâ, et præsentium volumus notitiæ certum fieri, et futurorum memoriam non latere. Dolensis siquidem episcopus Rolandus anno Dominicæ Incarnationis 1093 ad nostram præsentiam veniens, pallium quasi Britannorum archiepiscopus expetivit. Cujus cum preces diutius aversaremur, apostolicæ memoriæ Gregorii septimi litteras præferebat, quibus ostendebatur Ivano cuidam Dolensi episcopo et ejus successoribus pallium ab eodem apostolico contributum, salva tamen querela Turonensis Ecclesiæ, ut si quando actio legitima potuisset probare Dolensem cæterosque Britannicæ citerioris episcopos debere metropoli Turonicæ subjici, subjicerentur quidem, Dolensis tamen usum pallii obtineret. Has litteras Gregorii papæ nec minus nec amplius quam papa jusserat continere, cum frater noster Dolensis episcopus jurejurando firmasset, nos ei pallium sub eadem conditione concessimus. Veniens post hæc ad nos dum Beneventi essemus tua strenuitas, charissime frater Radulfe Turonensis archiepiscope, ejusdem papæ Gregorii nostro conventui litteras præsentavit, quæ significabant causam hanc Romæ in concilio retractatam, ubi post discussionem diutinam dispositum fuerat ut a legatis sedis apostolicæ concilium in provincia convocarent, in quo

A causa sollicitius ageretur, et siquidem per alienjus catholici et legalis papæ auctoritatem authenticam se tueri Dolensis nequiret episcopus; de cætero et ipse et cæteri Britannorum antistites Turonicæ Ecclesiæ tanquam metropoli propriæ obedirent, ipsius quoque in episcopatu successores nunquam ulterius pallium obtinerent. Ostensa est etiam legatorum qui in provincia concilium egerant perpetrata definitio, qui cum Dolensis nulla causam suam authentica auctoritate potuisset defendere, Gregorius papa sententiam. . . . scriptis et subscriptionibus omnimodis statuerunt, ut videlicet tam Dolensis quam cæteri Britannorum episcopi Turonicæ semper Ecclesiæ subjacerent. Cum ad hæc Dolensis, qui adhuc aderat, responderet se non ad agendum venisse, paratum tamen cum episcopis provinciæ congruo tempore respondere, nos, utroque consentiente, disposuimus ut in proximi anni media Quadragesima uterque nostro se conspectui præsentarent: qui autem se tunc sine canonico impedimento subtraheret aut deficeret, causam amitteret. Statuto autem tempore, cum nos in Urbe moraremur, Dolensis neutiquam venit, tua fraternitas præsto fuit. Quæsita est in registro B. Gregorii papæ VII sententia. Et ita omnino sicut audieramus inventa. Ostensa sunt etiam Nicolai et Joannis Romanorum pontificum monumenta id astruentia; Leonis quoque IX decretum eandem causam sub anathematis additione confirmans. Auditæ sunt et fratris nostri Dolensis episcopi per quemdam nuntium excusationes: non tunc legitimæ videbantur. Omnibus itaque pertractatis, inconcussa confratrum nostrorum Joannis Portuensis, Ubaldi Sabinensis, Joannis Tusculanensis, Brunonis Signicensis, Daiberti Pisani, Lamberti Atrebatensis episcoporum, et nonnullorum nostræ Ecclesiæ clericorum, Romanorum quoque judicum et aliorum consularium: ex communi consilio visum est harum rerum, quæ per tot apostolicos pontifices confirmatæ fuerant, definitionem plenam non debere differri, nec illum lucrari debere absentiam, qui se arguta calliditate subtraxerit. Et nos igitur sanctorum, quos prædiximus, prædecessorum nostrorum statuta firmantes, præsentis decreto sancimus ut, sicut ab ipsis decretum est, tam Dolensis quam cæteri deinceps Britannorum episcopi Turonensem Ecclesiam suam esse metropolim recognoscant, et debitam ei reverentiam semper exhibeant: nec ullo ulterius tempore post Rolandi obitum ad pallii usum Dolensis aspiret episcopus. Tuam itaque sollicitudinem, frater in Christo charissime, adhortamur, ut tantæ dignitatis gratia dignam se semper studeat exhibere. Quanto altius præeminet, tanto altius bonorum operum luce præfulgeat. Pacem cum omnibus sequatur et sanctionem: in prosperis humilis, et in adversis, si quando eveniunt, inveniatur cum justitia erecta amica bonis, perversis contraria, nullius unquam faciem contra veritatem recipiens, nullius unquam faciem pro veritate loquentem premeans. Misericordiæ operibus juxta virtutem substantiæ instans, et

tamen insistere supra virtutem cupiens, infirmis compatiens, benevolentibus congaudens, de alienis gaudiis tanquam de propriis exultans, in corrigendis vitiis pie sæviens, in fovendis virtutibus auditorum animum demulcens, in ira iudicium sine ira tenens, in tranquillitate severitatis justæ censuram non deserens, ut officium quod forinsecus administras, interius coram divinæ majestatis oculis impleas. Fratritatem tuam superna dignatio per tempora longa conservet incolunem. Scriptum per manum Petri scriniarii sacri palatii.

S. Petrus. S. Paulus.

Urbanus papa II.

Locus monogrammaticus.

BENEDICTUS DEUS ET PATER DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI.

Datum Romæ per manum Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, Nonis Aprilis, indictione II, anno Dominicæ Incarnationis, 1094, pontificatus vero domni Urbani II papæ septimo.

CXIV.

Urbani papæ II epistola ad universos episcopos per Britanniam constitutos. — Confirmat sententias aliorum summorum pontificum, præcipitque eis ut Turonensi archiepiscopo tanquam metropolitano pareant.

(Anno 1094.)

[MARTEN. *Thes. Anecd.* III, 881.]

Pro confratris nostri Dolensis episcopi et aliorum ex vobis quorundam obedientia Turonensi Ecclesiæ denegata, frequentes querelas ad sedem apostolicam provenisse, multas ejusdem rei discussiones perpetratas esse, fraternitatem vestram ignorare non credimus: cum sciamus prædecessoris nostri Gregorii papæ duplices ad vos litteras super hoc negotio destinatas, quin etiam Sanctonensi concilio plerosque vestrum interfuisse existimamus, in quo a legatis ejusdem apostolici causa eadem diligenti investigatione discussa, ubi cum Dolensis causam suam nulla potuisset authentica auctoritate defendere, secundum præfati papæ sententiam omnino statutum est ut tam Dolensis quam cæteri Britannorum episcopi Turonensi semper Ecclesiæ subjacerent. Qualiter autem nos anno præterito Dolensi episcopo pallium indulserimus, nostris tunc fuistis litteris informati. Porro tam ipsi quam Turonensi archiepiscopo terminum constituimus, quo uterque se cum suæ Ecclesiæ munimentis pro querelæ hujus decisione nostro conspectui præsentaret. Cum Dolensis non veniret, Turonensis in tempore præsto fuit. Tunc in audientia clericorum simul et laicorum Romanæ Ecclesiæ retractata sunt, quæ vel nostro vel Gregorii papæ tempore super hoc negotio gesta recurrerunt; recitata sunt etiam Romanorum pontificum Nicolai, Joannis et Leonis scripta, quibus decretum est ut universi Britannorum episcopi Turonicæ debeant metropoli subjacere. Quibus omnibus diligentius exquisitis, ex communi consilio tam confratrum nostrorum episcoporum et nonnullorum nostræ Ecclesiæ clericorum Romanorum quam

A iudicium et aliorum consularium adjudicatum est, harum rerum quæ per tot apostolicos pontifices confirmatæ fuerant, definitionem plenam non debere differri. Igitur et nos eorum statuta firmantes, præsentium vobis auctoritate præcipimus ut, sicut ab ipsis decretum est, Turonensi deinceps archiepiscopo eam, quæ metropolitano decet, obedientiam exhibere curetis.

Datum Romæ in Idus Aprilis

CXV.

Urbani II epistola ad Rainoldum Remensem archiepiscopum. — Quod Fulconem Belvacensem episcopum coram se purgatum a crimine iterum purgan voluerit, queritur.

(Anno 1094.)

[MANSI. *Concil.* XX, 711.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimis fratribus R. Remensi archiepiscopo ejusque suffraganeis salutem et apostolicam benedictionem

Fratrinitati vestræ notissimum credimus quem admodum anno præterito ad apostolorum limine Fulco Belvacensis episcopus veniens ultro in manibus nostris episcopatum ex integro refutavit. Nos autem necessitati ecclesiasticæ dispensatione apostolica providentes, eidem fratri nolenti et remittenti episcopatum curam injunximus, retenta tamen pontificalis officii plenitudine; quoniam quidem patrem ejus pro ipsius electione pecuniam obtulisse rumor extiterat. Cæterum post aliquantum temporis et pater ejus et Odo venerabilis Belvacensis Ecclesiæ canonicus ad nostram præsentiam pertinentes, tactis sacrosanctis Evangeliiis ab omni eum Simoniacæ pravitatis suspitione liberum reddiderunt. Ita nos Ecclesiæ nostræ fratribus satisfactum justitiæ judicantibus, plenitudinem illi pontificalis officii restituvimus.

D Cum igitur nemini unquam apostolicæ sedis liceat retractare iudicium, cum nemini de se confitei cre-li debeat; cum ad unius accusationem nemo valeat legitime condemnari, miramur quæ presumptione post datam a Petri vicario sententiam præiudicium intulistis, quo spiritu prædictum contractem et coepiscopum nostrum ob unius accusationem hominis addixistis, quæ temeritate eidem uni semetipsum Simoniacum accusanti adversus alium adeo credideritis, ut quem de causa eadem canonico ordine discussum Ecclesia Romana absolverat, vos in ejus injuriam iterato illum iudicio purgationi canonicæ subjiceretis. Quia ergo adversus matrem vestram Romanam Ecclesiam brachium extendistis, magna estis animadversione dignissimi, quippe ut auctoritatem sanctorum canonum conculcantes. Te præcipue, charissime ac reverendissime frater R. Remensis archiepiscopo, salva dilectionis inclinatæ reverentia, te super hoc ducimus arguendum, quod in conspectu tuo tantam pati potueris apostolorum principi injuriam irrogari. Nos itaque accusationem illam, et sententiam illam contra sanctorum cano-

num instituta prolatam omnino irritam esse censemus, et Belvacensem episcopum religiosæ et simplicis vitæ virum loco suo et officio restitutum firmamus. Sane quicumque ex vobis adversus eum non iudicium, sed præiudicium protulerunt, noverrint se auctore Petro et iudicium usque ad satisfactionem congruam subituros, et iacturam quam frater ille peressus est, æstimatione legitima soluturos. Illum autem ita absolutum esse censemus, ut si qua in eum deinceps quæstio emergerit, solo Romanæ sedis iudicio terminatur. De cætero rogamus te, reverendissime frater Remensis archiepiscopo, ut Belvacensem episcopum nostræ gratiæ plenitudinem obtinentem in suis tam spiritualibus quam corporalibus opportunitatibus adjuvetis.

Data Lateranis III Idus Maii.

CXVI.

Urbani II epistola ad Hugonem archiepiscopum Lugdunensem.

(Anno 1094.)

[D. RUINART, *Vita Urbani*. MAB. et RUIN. *Ouvr. posth.* III, 359.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri et episcopo HUGONI Lugdunensi, et sanctæ Romanæ Ecclesiæ legato, salutem et apostolicam benedictionem.

Sollicitudinis nostræ vices, et agendorum consiliorum providentiam strenuitati tuæ pure simpliciterque commisimus. Sed pro conservanda pace et negotio facilius peragendo, utilius æstimavimus confratris nostri Remensis archiepiscopi (25) consilium conciscere, quia in ejus manu familiaris causa regis versatur. Tua vero intererit sive cum ejus, sive sine ejus consilio, prout tibi a Domino copiam ministrari conspexeris, injunctæ legationis officium exercere, et pullulantes vitiorum palmites divini verbi falce recidere. Inter Viennensem archiepiscopum Guidonem, et Gratianopolitanum episcopum Hugonem quid rerum sit, sagacitas tua longe melius intra provinciam investigare prævalet, quam nos qui tam longis terrarum spatiis absumus. Quod igitur de eodem negotio tua fraternitas statuit, nos de tuæ justitiæ integritate securi nostra assertione firmamus. Si quas vero nostræ auctoritatis litteras Viennensis objecerit, nosse nos volumus quia nos nihil ipsi aut Ecclesiæ Viennensi concessimus, nisi quod juste hactenus possedisse cognoscitur, etiamsi per subreptionem forte, quod absit, aliquid videatur extortum; sua enim cuique volumus jura servari. Tu hanc eorum dissentionem quanto citius poteris, adjuvante Domino, sopire procura. In his et in aliis quæ Dei sunt, in promptu habeas te Dei ministrum spiritu ferventissimo exhibere. Orantem pro nobis sanctitatem tuam gratia divina custodiat.

Data Romæ XVII Kal. Junii.

CXVII.

Urbani II epistola ad Hugonem Grattanopolitanum episcopum. — Illi de superioribus ad Hugonem Lugdunensem epistolis significat.

(Anno 1094.)

[RUINART, *Vita Urbani*, ubi supra, p. 360.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri HUGONI, Gratianopolitano episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Pro negotio tuo confratri nostro Lugdunensi Hugoni archiepiscopo rescripsimus quod enim ipse nostra vice statuit, nos nostra assertione corroboramus. Si quas vero nostræ auctoritatis litteras Viennensis archiepiscopus opposuerit, nihil causæ tuæ officere arbitreris. Nos enim nihil ipsi, aut Ecclesiæ Viennensi concessimus, nisi quod juste hactenus possedisse cognoscitur, sua enim cuique volumus jura servari. Orantem pro nobis fraternitatem tuam miseratio divina custodiat.

Data Romæ XVII Kalend. Junii.

CXVIII.

Urbani II privilegium pro canonicis Pistoriensibus.

(Anno 1094.)

[ZACHARIA, *Anecdota mediæ avi*, p. 224.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis UGONI præposito, et cæteris Pistoriensis canonicæ fratribus, eorumque successoribus in regularis vitæ observantia permansuris in perpetuum.

Piæ voluntatis affectus studio debet prosequente compleri, ut ecclesiastica utilitas apostolicæ sedis favore vires accipiat et accrescat. Proinde religiosa vota vestra accipimus, et æquis petitionibus libenter impertimur assensum, ut canonicæ vitæ ordinem, quam professi estis, auctoritatis nostræ privilegio muniamus. Præsenti igitur decreto statuimus ut nemini viventium liceat vos et successores vestros a vitæ canonicæ communionem distrahere, neve alicui vestrum post professionem liberum sit a congregatione discedere et latioris viæ prærupta sectari. Quamobrem decernimus ut, si ex vobis quispiam a proposito aberraverit, ad corrigendum eum, et secundum disciplinam regulæ coercendum, tibi, vel successoribus tuis, et cæteris, qui præfuerint, nulla debeat persona obsistere. Obeunte te, vel cæteris canonicæ vestræ rectoribus, nullus ibi qualibet subreptionis astutia, vel violentia præponatur, nisi quem regulares fratres secundum Dei timorem, vel de suis, si talem inter se repperint, vel de alienis, si oportuerit, cum consilio episcopi, qui canonicè electus, et per Romanam fuerit Ecclesiam ordinatus, elegerint. Quæ omnia ut opitulante Domino firma semper, et illibata permaneant, præsentis decreti auctoritate sancimus, ut nemini omnino liceat vestram canonicam temere perturbare, vel ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere,

(25) s erat Raynoldus, qui pro suæ sedis dignitate et propriis meritis, multa auctoritate apud regem pollebat.

vel temerariis vexationibus fatigare; sed, tam ea quæ ex episcoporum donatione quam et ea quæ ex quorumcumque fidelium oblationibus hodie possidetis, perpetuo vobis integra conservetur. Ex quibus nominatim hæc designanda duximus. Plebem de Viliano cum omni decimatione, et plebem de S. Quirico similiter, et cæteras decimationes sive infra civitatem sive extra ab episcopis vobis concessas, et quartam portionem oblationum, quas litanis offerunt, et decimationes de Gropole, et de Collina, et ecclesiam S. Blasii cum terris positis in aqua viva, et in Virsano, et in Falagrano, et in Barzani, et in Glandaria, sicut eas dedit Girardus filius Baconchi (26), et Ronaldus cum Davizzo genero suo. Hæc etiam, quod ab episcopis vestris statutum est, nostræ auctoritatis assertionem firmamus, ut si qui ex ordinariis clericis adhuc in domo sua manentibus sæculo emigraverint, quidquid eorum ordini pertinere videtur, in usum canonicorum regulariter vivendum redigatur, ea nimirum diligentia curaque adhibita, ne rerum augmentis in libertatem carnis, et velamen matitiae, abutimini, ne quoquo modo res augere, et fratrum debeat numerum imminuere; sed tantus canonicorum numerus conservetur, quantum loci vestri facultas pati posse videbitur, ne religionis et servitii debiti detrimentum Ecclesia patiat. Ad hæc adjicimus ut quæcumque hodie vestra canonice juste possidet, sive in futurum juste atque canonice, episcoporum concessione, liberalitate principum, vel oblatione fidelium poterit adipisci, volis, vestrisque successoribus, qui in eadem religione permanserint, firma semper et illibata persistant, eorum, pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Vos igitur, filii in Christo charissimi, oportet regularis vitæ institutionibus diligenter insistere, et in omnibus apostolicæ sedis decreta servare, ut post vitæ præsentis angustias opitulante Domino ad supernæ latitudinis gloriam mereamini pervenire. Sane si quis in crastinum archiepiscopus, aut episcopus, imperator, aut rex, marchio, comes, vicecomes, iudex, aut castaldio, aut persona qualibet magna vel parva, hujus privilegii paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertioque communitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se de divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, et in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Pistoriæ. Per manum Joannis S. R. Ecclesiæ diac. card., xiv Kal. Jan., indict. iii, anno Do-

(26) Forte *Raconti*; sancti quippe *Baconi* apud Pistorienses celebre nomen.

A mihi: Incarnationis 1094, pontificatus vero Domini Urbani II pp. septimo.

CXIX.

Urbani II epistola ad Durannum Arvernorum episcopum. — Mandat ut a canonicis Biliomensibus cœnobium B. Lupi restitui monachis Cluniacensibus jubeat.

(Anno 1094.)

[MABILL., *Annal. Bened.*, V, 336.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, DURANNO charissimo fratri Arvernorum episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Adversus fraternitatem tuam pro Biliomensibus canonicis, qui tuæ ditionis habentur, non exigua querela provenit. Hi nimirum Beati Lupi cœnobium, quod sub Cluniacensibus cœnobii jure mutis jam ultra nostram memoriam temporibus est retentum, invasione horrenda, et catholicis auribus non ferenda, contra omne jus et fas usurpantes, altare ipsius cœnobii diruerunt, reliquias in eo latentes diriperunt, quodque dictu et auditu nefas est, ipsum quod super altare ad infirmorum usus repositum fuerat corpus Dominicum, ipsis supercœlestibus virtutibus reverendum, humo dispergere minime timerunt; et cætera ornamenta, omnemque monasterii sumpsectilem in usus proprios asportaverunt. Hæc quam gravia, quam horrenda, quam catholicis auribus importabilia videantur, fraternitatis tuæ non credimus latere prudentiam. Quomodo igitur in illa hæc pati sollicitudo tua poterat, non minimum, si ita se rei veritas habeat, admiramur. Præsentibus ergo litteris officii tui debitum admonemus, ut prædictum locum, et ex eo direpta utensilia universa, Celsinaciensibus restitui facias: quibus reinvestitis, si quam in loco illo justitiam se habuisse canonici Biliomenses confitentur, tempore congruo cum Celsinaciensibus monachis nostro se conspectui repræsentent. Si autem nostræ huic jussioni Biliomenses canonici obedire contempserint, divinum iis officium interdicto, quoadusque resipiscentes, Celsinaciensi præposito et fratribus quæ diriperunt restituant. Quod si episcopalis auctoritatis iudicium neglexerint, nostra se a divinis officiis auctoritate noverint interdictos, ut nec ipsi uspiam, nec alii in eorum ecclesia id exhibere præsumant, quoadusque hæc a nobis præcepta perficiant.

CXX.

Urbani II epistola ad Guillelmum, comitem Tolosanum. — Illum de expulsiis abbatibus Moissiacensi et Lantensi objurgat.

(Circa annum 1094.)

[BALUZ. *Miscell.* edit. Luc., II, 181.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, GUILLELMO, comiti Tolosano, salutem et apostolicam benedictionem.

Super religione et elemosynis quas erga Deum et ejus famulos diceris exhibere maximo gaudio exsultamus, maximas agimus læticias. Est autem

quod nostram benevolentiam te... afficiat quod adeo A
 justitiam exsequi te audivimus. Hoc autem ex eo
 accipit augmentum quia Moyssiæcensis et Lezatensis
 cœnobia abbates injuste expelli et in eorum locis
 inique alios subrogari pati nullo modo potuisti.
 Notum autem tibi facimus quod venerabilem fratrem
 nostrum Ansquilinum in Moyssiæcensem abbatem
 consecravimus, Hunaldum autem invasorem ex
 eodem cœnobia recedere decrevimus; idque totum
 episcopo Caturcensi nostris litteris intimavimus.
 Studeat ergo religio tua sedis apostolicæ decretis
 vigilantè insudare et ut nostris affectibus præceptorum
 detur insistere. Sane quia te sanctæ Mariæ
 deauratæ apud Tolosam omnino ecclesiam diligere
 et honorare accepimus (27), tuis assentientes præ-
 cibus, tuæ dilectionis religioni concedimus quatenus
 tibi tuæque progeniei illic cœmeterium construas et
 benedici facias. Ut autem beatæ Mariæ beatique
 Petri apostoli studeas devotis servitiis incubare, te
 et omnes qui in eodem loco religionis gratia opta-
 verint sepeliri, per beati Petri gratiam ab omnibus
 absolvimus vinculis delictorum. Episcopo autem
 civitatis ut illud consecret ex nostri parte man-
 dabis.

CXXI.

*Urbani II epistola ad Guillelmum [Geraldum?] epi-
 scopum Caturcensem. — Mandat ut, expulso Hun-
 aldo, Ansquilinum in monasterium Moissiacense
 reducat.*

(Circa annum 1094.)

[BALUZ. *Miscell.* edit. Luc., II, 181.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, GUIL-
 LELMO, Caturcensi episcopo, salutem et apostolicam
 benedictionem.

Quamvis supra matrem suam et Ecclesiarum
 omnium Romanam Ecclesiam calcancum elevaverit
 Hunaldus ex monasterio Moyssiæcensi, qui in ipso
 cœnobia abbas factus contra Romanæ Ecclesiæ vol-
 untatem Ansquilinum ejecit, tamen ex sedis aposto-
 licæ benignitate ac patientia sententiam suspendimus
 et tantæ parcimus præsumptioni. Jubemus autem
 ut Hunaldum ab eodem monasterio repellas et fra-
 trem nostrum venerabilem virum Asquilium in
 eodem loco restituas in abbatem, et hoc infra qua-
 draginta dies postquam litteras nostras acceperis
 a nobis. Quod nisi infra præscriptum perfereris
 terminum, etiam invitum ab omni te suspendemus
 officio. Ut autem omnino satagas, noveris te Domini
 nostri oris benedictionem nostræ manus dispositione
 assecuturum. Si ergo nostris obedieris præceptis,
 apud nos bene judicaberis. Sin autem, te jaculis
 nostris feriemus. Qualem ergo te exhibueris, talem
 nos habebis.

(27) *Histoire des comtes de Toulouse*, pag. 125.

(27) Hæc ipsa verba ex epist. Urbani ad Sancium decerpit Gratianus 32, q. 2, can. *De neptis*.

CXXII.

*Urbani II epistola ad Godefridum Lucanum episco-
 pam. — Quod non sint homicidæ existimandi qui
 excommunicatos zelo Ecclesiæ occiderint.*

(Intra an. 1088-95.)

[MANSI, *Concil.* XX, 713.]

Excommunicatorum interfectoribus prout morem
 Romanæ Ecclesiæ nosti secundum ipsorum inten-
 tionem modum congruæ satisfactionis injunge. Non
 enim eos homicidas arbitramur, quod adversus
 excommunicatos zelo catholicæ matris ardentes,
 eorum quoslibet trucidasse contigerit. Ne tamen
 ejusdem Ecclesiæ matris disciplina desaviat, tenore
 quem diximus, pœnitentiam eis indicto congruen-
 tem, qua divinæ simplicitatis oculos adversus se
 complacere pervaleant, si forte quid duplicitatis pro
 humana fragilitate in eodem flagitio contraxerunt (27').

CXXIII.

*Urbani II epistola ad Cyriacum, episcopum Januensem.
 — Qui jurejurando propinquitatem firmare debeant.*

(Intra an. 1090-95.)

[GRATIANI *Decret.* C. xxxv, qu. 6, c. 3.]

Notificamus tibi, ut postquam tres, aut duo ex
 propinquieribus jam defunctæ uxoris ejus, qui accu-
 sator, vel vivæ, hanc propinquitatem jurejurando
 firmaverint, vel tres, aut duo ex antiquioribus Ge-
 nuensibus, quibus hæc propinquitatis nota est, qui
 bonæ famæ et veracis testimonii sint, remoto amore,
 timore, pretio et omni malo studio, supradicto modo
 consanguinitatem firmaverint, sine omni mora con-
 jugia dissolvantur. Quod si propinqui, aut extranei
 verbis tantum propinquitatem testantur et juramento
 probare, vel noluerint, vel nequiverint, conjugium
 nullatenus dissolvatur: sed competens eis pœnitentia
 propter infamiam, vel peccati maculam (si forte
 in hac re contraxerint aliquam) injungatur.

CXXIV.

*Urbani II epistola ad Rogerium ducem et Boamundum
 fratres. — Monachos ab invasoribus defendit.*

(Intra annum 1094-95.)

[MANSI, *Concil.* XX, 647.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, ROGERIO
 duci et BOAMUNDO fratri ejus, salutem et apostoli-
 cam benedictionem.

Proclamationem ante nostram præsentiam fecit
 Urso Bantinus abbas de quibusdam comitibus et
 baronibus, qui callida invidiosa [invidiosaque] epi-
 scoporum machinatione seducti, ipsum et ejus mo-
 nasterium nostris manibus consecratam modo plus
 conturbant. Unde, quia prædictum monasterium ad
 jus B. Petri pertinere vestram non latet notitiam,
 ex auctoritate B. Petri et nostra monasterium et
 abbatem vobis commendamus, quatenus custodiatis,
 adjuvetis, et a malis hominibus, sicut B. Petri pro-
 prietatem, fideliter defendatis, et neque depræda-
 tiones, neque aliquam sui juris diminutionem a
 quocunque fieri patiamini.

Semper recordantes, quia in [forte et] consecratione ejusdem monasterii abbatem, et ipsum in manus vestras specialiter commendavimus. Itaque e priore commendatione, et harum litterarum jussione, ab omnibus monasterium nostrum, et præcipue a Gofredo, Amici comitis filio, sicut fideles B. Petri defendite. Qui abbati, etiam pro defensione suæ rerum Ecclesiæ partes maritimas conterenti, constipatus latronibus sese obviam contulit: atque ab eo sub recto [forte subrepto] pretioso privilegio nostro, vestris supplicationibus constituto, et aliis scriptis, spolia ejus diripiens, cum suis confratribus satiatum opprobriis eum peditem dereliquit: ac inde quæque jam a patre suo comite eidem monasterio debitæ restorationis gratia condonata, ad suas manus sacrilegas nequiter revocavit. Quod si privilegium et quæque direpta sacrilegus ille renuerit reddere, et abbatibus ac fratribus dignissime satisfacere, præcipimus ut cogatis. Alioquin ipse et fautores ejus anathemati subdentur.

CCXY.

Epistola Urbani II ad Beringerum abbatem S. Laurentii Leodiensis, Simoniacorum et Wibertistarum insectatorem, ab H[enrico] imperatore et Oberto episcopo expulsum.

(Intra annum 1094-95.)
[Mansi, *Concil.* XX, 915.]

URBANUS EPISCOPUS, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri BERINGERO (28) abbati salutem et apostolicam benedictionem.

Gratias agimus Deo pro vobis in gratia Dei quæ data est vobis, qui in hoc malo tempore, cum omnis pene Gallia erroris caligine jacet immersa, oculos mentis vestræ ad cognitionem veritatis illuminavit, ut ad amorem justitiæ, et catholicæ fidei defensionem, igne sui spiritus cor vestrum accendat. Gratias illi qui vos præclaro calice gratiæ suæ inebriavit, et Spiritum Domini in ratione vestra serventem ad tolerantiam multiplicis injuriæ paratum reddidit, et ad perferendos labores et pericula pro defensione veritatis excitavit. Quod Dei munus speciale esse non dubitamus, qui provida dispensationis suæ gratia electos suos persecutionis tempore utiliter probat et discutit; sed ne penitus aberrant, aut labefactati funditus dejiciantur, potentia virtutis suæ sustentat, ut ad omnia propter se sustinenda paratiorum fiant, fortiores excitat, antehac ut pro certo compertum habemus, aliis pro defensione veritatis et justitiæ laborantibus, cum omni officio charitatis subvenire solebatis et cum magna cordis lætitia, et vultus hilaritate, sanctorum necessitati supra vires vestras ministrare. Simoniacos, et Wibertistas, no-

(28) Beringerus ex priore Andaginensis monasterii S. Auberti factus primus prior S. Laurentii Leodiensis, deinde abbas creatus in locum Wolbodonis abbatis ab Henrico episcopo depositi omnium fratrum suffragiis susceptus est anno 1075. MARTENE.

(28) Henricus IV, rex Romanorum, hujus nominis imperator III, qui schisma in Ecclesia suscitavit,

vos Ecclesiæ hostes, validis verborum jaculis impetere, et nutantem rationis eorum murum arietem fidei pulsare, et athletas Dei, qui in acie Christianæ religionis defecerant, confortare. Nunc ergo devotionem vestram pietas divina inaspexit, et tandem majestas excelsa dignatur ut pro eo patiamini, qui pro vestra gloria crucis ignominiam ferre non erubuit. Huic tanto cælestis gratiæ beneficio prudentia vestra debet respondere aliquid, et calice salutari gratanter accepto gloriam et honorem æterni regis quærere, et in omni vitæ vestræ statu nomen ejus, qui vobis tribuit intellectum, invocare, laudare, benedicere et magnificare. Nec damna rerum temporalium vos debent movere, neque quod Il. (28), homo Christianæ pacis eversor et ecclesiarum sacrilegus venditor, Romani imperii destructor, hæreticorum auctor et defensor, vos de Ecclesia vestra per satellitem suum Obertum (29) episcopum expulit, curare. Nam si Patremfamilias Beetzlebb invocavit [leg., vocavit], quanto magis domesticos ejus? (Matth. x, 25.) Si Romanæ sanctæ et apostolicæ Ecclesiæ funestas manus intulit, mirum vobis videtur, sic usque ad vos gladius insanitiæ ejus pervenit. Si sacerdotem summum, cui omnipotens Dominus per Petrum singulari privilegio potestatem aperiendi et claudendi quibus voluerit januas cælestis regni dono dedit, de cathedra pontificali tyrannice exturbavit, et pro eo statuam auream in loco sancto erexit, et ad adorandum eos quos potest cogit, turbamini quod vos violenter expulit, et in loco vestro fictile et conflatile idolum abominationis collocari fecit. Imo potius gaudete, quia Deus laborum sanctorum suorum consortem vos vult esse. Si rapinam bonorum temporalium pro Christo ferre non vultis, quomodo mortis asperitatem pro Christiana veritate sustinere gauderetis? Credo quod voluntas Dei est, imo divinæ propitiationis opus, ut aliqua vis humana fossam illam maledictionis et nequitiae vos compellat exire, ne justus Lot pereat cum injustis, ne sanctitatis vestræ speculum admittat quidquam contagionis ex cohabitatione malitiæ circumstantis. Quis enim murus staret inconcussus, quæ mens immobilis in sua firmitate permaneret, ubi crassi sues grunnirent assidue, ubi innocentiae vestræ simplicitatem turba malignantium obsideret? Obertus, Antichristi signifer, Satanæ jumentum, perfidiæ Simonis manifestus sectator, apostolicorum judiciorum contemptor, Ecclesiæ quantum in ipso est conculcator, ecclesiarum quas in suam perditionem temerarius emptor invasis, prædo et destructor et profanus venditor nunc minis intonet, nunc diabolicis blandimentis astutiæ caput ve-

in sedem sancti Petri sublimato Wiberto. et exturbato Gregorio VII sanctissimo. Id.

(29) Obertus Leodiensis S. Crucis præpositus, defunctus anno 1090, Henrico episcopo, ad Henricum regem confugit, et magna pecunia episcopatum ab eo comparavit, qui statim Beringerum abbatem expulit, et Wolbodonem restituit, uti scribit auctor coævus Historiæ S. Huberti. Id.

stri rigoris incurvare contenderet. Quem nos ex A decreto concilii a nobis nuper acti damnatum auctoritate Dei et B. Petri, et sanctæ Romanæ Ecclesiæ, cui auspice Deo deservio, jam excommunicavimus, et cum suo Wiberto, bestia terribili et varia, quæ ascendit de mari, et facit bellum cum sanctis, quam adorant quorum non sunt nomina scripta in libro vitæ et agni, portionem maledictionis ei dedimus pro eo quod Simoniæ est, et episcopatum data pecunia usurpavit, et quia vos injuste de loco vestro ex præcepto sui regis expulit, et cum qui propter contumaciam et inobedientiam publico iudicio adjudicatus et condemnatus erat, accepta ab eo pecunia supposuit, et quia cuidam Lupo (30) et Simoniæ hæresi, et aliis capitalibus culpis publice et iuste damnato manus imposuit. Similiter et illum B Ecclesiæ profanum pervasorem damnavimus, et excommunicavimus Wolbodonom, quia Simoniæ ac tyrannica potestate per male acquisitam pecuniam abbatiam vestram, et locum unde per insolentiam suam, sicut diabolus de cælo deciderat, invasit (31) et cum eo omnes militiæ ejus adjuutores et fautores. Omnes quoque quibus ipse oblationes fidelium res ecclesiæ, et prædicta divinis usibus tradita vel vendidit vel dedit, pariter cum illo a gremio sanctæ Ecclesiæ apostolica auctoritate pellimus, anathematizamus, damnamus, et sacrilegos iudicamus, usque dum sua Ecclesiæ restituant. Vos autem, frater charissime, gaudete, quia rex Israel filium suum vult super flumina Babylonis sedere et flere, et ad reditum in terram promissionis libero cordis affectu suspirare, non in ipsis fluminibus et studiis sæcularibus implicitum interire. Summa nostræ voluntatis est ut teneat prudentia vestra quod ratio persuadet, Scriptura divina testatur, sanctæ religionis ordo requirit, martyrum sanguis insinuat, mater nostra, sancta scilicet Ecclesia, præcipit et commendat. Veritas ipsa ut ad veritatem nos converteret mori voluit, nihilque animas nostras, nisi sola Veritas a potestate diaboli liberabit. Salutant vos in Christo et qui vobiscum sunt fratres vestros in præsentem nobiscum congregati episcopi, clerici, abbates et monachi, ut memoriam nostri in vestris sanctis orationibus habeatis, ut pro pace nostra et sanctæ Ecclesiæ eum qui natus pacem terris attulit, quique suo sanguine eam sibi desponsavit, rogetis suppliciter exoramus. Charissimus filius noster Gerbertus, harum litterarum gerulus, quando, ubi, quomodo, cum quibus ad nos sine impedimento Satanæ venire possitis, secreto indicabit vobis. Bene valete.

(30) Sive Luponi abbati Trudonensi qui ab Henrico Leodiensi pulsus sua dignitate fuerat. Vide Chron. Trud. Spicileg. t. VII. Id.

(31) Hinc de eo antiquus auctor Historiæ S. L. Laurentii a nobis edendus (edidit t. IV *Vet. Monum.*)

CXXXVI.

Bulla Urbani papæ II pro monasterio S. Petri de Puteolis Lucanæ diæcesis.

(Anno 1095.)

[MITTARELLI, *Annal. Camaldul.* tom. III, Append., p. 114.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio MARTINO priori monasterii S. Petri, quod in Lucanæ Ecclesiæ parochia situm est, loco quod vocatur Puteolis, ejusque successoribus in perpetuum.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Domino, sine aliqua est dilatione compleendum. Ea propter, fili in Christo charissime, tuis petitionibus annuentes, monasterium Sancti Petri, cui Domino auctore præses, præsentis decreti auctoritate munimus. Statuimus enim ut quæcunque hodie idem cœnobium juste possidet, sive in crastinum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium, juste atque canonicè poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Possessionum etiam, quæ in monasterii proprietate continentur, decimas absque ulla vos molestia possidere perpetuo volumus. Sepulturam quoque ejusdem loci omnino liberam haberi sancimus, ut eorum qui illic sepeliri deliberaverint, devotioni et extremæ voluntati nullus obsistat salvo parochianæ ecclesiæ debito. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere C perturbare aut ei subditas possessiones auferre, vel oblata retinere, minuere, vel temerariis venationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Lucanæ ecclesiæ debita et canonica reverentia. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, comes aut vicecomes, iudex aut castaldio, aut persona quælibet magna vel parva hujus nostri privilegii paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subiaceat. Cunctis, etc.

BENEDICTUS DEUS ET PATER DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI. AMEN.

Datum Florentiæ per manum Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, Kal. Februarii indictione III, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus vero domni Urbani secundi pp. septimo.

«Pecuniam, inquit, multam a mercatoribus hujus patriæ mutuo accepit, quam de ecclesia ista persolveret: unde ipse rex trecentas marcas habuit. Oberlus autem non parvam inde partem accepit.» Id.

CXXVII.

Urbani II bullæ pro monasterio Sancti Ægidii, confirmatæ in concilio Placentino.

(Anno 1095.)

[BALUZ., *Miscell. edit. Luc.*, II, 177.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universis per Gothicam provinciam fidelibus salutem et apostolicam benedictionem.

Notum omnibus vobis volumus quia dilectus filius noster Raimundus, Tolosanus comes, tam nostris quam aliorum religiosorum virorum monitis excitatus et omnipotentis Dei timore compunctus partem, imo rapinam quam ex parentum suorum invasione in altari Sancti Ægidii et reliquis ipsius altaris ecclesie altaribus habere solitus erat, Deo ac sanctæ Dei Genitrici Mariæ sanctisque apostolorum principibus Petro ac Paulo et beato confessori Ægidio reddidit. Quæ redditio sive dimissio in Tolosana synodo facta est coram legato nostro Bernardo, Toletano archiepiscopo, et pluribus tam episcopis quam abbatibus. Item in festivitate sancti Ægidii coram eodem legato nostro aliisque quamplurimis episcopis vel abbatibus eandem redditionem cum uxore sua Hervira et filio Bertranno super altare beati Ægidii confirmavit, duobus illic nummis Ægidiensis monetæ positis. Igitur nos secundum ipsius comitis postulationem pro sua et parentum suorum salute factum hoc auctoritate apostolica confirmamus et omnipotentis Dei misericordiam deprecamur quatenus quod de rerum ecclesiasticarum usurpatione hactenus admiserunt, sua eis propitiatione indulgeat et a suorum delictorum vinculis per sanctorum apostolorum et sancti Ægidii merita et preces absolvat. Porro tam ipsum quam ejus posteros universos, si altarium oblationem ulterius invadere tentaverint, anathemati subjicimus et ab universo Ecclesie consortio segregamus. Quicumque etiam vel ab ipso comite vel ab aliquo quolibet de oblationibus illis feudum tenet, hujus decreti tenore cognito nisi omnino Ecclesie reddiderit, eidem anathemati subjaceat. Ipsi etiam monachis sub anathemate interdicens ne ullo unquam tempore laicorum cuiquam in ipsis altarium oblationibus partem habere permittant. Alioquin et qui dederit et qui receperit anathemati quod proposuimus subjacebit.

Data per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis, Cremonæ XII Kalendas Martii, indictione III, anno ab Incarnatione Domini 1095, pontificatus vero domni Urbani papæ septimo.

(52) Relecta vero et confirmata in concilio quod idem papa Placentiæ celebravit.

Ego Joannes Portuensis episcopus cardinalis subscripsi.

Ego Albertus cardinalis subscripsi.

Ego Richardus presbyter cardinalis sanctæ Romanæ Ecclesie et Massiliensis abbas subscripsi.

(53) Sequentia addita postea sunt.

A Ego Bonus senior presbyter cardinalis subscripsi.
Ego Teuzo presbyter cardinalis subscripsi.
Ego Gregorius diaconus cardinalis subscripsi.
Ego Daibertus Pisanus archiepiscopus subscripsi.
Ego Rodolphus Turonensis archiepiscopus subscripsi.

Hugo cardinalis diaconus sanctæ Romanæ Ecclesie subscripsi.

Herimannus cardinalis.

Ego Philippus Lunensis episcopus subscripsi.

Ego Aurasicensis episcopus Gilelmus subscripsi.

Ego Rogerius sanctæ Romanæ Ecclesie diaconus subscripsi.

Ego Joannes Portuensis cardinalis episcopus subscripsi.

B Ego Willelmus Ausciensis archiepiscopus cum meis suffraganeis, scilicet Dodo Bigorritano episcopo, Sancio Lascurrensi episcopo, Ottone Olorense episcopo, Willelmo Consorano episcopo, subscripsi.

Ego Imolensis episcopus Otto subscripsi.

Ego Rodulfus Reginus archiepiscopus subscripsi.

Petrus Venetus patriarcha, Petrus archiepiscopus Mediolanensis, Gotafridus episcopus Magalonensis, Berengarius episcopus Foro-Julienensis, Amatus archiepiscopus Burdegalensis, Aldebertus archiepiscopus Bituricensis, Petrus archiepiscopus Aquensis, Fulco Belvacensis episcopus interfuerunt.

Tetbaldus Bercellensis abbas laudavit. Poncius abbas Casæ Dei, Frotardus abbas Sancti Pontii.

C Isti et omnes archiepiscopi, episcopi et abbates in Placentina synodo residentes hanc dimissionis chartam præcepto domini papæ laudaverunt et confirmaverunt, ac hujus dimissionis deinceps irasorem vel subreptorem perpetuo anathemati subdiderunt, et monasterium omne, si aliquando irasio accederet, ab omni divino officio interdicendo cessare jusserunt.

CXXVIII.

Urbanus II pontifex monasterium D. Georgii in Nigra Silva in suam protectionem recipit atque insignes ei libertates concedit.

(Anno 1095.)

[SCHŒFFLIN., *Alsat. dipl.*, tom. I, p. 177.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio THOGERIO abbati monasterii Sancti Georgii, quod situm est in Silva Nigra, juxta flumen Brigannam, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo, sine aliqua est delatione complendum. Quia igitur nobiles viri Herilo et Hesso in episcopatu Constantiensi, in pago nomine Bara, in comitatu Ascheim, in silva quam dicunt Nigram, juxta flumen Brigannam, in honore sancti Georgii martyris monasterium ædificaverunt, et beato Petro apostolo id ipsum cum universis quæ illic obtulerant dele-

gaverunt, nos secundum eorum devotionem præfatum locum sub apostolicæ sedis tutela specialiter confovendum suscipimus. Per præsentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæcunque prædia sive possessiones præfati viri vel alii quilibet ex suo jure supradicto cœnobio obtulerunt, quemcumque in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, seu oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Nulli præterea sacerdotum, regum vel ducum aut comitum, seu quarumlibet personarum liceat in eo loco aliquas sibi proprietatis conditiones, non hæreditarii juris, non advocatiæ, non cujuslibet potestatis usurpationem, quæ libertati monasterii noceat, vindicare. Advocatum sibi constituendi, quem voluerint, abbas cum suis fratribus liberam habeant potestatem. Et si is postmodum monasterio inutilis fuerit, remoto eo alium constituent. Obeunte te nunc ejus loci abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem et regulam beati Benedicti elegerint. Ut autem fratres in eodem loco collecti omnipotentis Dei servitii liberius valeant insudare, decernimus ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare aut subditas ei possessiones auferre, minuere vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Vos vero, filii in Christo charissimi, oportet regularis disciplinæ institutionibus diligenter insistere, et totius animæ ac mentis virtutibus anhelare, ut per arctam viam gradientes omnipotenti Deo placere et ad supernam beatitudinem pervenire valeatis. Ad indicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis per annos singulos aureum Bizantium Lateranensi palatio persolvatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, dux aut marchio, comes aut viccomes, aut persona quælibet ecclesiastica vel sæcularis hujus nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, et in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum judi-

(53) Errant qui Eugenium IV omnium primum xram Incarnationis in rescriptis suis adhibuisse sibi persuadent, atque adeo omnes bullas ante Eugenium IV annis Incarnationis notatas interpolationis reddunt suspectas. Pontifices jam a Leo-

cem præmiâ æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Placentiæ per mandum Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, viii Idus Martii, indict. iii, anno Dominicæ Incarnat. 1095 (53), pontificatus autem domni Urbani secundi papæ septimo.

CXXIX.

Monasterium Hirsaugiense Spirensis diœcesis sub protectione sedis apostolicæ recipitur, bonaque omnia eidem confirmantur.

(Anno 1095.)

[COCQUELINES, *Bullar. collect.*, II, 80.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio GEDEHARDO, monasterii Hirsaugiensis abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Cum universis sanctæ Ecclesiæ filiis pro apostolicæ sedis auctoritate ac benevolentia debitores existamus, illis tamen, locis ac personis, quæ specialius et familiarius Romanæ adhærent Ecclesiæ, quæque ampliori religionis gratia eminent, propensiori nos convenit charitatis studio immiscere. Unde nos, bonæ memoriæ prædecessoris nostri Gregorii formam sequentes, eadem tibi tuisque legitimis concedimus successoribus, quæ ipse prædecessori tuo Willelmo et ejusdem monasterio precibus Adalberti comitis, concessit et confirmavit; qui æternæ retributionis amore succensus in prædio suo quod dicitur Hirsaugia, monasterium a progenitoribus suis antiquis constructum, nuper amissa restituens venuste reparavit, et in usus fratrum inibi Deo servientium pluribus possessionibus, et redditibus ampliavit. Quam suæ liberalitatis institutionem ne ulla in posterum perversorum hominum audacia minuere aut violare præsumat apostolicæ auctoritatis privilegio muniti, et sanctæ Romanæ Ecclesiæ tuitione roborari postulavit. Quamobrem, præfatum monasterium sub apostolicæ sedis protectione ac tutela specialiter amplectentes, præsentis privilegii pagina statuimus, ut quæ hodie idem cœnonium juste possidet, sive in futurum concessione pontificum, libertate principum, vel oblatione fidelium, juste et canonice poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus, et illibata permaneant. In quibus hæc nominatim designanda duximus: cellas S. Georgii, quæ dicitur Richenbac, et S. Martini, quæ dicitur Vischbahajo, et prædium quod dicitur Gilstein, quod datum est pro cella S. Petri; constituentes, ne vel tu, fili charissime Gebehardo, vel quilibet tuorum successorum, præfatas cellas destruere, vel ea, quæ illis concessa sunt seu concedentur, temere præsumatis imminuere. Præterea decernimus, ut nulli omnino hominum liceat idem

nis IX ætate æra Incarnationis subinde usi fuerunt, ast sub Eugenio IV ejusque successoribus usus ille constans esse cepit. (MABILLON. *De re Diplom.*, lib. II, cap. 25; PAPI, *Vite pontificum* tom. II, pag. 556.)

cœnobium temere perturbare, vel ejus possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione concessa sunt, usibus omnimodo profutura. Constitutionis quoque immunitatis, et libertatis modos, quos præatus comes illastris Adalbertus scripto suæ traditionis inseruit, et regio sigillo imprimi curavit, ad posteritatis cautelam, et arcendos infestantium impetus diligenter statuimus, uti nec de promissis quilibet negligatur, nec de vetitis quilibet præsumatur. Obveniente vero te, nunc ejus loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars sanioris consilii, secundum Deum, et beati Benedicti regulam elegerint. B Consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes quoque clericorum, oleum sanctum, et cætera ad episcopale officium pertinentia, ab episcopo Spirensi, in cujus estis diœcesi, accipietis si tamen catholicus fuerit, et communionem apostolicæ sedis habuerit; si ea gratis, sine simoniaca pravitate impendere voluerit; alias vero liceat catholicum, quem volueritis, episcopum adire, et ab eo consecrationum sacramenta accipere; qui apostolica fultus auctoritate, quæ postulastis, indulgeat. Advocatum præterea sive protectorem vobis Godfridum, præfati comitis Adalberti filium, instituimus, si hujusmodi Deo præstante fuerit, ut Ecclesiæ et ævis Dei honorem debitum exhibeat, et prædicti monasterii utilis et studiosus defensor fuerit; sin-

(54) Placentinum concilium an. 1095 celebratum fuit. Kal. Martii, ex Bertholdi Chronico.

(55) Radbodus reum se simoniæ confessus fuerat Hugoni Diensi episcopo et A. S. legato, prout narrat Hugo ipse in epist. ad Greg. VII. Cum vero res ad concilium Pictav. anni 1078 perlata fuisset, causæ definitio permixta est arbitrio Gregorii VII qui nihil definisse videtur. Urbanus autem hac epistola rem reliquit in pendulo. «Cum vero judicatum fuisset ut cum duobus episcopis se de simonia purgaret (inquit Herimannus in Hist. restauratæ Tornacensis S. Martini ecclesiæ, num. 72) magister Anselmus, tunc temporis Landunensis s. holkæ doctor præcipuus et per totam Fanciam pro sua scientia famosissimus, auxilium episcoporum ei consilio suo abstulit, conscuus eos secure non posse jurare cum innocente fore. Ubi vero ei,

A judex aut persona quælibet magna vel parva, hujus privilegii nostri paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, et eorum quæ concessa sunt vel statuta, quidquam irritum fecerit, secundo tertio commonitus si non satisfactione congrua emenderit æterno se innodatum anathemate, et a corpore Christi, et Ecclesia, ex auctoritate potestatis apostolicæ segregatum cognoscat. Conservantibus autem hæc pax a Deo et misericordia præsentibus et futuris sæculis conservetur. Amen.

CXXX.

Urbani II epistola ad clerum et populum Noviomensem. — Remandat ipsis cum gratiæ suæ plenitudine Radbodum episcopum, qui Placentino concilio interfuerat, et confirmat privilegia Ecclesiæ Noviomensis a prædecessoribus suis concessa.

(Anno 1095.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 712.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis clero et populo Noviomensi salutem et apostolicam benedictionem.

Noverit dilectio vestra fratrem nostrum Radbodum, antistitem vestrum, ad concilium quod Placentiæ (54) annuente Domino egimus, pervenisse. Quandiu autem apud nos fuit, nemo adversus eum (55) aliquid protulit. Eum igitur ad vos cum gratiæ nostræ plenitudine remandamus. Si quæ tamen vel de episcopatus introitu, vel aliunde, adversus eum querela emergerit, apud (Hugonem) legatum Lugdunensem diligentius audiat. Ecclesiæ autem suæ authentica privilegia, quæ antecessores ejus a nostris legitimis prædecessoribus meruerunt, nos rata manere et inconcussa serrari sancimus.

Datum Placentiæ, vii Idus Martii.

CXXXI.

Bulla Urbani II pro abbatis S. Petri in Nigra-Silva.

(Anno 1093.)

[SCHŒPFLIN, *Historia Zaringo-Baavensis*. Carlsruhe 1763, in-4°, V, 29.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis in loco qui Cella S. Petri dicitur, sub B. Benedicti regula dimicantibus, eorumque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

multis intervenientibus, concessum est ut sua manu se purgaret, Hugo Lugdunensis archiepiscopus, et apostolicæ sedis legatus, videns eum velle jurare, surgens coram omnibus: «Quid facis, inquit, infelix, qui male jurando animam tuam interficere quaris! Desine ab hoc juramento, et nos impetrabimus ut modo non deponaris, sed per biennium dilationem habens postea pontificatum sponte quasi religionis vel senectutis causa, honeste dimittes: si enim juraveris, ecce tibi prædico quod de hoc anno cum honore non exibis.» Episcopus, sicut cœperat, manum super textum evangelicum posuit; et se innocentem de simonia jurans, securus de concilio exivit, et Tornacum rediit. Post paucos dies Brugis abiit, etc., ubi repentino fato defunctus est, die Dominica intra octavam Epiphaniæ 1097, vel 1098 more Gallico.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo sine aliqua est dilatione complendum. Quia ergo egregiæ nobilitatis vir Bertholdus dux in comitatu Brisaquehsi, in Constantiensi episcopatu, in *Silva* quæ dicitur *Nigra* ad honorem sancti Petri apostolorum principis monasterium ædificavit, ipsum quoque allodium Romanæ Ecclesiæ juri mancipavit. Nos ejus devotionem nostra auctoritate firmantes locum ipsum sub apostolicæ sedis tutela specialiter fovendum suscepimus. Per præsentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus, ut quæcunque prædia sive possessiones præfatus dux, vel alii viri ex suo jure vestro monasterio obtulerint, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, seu oblatione fidelium juste atque canonice poterint adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, vel ei subditas possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integre conserventur, vestris,strarumque successorum usibus omnimodis profutura. Obeunte eo qui in vobis abbas fungitur ministerio, nullus ibi sub qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem vestri collegii universitas, vel sanioris consilii pars secundum timorem Dei, et B. Benedicti regulam elegerit. Advocatus, quem vestris juribus decreveritis, nullam in monasterio vestro aliquid disponendi habeat potestatem: nulli etiam sæculari personæ in eodem loco liceat habitare.

Vos autem, filii in Christo charissimi, oportet regularis disciplinæ institutionibus diligenter insistere, et totius animæ ac mentis virtutibus anhelare, ut per arctam viam gradientes omnipotenti Deo placere, et ad supernam latitudinem pervenire valeatis. Ad indicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis aureum bysantium per singulos annos Lateranensi palatio persolvatis.

Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, iudex aut persona quælibet magna vel parva, sæcularis vel ecclesiastica hujus nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere, ut a sacratissimo corpore et sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat. Cunctis autem eidem loco juxta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Datum Placentiæ per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, vi Idus Martii,

A indict. III, anno Dominicæ Incarnat. 1094, pontificatus autem domni Urbani II papæ VII.

CXXXII.

Urbani II epistola ad Rotbertum Flandrensiem comitem, et ejus optimates. — Hortatur ut Lambertum, episcopum Atrebatensem, in recuperandis Ecclesiæ possessionibus adjuvet.

(Anno 1095.)

[MANSI, Concil. XX, 675.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectio filio ROTBERTO, Flandrensi comiti, et optimatibus suis, salutem et apostolicam benedictionem.

Pro charissimo fratre nostro Lamberto, Atrebatensi episcopo, repetitis vos litteris exhortamur et oramus, ut ei ad reparandam renovati episcopatus dignitatem consilii et auxilii vestri manus porrigatis, et possessiones ejusdem episcopatus a Cameracensibus episcopis, quibus ecclesia eadem commissa fuerat, male distractas, de manibus tenentium eripere, et eidem ecclesiæ restituere pro vestrorum peccatorum remissione omnibus modis laboratis. Volumus præterea, et apostolica auctoritate jubemus, ut nullo deinceps tempore præfatum Ecclesiam alicui Ecclesiæ subjici vel infestari patiamini, sed ipsam tanquam matrem vestram et dominam, salvo Remensis Ecclesiæ jure honorare, ab injuriis tueri et defendere procurate.

Data Placentiæ v Idus Martii.

CXXXIII.

Urbani II epistola ad Gualcherum episcopum Cameracensem. — Hortatur ne Ecclesiæ Atrebatensis jura lædat.

(Anno 1095.)

[MANSI, Concil. XX, 675.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectio filio GUALCHERO, Cameracensi electo, salutem et apostolicam benedictionem.

Meminisse te convenit quod jurejurando promiseris apostolicæ sedis decreta te fideliter observaturum. Quod igitur de Atrebatensi Ecclesia sedes apostolica statuit, cave ne tentes qualibet occasione turbare. Imo volumus atque præcipimus ut ea omnia quæ ad jus illius Ecclesiæ secundum privilegium nostrum pertinere cognoscis, quiete ab ea possideri et inconcussa manere permittas.

CXXXIV.

Urbani II epistola ad Guidonem Viennensem archiepiscopum.

(Anno 1095.)

[D. RUINART, Vita Urbani, p. 563.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, GUIDONI, Viennensium archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Necessitati et utilitati Ecclesiæ providentes, in promotione tua quod ætati deceret, toleravimus; contra Ecclesiæ nostræ morem, absentis tibi pallium contribuimus, privilegium quoque concessimus, in quo tamen legatus tuus id per subreptionem fecit ascribi quod usque ad tua tempora Gratianopolitanus episcopus possederat, quem in Romana Ecclesia

plurimum earum habemus. Quæ de re cum sæpe apud nos et apud legatum nostrum venerabilis confrater noster supradictus episcopus conquestus fuerit, tu, tantorum beneficiorum immemor, neque nostris, neque legati nostri litteris vel præcepto obedisti. Nuper autem ad concilium quod annuente Deo Placentia celebravimus, idem episcopus veniens, de eadem re, de Salmoricensi pago videlicet, in communi audientia conquestus est, plurimorum etiam assertionibus patuit pagum illum sub nonnullis episcopis Gratianopolitanam Ecclesiam possedis-
 disse. Illam igitur subreptionem, per quam res sub querimonia positas quasi per privilegium vindicas, nos irritam esse, et vires nullas obtinere decernimus. Unde synodali iudicio eum de pago illo, salva tuæ Ecclesie iustitia, reinvestivimus, et tibi presentium litterarum auctoritate præcipitur ut eandem investituram adimpleas et cum quiete possidere permit-
 tas, donec aut ante nos, aut ante legatum nostrum canonico iudicio decidatur; quod si contempseris, profecto noveris beati Petri ac nostram te gratiam amissurum.

Data Placentiæ quarto Idus Martii.

CXXXV.

Urbanus papa II translationem Aucensis episcopatus parochiarumque divisionem in Fusellensi concilio factam, confirmat.

(Anno 1095.)

[FLOREZ, *Espana sagrada*, XXVI, 463.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri GOMESANO, Burgensi episcopo, ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Claruisse plurimas quondam in Hispania civitates Christianæ religionis gloria et episcopalis cathedræ dignitate, et sanctorum martyrum seu confessorum monumenta declarant, et Teletanorum conciliorum frequentia numerosa significat. Ex quibus nonnullas eversas esse cognoscimus. Misericordie tamen omnipotentis Domini multæ postmodum in Christianorum jus revocatae, pristinae dignitatis infulas receperunt. Aliarum quæ solatenus eversæ fuerant, dignitas in urbes proximas est translata. Ita nimirum cum Auca civitas episcopalis quondam defecisset, ne ad eam pertinens diocesis universa pastoris proprii solatio careret, per Christianos princeps Burgis civitas Aucæ est vicaria instituta: ubi videlicet charissimus noster filius Hldefonsus rex episcopalem ecclesiam suis sumptibus ædificavit. Quam institutionem ut in perpetuum patrante Domino stabilis perseveret, nos presentis decreti pagina auctoritate apostolica confirmamus.

Parochiarum etiam divisiones, quæ inter Burgensem et Oxemensem ecclesiam coram sedis apostolicæ legato Richardo cardinali presbytero, et Mansiliensi abbate, in synodo apud monasterium de Fusellis constituta sunt, sicut ex ejusdem confratris nostri assertionibus didicimus, vim perpetuam obtinere mandamus. Præterea statuimus ut tam Valerianicenses quam cætera monasteria, seu villæ,

quæ per catholicorum principum testamenta Burgensi ecclesie collata noscuntur, semper in tua, clarissime frater, et tuorum successorum dispositione ac possessione permanent. Quidquid etiam in futurum eadem Burgensis ecclesia juste et canonice, sive liberalitate principum, seu oblatione fidelium poterit adipisci perpetuo ei jure possidenda presentis decreti auctoritate præcipimus. Sane si quis in erastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, iudex aut persona quælibet sæcularis, aut ecclesiastica, hujus nostri decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertio commonitus, si non satisfactione congrua emenderit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem premia æternæ pacis inveniant.

Datum Placentiæ per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, pridie Idus Martii, indictione III, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus autem domini Urbani secundi papæ anno octavo.

CXXXVI.

Bulla Urbani II pro confirmatione vitæ canonice in Ecclesia Magalonensi instituta.

(Anno 1095.)

[*Gall. Christ. nov.*, t. VI, p. 352.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis ONCERIO archidiacono, RAIMONDO sacerdote, et DEODATO subdiacono, cæterisque in Magalonensi ecclesia canonicam vitam professis, eorumque successoribus in eadem religione victuris in perpetuum.

Piæ voluntatis affectus prosequente debet studio confoveri, ut ecclesiastica utilitas apostolicæ sedis favore vires accipiat, et accrescat. Omnipotenti Domino, cujus melior est misericordia super vitas, gratias agimus, quia vos estis, qui sanctorum Patrum vitam probabilem renovare proposuistis, et apostolicæ instituta doctrinæ primordiis Ecclesie sanctæ insolita, sed crescente Ecclesia jam pene deleta, instinctu sancti Spiritus suscitatis. Vestrum ergo votum, vestrum propositum nostri auctoritate officii confirmamus, et firmos vos in eo persistere adhortamur, et tanquam Deo exhortante per nos obsecramus. Quamobrem omnibus in vestro canobio vitam canonicam secundum beati Augustini regulam profitentibus, et in ea adjuvante Domino permanentibus, nos licet indigni apostolorum vicarii, eorum ac nostram benedictionem peccatorumque absolutionem potestate illis a Domino indulta concedimus, constituentes ne cuiquam omnino licet hunc vestri statum ordinis commutare. Statuimus

etiam ne professionis canonicæ quispiam, postquam deifice super caput sibi hominem imposuerit, alicujus levitatis instinctu, vel districtioris religionis obtentu ex eodem claustro audeat sine præpositi totiusque congregationis permissione discedere: discedentem vero nullus abbatum, vel episcoporum, et nullus monachorum sine communi litterarum cautione suscipiat: præpositum autem, vel archidiaconum, seu cujuslibet dispensationis ecclesiasticæ ministrum, nisi quem suæ professionis communis fratrum electio regulariter viventium secundum Deum elegerit, vobis præferri auctoritate apostolica prohibemus. Quia vero nonnulli in vobis adhuc sunt qui necdum quidem vitam canonicam elegerunt, sed ipsi vos tanquam inter ultimos fraterna sustinent charitate, ipsos quidem ad propositum vestram transire non cogimus, sed illis ad regularem vitam conversis, aut sæculo emigrantibus eorum honores sive possessiones ecclesiasticas cum suis augmentis sive meliorationibus, et terras quæ deinceps vestræ Ecclesiæ datæ fuerint, in regularium fratrum possessionem cedere præsentis auctoritate censemus, et nullum deinceps ibidem fieri vel ordinari canonicum, nisi qui se canonicè victurum professus fuerit. Quidquid præterea confrater noster Godefridus vester episcopus in usum dedit, ecclesiis videlicet de Villanova, de Montepessulano, de Gigeano, cum decimatione villæ Paderni, ecclesias S. Eulaliæ et Leocadiæ de Valle, S. Michaelis de Monteilio, S. Joannis de Cucone, S. Marcelli de fratribus, S. Andreae de Maurone, S. Petri de Monte-Arbedone, S. Hilarii de Centranegis, S. Stephani de Bezanicis, S. Joannis de Vedace, S. Felicis de Veruna, S. Stephani de Pignano, S. Joannis de Iuia, et S. Andreae, et S. Dionysii de Monte-Pistellereto, S. Martini de Pruneto, omnes cum capellis, cum decimis et oblationibus, et allodiis suis, et quæcunque deinceps dederit, nos vobis firme et integre permanere concedimus. Præcipimus etiam ne deinceps episcopo liceat sine vestro consilio aliquid quod ad jus matris Ecclesiæ pertineat, cuiquam vel monachorum, vel canonicorum in possessionem concedere, aliter vero acceptum irritum habeatur. Decedente episcopo, quæcunque ejus sunt sub vestra provisione permaneant, donec alter in ejus loco canonicè subrogetur, quam subrogationem vestra potissimum volumus electione constitui. Ut autem opitulante Domino propositum vitæ canonicæ, quod cepistis, perseveranter et inviolabiliter teneatis, nos omnem immunitatem a sanctis canonibus et legibus generaliter ecclesiis decretum, omnem libertatem catholicorum principum, et præcipue Ludovici imperatoris præceptis ad Argimrum episcopum datis vestræ Ecclesiæ singulariter impensam vobis vestrisque successoribus in canonicæ vitæ observatione mansuris præsentis decreti auctoritate firmamus. Ad hæc adjicimus ut juxta Villam novam quæ vestræ facultatis est, inflexis insulæ nemini unquam liceat munitionem aliquam, quæ vobis vestrisque

A successoribus noceat, ædificare. Si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, judex aut persona quælibet, sæcularis vel ecclesiastica hujus nostri decreti paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove admonitus, si non satisfactione condigna emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore et sanguine Dei ac Domini redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat; atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat; cunctis autem justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum boni operis percipiat, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniat, amen, amen, amen.

B Datum Placentiæ per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis, pridie Idus Maii, indict. III, anno Dominicæ Incarnat. 1095; pontificatus autem domni Urbani secundi pontificis anno VIII.

CXXXVII.

Prævilegium pro monasterio Cluniacensi.

(Anno 1095.)

[*Bibliotheca Cluniacensis*, p. 516.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri HUGONI, monasterii Cluniacensis abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

C Cum omnibus sanctæ Ecclesiæ filiis ex sedis apostolicæ auctoritate ac benevolentia debitores existamus, venerabilibus tamen personis atque locis, maxime quæ apostolicæ sedi semper specialius ac devotius adhæserunt, quæque ampliori religionis gloria eminent, propensiori nos convenit charitatis studio imminuere. Tibi ergo, reverentissime ac dilectissime frater, tam ex antiqua sedis apostolicæ familiaritate, quam ex nobilissima tuæ tuique cœnobii religionis reverentia, singularis a nobis debetur prærogativa dilectionis. Quidquid igitur libertatis, quidquid immunitatis, quidquid auctoritatis tibi tuisque successoribus, tuoque cœnobio, per antecessorum nostrorum privilegia concessum fuisse constat, nos quoque hujus nostri decreti pagina conferimus, tradimus, confirmamus. Ea propter nos capellæ illi quam in honore et nomine S. Odonis tua strenuitas extra burgum, ad orientalem partem ædificavit, eam omnino libertatem, eam immunitatem præsentis decreti auctoritate concedimus, quam apostolicæ memoriæ prædecessor noster Gregorius capellis cæteris ejusdem burgi suo privilegio confirmavit.

Ad hæc adjicimus ut monasterium S. Stremonii de Mauzaca, S. Mariæ de Verziaco [Vizeliaco], S. Petri de Alta-Petra, monasterium quod dicitur Sales, nunquam tuæ tuorumque successorum ordinationi et regimini subtrahatur. Hoc ipsum de universis quæ inferius scripta sunt monasteriis ecclesiisve statuimus, videlicet: In episcopatu Lug-

Junensi, ecclesia S. Justi, S. Desiderii; ecclesia de Frontenaico, de Rorterio. In Matisconensi, ecclesia de Meleto, de Otgers, de Saviniaco, de Seniciaco, de Berziaco; ecclesia S. Hippolyti, S. Martini, Sanctæ Mariæ de Casellis. In Augustudinensi ecclesia de Monrisalt, de Pulignio, de Blanchiaco, de Monte S. Joannis, de Luciaco, de Crupellis, de Milpont: ecclesia S. Mammetis, S. Christophori. In Lingonensi, ecclesia S. Eulaliæ. S. Joannis de Laona, de Trualt, de Arcu, de Vandovra, de Marmaissa, de Altars. In Basila * ecclesia Sancti Albani. In Cabilonensi, ecclesia de Vinules. In Arvernensi, ecclesia S. Amandi, S. Sepulcri de Lavenna, S. Mariæ de Castello, de Canariis, de Montania, de Nigro-Stapulo, de Angerolis de Arumna. In Vienne, ecclesia de Artaz, Moras, Mantula, Loteng, Monte-Castaneto. In Gratianopolitano, ecclesia de Alivart, de Avalun, de Teies, de Valbones, de Visilia. In Valentiniensi, ecclesia de Cabetul, de Castellis, de Ales, de Urz. In Diensi ecclesia Sancti Sebastiani, Sanctæ Eufemiæ, Sancti Petri de Trefort, de Arun, de Aurel, de Calciun, de Castello-novo. In Tulensi, ecclesia de domna Maria, de Frondonis villa. In Metensi, ecclesia de Tihencurt. In Lemovicensi, monasterium quod dicitur Boort. In Belvacensi, ecclesia Sancti Lupi, Sancti Christophori. In Meldensi, ecclesia Sanctæ Mariæ de Nantolio. In Parisiensi, ecclesia Sanctæ Mariæ de Longoponte, de Alnes. In Ambianensi, ecclesia Sancti Petri de Lehun. In Morinensi, ecclesia Sancti Michaelis. In Suessionensi, ecclesia Sancti Petri de Cusiaco. In Longobardia, monasterio Sancti Valeriani de Castello Rothobio, Sancti Majoli de Papia, S. Michaelis de Mucharione, Sancti Majoli de Castemola, Sanctæ Mariæ de Feraria, cum omnibus quæ in Lomello et Lonellina Gonteranus dedit: ecclesia Sanctæ Mariæ de Lacu. In Vercellensi episcopatu, monasterio Sancti Petri de Castellitio, Sancti Joannis de Baina, Sanctorum Joannis et Pauli de Sandaliano, S. Martini de Salamone, Sanctæ Mariæ Ferminiana: ecclesia de Parione, de Calvallio, Sancti Petri de Sade. In Pergamensi, monasterio Sancti Jacobi de Ponticla, cum his obedientiis, Presiate, M diolaco, Portiziana, Mauringo, Glariola, Verziliano, Maglo, Sala, Vultulina: Sancti Pauli cum his obedientiis, Sanctæ Mariæ de Sarnecho, S. Petri de Umbriano, Sanctæ Trinitatis de Cremina, Sancti Petri de Madegniaco, Sancti Michaelis de Sencino, Sancti Martini de Rudiliano, Sanctæ Juliæ de Cazacho, S. Thomæ de Quintiano, Sancti Salvatoris de valle Canonicha, Sancti Andree Brigniano, Sanctæ Mariæ de Canturi, S. Ægidii de Vergesima. Monasterio S. Petri de Rodingo, Sancti Petri de Provallo cum his cellis, Trigulis Alfanello. S. Gabrielis de Cremona cum cellis suis quæ sitæ sunt in castro Fontanellæ, Trigulo, Grumello, Scandolario, Brixiana juxta Virolam. In Placentia, monasterio Sancti Gregorii, cum his cellis, ecclesia Sancti Leonis de Miradolo,

Sancti Laurentii de Cuminiaco. In Laudensi, monasterio Sancti Marci, cum his cellis, Sanctorum Firmi et Rustici de Fratta, Sanctæ Crucis de Vicodardo, Sanctæ Mariæ de Calventiano. Monasterio Sancti Joannis de Vertumade cum suis ecclesiis, Sanctorum martyrum Cassiani et Hippolyti de Ulzade, Sanctæ Mariæ de Laveno, et Sanctæ Helæ de Monte Veglimo cum universis appendiciis et pertinentiis suis.

Hæc omnia, vel quæ in futurum, Domino adjuvante, juste poteritis adipisci, tibi tuisque successoribus ita perpetuo regenda, disponenda ac possidenda firmamus, ut nemini unquam liceat eorum aliquid a cœnobii Cluniacensis unitate subtrahere. Porro sicut a beatæ memoriæ papa Gregorio in Romana synodo, et a nobis nuper in Placentina statutum est, præsentis privilegii auctoritate decernimus, ut nulli sit archiepiscopo, nulli episcopo, nulli apostolicæ sedis legato facultas, sine certo Romani pontificis præcepto, adversum vos aut vestrum cœnobium excommunicationis aut interdictionis proferre sententiam, neque vestra, vobis invitis, judicia ventilare. Dalmaticæ, compagorum (*sandaliorum*), chyrotecarum et mitræ usum in festivitibus octo præcipuis, sicut tibi concessus est, ita tuis quoque successoribus, pro tuæ religionis ampliori dilectione, concedimus. Si qua vero ecclesiastica sæcularisve persona hujus privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extreme examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi. Amen.

Datum Placentiæ per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xvii Kalend. April., indict. III, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus autem domni Urbani secundi papæ anno VIII.

CXXXVIII.

Privilegium Urbani papæ II pro ecclesia S. Petri de Guastalla.

(Anno 1095.)

[AFFO, *Istoria della città e ducato di Guastalla*. Guastalla 1785, in-4°, t. I, p. 325.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis ANDRÆ, archipresbytero Ecclesiæ Beati Petri quæ in Guastallensi pago sita est, ejusque fratribus tam præsentibus quam futuris canonice substitutendis in perpetuum.

Justis votis assensum perhibere justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigni, justitiæ custodes atque præcones in Ecclesia apostolorum principum Petri et Pauli specula Domino disponente videmur existere. Quapropter, filii

in Christo charissime Andrea, devotionis tuæ precibus annuentes, beati Petri apostoli, cui Domino auctore præsidet ecclesiam quæ in Guastalla in suo prædio constituta a dilectissima beati Petri filia Ermengarda regina et a domino Garimano ejusdem ecclesiæ fundatore Deo ac beato Petro oblata est, et a prædecessore nostro felicitis memoriæ papa Gregorio quinto in plebem de capella promotam et consecratam sub apostolicæ sedis protectione specialiter confovendam suscipimus, et tibi eam tuisque successoribus canonice substituendis jure perpetuo concedimus atque firmamus cum tribus capellis, videlicet S. Bartholomæi, S. Georgii et S. Martini, et cum omnibus suis possessionibus seu decimis ad ipsas pertinentibus. Constituimus ut nullus infra terminos vestræ parochiæ ecclesiam **B** ædificare præsumat nisi per vestram licentiam et quæ vobis debeat esse subjecta. Et quæcunque præsentialiter vestra ecclesia juste ac legaliter possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate regum vel principum, seu oblatione fidelium juste et canonice poteris adipisci, firma vobis vestrisque successoribus permanere præsentis privilegii auctoritate sancimus. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eandem Ecclesiam temere perturbare aut ei subditas possessiones auferre vel abbas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Obiunte autem te nunc ejus loci præposito vel tuorum quolibet successorum nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia proponatur nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem regulariter elegerint; nec ipsis vobis, nec alicui loci illius ministro facultas sit ecclesiæ bona in feudum militibus vel aliquibus personis sæcularibus impertiri. Hoc quoque præsentis capitulo subjungimus ut ipsa ecclesia et ipsius Ecclesiæ canonici ab omni sæculari servitio sint infestatione securi omnique gravamine mundanæ oppressionis remoti in sanctæ religionis observatione seduli atque quieti, nulli alii nisi Romanæ et apostolicæ sedi cujus juris est aliqua teneantur occasione subjecti. Chrisma vero, oleum sanctum, consecrationes ecclesiarum, ordinationes clericorum, et alia ecclesiastica mysteria a quocunque volueritis catholico libere suscipiatis episcopo. De cætero nullus archiepiscopus, episcopus, abbas, vel abbatisa, dux, marchio, comes, vicecomes, judex, gastaldio, aut quolibet ecclesiastica sæcularisque persona hujus privilegii paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonitus si non satisfactione congrua emendaverit potestatis honorisque sui dignitate careat reumque se divino judicio existentem pro patrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini nostri Jesu Christi alienus fiat atque extremo examine districti iudicii

A subjaceat. Cunctis autem eidem loco, justa servantibus sit pax Domini nostri Redemptoris Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego Urbanus catholicæ Ecclesiæ episcopus.

Datum Placentiæ per manus Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis, pridie Kalend. Aprilis, indict. III, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani secundi PP. octavo.

CXXXIX.

Urbani II papæ ad Richardum sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalem epistola.

(Anno 1095.)

[DUCHESNE (Fr.), *Histoire de tous les cardinaux français*; Paris, 1660, in-fol., t. II, p. 40.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri et compresbytero RICHARDO, sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinali et Massiliensi abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Justis votis assensum præbere, justisque petitionibus aures commodare nos convenit, qui licet indigni justitiæ custodes atque præcones in excelsa apostolorum principum Petri et Pauli specula Domino disponente videmur existere. Quia igitur, et antecessorum tuorum et tui strenuitas in reparando quorundam cœnobiolorum statu strenue ac sollicitè vigilavit, petitioni tuæ duximus annuendum non immerito, ut in eisdem monasteriis disponendis, abbatum scilicet ordinationibus atque correctionibus nostras tibi tuisque legitimis successoribus vicos committere debeamus, sicut prædecessori tuo venerabili viro Bernardo ab apostolicæ memoriæ Gregorio prædecessore nostro commissæ sunt, et a religiosis episcopis ac principibus confirmatæ, in quorum parochiis habentur monasteria: Videlicet monasterium Sanctæ Mariæ de Riupoly in episcopatu Ausoniensi. In Girondensi monasterium S. Stephani de Baleolis, et S. Petri de Bisalduno. In Elnensi monasterium S. Michaelis de Coxano. In Bigorritano monasterium S. Savini et S. Severi. In Albiensi monasterium S. Benedicti de Castris, ubi beatus Vincentius levita et martyr requiescit. In **D** Tolosano episcopatu monasterium Sanctæ Mariæ de Soricino. In Rhutenensi monasterium S. Amantii, et Vabrense. In Carcassionensi monasterium Sanctæ Mariæ de Crassa. In Nemausensi monasterium S. Petri de Psalmodio. In Arelatensi, S. Petri de Monte Majori. In quibus omnibus defuncto abbate, tibi tuisque successoribus cura sit, communi religiosorum fratrum consilio, de ipsorum congregatione regulariter eligere successorem. Quod si inter ipsos huic regimini nequiverit idoneus inveniri, de vestra, id est Massiliensi congregatione sibi abbatem assumant, unde institutionis suæ ac religionis videntur sumpsisse principia. Si vero, quod absit, ordinatus abbas a sui ordinis rectitudine devierit,

vestra interierit cum parochiani episcopi consilio abbatis ipsius delicta regulari austeritate corrigere. Qua in re episcopis ipsis non liceat vobis aliqua pravitare resistere. Porro ea quæ per episcoporum concessionem, per principum liberalitatem, vel per oblationem fidelium tua strenuitas acquisivit, nos tibi tuisque successoribus ad usum fratrum vestrorum perpetuo possidenda præsentis decreti auctoritate firmamus, salva episcoporum canonica reverentia. Videlicet juxta Avenionem civitatem cellam Sancti Saturnini. In episcopatu Uzetico Sancti Mammetis cellam Luræ. In archiepiscopatu Aquensi parochialem ecclesiam de Cretis, et parochiam de Affuel, et parochiam de Boeh et de Caudalonga cum eodem castro, parochiam de Roseth, ecclesiam parochialem de Sparo, et Arhga. Castrum de Papia juxta Marimanam cum portu de Bagneras, parochiam de Cofors. In Forojuliensi ecclesiam parochialem de Grimal, parochiam de Aix et de Flayoseo, ecclesiam Sancti Petri cum parochiali ecclesia de Salernis, ecclesiam Sanctæ Mariæ cum alia contigua ecclesia de Cabaza, parochiam de Luch. In Carpenterasensi episcopatu ecclesiam S. Felicis. In Ebredunensi archiepiscopatu parochiam de Turries. In Vapicensi ecclesiam Sancti Erigii in castro de Medoilo apud Zeniam. S. Victoris cellam in proprio Massiliensis cœnobii jure constructum. In Sardinia, in Gallurensi episcopatu ecclesiam Sancti Stephani de Pausada, cum cæteris ecclesiis quas tam episcopus quam judex Mallilieni monasterio contulerunt. In Calaritano iudicatu ecclesiam Sancti Luciferi cum subjectis ecclesiis. Ecclesiam Sanctæ Catellinæ, in Semellia; monasterium quoque Sancti Saturnini et Sancti Antiochi a Caralitano episcopo vobis traditum in perpetuum vestro cœnobio firmamus, ita videlicet ut pro decreto quod a nobis venerabilis idem frater noster et coepiscopus Hugo promeruit supra episcopalis obedientiæ jus nihil sibi in eis Catalitani episcopi debeant vindicare. Episcopis autem interdictam volumus, ne inconsultis vobis aut locorum præpositi loca vestra vel ecclesias excommunicent aut interdicant. Porro in ecclesiis interdictis vobis licentiam indulgemus, cum ad ea loca veneritis, seorsum divina officia celebrare. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, marchio, comes, vicecomes, judex aut quælibet ecclesiastica sæcularisve persona hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo et tertio commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo strictæ ultioni subjaceat. Cunctis autem vestro cœnobio justa servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Actum Placentiæ per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, pridie Nonas Aprilis, indictione III, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani II papæ VII.

CXL.

Urbani II decretum quo statuit ut Ecclesia Arausicana post Guillelmi episcopi mortem conjungatur cum Tricastinensi Ecclesia.

(Anno 1095.)

[MANSI, *Concil.* XX, 809.]

URBANUS, etc. Ad præsentium notitiam et futurorum memoriam non latere volumus quoniam inter Tricastinos et Arausicos diuturna contentio habita est. Tricastinis quidem de unitione, Arausicis vero de parochiarum ecclesiarum divisione contestantibus. Et concertatio cum reverendissimo pontifici Gregorio prædecessori nostro ... Arausici ... literas dirigens, legatum pro hujus rei discussione ad eos se missurum pollicitus est : quod tamen postea ... indagare nequivimus. In hac autem suspensione.... G.... ecclesiam episcopus electus et consecratus est. Tricastinus ergo episcopus Pontius Arausicensis ecclesiam asserens per multos annos a suis prædecessoribus fuisse possessam, querelam hanc cum ad nostras aures pro multis Ecclesiæ Romanæ persecutionibus proferre non posset in pluribus Transalpinis conciliis exponi procuravit. Novissime cum ad nostram notitiam pervenisset, nos quoque eam ad concilii proxime celebrandi audientiam differri præcepimus. Interim venerabili fratri nostro Guillelmo Arausicensi episcopo significare curavimus ut ad synodum veniens, se ad defendendum hujusmodi negotium præpararet. Cum autem venisset, ipse quidem divisionis istius canonicas causas proferre non potuit. Tricastinus vero post diuturnam et plusquam centenariam possessionem venerabilium pontificum Romanorum, et Gregorii, et Alexandri privilegiis, causæ suæ partes tuebatur. Quare nos de Gregorii decreto, quod ab ipsa fuit Ecclesia potitum, quædam inter fratres nostros quæstio orta est, placuit alium adhuc definiendi causæ terminum adhiberi, in quo et Arausicensis episcopus, si quam posset, defensionem nancisceretur, et Tricastinæ Ecclesiæ clerici de eodem privilegio nos jurejurando facerent certiores. Cumque .... convenissent et confrater noster Arausicensis episcopus, sicut promiserat non venisset, nec excusationes aliquas præmisset, et tunc nobis placuit negotii finem in tempus aliud protelari. Cæterum clericis et itineris difficultates, et rerum longa dispendia prætentibus, nec longiores posse moras pati instantissime proclamantibus, visum est fratribus nostris, tam episcopis quam et nostræ apostolicæ Ecclesiæ cardinalibus, ut Tricastinorum clericorum satisfactionem suscipere deberemus. Tres itaque Tricastinæ Ecclesiæ clerici super Evangelia sacrosancta jurarunt se vidisse et legisse Romani pontificis Gregorii bullarum privilegium Bonifacio Tricastino episcopo attributum, per quod

prædictæ Ecclesiæ fuerant cōunitæ. Cujus videlicet privilegii tenorem secutæ sanctæ memoriæ pontifex Alexander II præfatas ecclesias censuerat sub uno semper episcopo permanere. Post hoc Arausicensis episcopus cum Ecclesiæ suæ clericis veniens, eas quas præsignavimus Gregorii papæ VII litteras, detulit; alia quoque chartarum monumenta monstravit, quibus et rerum veritas certius claruit, et Tricastinorum relatio vires accepit. Et nos ergo instrumentis talibus roborati secundum fratrum nostrorum judicium præsentī decreto sancimus ut, defuncto fratre nostro venerabili episcopo qui ad præsens Arausicensē Ecclesiæ præsidet, utraque mox Ecclesia in pristinam redeat unitatem, nisi forte post proximam præparante Domino expectamus Pentecosten infra unius anni spatium.... constiterit eas certo Romani pontificis præcepto et decreto fuisse divisas. Alioquin omnis sopiatur... ut defuncto confratre nostro superius nominato episcopo eadem Ecclesia ad aliam transent. Illa vero quæ hactenus prima habita est, et deinceps principatum obtineat. Ita tamen ut episcopus qui utrique præfuerit nihil de proventionibus clericorum, redditu, ornatu, ministeriis, quæ vel quomodocunque in alterius patrimoniis habentur, modo quocunque vel occasione qualicumque patiatur imminui. Si quis vero hanc nostræ constitutionis paginam, etc.

Actum Cremonæ xvii Kal. Maii ..... anno Dom. Incarnat. 1095.

CXLI.

Privilegium apostolicum Urbani II papæ pro monasterio S. Abundii Comensis.

(Anno 1095.)

[TATTI, *Annali sacri della città di Como*. Como, 1663, tom. II, pag. 864.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, filio JOSEPH, monasterii S. Abundii abbati, quod juxta Cumanum urbem situm est, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo, sine aliqua est dilatione complendum. Quia igitur dilectio tua protectionem sedis apostolicæ suppliciter expetivit, nos tuis justis petitionibus annuentes, beati Abundii confessoris monasterium, cui largiente Domino præsidet, præsentis decreti auctoritate munimus. Statuimus enim ut quæcumque hodie idem cœnobium catholicorum pontificum concessione, liberalitate principum, vel oblatione fidelium possidet, sive in futurum, Domino adjuvante, juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus, et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eundem locum temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, aut ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare. Sed omnia integra

conserventur eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura; salva Romanæ Ecclesiæ canonica reverentia. Sane si quis in crastinum, archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, marchio, comes, vicecomes, judex, aut ecclesiastica quælibet sæcularisve persona, hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore, ac sanguine Dei ac Domini redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, et in extremo exanime districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Mediolani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xvii Kal. Junii, indict. iii, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani secundi PP. octavo

CXLII.

Litteræ apostolicæ Urbani II, quibus institutam a Petro Carcassonensi episcopo clericorum regularium normam in ecclesia S. Nazarii et aliis confirmat.

(Anno 1095.)

[*Gall. christ.* t. VI, Instrum., p. 431.]

C URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri PETRO, Carcassonensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Petitionis tuæ justitiam agnoscentes, institutionem regularium clericorum, quam tuæ prudentiæ sollicitudo apud matricem ecclesiam S. Nazarii et apud ecclesias S. Mariæ, seu B. Stephani Domino cooperante disposuit, præsentium litterarum auctoritate firmamus, et eam sub apostolica protectione suscipimus. Præcipimus ergo, et per virtutem S. Spiritus interdicimus, ut nulli successorum tuorum, nulli sæcularis vel ecclesiasticæ potestatis liceat easdem canonicas evertere, et per te illic dispositum regulare propositum dimovere. Universa etiam quæ canonicis ipsis ex tua liberalitate collata sunt, aut deinceps conferentur, sive quæ deinceps alii quilibet fideles ex suo jure contulerint, firma semper et illibata permaneant, clericorum ibidem sub regularis vitæ observantia servantium usibus omnimodis profutura. Si quis vero, quod absit! hujus decreti nostri jure cognito obviam ire tentaverit, animadversione spiritualis gladii feriatur. Observantibus autem hoc pax a Deo et misericordia perpetua conservetur.

Datum Mediolani xii Kal. Junii, anno 1088 (36).

(36) Nota temporis falsa. JAFFÉ.

CXLIII.

Urbanus II ecclesie S. Petri Standalmontensis, a Mathilde comitissa B. Petro tradite, protectionem suscipit et bona confirmat, ea lege ut clerici quotannis denarium aureum, aut quarto quoque anno bisantium, palatio Lateranensi persolvant.

(Anno 1095.)

[Dom CALMET, *Hist. de Lorraine, Preuves, p. 503.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis LEUBRICO et GUACELINO, cæterisque Dei servis, tam clericis quam secum manentibus laicis, in loco qui dicitur Standalmont in episcopatu Metensi, eorumque successoribus in eadem religione permansuris in perpetuum.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo sine aliqua dilatione est complendum. Vestris ergo, filii in Christo venerabiles, precibus, et charissimæ beati Petri filix Mathildis comitissæ intercessionibus inclinati, vestræ habitationis locum, qui dicitur Standalmont, sub jure et protectione sedis apostolicæ specialiter fovendam suscipimus. Quem videlicet locum certis terminis circumscriptum, præfata beati Petri filia Mathildis comitissa, vestræ religioni ad agendam communem et canonicam vitam tradidit, sub censu denarii aurei annuo Lateranensi palatio persolvendo. Per præsentis ergo privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæque dona quasque possessiones eadem comitissa vestræ contulit ecclesie, vel in futurum Domino inspirante contulerit, quidquid etiam fideles quilibet in quoque episcopatu de suo jure pro suarum animarum salute deinceps obtulerint, quidquid præterea concessione pontificum, liberalitate principum juste canonicæque poteritis adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eundem locum temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Obeunte congregationis vestræ præposito, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem institutionemque canonicam providerint eligendum. Statuimus etiam ne cui fratrum, post professionem exhibitam, liceat ex eodem claustro sine præpositi seu congregationis permissione discedere: discedentem vero nullus abbatum vel episcoporum, nullus monachorum seu canonicorum sine communium cautione litterarum suscipiat. Consecrationes ecclesiarum, ordinationes clericorum ab episcopo in cujus diocesi estis, accipietis; siquidem catholicus fuerit, et si gratiam et communionem apostolicæ sedis habuerit, et si eas gratis impendere ac sine pravitate voluerit: alioquin a quoque

A volueritis catholico episcopo, eas accipere liberam sit.

Ad hoc adjicimus ut episcopus locum ipsum gravare non audeat, nec aliquam consuetudinem que regularium fratrum quieti noceat, irrogare. Porro in ecclesiis quas per diversos episcopatus sub jure vestri loci habetis, de congregationis vestræ fratribus rectores instituendi liberam vobis concedimus facultatem, salvo jure catholici episcopi in eorum diocesi ecclesie sitæ sunt. Ad indicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis, supradictum censum per annos singulos, aut in quarto anno bisantium, Lateranensi palatio persolvatis. Si quis sane in crastinum ecclesiastica sæcularive personæ, hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, et in extremo examine districtæ ultionis subjaceat. cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Datum Mediolani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis, vii Kalend. Junii, indict. iii, pontificatus autem domni Urbani secundi papæ octavo.

CXLIV.

Urbani II papæ epistola ad Salmoriacenses, tam clericos quam laicos.

(Anno 1095.)

[D. BOUQUET, *Recueil, t. XIV, p. 760.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis tam clericis quam laicis, in pago Salmoriacensi commorantibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Quoniam frater Viennensis archiepiscopus nostro et concilii quod largiente Domino Placentiæ celebratum est judicio obedire contempsit, ut videlicet Gratianopolitano episcopo Salmoriacensem archidiaconiam restitueret, sicut de ea fuerat investitus, nos vobis præsentium litterarum auctoritate præcipimus ut, ejusdem Viennensis archiepiscopi subjectione posthabita quam a vobis videtur violenter exigere, Gratianopolitano deinceps tanquam proprio episcopo obediatis, donec utrisque præsentibus idem negotium in nostra vel legati nostri audientia canonico judicio definiatur. Si vero etiam nunc Viennensis archiepiscopus usque ad canonicum iudicium super investitione hac inquietare præsumperit, nos ipsum interim ab illius obedientia subtrahimus.

Data Mediolano septimo Kal. Junii.

CXLV.

Urbani II privilegium pro Ecclesia Vesontiensis.
(Anno 1095.)

[DUNOD, *Hist. des Séquanais*, tom. II, p. 585.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio HUGONI, tertio sanctæ Vesontionensis Ecclesiæ archiepiscopo, ejusque successoribus, canonicè substituendis in perpetuum.

Potestatem ligandi atque solvendi in cœlis et in terra, beato Petro ejusque successoribus, auctore Deo, principaliter traditam, Ecclesiæ verbis illis agnoscit: *Quæcunque ligaveris super terram, erunt ligata et in cælo, et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis*; ipsique firmitas et alienæ fidei confirmatio eodem auctore Deo præstatur, cum ad illum dicitur: *Rogavi pro te ut non deficiat fides tua; tu autem conversus confirma fratres tuos*. Oportet ergo nos, qui, licet indigni, Petri residere videmur in loco, prava corrigere, certa firmare, et in omni Ecclesia, ad interni arbitrium judicis disponendo sic disponere, ut de vultu ejus judicium nostrum prodeat, et oculi videant æquitatem. Tuis ergo, filii in Christo charissime Hugo, justis petitionibus annuente, sanctam Bisuntinam Ecclesiam, cui Deo auctore præsidere et apostolicæ sedis auctoritate videris, statuimus; quascunque urbes, quascunque parochias, quas decessorum tuorum tempore præfata metropoli, apostolicæ sedis concessio subdidit, perpetuo subditas permanere. Abbatis etiam intra urbem, quas Bisuntina Ecclesia antiquo jure possedisse agnoscitur, in eadem semper concedimus C possessione pertinere. In his autem quæ extra urbem sunt sitæ; videlicet Balmensi, Castri Canonis, Laonensi, Alte Petrensi, Cusatensi, Valleclusensi, Palmensi, Luxoviensi, Lutrensi, Faverniacensi, Sancti Urcissini, id juris tua fraternitas habeat, quod prædecessores tuos constat, permissione sedis apostolicæ habuisse. Ad hæc quascunque possessiones, quæcunque bona, prædecessorum tuorum, vel tui ipsius industria, sanctæ Bisuntinæ Ecclesiæ jugiter ac legaliter acquisivit, vel in futurum, largiente Domino, poterit adipisci, firma semper habere et illibata sancimus. Præterea pallium, totius videlicet pontificalis dignitatis plenitudinem, tibi ex apostolicæ sedis benignitate ac gratia, indulgemus, quo tua fraternitas, intra ecclesiam tuam uti ad missarum solemnia celebranda meminerit, illis solummodo diebus, quos prædecessoribus tuis apostolicorum privilegiorum auctoritate concessum. Crucem quoque ante faciem tuam secundum antiquam tuæ ecclesiæ consuetudinem bajulandam tuæ dilectioni concedimus. Pallii vero genium, te volumus per omnia vindicare, hujusque indumenti honorem, humilitatem atque justitiam. Tota igitur mente fraternitas tua festinet, se exhibere in prosperis humilem, et in adversis si quando emergerint for-
am, cum justitia boni amica perversis contraria;

(5.) *Leg. xviii Kal. Sept.*

A nullius unquam faciem contra veritatem respiciens, nullius unquam faciem pro veritate loquentem premens, misericordiæ opibus juxta virtutem substantiæ insistens, et tamen super virtutem insistere cupiens, infirmis compatiens, benevolentibus congaudens, de alienis gaudiis tanquam de propriis exultans, in corrigendis vitiis sæviens, in fovendis virtutibus auditorum animos demulcens, in ira judicium sine ira tenens, in tranquillitate autem severitatis justæ censuram non deserens. Hæc est, frater charissime, pallii accepti dignitas, quam si sollicitè servaveris, quod foris accepisse ostenderis, intus habebis. Fraternitatem tuam superna dignatio, per tempora longa conservet incolumem.

Data apud Ostiam, per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis, quinto Kal. Julii, indictione iii, anno Dominicæ [Incarnationis 1096, pontificatus autem domini Urbani II papæ viii.

CXLVI.

Urbani II epistola ad Lambertum Atrebatensem episcopum.

(Anno 1095.)

[MANSI, *Concil. XX*, 694.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri LAMBERTO, Atrebatensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Noverit dilectio tua nos in proximo Novembri, in octavio videlicet S. Martini, apud Clarummontem, annuente Domino, synodale concilium statuisse, ad quod tuam providentiam invitamus, ut, omni occasione seposita, statuto in tempore, prædicto in loco, non omittat occurrere. Noveris præterea Cameracense n episcopum missis ad nos litteris ac nuntiis pro Atrebatensi Ecclesia vehementer interpellasse, dicentem se et Ecclesiam suam Romanis privilegiis esse munitam; unde oportet prudentiam tuam ad hujus negotii respon-
sionem paratam cum tuis clericis convenire.

Data apud Anicium xviii Kal. Augusti (37).

CXLVII.

Urbani II papæ privilegium pro monasterio monialium S. Petri Blasiliensis.

(Anno 1095.)

[COCQUELINES, *Bullar., privileg. summ. pont. Collect.*, II, 108.]

D URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectæ in Christo filiæ FLORENTIÆ, abbatisse monasterii S. Petri de Blasilia [al., de Bleffe], et eis quæ in ipsius loci regimine successerint regulariter, in perpetuum.

Ad hæc nos disponente Domino in apostolicæ sedis servitium promotos agnoscimus, ut ejus filiiis auxilium implorantibus efficaciter subvenire, et ei obediens tueri ac protegere, prout Dominus dederit, debeamus. Unde oportet nos venerabilibus locis manum protectionis extendere, et servorum atque ancillarum Dei quieti attentius providere.

Tuis igitur, dilecta filia in Christo Florentia, pro-
 hibens annuentes, B. Petri de Blazilia monasterium
 in Arvernensi comitatu situm, cui Deo auctore præ-
 sides, ab Ermengarda comitissa constructum, et
 Romanæ Ecclesiæ traditum, sub jure et protectione
 sedis apostolicæ suscipimus, quemadmodum a præ-
 decessoribus nostris constat esse susceptum. Per
 præsentem itaque privilegii paginam apostolica au-
 ctoritate statuimus, ut quæcunque idem cœnobium
 hodie juste possidet, vel in futurum juste et canonicè
 possidebit, et poterit adipisci, in cellis, in ecclesiis,
 in villis, et in cæteris rebus mobilibus sive immo-
 bilibus, tibi tuisque sororibus tam præsentibus quam
 futuris, regulariter victuris, firma semper et illibata
 permaneant.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum li-
 ceat, idem cœnobium temere perturbare, aut ejus
 possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere
 vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia in-
 tegra conserventur earum, pro quarum sustentatione
 et gubernatione concessa sunt, nisibus omni-
 modis profutura, salvo canonico sedis apostolicæ
 jure. Ad indicium autem hujus perceptæ a Romana
 Ecclesia libertatis, per singulos annos quinque
 monetæ vestræ solidos Lateranensi palatio persol-
 vetis. Si quis sane in crastinum archiepiscopus,
 episcopus, imperator aut rex, aut princeps, aut dux,
 aut comes, aut vicecomes, judex, aut quælibet ec-
 clesiastica vel sæcularis persona, sciens hujus pri-
 vilegii paginam, contra eam venire temere tenta-
 verit, secundo tertiove commonitus, si non satisfac-
 tione congrua emendaverit, potestatis honorisque
 sui dignitate careat.

Reliqua desiderantur.

CXLVIII.

*Caturcensis ecclesiæ canonici confirmantur in pro-
 fessione vitæ regularis, quam recens professi
 erant.*

(ANNO 1095.)

[COCQUELINES, tom. II, p. 84.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis
 in Christo filiis, GOSBERTO priori, ejusque fratribus
 in Caturcensi ecclesia canonicam vitam professis, et
 eorum successoribus, in eadem religione perman-
 suris, in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente
 compleri, quatenus et devotionis sinceritas lauda-
 biliter enitescat, et utiliter postulata vires indubi-
 tantly assumat. Quia igitur vos, o filii in Christo
 charissimi, per divinam gratiam aspirati, mores
 vestros sub regularis vitæ disciplina coercere, et
 communiter secundum SS. Patrum institutionem
 omnipotentî Domino deservire proposuistis; nos
 votis vestris atque petitionibus paterna benignitate
 impertimur assensum. Vitæ quippe canonicæ ordi-
 nem, quem professi estis, præsentis privilegii au-
 ctoritate firmamus; et ne cui post professionem
 exhibitam sine prioris seu congregationis licentia

(58) Leg. 1095.

A de claustris discedere liceat, interdiciamus, et tam
 vos quam vestra omnia sedis apostolicæ protectione
 munimus. Vobis itaque, vestrisque successoribus in
 eadem religione permansuris, ea omnia perpetuo
 possidenda sancimus, quæ venerabilis frater noster
 Giraldus Caturcensis episcopus ad gubernationis
 vestræ solatia noseitur contulisse; ecclesiam scilicet
 S. Juliani de Bovena, ecclesiam S. Petri de Mor-
 trado; redditus villæ, quæ dicitur Pardinas, medi-
 etatem oblationum ex altari beati Stephani, medi-
 etatem census monetæ Caturcensis, qui episcopo
 competere videtur, tertiam partem paratarum, quæ
 parochiani solent episcopo comparari, cætera omnia
 quæ idem episcopus vel jam vobis contulit, vel in
 futurum est largiente Domino collaturus. Ea etiam

B quæ olim ad Caturcensium canonicorum usum col-
 lata, sed post eorum negligentiam detrita, et in
 manus militum cæterorumque sæcularium dissipata
 sunt. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum
 liceat eandem canonicam temere perturbare, vel
 ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, mi-
 nuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed
 omnia integra conserventur eorum, pro quarum
 sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus
 omnimodis profutura. Illud etiam supranominati
 episcopi constitutum præsentis decreti paginæ sta-
 bilimus, ut præpositura, sive archidiaconatus, et
 cæteri ecclesiastici honores Caturcensis ecclesiæ
 vestris vestrorumque successorum consiliis ordi-
 nentur. Si qua vero in futurum ecclesiastica sæ-
 cularisve persona hujus nostræ constitutionis paginam
 sciens, contra eam temere venire tentaverit, se-
 cundo tertiove commonita, si non satisfactione con-
 grua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate
 careat; reamque se divino judicio existere de per-
 petrata iniquitate cognoscat; atque a sacratissimo
 corpore ac sanguine Dei et Domini redemptoris
 nostri Jesu Christi aliena fiat, et in extremo examine
 districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eam
 loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu
 Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis
 percipiant, et apud districtum judicem præmia
 æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

C . . . Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi
 cardinalis, x Kal. Sept. indict. iii, anno Domini
 Incarnationis 1096 (58), . . . bani secundi papæ
 octavo.

CXLIX.

Privilegium pro monasterio Casa-Dei.

(ANNO 1095.)

[MABILL. *Annal. Bened.*, V, 557.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis
 filiis PONTIO abbati monasterii quod Casa-Dei dicitur,
 et universæ congregationi salutem et apostolicam
 benedictionem.

Cum omnipotentis Dei gratia vestrum monaste-
 rium per nos visitari, et in honore ac nomine sa-

etorum martyrum Vitalis et Agricolæ ipsius cœnobii basilicam dedicare disposuit, dignum duximus ut tam pro beati Roberti meritis, qui cœnobium sua quondam opera fundavit, et nunc suis meritis protegit, quam pro religionis vestræ reverentia, vobis vestrisque successoribus in regularis disciplinæ observatione mansuris spiritualia sedis apostolicæ dona largiremur. Vos igitur in speciales Romanæ Ecclesiæ filios suscipientes, etc.

Datum apud burgum Sancti Ægidii per manus Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, viii Idus Septembris, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus autem domni Urbani II papæ anno viii.

CL.

Urbanus universos per Gothiam et Provinciam fideles hortatur ut conferant ad ecclesiam S. Nicolai construendam in prædio a Stephanía comitissa monasterio S. Victoris Massiliensi per ipsum apud Tarasconem tributo.

(Anno 1095.)

[MARTENE, *ampl. Collect.* I, 556.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universis per Gothiam et Provinciam fidelibus salutem et apostolicam benedictionem.

Dilectionem vestram noscere volumus, Stephaniam comitissam cum nobilibus suæ terræ, pro animarum suarum remedio, prædiolum quoddam Massiliensi monasterio B. Victoris martyris apud Tarasconem per manus nostram concessisse, ad construendam ecclesiam B. Nicolai confessoris. Vos igitur. . . . [dilecti] filii, litteris præsentibus admonemus ut ad ejusdem construendam [constructionem], et fratrum illic Deo servientium sustentationem, opem vestram et auxilium impendatis. Quicumque vero locum illum elemosynis suis de suarum rerum jure amplificare, quicumque monachos ibi Deo servientes opo sua et consilio adjuvare curaverit, atque cœmeterium quod juxta prædictam ecclesiam constitutum est, liberum illibatunque servaverit, suorum indulgentiam peccatorum a Domino consequatur, ipsiusque Dei gratia et apostolorum Petri et Pauli benedictione dmetur.

CLi.

Bulla Urbani II papæ pro monasterio S. Ægidii.

(Anno 1095.)

[*Gall. Christ.*, t. VI, p. 183.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis Odoni, abbati monasterii S. Ægidii, et universæ congregationi salutem et apostolicam benedictionem.

Gratiæ supernæ miserationi tam per nos quam et per vestram religionem agendæ sunt, quia nos ad vestrum cœnobium pervenire, et una vobiscum B. Ægidii solemnitatem celebrare disposuit. Unde nos erga B. Ægidium ampliori devotione ferventes, tam vos quam vestra omnia ampliori sedis apostolicæ munimine protegere et confirmare curamus. Omnem igitur libertatem seu immunitatem vobis ac vestro cœnobio per antecessorum nostrorum privilegia contributam nos quoque præsentis decreti pagina

A roboramus et quicquid super ea nos vobis hactenus concessisse cognoscimur. Unde etiam vestræ quieti attentius providentes, Nemausensem episcopum vobis infestum nostra studuimus auctoritate coercere. Cum enim vos super ecclesia S. Andreae de Bernice et aliis quibusdam, quas antecessorum suorum temporibus possederatis, inquietaret, nos ei omnino ab hujusmodi molestiis cessare præcipimus, et sic vobis omnia quiete dimittere, sicut antecessorum nostrorum tempore vos possedisse constiterat. Abbatiam præterea Beati Eusebii et omnes possessiones, quas hodie juste possidere videmini, vobis vestrisque successoribus perpetuo possidendas apostolica auctoritate firmamus. Statuimus etiam ut de cætero nullo archiepiscopo liceat super vestrum cœnobium vel abbatem manum excommunicationis aut interdictionis extendere, sed in B. Petri et ejus vicariorum manu quieti semper ac liberi per omnipotentis Dei gratiam maneat; penitentibus vero qui pro scelere suorum venia cœnobii vestri basilicam, in qua beati Ægidii corpus quiescere dignoscitur, expetierint, eam intrare, et illic Domino sua concedimus vota persolvere. A conjugii etiam liberis ad monachatum admitti sine episcoporum contradictione concedimus. Vos enim pro ejusdem B. Ægidii meritis et religionis vestræ reverentia quietos omnino persistere, et tanquam oculi nostri pupillam volumus custodiri. Hæc omnia ut in perpetuum firma et intemerata permaneant Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti judicio et potestate sancimus.

Datum Avenione per manus Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, pridie Idus Sept., indict. iii, anno Dominicæ incarn. 1096 [1095], pontificatus autem domni Urbani II papæ anno octavo.

CLii.

Urbanus II papa confirmat regularem disciplinam canonicorum S. Avenionensis ecclesiæ, qui cum bonis omnibus ad canonicam ipsam spectantibus sub protectione sedis apostolicæ suscipiuntur.

(Anno 1095.)

[COCQUELINES, tom. II, p. 81.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis SYLVESTRO præposito, et ejus fratribus, in Avenionensis ecclesia canonicam vitam professis, eorumque successoribus, in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectum debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur vos, o filii in Christo charissimi, per divinam gratiam aspirati, mores vestros sub regularis vitæ disciplina coercere, et communiter secundum SS. Patrum institutionem omnipotenti Deo deservire proposuistis; nos volis vestris paterno congratulamur affectu. Unde etiam petitioni vestræ benignitate debita impertimur assensum, et vitæ canonicæ ordinem, quem professi estis præsentis privilegii auctoritate firmamus; et ne cui post pro-

fessionem exhibitam proprium quid habere, neve sine præpositi congregationis licentia de claustris discedere liceat, interdicens, et tam vos quam vestra omnia sedis apostolicæ protectione munimus. Vobis itaque vestrisque successoribus, in eadem religione permansuris, ea omnia perpetuo possidenda sancimus, quæ impræsentiarum pro communis victus sustentatione possidere videmini: ecclesiam scilicet S. Agricolæ de Lupera, et sancti Pauli de Palude, S. Domi. . . . et S. Columbæ de Cortedune, et S. Georgii de Garriga, pagi de Mairranica partem quartam, et insularum ad ipsum pertinentium. Universas præterea Avenionensis ecclesiæ præbendas et honores seu dispensationes, quas hodie possidetis vos, qui, auctore Domino, vitam canonicam ducitis; sive quas clericorum quidam obtinent, qui necdum propriis obrenuntiaverint, communitatis vestræ usibus confirmamus, quocumque in tempore illas aperiri contigerit, et quæcumque deinceps concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium, juste atque canonicè poteritis adipisci. Ad hæc decernimus ut, defuncto Ecclesiæ vestræ episcopo, successoris vestrum electio potissimum vestrorumque successorum qui canonicè vixerint, deliberatione persistat. Id ipsum etiam et universæ Ecclesiæ, seu claustris vestri præpositis, sive dispensatoribus eligendis perpetuo observandum censemus. Si qua sane in crastinum ecclesiastica sæcularisve persona, hujus nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secunda tertiæve commonitione si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, et in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem congregationi justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant.

Datum Avenione per manum Joannis, Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xvii Kal. Octob., indict. iii, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus domni Urbani papæ anno octavo.

CLIII.

Privilegium ab Urbano II ecclesiæ S. Ruffi concessum, salva in omnibus Avenionensis episcopi canonica reverentia.

(Anno 1095.)

{*Gall. Christ. vet.*, t. IV, p. 802.}

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis ARBERTO abbati, ejusque fratribus in ecclesia S. Ruffi canonicam vitam professis, et eorum successoribus in eadem religione permansuris in perpetuum.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo, sine aliqua est dilatione complendum. Quia

A igitur, filii in Christo charissimi, per omnipotentis Dei gratiam aspirati, primam nascentis Ecclesiæ conversationem multis jam temporibus destitutam renovare proposuistis, ut secundum SS. Patrum instituta corde uno et una anima sub jugo regnæ omnipotentis Domino serviat; nos religioni vestræ paterno congratulamur affectu. Et ut semel inchoata religio, auctore Deo, semper inviolabilis perseveret, tam vos quam vestra omnia ead. apostolicæ gremio confoventes, præsentis privilegii auctoritate munimus. Statuimus enim ut nemini inter vos professione exhibitâ proprium quid habere, nec sine tua, fili Arberte abba, et eorum qui post te in eodem regimine successerint, aut sine communi congregationis licentia de claustris discedere licentia sit; et si decesserit, et communitus redire contempserit, tibi tuisque successoribus facultas sit ejusmodi ubilibet a suis officiis interdiceret: interdictum vero nullus episcoporum abbatumve suscipiat. Præterea per præsentis decreti paginam apostolica vobis auctoritate firmamus ecclesiam Sanctæ Mariæ infra urbem Lugdunensem; ecclesiam Sancti Petri secus Diam, ecclesiam S. Jacobi de Melgorio, ecclesiam de Buxa, ecclesiam de Turre, ecclesiam de Canerag, ecclesiam de Venes, ecclesiam de Amazzazas cum capella, ecclesiam de Boterita, et omnia quæ episcopi Avenionensis Benedictus Rostagnus et Gibillinus vestræ Ecclesiæ contulerunt. Ad hæc etiam adjicimus ut quæcumque hodie vestrum cœnobium juste possidet, sive in futurum concessione pontificum liberalitate principum, et oblatione fidelium juste ac canonicè poterit adipisci, vobis vestrisque successoribus, qui in eadem religione permanserint, integra semper illibataque permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablata retinere, minere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva in omnibus Avenionensis episcopi canonica reverentia.

Datum Tricast., per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, indictione tertia, decimo tertio Kalend. Octobris, anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo sexto, pontificatus vero domni Urbani II papæ viii.

CLIV.

Urbani II papæ privilegium pro Ecclesia Matisconensi.

(Anno 1095.)

{*Gall. Christ.*, t. IV Opp., p. 284.}

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri LANDRICO Matisconensi episcopo suisque successoribus canonicè promovendis in perpetuum.

Justis votis assensum præbere justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigne, custodes atque præcones in excelsa apostolorum principum Petri et Pauli specula positi, Domino

disponente, videmur existere. Tuis igitur, frater in Christo reverendis, Landrice, justis petitionibus annuentes, sanctam Matisconensem Ecclesiam, cui, auctore Deo, præsides apostolicæ sedis auctoritate munimus. Statuimus enim ut ecclesia de Prisciaco, de Fabricis, de Verchessoto, de Mardubrio, ecclesia Sancti Amoris et cætera omnia quæ tua fraternitas ex hostium manibus erepta reparavit, universa etiam quæ juste ad eandem ecclesiam pertinere noscuntur, tibi tuisque successoribus libera semper et illibata serventur. Interdicimus etiam ut, te ad Dominum evocato, vel tuorum quolibet successorum, nullus omnino invitis vestræ ecclesiæ clericis aut episcoporum aut ecclesiæ res auferre, diripere vel distrahere audeat; ipsum autem clericorum claustrum, et claustrum domos ita semper liberas permanere sancimus ut nemini illis violentiam liceat irrogare. Ad hæc adjicientes decernimus ut quæcunque in posterum liberalitate principum vel oblatione fidelium vestra ecclesia juste et canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permanent. Si quis sane archiepiscopus, aut episcopus, aut imperator, aut rex, dux, comes, vicecomes, iudex, aut ecclesiastica quælibet sæcularisve persona, hujus privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertio commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore et sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, et in extremo districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiæ justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Datum Cluniaci, per manus Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xv Kalendas Novembris, indictione iii, anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo sexto, pontificatus autem domini Urbani II papæ octavo.

CLV.

Urbani II epistola ad Guarnerium de Castellione. — Illi sub excommunicationis pœna præcipit ut Lambertum, episcopum Atrebatensem, in itinere ad synodum captum dimittat.

(Anno 1095.)

[MANSI, *Concil.* XX, 695.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio GUARNERIO, Pontionis filio, salutem et apostolicam benedictionem, si obedierit.

Venerabilem fratrem nostrum Atrebatensem episcopum ad concilium venientem te cepisse audivimus, et cur ceperis plurimum miramur. Rex enim Francorum non solum venire ad nos alios non prohibet, verum etiam omnibus suæ potestatis episcopis et abbatibus venire ad concilium licentiam

A dedit. Unde litteris te presentibus ut captum commonemus episcopum pro reverentia B. Petri ac nostro amore cum suis omnibus liberum adire permittas; alioquin quandiu illum teneris, et te et terram tuam excommunicationi subjicimus.

CLVI.

Urbani II epistola ad archiepiscopum Senonensem. — Mandat, commoneat Guarnerium ut episcopum Atrebatensem dimittat.

(Anno 1095.)

[MANSI, *Concil.* XX, 695.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo fratri Senonum archiep. RICHENIO, salutem et apostolicam benedictionem.

B Audivimus Guarnerium, Pontionis filium, venerabilem fratrem nostrum Atrebatensem episcopum ad concilium venientem cepisse, captumque retinere, ea propter litteris te presentibus jubemus ut eundem Guarnerium captum præselem cum suis omnibus libertati restituere commoneas. Quod si contempserit, quandiu illum tenerit, et ipsum et locum suum excommunicationi subjicias.

CLVII.

Privilegium pro monasterio Silviniacensi.

(Anno 1095.)

[*Bibliotheca Cluniacensis*, p. 509.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, filiis in Domino charissimis Silviniacensis cœnobii monachis, salutem et apostolicam benedictionem.

Quoniam supernæ benedictionis dignitate multumola actum est ut nos ipsi monasterium vestrum, et beati Majoli corpus intra ecclesiam ad locum alium transferre meruerimus, dignum duximus, cum Cluniacensis cœnobii, cui tanquam membra capiti singulariter inhæretis, dilectione præcipua, tum religionis vestræ reverentia, vos et locum vestrum specialius sedis apostolicæ protectione munire. Eapropter præsentem confratrem nostrum venerabili Durantio, Arvernensi episcopo, constituimus ne pro communi parochiæ excommunicatione, vel interdictione, ullo unquam tempore cœnobium vestrum interdictionis alicujus jacturam sentiat, nec ulli viventium facultas sit infra monasterium, seu villæ adjacentis ambitum, aut assultum facere, aut quemlibet hominem capere vel deprædari. Unde etiam egregium militem Archimbauldum sub manus propriæ stipulatione in manum nostram polliceri, supra parentis proprii tumulum fecimus, ut universa quæ pater aut avi ejus loco vestro contulerant, tam in rebus quam in immunitatibus et consuetudinibus, omni vitæ suæ tempore debeat illibata servare, etc.

Datum apud Monticulum, per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, Idibus Novembris, indict. iii, anno Dominicæ Incarnationis 1097, pontificatus autem domini papæ Urbani VIII.

CLVIII.

Definitio quæ fuit inter Gothofredum Magalonensem episcopum et Petrum Anianensem abbatem in concilio Claromontano.

(Anno 1095.)

[MANSI, *Concil.* XX, 910.]

Cum apud Claromontem, Arvernorum civitatem, dominus papa Urbanus II in concilio resideret, consedentibus in eodem concilio diversarum provinciarum primatibus, archiepiscopis, abbatibusque quamplurimis, veniens ante venerabilem papam Gothofridum, Magalonensis episcopus, clamorem fecit super abbate Petro et monachis Anianensis monasterii, quod monachorum et abbatis ordinationes et consecrationes ecclesiarum aliunde quam ab Ecclesia Magalonensi quærerent aut acciperent, et quod contra fas præsumptione illicita sub obtentu privilegii poenitentia dandi excommunicandique ac absolvendi seu reconciliandi vel alienos parochianos undecunque passim recipiendi ad sepulturam inaudito more licentiam vindicarent. Quod narratum in concilio valde displicuit omnibus. Placuit autem domino papæ Urbano et universo sancto collegio ut tale privilegium cassaretur et abradereetur, et ut abbas Anianensis Petrus in medio concilii ante Magalonensem episcopum veniens in manu ejus obedientiam debitam promitteret Ecclesie Magalonensi de ordinationibus et consecrationibus et judiciis, salvis tamen privilegiis Anianensis monasterii, inquantum secundum canones pro salute et stabilitate ipsis monasterii constituta fuerant. Quam definitionem inter utramque Ecclesiam Alexander II papa antea fecerat, sic scribens: *Alexander episcopus, servus servorum Dei, abbati et universæ congregationi Anianensis monasterii salutem et apostolicam benedictionem. Pervenit ad nos querela Magalonensis episcopi super intolerabili præsumptione et inobedientia vestra, quod, quamvis Romanam Ecclesiam episcopum eum censere et tolerare cognoveritis, nullius tamen episcopalis reverentiæ honorem sibi attribuitis, imo et contemptu ejus, illicita vobis usurpantes, in corpus totius Ecclesie graviter ac nefande delinquitis. Nam quod excommunicatos illius nulla auctoritate fulti suscipitis, et quod ejus manus impositione contempta ordinationes vestras ad libitum vestrum aliunde petitis, in hoc et canonicæ traditionis instituta corumpitis, et exemplo reprobo grave scandalum in Ecclesia generatis. Unde vos auctoritate apostolica commonemus ut hæc et alia hujusmodi penitus relinquentes præfato episcopo vestro deinceps totius subjectionis et reverentiæ debitum exhibeatis, scientes quoniam si hæc querela ulterius ad nos delata fuerit, districtam in se temeritatis vestræ pertinacia vindictam provocabit. Ne autem inter utramque Ecclesiam Magalonensem et Anianensem dissensionis aut discordiæ occasio ulla remaneret, dominus papa Urbanus hanc definitionem scribi jussit, scriptamque sigillo apostolicæ sedis firmavit.*

Datum apud Arverniam xiii Kal. Decembris, per

A manus Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo quinto, indictione tertia, anno pontificatus domini Urbani papæ II octavo.

CLIX.

Bulla confirmationis privilegiorum monasterii Celsiniacensis.

(Anno 1095.)

[BALUZ., *Miscell.* II, 175.]

URBANUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI, dilectis filiis Celsiniacensis cœnobii monachis salutem et apostolicam benedictionem.

Ad hoc nos disponente Domino in apostolicæ sedis servitium promotos agnoscimus ut ejus filiis auxilium implorantibus efficaciter subvenire et ei obediens tueri ac protegere prout Dominus dederit debeamus. Unde oportet et nos venerabilibus locis manum protectionis extendere et servorum Dei quieti attentius providere. Igitur tam pro vestra speciali religione quam pro venerabilis fratris nostri Hugonis Cluniacensis abbatis dilectione, ad cujus curam ex Cluniacensis cœnobii jure locus vester pertinet, vestris, filii in Christo charissimi, precibus annuentes, monasterium vestrum præsentis decreti auctoritate munimus. Statuimus enim ut quæcumque hodie vestrum cœnobium juste possidet sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium juste atque canonicè poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus semper et illibata permaneant, in quibus hæc propriis nominibus duximus exprimenda: in ipso videlicet burgo qui monasterio adjacet Sanctæ Mariæ et Sancti Martini, in pago Ucionensi ecclesiam Sancti Remigii de Carniaco, Sancti Jacobi de Varennis, Sancti Quintini, Sancti Stephani, Sancti Juliani de Paleariis, Sanctæ Mariæ de Masliaco, Sancti Germani Brennacum, ecclesiam novam in Luridensi pago, cœnobium Calcidi montis, Sanctæ Mariæ de Beverias, ecclesiam de Monterevello, de Viveroles, de Balla, de Grandirivo, de Zalmantanas, de Albert, de Marcac, de Teulerias, ecclesiam Sanctæ Mariæ de Monte, Sancti Ferreoli, Sancti Eligii, in Privatensi pago ecclesiam Sanctæ Florinæ, Sancti Gervasii, ecclesiam de Abulnac, de Bornnuculo, de Leuton, de Lendan, de Clais, de Vescon, de Girmac, in pago Talendensi ecclesiam Sancti Hilarii, Sancti Martialis, ecclesiam de Chidrac, de monte Acuto, de Plauzac, de Ozac, de Soletis, capellam de Monte, in pago Todornensi ecclesiam Sancti Lupi, Sancti Juliani et Sanctæ Mariæ apud Cauriacum, ecclesiam de Matesc cum ecclesiis ad ipsum locum pertinentibus, in pago Taluensi ecclesiam Sanctorum Martyrum Cyrici et Julitæ, Sancti Pardulsi, Sancti Donati, Sancti Victoris, ecclesiam de Cingulis, cum universis possessionibus et appendiciis eorum. Præterea decernimus ut nulli omnino liceat eandem ecclesiam temere perturbare aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, vel temera-

riis vexationibus fatigare, sed omnia integra conseruentur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura; salva tamen in omnibus debita abbatum Cluniacensium reverentia. Nulli etiam facultas sit adjacentem monasterio burgum invadere, deprædari, vel noxias aliquas consuetudines exactionis imponere. Porro sepulturam ejusdem loci omnino liberam esse decernimus, ut eorum qui illic sepeliri deliberaverint devotioni et extremæ voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat. Et quia, largiente Domino, monasterii vestri ecclesia nostris manibus est consecrata, hoc quoque præsentis capitulo subjungimus, ut pro beati Petri et nostræ consecrationis reverentia nullus deinceps audeat in idem monasterium excommunicationis aut interdictionis proferre sententiam, quatenus ab omni servitii singularis infestatione securi omnique gravamine mundanæ oppressionis remoti in sanctæ religionis observatione seduli atque quieti omnipotenti Domino placere totius mentis et animæ virtutibus hæletis. Si qua sane ecclesiastica sæcularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum apud oppidum Sancti Flori per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, indictione III, VII Idus Decembris, anno Domini Incarnationis 1095, pontificatus autem domini Urbani II papæ VIII.

CLX.

Urbani II papæ epistola ad canonicos Engolismenses, qua præposituræ de Juliaco attributionem ipsi ab Ademaro factam confirmat.

(Anno 1095.)

[*Maxi, Concil. XX, 919.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Engolismensis Ecclesiæ canonicis salutem et apostolicam benedictionem.

Officii nostri nos hortatur auctoritas pro Ecclesiarum statu sollicitos esse, et quæ recte statuta sunt stabilire. Illam igitur constitutionem quam venerabilis frater noster Ademarus episcopus de præpositura illa constituit, quæ est in villa Juliaco in pago Sanctonensi, nos litterarum præsentium auctoritate firmamus. Constituimus enim ut præpositura eadem nulla unquam venalitate distrahatur, nulla unquam vel consanguinitatis vel successionis occasione fra-

trum communiter in Engolismensi ecclesia viventium gubernationi et victui subtrahatur, ita ut nec episcoporum Engolismensium alicui liceat illius villæ, seu præposituræ redditus in usus alios vindicare, sed tam ipsa quam cætera quæ juste hodie possidetis, et quæcunque vel de amissis recuperare, vel aliunde legitime poteritis acquirere, vobis vestrisque successoribus in communi vita permanentibus integra semper et illibata permaneant. Si quis vero constitutioni huic et decreto nostræ auctoritatis pertinaciter contraire tentaverit, per convenientes inducias monitus, nisi satisfactione congrua emendaverit, sancti Spiritus gladio et apostolicæ districtionis ultione plectatur.

Data apud Clarummontem Arvernæ XI Kalen. Decemb. per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, indict. III, ann. Dom. 1096 [1095], pontif. domini Urbani II PP. VIII.

CLXI.

Urbanus II papa monasterii Aubechicnsis possessiones et jura confirmat.

(Anno 1095.)

[*Gall. Christ. III, Instrum., 17.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio ROGERIO, abbati monasterii quod situm est in parochia Cameracensi, in insula quæ dicitur Abbatias, salutem et apostolicam benedictionem.

Officii nostri nos hortatur auctoritas, quæ recte statuta sunt, stabilire. Quamobrem, charissime fili Rogeri, tuis petitionibus apostolicæ benignitatis aures inclinantes, monasterium sanctissimæ Trinitatis, cui, auctore Deo, præsides, præsentis decreti auctoritate munimus, et quæcunque bona venerabilis confrater noster Gerardus Cameracensis episcopus, cujus nimirum donatione locus ipse institutus esse cognoscitur, præfato monasterio contulit: quæcunque præterea quilibet fideles de suo jure concesserunt integra semper et illibata manere apostolica auctoritate sancimus. Decrevimus itaque ut nulli omnino hominum liceat eundem locum temere perturbare, vel ejus possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conseruentur eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Quisquis autem locum ipsum pro divini timoris reverentia, vel rebus suis ditare, protegere, vel pro sua facultate exaltare studuerit, omnipotentis Dei misericordiam et apostolorum ejus gratiam consequatur. Qui vero contra hujus nostri decreti tenorem pertinaciter agere tentaverit, sancti Spiritus gladio plectatur.

Datum apud Clarummontem Arvernæ: per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, III Kal. Decembris, indict. III, anno Domini Incarnationis 1095; pontificatus autem domini Urbani II papæ anno VIII.

CLXII.

Confirmatio S. Dionysii de Nogento, per dominum Urbanum II papam facta.

(Anno 1095.)

[*Bibliotheca Cluniacensis, p. 544.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universæ congregationi monasterii S. Dionysii quod situm est inter flumen Igunæ castrumque Nogenti, salutem et apostolicam benedictionem.

Sicut irrationabilla poscentibus negari debet assensus, sic iusta petentium votis benigna debemus assentione concurrere. Idcirco dilecti filii nostri Gaufridi comitis de Mauritania, et ejus conjugis Beatricis devotioni duximus annuendum. Is siquidem comes B. Dionysii martyris monasterium in Carnotensi parochia inter Igunæ fluvium et castrum Nogenti ab avo suo Gaufrido fundatum, et a patre suo Rotroco ex parte ædificatum, sua tandem instantia consummavit, consummatum et rebus suis donatum, annuentibus venerabilibus viris Richerio Senonensi archiepiscopo, et Gaufrido Carnotensi episcopo, collaudantibus et subscribentibus tam uxore ejus supra nominata Beatrice, quam filio Rotroco, sanctis apostolis Petro et Paulo et Cluniacensi cœnobio sub reverendissimi confratris nostri Hugonis abbatis præsentia obtulit. Quam oblationem nostra postulaverunt auctoritate firmari. Nos igitur tam præfatum beati Dionysii monasterium, quam omnia ad id pertinentia, sub jure et dispositione Cluniacensium fratrum perpetuo permanere sancimus. Præcipientes et sub distractione anathematis interdicientes, ne quis unquam eundem locum a Cluniacensis cœnobii unitate subtrahat. Apostolica etiam auctoritate statuimus ut quæcunque dona, quascunque possessiones præfati comites vel alii quilibet fideles de suo jure eidem monasterio contulerunt, sub apostolicæ sedis tutela integra semper et illibata permaneant. Vicus scilicet supra memoratæ adjacens ecclesiæ cum decem prati agripennis, et tota in circuitu ecclesiæ terra usque ad Roduam fluvium, et super ipsum duo molendina. Terra Burchardi eum broilo. Terra de Belseria, de Aconis villa. Ecclesia S. Hilarii eum decimis et appendiciis suis omnibus. Ecclesia S. Leobini de Flaciaco, S. Leobini de Bracle, S. Hilarii de Bebanisvilla, S. Albini de Coldreciolo, S. Mariæ de Margone, S. Petri de Brueria, S. Martini de Berduys. Ecclesiæ S. Joannis de Mauritania, S. Macuti, et S. Germani, Ecclesia S. Albini de Campo rotundo cum tota Nigellæ terra et appendiciis suis omnibus super Eram fluvium. In loco qui dicitur Vivariis terra omnis culta et inculta, exquisita et inquirenda, cum pratis, silvis, et servorum rebus, ibique, et in comitatu Mauritanie morantium. In Cenomanensi episcopatu ecclesia S. Petri de Cestone, saltus consuetudinarii tam ad usus ecclesiæ, quam ad usus monachorum et hominum suorum, præter saltum Perticuli. In omnibus saltibus pascua porcorum monasterii gratis. In loco qui dicitur Ora-

torius, terra unius aratri. In Morisim villa unius aratri terra. In fracta valle decem agripenni vineæ, molendinum de Ruitaria. Terra de Bremuncerte, terra Bonnaci cum mediatoriis earum. Fiscaria in Iognæ fluvio a vado Bellivilaris usque ad aquam quæ dicitur Edera, medietas Bebanisville, et silva quæ dicitur Ostenganis. Decima telonei Mauritanie castri. Tolonei quoque decima Nogenti castri. Decima etiam Pasmadii silvæ, quæ nominatur Resno. Item ecclesia S. Stephani, et S. Joannis in Nogenti castro. S. Hilarius, S. Joannes, S. Stephanus, S. Maria in castro Noioni. S. Martinus de Magone, S. Albinus de Campo rotundo, S. Albinus de Codricello, S. Maria Magdalene de Ferraria, S. Hilarius de Belenvilla. S. Joannes de Petrasixa, S. Petrus de Aponviller, S. Anastasius de Ronviller, S. Salvator de Campo rotundo, S. Petrus de Bosenleto, S. Martinus de Unverre, S. Leobinus de Flaci, ecclesia Oratorii cum appendiciis et decimis omnibus. Hæc habentur in episcopatu Carnotensi. In Cenomanensi episcopatu ecclesiam S. Petri de Cestone, ecclesiam S. Ulfacii, S. Petrus de Mauris, S. Prejectus de Vileris, S. Hilarius qui est juxta Sanctam Ceronnam, S. Maria de Bure, S. Martinus de Loiseel, S. Germanus de Loisitz, S. Maria, S. Joannes, S. Macutus de Mauritania, S. Audoenus de Tesval, S. Gervasius de Feris, S. Audoenus de Verreriis, S. Martinus de Beloto, S. Martinus de Berziis, S. Martinus de Jamagiis, S. Petrus de Brueria. Præterea quæcunque vestrum cœnobium hodie juste possidet, sive in futurum juste canoniceque poterit adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus et illibata permancant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salva canonica Carnotensis episcopi reverentia. Si qua sane in futurum ecclesiastica sæcularive persona hujus decreti paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subiaceat. Cunctis autem eidem cœnobio justa servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

CLXIII.

Urbani II papæ epistola ad Guigonem comitem.

(Anno 1095.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 761.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, Gu-

coni comiti, clero et populo Gratianopolitano, salutem et apostolicam benedictionem.

Querelam venerabilis confratris nostri Hugonis vestri episcopi de Salmoriacensi pago jam diu agitatam, concilii quod apud Clarummontem civitatem Arvernæ celebravimus, auctoritate noveritis definitam. Quia enim confrater noster Viennensis archiepiscopus Guido sæpe et nostris litteris et viva nostri oris voce commoitus, de eadem causa obedire contempsit, et investituram quam eidem vestro episcopo Placentiæ fecimus, exsequi noluit, nos possessionem illam quam et idem frater Hugo et nonnulli suorum antecessorum possedissee noscuntur, supradicto fratri nostro et Gratianopolitanæ Ecclesiæ restituimus, et quandiu Viennensis archiepiscopus huic definitioni obedire contempserit, cum ipsum quam Gratianopolitanam Ecclesiam ab ejus obedientia subtraximus. Omnibus etiam in eodem pago commorantibus tam clericis quam laicis, ne Viennensi archiepiscopo obediant interdiximus, donec aut judicium quod factum est exsequatur, aut querela hæc ante nos canonico iudicio inter utrumque comprobata, certiozem finem accipiat.

Data III Kal. Decembris apud Clarummontem Arvernæ.

CLXIV.

Urbani synodica ad clerum populumque Camera-censem.

(ANNO 1095.)

[MANSI, *Concil. XX*, 917]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universis in clero et populo Cameracensi salutem et apostolicam benedictionem.

In concilio apud Clarummontem Arvernæ celebrato cum pro electione dilecti filii nostri Manassis et item Gualcherii a vobis facta quæstio habita, et diligenti fuisset investigatione tractata, patuit Manassem quidem a vobis canonice electum, Gualcherium vero contra sanctorum canonum auctoritatem in vestram se ecclesiam intrusisse. Totius igitur concilii iudicio placuit Gualcherium quidem, tanquam invasorem a vestra Ecclesia propellendum, Manassem vero electioni suæ et Ecclesiæ vestræ restituendum. Gualcherius itaque, suæ conscientiæ malefidens, et justitiæ sententiam audire permittuens, concilio se subtraxit. Tertio igitur evocatum cum omnino subterfugisset, nos ejus fugam pro confessione habentes, secundum universalem concilii sententiam ex sanctorum canonum auctoritate prolatam ab omni episcopali ordine deposuimus, et Manassem electioni suæ et vestræ Ecclesiæ restituimus, collaudantibus et corroborantibus tam metropolitano vestro Remensi antistite quam et universis ejusdem metropolis suffraganeis. Nunc vos litteris præsentibus commonemus, et apostolica auctoritate præcipimus, ne Gualcherium ulterius recipere præsumatis, Manasse autem tanquam vestro vere catholico episcopo obedientiam plenius impen-

datis. Neque vos lateat Gualcherium anathemati esse subiectum, si se ulterius de Ecclesiæ vestræ prelatione profana præsumptione intromittere tentaverit. Si quis igitur deinceps his decretorum nostrorum præceptis contraire præsumperit, omnipotentis Dei, et apostolorum ejus indignationem inveniet et ultionis apostolicæ gladio ferietur. Omnes autem qui Gualcherio fidelitatem juraverunt, ab ejusdem sacramenti vinculo apostolica auctoritate absolvimus.

Data apud Arverniam II Kal. Decembris.

CLXV.

Urbani II decretum de primatu Lugdunensi.

(ANNO 1095.)

[MANSI, *Concil. XX*, 828.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HUGONI, Lugdunensi archiepiscopo et primati, ejusque successoribus canonice promovendis in perpetuum.

Ex apostolicæ sedis debito et sanctorum canonum auctoritate impellimur, in omnibus ubique terrarum Ecclesiis, prave acta corrigere, recte statuta firmare. Unde cum nos in Galliarum partes venire supernæ dispositionis dignatio concessisset, curæ nobis fuit apud Clarummontem Arvernæ generale concilium convocare. Ibi inter alia quæ ad synodalem audientiam discutienda perlata sunt, fraternitas tua de primatu sanctæ Lugdunensis Ecclesiæ querelam exposuit, multis jam ante provincialibus conciliis agitatam. Lecta sunt in eodem concessu eundem primatum astruentia Romanæ et apostolicæ auctoritatis privilegia. Cum igitur Richerius Senonensis archiepiscopus pro causa hac die altero respondere præceptus esset, nullamque excusationis rationem legitimam reddidisset, placuit tamen nobis ex apostolicæ mansuetudinis abundantia, ad deliberandum de subjectione hac, in diem tertium inducias indulgere. Tertio itaque die, cum se ille partim pro negotii gravamine, partim pro ægritudinis occasione, synodali conventui subtraxisset, per legatos requisitus, et obedire renuens, adhuc deliberandi inducias flagitabat. Definitionis etiam jam imminente sententia, rursus ab Senonensis ecclesiæ suffraganeis in diem alterum, ut cum familiarius convenirent, induciæ impetratæ sunt; ea nimirum pollicitatione præmissa, ut si etiam ille tunc pertinaciter reuteretur, ipsi tamen definitioni concilii unanimiter obedirent.

Porro die jam sexto concilii evoluta, cum ille adhuc inducias expetendo resisteret, ex totius synodi favore et iudicio sancitum est Senonensem archiepiscopum Lugdunensi tanquam primati subjectionem obedientiamque debere, quia et catalogorum auctoritas, et sedis apostolicæ idipsum contestabatur auctoritas. Cui profecto sententiæ se humiliter obedituros, Senonensis Ecclesiæ suffraganei propria quique voce professus est. Idipsum etiam de Rothomagensi Ecclesia confirmatum est. De

Turonensi enim, quia jam a retroactis temporibus A sine refragatione obederat, nulla jam quæstio movebatur. Die vero concilii octavo, tua iterum fraternitas quæstus est Senonensem archiepiscopum a legatis tuis, Aganone scilicet Æduensi et Lamberto Atrebatensi episcopis admonitum, nullam adhuc Lugdunensi Ecclesiæ pro primatu reverentiam profiteri. Eapropter nos, toto consentiente concilio, pallii usum et suffraganeorum obedientiam, donec ipse obediret, Senonensi archiepiscopo interdiximus. In Rothomagensem quoque, qui aberat, eandem sententiam promulgamus, nisi infra tres menses post sententiam cognitam, siquidem viva voce non posset, subjectionem debitam scripto polliceretur. Ipsi us itaque suffraganeis, qui præsentibus aderant, sententiam nostram debita humilitate suscipientibus ac obedientiam promittentibus, sic tandem Lugdunensis Ecclesiæ querela diuturna, annuente Domino, terminata est. Per præsentis igitur privilegii paginam, Lugdunensi Ecclesiæ tuæ primatum super quatuor provincias confirmamus, et per eam tibi tuisque successoribus, his tantum qui eo ordine eoque tenore electi vel promoti fuerint, qui per sanctæ memoriæ Gregorii VII privilegiam prædecessori tuo Gibuino præfixus et præscriptus est. Provinciam autem illas quas vobis confirmamus, dicimus Lugdunensem, Rothomagensem, Turonensem et Senonensem, ut hæc videficeret provinciam condignam Lugdunensi Ecclesiæ obedientiam solvant, et honorem quem Romani pontifices reddendum esse scriptis propriis præfixerunt, devote humiliterque, salva in omnibus sedis apostolicæ reverentia et auctoritate. Si qua sane in crastinum ecclesiastica sæcularisve persona, hujus privilegii paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiæ justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Interfuerunt autem definitioni huic archiepiscopi diversarum provinciarum numero duodecim, cum episcopis octoginta, abbatibus nonaginta, et eo amplius.

Datum apud Clarummontem Arverniam per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, Kalendis Decembris, indictione tertia, anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo quinto, pontificatus autem domini Urbani secundi papæ anno octavo.

(59) Passim *Ilia* vel *Hilia* scribitur, quæ *Iri* sicut et *Irienses*, vel portus *Iriensis*), in eodem codice nominatur.

CLXVI.

Privilegium pro ecclesia S. Jacobi Compostellana.

(Anno 1095.)

[FLOREZ, *España Sagrada*, XX, 21.]

URBANUS EPISCOPUS, servus servorum Dei, dilecto fratri DALMACHIO, Compostellano episcopo, ejusque successoribus canonice promovendis in perpetuum.

Veterum synodaliū et gestorum pontificalium series constitetur semper sedi apostolicæ licuisse ut et pro temporis ratione conjuncta disjungeret, et disjuncta conjungeret, et sedes sedibus commutaret. Hac igitur præcedentium Patrum auctoritate firmati, tibi, frater in Christo charissime Dalmati, tuisque successoribus, decreti præsentis auctoritate concedimus pro B. apostoli Jacobi reverentia, ut sicut episcopus cathedram prædecessores vestri in urbe quæ *Ilia* (59) dicitur habuerunt, ita perenni deinceps tempore in ea quæ Compostella dicitur, et ecclesiam continet in qua B. Jacobi corpus requiescere creditur, habere debeatis. Universa ergo ad præfatæ *Iliæ* civitatis diocesium pertinentia, tibi tuisque successoribus integra semper et intacta permanere decrevimus. Ad hæc pro singulari B. Jacobi devotione concedimus ut tam tu quam tui deinceps successores, nulli præter Romano metropolitanæ subjecti sint; et omnes qui tibi in eadem sede successerint, per manum Romani pontificis tanquam speciales Romanæ sedis suffraganei consecrentur. Præterea mansuro in perpetuum decreto sancimus ut quidquid hactenus juste beati Jacobi ecclesiæ testamentis regalibus oblatum est, quidquid catalogis legitimis continetur, quidquid parochiarum Iriensis cathedra juste habuisse cognoscitur, tibi tuisque legitimis successoribus Compostellæ permanentibus firmum semper integrumque servetur. Vestram de cætero concedet sanctitatem, sanctæ Romanæ Ecclesiæ decreta in omnibus observare, et ita virtutum luce interius exteriusque fulgere, ut videant omnes vestra bona opera, et glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.

Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, marchio, comes, vicecomes, judex aut ecclesiastica qualibet sæcularisve persona, hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem hæc observantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum apud Privatam (40) oppidum per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, Nonis Decembris, indictione tertia, anno Dominicæ Incarnationis 1095 (41), pontificatus autem domini Urbani secundi papæ VIII.

CLXVII.

Urbani II epistola ad Hugonem Cluniacensem abbatem. — Cluniacensibus monachis facultatem tribuit altaria et decimas retinendi quæ pretio comparasent et decimas e manu laicorum retrahendi si secundum Deum fieri possit.

(Anno 1095.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, XIV, 716.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HUGONI, Cluniacensi abbati, et fratribus sub ejus regimine constitutus, salutem et apostolicam benedictionem.

Sedis apostolicæ benignitas omni semper tempore consuevit Dei servos tanquam mater filios confovere, et in perturbationibus positis consolationis manum clementer alacriterque porrigere. Quia igitur per omnipotentis Dei gratiam jam diu longe lateque religione præcipua floruistis, et bonæ opinionis odore plurimos aspersistis, dignum nobis est quieti vestræ in posterum providere, et contra æmulatorum insectationes monasterio vestro, tam capiti quam membris, clypeum apostolicæ protectionis opponere. Præsentis itaque decreti auctoritate sancimus ut nulli deinceps episcoporum facultas sit pro altaribus et ecclesiis sive decimis quas ante interdicta nostra vel papæ Gregorii vobis cognita possedistis, seu post episcoporum concessione acquisistis, gravamen aliquod aut molestiam irrogare; sed sicut eorum permissione, quædam ex parte, quædam ex integro habuistis, ita ut in futurum perenniter habeatis (41*). Ipsarum quoque quas non habetis ecclesiarum decimas, quæ a laicis obtinentur, si secundum Deum eorum potestati subtrahere vestræ religionis reverentia potuerit, ad vestram et pauperum gubernationem vobis liceat possidere. Hæc omnia ut omnino firma et immobili stabilitate persistant, omnipotentis Patris, et Filii et Spiritus sancti potestate et apostolica auctoritate confirmamus. Si quis vero decreti hujus tenore agnito, pertinaciter ei obviare præsumperit, ejusdem Patris et Filii apostolorumque ejus indignationem inveniat, et sancti Spiritus gladio feriatur; cunctis autem vos ac vestra foventibus misericordia, pax et gratia ab Auctore omnium in perpetua sæcula conferatur.

Datum apud Privatam oppidum, per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis,

(40) *Privatium* aliis dicitur, in Vavariensi Galliæ tractu, non longe a Rhodano.

(41) In codicibus quos mihi videre licuit, annus 1116 scriptus: corruptissime abs dubio, cum Urbanus ante ann. 1100 defunctus sit. Inversi ego numeri cx pro xc, et non vi, sed v, addendus, ut sit ann. 1095, qui solus ex adjunctis evincitur, nempe ex concil. Claromontano, ex indict. III et ex octavo pontificatus ejus, qui anno 1088, die 12

Nonis Decembris, indictione III, anno Dominicæ Incarnationis 1095, pontificatus vero domini Urbani II papæ VIII.

CLXVIII.

Diploma Urbani II papæ, quo privilegia et bona omnia prioratus Marciniacensis confirmat.

(Anno 1095.)

[*Bibliotheca Cluniacensis*, Append., p. 86.]

URBANUS, servus servorum Dei, Marciniacensis cœnobii sanctimonialibus salutem et apostolicam benedictionem.

Ad hoc nos, disponente Domino, in apostolicæ sedis servitium promotos agnoscimus, ut ejus auxilium implorantibus efficaciter subvenire, et ei obedientes tueri ac protegere, prout Dominus dederit, debeamus. Unde oportet nos venerabilibus locis protectionis manum porrigere, et Deo servientium quieti attentius providere. Igitur tam pro vestra speciali religione quam pro venerabilis fratris nostri Hugonis Cluniacensis abbatis dilectione, ad cujus curam ex Cluniacensis cœnobii jure locus vester pertinet, vestris, filiæ in Christo charissimæ, precibus auventes, monasterium vestrum præsentis decreti auctoritate munimus. Statuimus enim ut quicumque hodie idem cœnobium juste possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, oblatione fidelium juste atque canonice possit adipisci, vobis et iis qui post vos in loco eodem ac religione successerint, firma semper et illibata permanceant. In quibus hæc propriis nominibus duximus exprimenda. In episcopatu Augustodinensi ecclesia de Varenis, de Briano et de Sarorio, de Begiaco, de Camboliaco, ecclesiam S. Nicetii, S. Fidei, S. Christofori, S. Leodegarii, S. Mariæ ex oppido Semmuro, cum decimis et cœmeteriis suis: quartam partem ecclesiæ S. Martini extra Semmorum. In episcopatu Matisconensi ecclesiam S. Jacobi. In Lugdunensi medietatem villæ Vitriaci, ecclesiam S. Martini, ecclesiam S. Reveriani, apud Brianonum, ecclesiam S. Romani, capellam de Celerias, terram Hugonis Letbaldi, cum aliis quibusdam apud Casitum. In episcopatu Arvernensi, ecclesiam S. Petri de Lodda, S. Vincentii de Lodessa cum decimis et cœmeteriis, S. Nicolai ad Tres Fontes. In episcopatu Diensi apud oppidum seu territorium de Orello, ecclesias quatuor. In Valentino episcopatu ecclesiam S. Stephani de Balmam. In comitatu Beardensi, ecclesiam S. Fidei, apud villam quæ dicitur Furcas. In episcopatu Pictaviensi ecclesias duas. In Sanctonensi ecclesiam de Montoso. In Leodiensi, villa quæ dicitur Argules, cum ecclesia et decimis, Martii cathedram ascendit.

(41*) Nimirum recentis concilii Placentini canone 2 sancitum erat, quidquid in sacris ordinibus vel in ecclesiasticis rebus, vel data vel promissa pecunia, acquisitum est, irritum esse et nullas unquam vires obtinere. Inde perturbationes quas ab episcopis patiebantur Cluniacenses, quibusque dignum duxit Urbanus clypeum apostolicæ protectionis opponere.

et aliam quæ dicitur Raicampas. In Rothomagensi, A villam quæ dicitur Aqua-Bella. In Petragoricensi mansos quindecim Agilmodis priorissæ, apud villam Maurensis. In Caturcensi, ecclesiam Sancti Constantii. In Vivarensi [Vaurensi] episcopatu, villas tres, Villeta, Ataid, Glangla, cum universis possessionibus et appendiciis suis. Præterea decernimus ut nulli omnino hominum liceat eandem ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, aut ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare : sed omnia integra conserventur earum, pro quarum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis protutura, salva in omnibus debita abbatum Cluniacensium reverentia. Sepulturam ejusdem loci omnino liberam esse sancimus, ut eorum qui illic sepeliri deliberaverint, devotioni et extremæ voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat. Hoc quoque præsentis capitulo subjungimus ut nulli jam liceat congregationi vestræ vel excommunicationis gravamen inferre, vel divinum officium interdicere, sepulturæ debitum prohibere, aut interdicti cujuslibet molestiam irrogare : quia pro Dei timore clausæ, et sæculo jam estis emortuæ, quatenus ab omni infestatione securæ, gravamine mundanæ oppressionis remotæ, ad æterni Sponsi semper desiderabilem visionem totius mentis et animæ viribus anheletis. Si qua sane in posterum ecclesiastica secularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, ac in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen. Benedictus Deus Pater Domini nostri Jesu Christi. Amen.

Datum apud oppidum Sancti Flori per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, indict III, anno Domini Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani II papæ VIII, VII Idus Decembris.

CLXIX.

Urbani II papæ epistola ad Ademaram Engolismensem episcopum. — Ut monachos S. Eparchii per excommunicationis censuram obedire compellat abbatu S. Joannis Angeriacensis.

(Anno 1095.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 717.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri ADEMARO, Engolismensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Charissimus noster in Christo filius Angeriacensis abbas (*Ausculfus*) propria nobis relatione suggestit S. Eparchii monasterium tuo quodam favore cœ-

nobis Angeriacensi subjectum, sed pravorum monachorum præsumptionibus esse subreptum; quos nimirum monachos in nonnullis conciliis pro eadem præsumptione excommunicatos, testante venerabili confratre et vicario nostro Amato metropolitano episcopo, cognovimus. Tuæ igitur strenuitati per præsentis scripta præcipimus ut eandem excommunicationem in tua parochia facias observari, donec iidem monachi supradicto abbati regulariter obedire consentiant.

Data apud Lemovicas, IV Kal. Januarii, per manum Joannis diaconi cardinalis.

CLXX.

Bulla Urbani II papæ pro monasterio Tutelensi.

(Anno 1096.)

[BALUZE, *Historia Tutelensis*, Appendix, p. 457.]
URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio WILLELMO, monasterii Tutelensis abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur dilectio tua ad sedis apostolicæ portum confugiens ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuæ clementer annuimus et Beati Martini Tutelense monasterium, cui, Deo auctore, præsidet, decreti præsentis auctoritate munimus. Statuimus enim ut quæcumque hodie idem cœnobium juste possidet, sive in posterum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum cœnobium temere perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Si quæ vero ecclesiæ vel prædia Tutelensi monasterio pertinentia per irreligiosos abbates vel monachos hactenus laicis data vel per laicos in aliorum monasteriorum facultatem cura legitimam possessionem usurpata sunt, vestro penitus monasterio restituenda præcipimus. Ad hæc adjicientes statuimus ne pro malefactis militum Tutelensi castrò habitantium monasterium ipsum excommunicetur, ea tamen conditione, ut iidem milites, si excommunicati fuerint, ad divina illic officia non admittantur. Possessiones etiam Tutelensis cœnobii pro ipsorum militum offensis depopulari aut infestari auctoritate apostolica prohibemus. Porro sepulturam loci illius secundum antiquam et canonicam consuetudinem permanere decernimus, salva Lemovicensis episcopi reverentia. Obeunte te nunc ejus loci abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sapioris secun-

dom Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerunt. Unde sub districti anathematis interdictione sancimus ne ulli omnino personæ facultas sit regulari abbatis electioni obsistere aut pro ea munus quodlibet exigere, ut ipsius monasterii fratres omni gravamine mundanæ oppressionis remoto in sanctæ religionis observatione seduli atque quieti omnipotenti Deo placere totis mentis et animæ virtutibus anhelent. Si qua sane in crastinum ecclesiastica sæcularive persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere ire tentaverit, secundo tertiove commonita si non congrua satisfactione emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Lemovici, per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, iv Nonas Januarii, indictione quarta, Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani papæ secundi anno viii.

Bene valete.

CLXXI.

Urbani II epistola ad suffraganeos Ecclesiæ Remensis. — Illos hortatur ut Manassi, in locum Rainoldi archiepiscopi demortui successore, obediant.

(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.*, edit. Luc. II, 138.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectissimis confratribus et consacerdotibus Remensis Ecclesiæ suffraganeis, salutem et apostolicam benedictionem.

Defuncto venerabili confratre nostro, vestræ metropolis archiepiscopo, ejusdem Ecclesiæ præpositum Manassen communi cleri plebisque consensu secundum sedis apostolicæ decreta cognovimus ad ipsius metropolis regimen esse proventum. Quæ scilicet proventio, quia sanctis videtur convenire canonibus, non grata nobis esse non potest. Eam igitur auctoritatis nostræ pondere confirmantes, dilectionem vestram litteris præsentibus exhortamur ne ab ejusdem electi persona quod vestri officii interest dissimulatione qualibet subtrahatis, sed omnino satagite ut quod bene inceptum est, largiente Domino, melius compleatur, ne diutius tanta Ecclesia officiorum episcopali administratione privetur.

Data Andegavi viii Idus Februarii.

CLXXII.

Clerum, ordinem, milites et plebem Remensem hortatur ut Manassi electo archiepiscopo fidem præstent.

(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.*, II, 139.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei dilectis

filii clero, ordini, militibus et plebi Remis constitentibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Affectionis quidem nostræ viscera, filii in Christo charissimi, angustiata sunt, quia vos pastoris sollicitudine, nos vero confratris et coepiscopi Rainoldi solatio novimus destitutos. Sed in tribulatione hac per omnipotentis Dei gratiam charitatis nostræ præcordia dilatantur, quia vos sollicitudinæ debita, affectione sollicita, sine dolo, sine pravitate de vestræ Ecclesiæ filiis pastorem elegisse comperimus. Asserit autem spei vestræ fiduciam unanimitatis vestræ consensus. Ubi enim universorum postulatio congruit, dubitare nos nequaquam oportet ibi Dominum Jesum et voluntatis auctorem et petitionis arbitrum fore et ordinationis præsulem et largitorem gratiæ. Bonis ergo studiis vestris ampliori devotione congratulamur, et quod secundum apostolicæ sedis decreta juste sancteque cœpistis, nos per omnipotentis Dei gratiam sedis apostolicæ assertionem firmamus. Vos siquidem in apostolicæ sedis libertatem consurrexistis, ut sicut caput regni existitis, ita etiam religionis et auctoritatis catholicæ in eodem regno principium existitis. Nihil itaque super vobis juniorum verba prævaleant, nihil terrenæ pravitas intentionis obfuscet. Quod enim omnipotens Dominus aspirando prævenit, per merita et preces beatæ et gloriosæ semper virginis Mariæ sanctique Patris vestri Remigii adjuvando prosecuturum fore confidimus. In ipso igitur confidentes quod simpliciter et sine pravitate [cœpistis] prosequi procurate. Neque enim vobis in parte hac apostolicæ sedis brachium contrahetur. Nullus in hoc negotio idololatriæ fucus interveniat, nullæ minæ, nulli terrores nobilitatem vestram ab hac libertate dimoveant; ne forte, quod absit! cum spiritu cœperitis, carne consummemini. Ecclesiæ vestræ suffraganeis auctoritatis nostræ scripta direximus ut in electo quod sui est officii nulla negligant occasione complere. Quod si fortassis illi se aliqua, quod non arbitramur, pravitate subtraxerint, vos eum tempore congruo nostro conspectui præsentabitis. Novit enim beati Petri libertas et gratia in se confidentibus non deesse. De dilectione et obedientia erga eum vivaciter exhibenda vos cohortari minus necessarium duximus. Neque enim ambigimus quod qui tantam vobis in ejus electione unanimitatem, tantum studium, tantam flagrantiam aspiravit, ipse etiam mentes vestras ad diligendum, ad obediendum, ad serviendum ardore sui spiritus illustrabit. Ipse vos sua gratia benedicat, ipse corroboret, et pastorem et gregem ad æternæ refectionis pascua introducat.

Data Andegavi viii Idus Februarii.

CLXXIII.

Manassi electo archiepiscopo Remensi gratulatur. Monet « careat prorsus et vigilet ne regis superbia qualibet inconstantia subjiatur. » Adjutorium pollicetur.

(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.* II, 139.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio MANASSI, Rimensium electo, salutem et apostolicam benedictionem.

Omnipotenti Deo gratias agimus quia personam tuam, de cujus probitate plurimum confidimus, ad Remensis Ecclesie regimen electam sine pravitate cognovimus. Nunc igitur dilectionem tuam apostolicæ gratiæ litteris visitantes, hortamur ut bona initia studeas provecibus melioribus exaltare. Nullæ igitur minæ, nulli terroribus prudentiam tuam impediatur quin in cœpta simplicitate ac libertate persistas. Cave prorsus et vigila ne regis superbiæ qualibet inconstantia subjiaris, ne cum spiritu cœperis, carne consummeris. De apostolicæ sedis adjutorio in nullo diffidas, quia si in ejus libertate permaneris, ejus per omnia auxiliis munieris.

Data Andegavi vi Idus Februarii.

CLXXIV.

Urbani II epistola ad Philippum Catalaunensem episcopum. — Commendat ei et fratri ejus Hugoni comiti Campanie monachos S. Vitoni Virdunensis, ab ecclesia S. Nicolai in Silva Lugolli per parochianos ejus ejectos.

(Anno 1096.)

[DOM BOUQUET, *Recueil*, XIV, 749.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri PHILIPPO, Catalaunensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Frater iste lator præsentium apud nos conquestus est et se et fratres suos a quibusdam parochianis tuis, tam clericis quam laicis, in ecclesia S. Nicolai, constructa in silva quæ dicitur Lugolli, multis injuriis affectos, et eorum priorem de eadem ecclesia exturbatum. Quamobrem dilectioni tuæ præsentia scripta dirigimus, præcipientes ut eosdem parochianos tuos super hujusmodi injuriis ipsis fratribus satisfacere, et in posterum cessare compellas. De cætero etiam rogamus ut fratres ipsos pro amore B. Petri et nostro sub alarum tuarum munimine tucaris, et eos sub dispositione venerabilis Rodulfi Virdunensis abbatis quiete et stabiliter facias permanere. Fratrem quoque tuum Hugonem comitem [Trecensem] tam per nos quam per te rogatum volumus, ut eundem locum pro animæ suæ salute tucatur et protegat, et infestatores ejus brachio suæ potestatis coerceat.

Data Andegavis, v Idus Februarii.

CLXXV.

Privilegium ab Urbano II monasterio S. Nicolai concessum, salva episcopi Andegavensis canonica reverentia.

(Anno 1096.)

[PETIT, *Theodori Pœnitentiale*, tom. II, p. 612.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto

A filio NATALI, abbati monasterii Sancti Nicolai, quod secus Andegavum situm est, ejusque successoribus regulariter substituendis.

Religiosis desideriis dignum est favorabilem præbere consensum, ut fidelis donatio cœlorum sortiat effectum. Tuæ igitur devotionis, ac Fulceis egregii Andegavorum comitis precibus aurem accommodantes, Beati Nicolai monasterium, quod, disponente Domino, nostris manibus consecravimus, præsentis decreti auctoritate munimus. Statuimus ut ea quæ prædictus comes in ipsius Ecclesie dedicatione nostris exhortationibus per nostras manus obtulit tantum scilicet terre in Silvacane, quantum tribus sufficere debeat, et terra de Avallo, quam idem comes Guillelmus Aurelianensis dederat, quidquid etiam immunitatis seu donationis de suo jure, ipsius prædecessores comites Joffredus et Fulco eidem ecclesie contulerunt, et quæcunque hodie juste possidet, sive in futurum juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. In quibus hæc propriis duximus nominibus exprimenda: Ecclesiam de Ariaco, de Sancta Comma, de Castillio, Segregio de Bulleio, de Paucio, de Aracaio, de Cupolio; in pago Pictaviensi ecclesias de Monasterolo, de Alaneio, de Rilliaco, de Borchiaco, de Pusanviis; in episcopatu Cenomanensi ecclesias de Geprona, de Potroniaco; in episcopatu Sancti Machuti ecclesiam Sancti Paterni; in Naunotonensi ecclesiam Sancti Lamberti, capellam de Donacelli, de Cornioquense, de Pruguaiaco; in Anglia, in episcopatu Lincolniensi ecclesiam de Gniogta, de Spalmeta cum ecclesiis quæ ad eam pertinent de Guilguenna; in episcopatu Costronensi ecclesiam de Quircheberia; in Gualis, in episcopatu de Glumnorgant, ecclesiam de Caillone cum appendiciis et possessionibus earum.

Ipsam itaque locum visitandum, honorandum ac protegendum universis fidelibus commendamus, pro cuius devotionis beneficio, et omnipotentis Dei misericordia, et SS. apostolorum auctoritate fidentes per beati Michaelis merita, iudicii pro peccatis accepti partem septimam illis remittimus, qui in dedicationis die animo devoto huc convenire curaverint; eo nimirum tenore, ut die ipso pauperes abbas et monachi pascant, et die altero psalmos cum litaniiis septem in conventu decantent, et missam publicam celebrent, quos profecto omnes cundo et redeundo ab adversariis cujuscunque securos esse præcimus. Ad hæc adjicientes decrevimus ut nulli omnino hominum liceat id cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usque omnimodis profutura, salva Andegavensis episcopi canonica reverentia.

Datum [apud Sabletium per manum Joannis, sancte Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis, xvi

Kalend. (42), indict. iv, anno Domini 1096, pontificatus autem domini Urbani II papæ viii.

CLXXVI.

Urbani II epistola ad suffraganeos Ecclesiæ Remensis.

(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.* II, 139.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis fratribus et coepiscopis HUGONI Suessionensi, LAMBERTO Atrebatensi, PHILIPPO Catalaunensi, GERARDO Morinensi, cæterisque Remensis Ecclesiæ suffraganeis, salutem et apostolicam benedictionem.

Scrpsimus nuper fraternitati vestræ, et ecce iterum scribimus, ne cujuslibet occasionis obtentu venerabili confratri nostro Manassi in archiepiscopum vestræ metropolis per divinam gratiam electo quod vestri officii interesse cognoscitis subtrahatis. Per obediendam igitur quam sedi apostolicæ vos debere non ignoratis dilectioni vestræ præcipimus ut quocunque in tempore ad ordinationem seu consecrationem suam vos advocaverit, alacriter ad hoc ipsum et vivaciter occurratis, sicut et vestri ordinis integritatem et gratiæ nostræ plenitudinem desideratis.

Data Turonis iv Nonas Martii.

CLXXVII.

Urbani II epistola ad clerum Turonensem. — Privilegia Turonensis Ecclesiæ confirmat.

(Anno 1096.)

[MANSI, *Concil.* XX, 656.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, universis sanctæ Ecclesiæ filiis salutem et apostolicam benedictionem.

Notum fore volumus tam futuris quam præsentibus quoniam omnium bonorum largitor Deus devotionem nostram ad B. Martini tumulum visitandum sua miseratione perduxit. Quia vero in ejusdem B. confessoris ecclesia quedam inoleverant quæ in melius promovenda salutis falce exstirpanda videbantur, nos per septem dies et eo amplius inmorati, medicinam animarum, frequentius inter eos intrantes et exeuntes eis impertivimus, et nobis in omnibus obedientes et benevolos, Deo aspirante et in eis cooperante nobiscum, experti sumus. Sed quoniam ad nostras aures pervenerat quod legatos Romanæ Ecclesiæ suscipere cum processione benignitate supersederant, neque etiam eis, videlicet legatis, auctoritas hujus Ecclesiæ per notitiam privilegiorum ejus innotuerat, succensuimus, et graviter eos increpavimus, cur tantam inobedientiæ offensionem incurrerent. Illis itaque humiliter nobis scripta patrum nostrorum Romanorum pontificum præcedentibus diligenter attendimus eorum privilegia. Et quia præter apostolicum, et regem, et Turonensem archiepiscopum, semel in vita sua neminem ad processionis susceptionem admittebant

A studiosè notavimus, nostris cardinalibus, Teuzono Alberto, Gregorio Papiensi, Rausgerio, et Hugone Lugdunensi primate, et aliis tam episcopis quam aliarum dignitatum personis, præsentibus Brunone Signiensi episcopo, et Ingelramno Suessionensis ecclesiæ archidiacono.

Porro nos tanta auctoritate relecti, eorum antiquam consuetudinem, eorum scriptis suffragantes, auctoritate nostra corroboravimus in præsentia nostrorum prædictorum fratrum. Et quia filius noster Amatus, Burdigalensis archiepiscopus, unus erat de legatis Romanæ Ecclesiæ a Gregorio septimo prædecessore nostro in Galliam destinatus, non ab hac Ecclesia processionis solemnitate susceptus: unde etiam graviter contra eosdem clericos commotus in Exuldunensi concilio eos excommunicatione perfoderat; eum in concordiam et pacem eorum reformavimus. Neque eos ad ullam satisfactionem, quia auctoritate pollente sese munierant, compulimus, neque qualibet pro tali excessu absolute purgandos censuimus, denique quoniam in quibusdam suæ ecclesiæ privilegiis proprium eis habere episcopum concessum est, ejus vice nos Romano eos sancimus specialiter adhærere pontifici, et graviores eorum causas ex ejus pendere iudicio.

Si quis sane in crastinum cardinalis, aut legatus, aut episcopus, aut quilibet a nostro latere missus, hanc nostræ confirmationis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, et nostram perfringens auctoritatem, processionem ab ipsa sancti confessoris ecclesia expetierit, si communitus non destiterit, potestatis honorisque dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata præsumptione cognoscat; cunctis autem ista servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi. Amen, amen.

Datum Turonis in castello Sancti Martini per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, ii Idus Martii, indictione quarta, anno Dominicæ Incarnationis 1097 [1096], pontificatus autem domini Urbani II papæ nono.

CLXXVIII.

Urbani II epistola ad monachos S. Petri Bainsonensis. — Bainsonensem ecclesiam a parentibus suis Cluniacensi cænobio donatam, auctoritate sedis apostolicæ munit, et Suessionensis Ecclesiæ jura determinat.

(Anno 1096.)

[DOM BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 720.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, monachis S. Petri apud Bainsonum, salutem et apostolicam benedictionem.

Et religionem augere, et religiosorum quieti prospicere officii nostri nos impellit auctoritas. Religionis igitur conservandæ gratia nos Bainsonensem locum, in quo per Dei gratiam conversa-

(42) Videtur deesse *Martias*.

mini, qui nos ex parentum jure contingit, Cluniacensi cœnobio contradentes, tam vos quam successores vestros decreti præsentis auctoritate munimus. Ipsum enim locum, sicut et cætera Cluniacensis cœnobia membra, liberum perpetuo permanere decrevimus, ut quæcunque hodie juste, vel ex parentum nostrorum dono, vel ex aliorum fidelium oblatione possidet, sive in futurum possidebit, sive juste et canonice poterit adipisci, firma vobis semper et illibata permaneant, nec parochiæ ipsius episcopo, nec episcopi archidiaconis liceat, aut vobis aut capellanis vestris molestias aliquas vel injurias irrogare, nec aliquid prorsus exigere præter annuos solidos viginti, qui ex præcedentium episcoporum et patris mei consensu instituti sunt, Suessionensibus canonicis persolvendi. Alias tam vos quam capellani vestri quieti semper ac liberi, salvo episcopalis reverentiæ debito, permaneatis. Si quis autem, præcepti hujus tenore cognito, contraire præsumperit, tanquam sedis apostolicæ contemptor Ecclesiæ judicio et Spiritus sancti gladio feriat.

Datum Turonis per manum Joannis cardinalis, xiii Kal. Aprilis, anno Incarnat. Dominicæ 1096, pontificatus domini Urbani II nono, indict. iv.

CLXXIX.

Urbanus II papa Trenorciensis monasterii bona juraque omnia in tutelam apostolicæ sedis recipit.

(Anno 1096.)

[COCQUELINES, *ampl. Collect.*, II, 87.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio PETRO Trenorciensi abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Pia postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur dilectio tua ad sedis apostolicæ portum confugiens, ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuæ clementer annuimus et Trenorciensis cœnobium, cui, Deo auctore, præsidet, cum omnibus ad ipsum pertinentibus, sub tutelam apostolicæ sedis excepimus. Per præsentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus, ut quæcunque bona, quæcunque possessiones catholicorum imperatorum seu cæterorum principum largitione, episcoporum concessione, seu cæterorum fidelium oblatione, ad idem cœnobium impræsentiarum pertinent, sive in futurum juste poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel oblationes retinere, minuere, vel temerariis vexationibus inquietare, sed omnia integre conserventur, eorum pro quorum sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Cætera etiam quæ per reverendæ memoriæ Joannis papæ privilegium Trenorciensi monasterio confir-

mata sunt, confirmamus. Quereclam autem monachorum S. Florentii, quam de ecclesiis Lausduni, Sanctæ Crucis videlicet et Sancti Nicolai, contra te et Ecclesiam tuam faciunt, quamque in præsentia nostra Turonis habitam diligenter pertractavimus, debito sine, Deo auctore, terminamus: apostolica iterum auctoritate præcipientes quatenus nullam tibi vel Ecclesiæ molestiam ex his inferre præsumant, sed absque eorum inquietudine præfatas ecclesias, tu successoresque tui jure perpetuo possideatis. Si quæ sane ecclesiastica sæcularisve persona contra hanc nostræ constitutionis paginam venire tentaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Domini nostri Jesu Christi aliena fiat, quousque digna satisfactione respiciat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

CLXXX.

Privilegium pro monasterio S. Vincentii Metensi.

(Anno 1096.)

[DOM CALMET, *Hist. de Lorraine, Preuves*, p. 507.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio LANZONI, abbati monasterii S. Vincentii, quod Metti situm est, ejusque successoribus regulariter instituendis in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur dilectio tua ad sedis apostolicæ portum confugiens, ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuæ, tam pro beati Vincentii martyris devotione, quam etiam pro tuæ religionis reverentia clementer annuimus, et ejusdem martyris monasterium, cui, Deo auctore, præsidet, præsentis decreti auctoritate munimus: statuimus enim ut quæcunque bona, quæcunque possessiones idem cœnobium hodie juste possidet, sive in futurum concessione pontificum liberalitate principum, vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus et illibata permaneant.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Metensis episcopi canonice reverentia. Obvenciente te nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia preponatur, nisi quem conventus communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam, elegerint. Præterea secundum venerabilium prædecessorum nostrorum Joannis et Benedicti statuta concedimus, ut si episcopus

pus Metti defuerit, liceat tibi tuisque successoribus, A in festiuis diebus, ad sedem episcopalem accedere, ibique cum dalmatica et sandaliis, missarum solemniam celebrare.

Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes, vicecomes, iudex, aut ecclesiastica qualibet sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco R justa servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen, amen, amen.

Datum Turonis per manum Joannis, sacræ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardin., xii Kalend. April., indict. iv, anno Dominicæ Incarnat. 1096, pontificatus autem domni Urbani II papæ anno ix.

CLXXXI.

Urbanus II confirmat abbatiæ S. Bertini ordinis S. Benedicti Andomaropoli omnia altaria sua atque possessiones.

(Anno 1096.)

[MIRÆUS, *Opp. diplom.*, III, 21.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio LAMBERTO, abbati monasterii confessoris Christi Bertini ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter entescat et utilitas postulata vires indubitanter assumat.

Quia igitur dilectio tua ad sedis apostolicæ portum confugiens ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuæ clementer annuimus, et Beati Bertini confessoris monasterium, cui, Deo auctore, præsidet, quod videlicet monasterium idem B. Bertinis in honorem SS. apostolorum Petri et Pauli fundasse cognoscitur, et omnia ad ipsius pertinentia sub tutela apostolicæ sedis excipimus. Per præsentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæcunque hodie vestrum cœnobium juste possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Quoniam vero quidam Simoniacæ pravitatis ramus in Galliarum partibus jam diutius adolevit, ut ecclesiæ quæ vulgari vocabulo apud vos altaria nuncupantur, monasteriis datæ sæpius ab episcopis sub palliata avaritia venundentur, mortuis nimirum

aut mutatis clericis quos personas vocant; nos auctore Deo venalitatem omnem tam ex ministris quam ex rebus ecclesiasticis propellentes, hoc ulterius fieri auctoritate apostolica prohibemus.

Porro quæcunque altaria vel decimas ab annis triginta et supra sub hujusmodi redemptione monasterium vestrum possedissee cognoscitur, quiete deinceps et sine molestia qualibet vobis vestrisque successoribus possidenda firmamus; salvo utique episcoporum censu annuo quem ex his hactenus habuerunt. Ecclesiam videlicet de Stenkerca in Taruanensi parochia, ecclesiam de Gueninga, ecclesiam de Brogurgh cum capellis suis, ecclesiam Sanctæ Margaretæ, Sancti Joannis, Sancti Martini, ecclesiam de Pitarnesse, de Longanessa, de Gisnes, de Pparingehem cum ipsa villa, de Arcas, de Arbella, de Coiea, de Helcin, de Gueserna, de Aquina, de Bofrichem, de Scasas, de Hunela, cum villis earum, ecclesiam de Turboteshem. In Noviomensi parochia ecclesiam de Calnunt; in Tormacensi ecclesiam de Rukeshem, de Hellingehem, de Huminkelhem, de Gueskercke. In Coloniensi parochia ecclesiam de Frekena, de Guildesdorp. In Belvacensi terram Huloisin dictam, cum omnibus pertinentiis earum, seu appendiciis earum.

Derernimus itaque ut nulli omnino hominum liceat vestrum cœnobium temere perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura; salva canonica episcopi Morincensis reverentia.

Obeunte te nunc ejus loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia proponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint. Vos igitur, filii in Christo dilecti, Dei semper timorem et amorem in cordibus vestris habere satagite, ut quanto a sæcularibus tumultibus liberares estis, tanto amplius placere Deo totius mentis et animæ virtutibus anheletis. Si qua sane in crastinum ecclesiastica sæcularisve persona hujus privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen.

Datum Turonis per manum Joannis, S. Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, ix Kal. Aprilis, indict.

IV, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus A
autem domini Urbani II papæ VII.

CLXXXII.

Privilegium Urbani II pro Marbacensi ecclesia.

(Anno 1096.)

[*Gall. Christ. nov.*, t. V, p. 474.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis in Marbacensi ecclesia canonicam vitam professis, eorumque successoribus in eadem religione permansuris in perpetuum.

Religiosis desideriis dignum est facilem præbere consensum, ut fidelis devotio celebrem sortiatur effectum. Proinde nos vestris per familiarem nostrum, vestrum autem præpositum Manegaldum precibus annuentes, tam vos quam vestra omnia sub tuitione apostolicæ sedis excipimus, et præsentis privilegii auctoritate munimus. Statuimus enim ut nemini inter vos professione exhibita proprium quid habere, nec sine præpositi aut sine communi congregationis licentia de claustris discedere liberum sit. Quod si discesserit et redire contempserit, ei ejusque successoribus facultas sit ejusmodi ubilibet a suis officiis interdicere, interdictum verb episcoporum vel abbatum sine ejus consensu nullus absolvat. Præterea per præsentis privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus, ut quæcunque hodie vestra ecclesia juste possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum vel oblatione fidelium jure atque canonice poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eamdem Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Ad hæc adjicientes statuimus ut nullus vobis violentia vel astutia qualibet in præpositum constituatur, nisi quem fratres omnes communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem regulariter providerint eligendum; chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes clericorum ab episcopo in cujus diocesi estis, accipietis, siquidem gratiam atque communionem apostolicæ sedis habuerit, et si ea gratis ac sine pravitate voluerit exhibere, alioquin liceat vobis catholicum quem malueritis adire antistitem, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere. Si qua sane ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat; cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri

Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis invenient. Amen, amen, amen.

Datum Turonis per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, 1x Kal. April., indict. IV, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani II papæ IX.

CLXXXIII.

Urbanus II monasterii Corbeiensis privilegia confirmat.

(Anno 1096.)

[*MABILL., Annal. Bened. V, 572.*]

CLXXXIV.

Gerardo, novo abbati monasterii S. Mauri Glanfoliensi amplissimum privilegium concedit.

(Anno 1096.)

[*D. RUINART, Vita Urbani, p. 254.*]

CLXXXV.

In concilio Turonensi controversiam inter canonicos S. Martini et monachos Cormericenses composuit Urbanus, sententia secundum canonicos lata; qui statuit ut abbates Cormericenses baculum pastoralem de sepulcro S. Martini, communi decani et capituli jussu sumant.

(Anno 1096.)

[*MANSI, Concil. XX, 926.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei.

Querelam de Cormaricensi cœnobio inter B. Martini canonicos et illius loci monachos diu agitatum, qualiter in conspectu nostro, archiepiscoporum abbatumque judicio definita sit ad utroque quietem perpetuam, nostræ auctoritatis literis præcipimus adnotandum. Lectis enim in conspectu publico B. Martini privilegiis, ipsius etiam cœnobii monumentis, patuit locum illum ex supra dictæ ecclesiæ stipendiis, canonicorum ipsorum studio fuisse ædificatum. Qui postea per Andegavensem comitem, advocatæ seu defensionis occasione, ex canonicorum potestate sublatum est. Ex consensu fratrum qui nobiscum Turonis ad ecclesiasticæ negotia finiendæ convenerant, deliberatione atque judicio, Cormaricensis abbas Guido, baculum non ordinate acceptum B. Martini canonicis reddidit. Qui mox super B. Martini tumultum positus est: postea tamen ex eodem tumultu eidem abbati, quia religiosæ conversationis habebatur, restitutus est. Perpetuo itaque decreto ratum esse præcepimus ne deinceps in Cormaricensi cœnobio aliter eligatur quam in supradictæ ecclesiæ privilegio continetur. Electus autem supradicto tenore de B. Martini sepulcro baculum sumat: item defuncto abbate, semper ad eundem locum baculus referatur, ut super illa sanctissima confessoris apostolici membra, communi decani et capituli jussu, signum illud pastoralis regiminis semper accipiat: salvo Turonensis archiepiscopi jure, quod in abbatis ordinatione secundum communem Ecclesiæ consuetudinem exercendum est. Si quis sanctæ constitutioni huic obviare, et Cormaricense cœnobium ecclesiæ B. Martini

subtrahere tentaverit, apostolicæ indignationis gladio a et sancti Spiritus iudicio feriat.

Signum Urbani papæ.

Signum Hugonis Lugdunensis archiepiscopi.

Signum Radulphi Turonensis archiepiscopi.

Signum Guidonis Viennensis archiepiscopi.

Signum Hildeberti Bituricensis archiepiscopi.

Signum Amati Burdegalensis archiepiscopi.

Signum Henzonis cardinalis.

Signum Alberti cardinalis.

Signum Gregorii cardinalis.

Signum Ivonis Carnutensis episcopi.

Signum Goffredi Andegavensis episcopi.

Signum Hocli Cenomanensis episcopi.

Signum Morvani Venetensis episcopi.

Signum Benedicti Nannet. episcopi.

Signum Guillelmi Arvernensis episcopi.

Signum Brunonis Sigiensis episcopi.

Signum Marbodi Rhedonensis electi.

Signum monachorum Cormaricensium, Simonis prioris, Bernerii.

Signum Burchardi præcentoris S. Martini.

Signum Fulcherii præpositi.

Signum Matthæi præpositi.

Signum Stehardi præpositi.

Signum Alexandri subdiaconi.

Datum Pictavis per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, III Kalendas Aprilis, indictione IV, anno Domini 1096, pontificatus Urbani papæ IX.

CLXXXVI.

Urbani II epistola ad canonicos S. Martini Turonensis. — Contra Simoniacos.

(Anno 1096.)

[MANSI, *Concil.* XX, 633.]

URBANUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI dilectis filiis ecclesiæ B. Martini canonicis tam presentibus quam futuris in perpetuum.

Bonorum omnium largitori Deo gratias agimus, qui devotionem nostram ad B. Martini tumulum visitandum sua miseratione perduxit. Quia vero in ejusdem beati confessoris ecclesia consuetudo pravitate ejusmodi inoleverat ut honores seu præbende omnes pretio acquirerentur, nos locum sanctum emundare ab hac peste execrabili cupientes, religiosos viros ad præmonitionem nostram decrevimus præmittendos. Quibus estis fideliter, Domino inspirante, polliciti et præceptis nostris omnimodis obedire, et Simoniacæ pravitate inquinamenta deserre. Quod et presentibus nobis per Dei gratiam perfecistis, in nostra tanquam B. Petri manu firmantes, nihil vos ulterius honorum, nihil præbendarum vendituros aut empturos, nec ut vendantur aut emanent aliquando consenturos. Adjicientes etiam nullum deinceps in canonicorum numerum admittendum, nisi eandem sponsonem jurejurando firmaverit. Quæ videlicet universa nos sanctorum apostolorum auctoritate firmavimus, et violatores omnes anathematis mucrone confodimus. Et præter-

eorum igitur gratiæ respondentes, et futurorum spem longe meliorem gerentes, secundum prædecessorum nostrorum Romanæ Ecclesiæ pontificum privilegia, vos in spirituales filios apostolicæ sedis assumpsimus, et eadem auctoritate statuimus nullum pontificum, nullum regum, nullum cujusque dignitatis aut ordinis, præter præpositos vestros, in vestra Ecclesia vel ejus pertinentiis potestatem aut dominium exercere, ut Romana Ecclesiæ præcepta servantes Romanæ Ecclesiæ libertate perpetua gaudeatis, salvo nimirum jure seu consuetudine quam hactenus erga vos Turonensis noscitur archiepiscopus habuisse.

Quæcunque igitur venerabilis illa B. Martini ecclesia legitimo jure vel pontificum collatione, vel regum et principum liberalitate, vel fidelium oblatione possidet, seu in futurum præstante domino juste poterit et canonice adipisci, firma vobis semper et illibata permaneant. Nullus in villis, aut mansionibus, sive territoriis, sive ecclesiis, aut pagis ad vestram ecclesiam pertinentibus, invitis vobis iudicia agere, ingenuos servosve sæculi potestate constringere, nec teloneum aut navium præsumat exigere. Possessionum vero vestrarum decimæ seu novæ [nonæ] in pauperum usus omnino proficiant. Episcopus autem in cujus diocesi eadem possessiones sunt, ordinandorum clericorum tantum curam gerat, nihil de cætero gravaminis clericis inferat, nec ecclesiarum altaria, vel alia bona, per regum præcepta vobis antiquitus data, et pontificum Romanorum privilegiis confirmata, vel aliis dare, vel venditate distrabere, vel modo quolibet alienare præsumat.

Quidquid præterea libertatis, quidquid immunitatis, vel prædecessores nostri Romani pontifices, vel Turonenses archiepiscopi, vel Gallicanarum ecclesiarum apud Tussiacum in Tullensi parochia generalis synodus congregata pro beati apostolici confessoris Martini reverentia vestre ecclesiæ vestrisque prædecessoribus contulerunt, nos presentis decreti pagina confirmamus. Et quia in quibusdam vestre Ecclesiæ privilegiis proprium vobis habere episcopum concessum est, nos ejus vice Romano vos sancimus specialiter adherere pontifici, et graviores vestri causas ex ejus pendere iudicio. Si quis sane in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes, vicecomes, iudex aut ecclesiastica quælibet sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, renique se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat; cunctis autem eidem Ecclesiæ justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis

percipiant, et apud districtum iudicem præmia A
æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Pictavis per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, quarto Kalendas Aprilis, indictione quarta, anno Dominicæ Incarnationis 1097 [1096], pontificatus autem domini Urbani secundi papæ nono.

CLXXXVI bis.

Urbani II papæ privilegium pro S. Martini Turonensis canonice.

(Anno 1096.)

[LAURON Opp., tom. III, part. II, pag. 59.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis per Gallias constitutis, salutem et apostolicam benedictionem.

Beatum confessorem Martinum quanta per universam Christianarum gentium latitudinem gloria Christus extulerit barbararum quoque nationum feritas attestatur, et tam Græcæ quam Latine lingue veneratio unanimes asseverat; inter quas beatus idem confessor, secundum sancti doctoris Ambrosii prædicationem, apostoli vicarius æstimatur. Vere enim apud Galliarum populos apostoli vicem obtinere promeruit, cujus potissimum doctrina et virtutibus ad fidem conversi sunt, cujus post sanctos martyres meritis a Domino protegentur. Unde et venerabiles apostolicæ sedis pontifices ecclesiam, in qua ejus sanctissimum corpus, disponente Domino, requiescit, ampliori benevolentia protegere et insignioribus curaverunt privilegiis commanire; et nos eodem spiritu erga sanctissimi viri devotionem flagrantem, cum in Gallias pro ecclesiasticis negotiis transissemus, ejus venerabilem tumulum visitare, etiam fragilitatem nostram ejus quasi præsentius meritis commendare curavimus. Ipso autem propitiante, cum illud suum egregium domicilium a Simoniacæ pestis sordibus emundare summo desiderio optaremus, congregationis ipsius fratres obediens invenimus. Universis itaque confratribus nostris notum fore volumus quia nos eos, secundum antiqua Romanorum pontificum privilegia, in speciales apostolicæ sedis assumpsimus; etiam tanquam Romanæ Ecclesiæ decreta servantes, Romana tueri protectione decrevimus. Ea propter vestram charitatem litteris præsentibus deprecamur, ut omnia quæ eorum sunt per dioceses vestras tucamini, nec eis aut per vos, aut per personas aliquas, injurias inferri vel molestias patiamini. Qui enim pro beati confessoris Christi Martini devotione, et apostolicæ sedis reverentia adjutor eis et protector extiterit, apostolicæ sedis gratiam promerebitur; qui vero ipsos, aut quæ eorum sunt, impugnavit præsumpserit, indignationis apostolicæ gladio feriat.

Data Pictavii, III Kalendas Aprilis per manum Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalis diaconi, indict. IV, anno Domini 1096.

CLXXXVII.

Urbani II epistola ad Richerium Senonensem et ceteros Francorum episcopos. — De rege excommunicato non absolvendo.

(Anno 1096.)

[MANSI, Concil. XX, 665.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri RICHERIO Senonensi, et ceteris Francorum episcopis, salutem et apostolicam benedictionem.

Auditum est apud nos quosdam confratres nostros in tantam audaciam prorupisse, ut asserant se nequaquam a regis societate absentes; imo etiam regem ipsum ab excommunicationis vinculo solutos, quoniam feminam illam, pro qua per nos excommunicatus fuerat, non dereliquit: sed qui hoc loquuntur aut profecto Scripturas nesciunt, aut pertinaciter excedere nequaquam pertimescunt. Sanctorum quippe canonum sanxit auctoritas, et expressim Ecclesiæ consuetudo servat, ut a quolibet juste excommunicatum episcopo alius absolvere non presumat. Ipsa etiam suffraganeorum ligamenta metropolitani, qui videlicet eorum majores sunt, sanctorum Patrum institutionibus prohibentur absolvere. Quod si a quibuscunque id servatur episcopis, videant venerabiles fratres nostri quemadmodum apostolicæ sedis valeant acta dissolvere, cum profecto luce jam clarius constet apostolicæ sedis pontifici non solum episcopos et primates, sed ipsos etiam patriarchas, divina institutione subiectos, cum noverint ab omnibus ad ipsum, ab ipso autem ad neminem appellandum, cum scient ei soli fas esse de omni Ecclesia iudicandi, ipsum vero nullatenus suum jacere iudicio. Nec eos illud credimus ignorare quod sola, nulla synodo præcedente, se res apostolica valeat suo statui restituere quos synodus inique damnaverit, ipsius vero nemini liceat retrahere iudicia. Certe cum de leprarum, id est de criminum varietatibus ad Moysen Dominus loqueretur: *Considerabit, inquit, leprosum sacerdos, et immundum iudicabit (Levit. XIII)*, ac deinde subiungit: *Et clausus tenebitur ad arbitrium sacerdotis (ibid.)*. Videtis ergo quia ad illius sacerdotis arbitrium clausus teneri præcipitur, cujus arbitrio iudicatus est immundus. Quomodo itaque ad aperiendum manum porrigit, ad quem claudendum os aperire non ausi sunt. Cum quatuordecim Lazarum Dominus suscitasset, non legitur ad absolvendum eum circumstantium aliquis se injecisse, dum ipsius Salvatoris præcepto jam viventem, jam stantem, discipuli absolverunt, ut profecto securitatis daretur exemplum, quia etiam poenitens quis solvendus non est, nisi per illius arbitrium, cujus voce vel gemitu a sepulero criminis educitur. Sed neque illud venerabilibus fratribus arbitramur ignotum, quia Deus superbis resistit, prope est autem obtritis corde. *Super quem enim respiciam, ait Dominus, nisi super humilem et quietum et trementem verba mea (Isa. LXVI)*. Videtis ergo quo pacto peccatorem conentur absolvere, præter illius vel præsentiam, vel præceptum, cujus est

judicio in generali synodo comeditus. Nobis sane, et omnibus qui Turonis nobiscum Deo propitiante convenerunt, liquido paruit, et legis et Evangelii et sanctorum canonum documentis, nullam solvendi quem nos ligavimus fraternitati vestræ suppetere potestatem. Unde et filium nostrum Francorum regem, donec Deo in nobis et sanctæ Romanæ Ecclesiæ satisfaciatur, excommunicatum asserimus, et tam episcopos, quam alios quoslibet ei pertinaciter communicantes esse sancimus, et privilegium potestatis amittere, si quis in ejus absolutione inconcessa abuti præsumserit potestate. De cætero universos vos Arelatem (43) in octavis apostolorum Petri et Pauli ad concilium, omni seposita occasione, invitamus.

CLXXXVIII.

Bulla Urbani papæ II pro monasterio Novo Pictaviensi. — Monasterium Novum, cujus ecclesiam dedicaverat, sub sedis apostolicæ protectione suscipit, illudque Cluniacensi monasterio subjicit.

(Anno 1096.)

[DOM MARTENE, *Thesaur. Anecd.* I, 267.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri HUGONI, Cluniacensi abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Ad hoc nos, disponente Domino, in apostolicæ sedis servitium promotos agnoscimus, ut ejus filiis auxilium implorantibus efficaciter subvenire, et ei obediētes tueri ac protegere, prout Dominus dederit, debeamus. Unde oportet nos venerabilibus locis manum protectionis porrigere, et servorum Dei quieti attentius providere. Proinde venerabili monasterio quod bonæ memoriæ Guillelmus, Pictavorum comes, in ipsius urbis suburbio, ad honorem beatæ Mariæ semper virginis, et sanctorum apostolorum Joannis et Andrææ construxit, nos tam pro ejusdem dominiæ nostræ, et sanctorum apostolorum devotione, quam pro tuæ religionis eximie dilectione, hujusmodi privilegium ex benignitate sedis apostolicæ indulgemus. Statuimus enim ut quæcunque bona, quascunque possessiones supramemoratus comes, seu fideles alii de suo jure eidem monasterio contulerunt, et quæcunque hodie juste possidet, sive in futurum juste et canonice poterit adipisci, firma semper et illibata permaneant, tam a te quam ab eis qui in tuo officio locoque successerint, perenni tempore, sine inquietudine aliqua possidenda, regenda ac disponenda, sicut a prædecessore nostro sanctæ memoriæ Gregorio VII juxta petitionem supradicti comitis institutum est. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eandem ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Item constituimus ut, obsequio abbate, non alius ibi quacunquē obreptionis

A astutia vel violentia præponatur, nisi quem tu tuique successores secundum timorem Dei elegeritis. Electus autem a Pictaviensi episcopo consecratur, omni professionis exactione seposita. Consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes monachorum sive clericorum, qui ad sacros fuerint ordines promovendi, ab eo tem episcopo accipiant; siquidem gratiam atque communionem apostolicæ sedis habuerit, si ea gratis ac sine pravitate voluerit exhibere: alioquin, liceat eis catholicum quem maluerint adire antistitem, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere. Quia vero ejusdem monasterii ecclesia, largiente Domino, nostris est manibus consecrata, hoc quoque præsentī capitulo subjungimus ut nec episcopo, nec episcopi ministerio cuiquam

B facultas sit temere citra nostram vel legati nostri licentiam in locum illum excommunicationis proferre sententiam, quatenus et abbates ejus et monachi, ab omni servitii sint infestatione securi, omnique gravamine mundanæ oppressionis remoti, in sancta religionis observatione seduli, quietique persistent, nec ulli alii nisi abbati Cluniacensi aliqua teneantur occasione subjecti. Si qua sane ecclesiastica seculariſve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertio communita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examinis districtæ ultioni subjaceat; cunctis autem eidem loco justa servatibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hi fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen

Datum apud Angelicum per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, VII Idus Aprilis, indictione IV, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domini Urbani secundi papæ IX.

CLXXXIX.

Bulla pro monasterio Sancti Martialis Lemovicensis.
(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. LUC., II, 478.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio ADEMARO, abbati Lemovicensis cœnobii quod in honore beati Martialis ædificatum est ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Ad sollicitudinem ac benignitatem apostolicæ sedis pertinet et religionem augere et religiosiſ locis sive personis auxilium suæ protectionis impendere. Quamobrem devotioni tuæ, fili in Christo charissime Alemare abbas, non minimum gratulamur quod in Beati Martialis apud Lemovicas monasterio per te potissimum, præcepto scilicet atque industria reverentissimi Hugonis Cluniacensis abbatis, religionis

(43) Nemausi-celebratum fuit mense Julio, anno 1096.

status largiente Domino instauratus est. Quam instauratorem per beati et apostolici confessoris Martialis merita augeri et provehi cupientes, per præsentis decreti paginam stabilimus locum ipsum sicut hodie est, et sicut ab episcopo atque canonicis Lemovicensis Ecclesiæ noscitur institutum, semper sub disciplina, dispositione et custodia Cluniacensis abbatis persistere, et ut obeunte abbate nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur nisi quem præfatus Cluniacensis abbas illic vel successores ejus secundum Dei timorem elegerint. Quia vero disponente Domino et sancti ejus confessoris dignatione factum est ut per nos ipsos ejus tumulum visitare et loci ipsius ecclesiam in honore sancti Salvatoris consecrare meruerimus, nos pro ejusdem confessoris apostolici devotione et reverentissimi confratris nostri Hugonis abbatis dilectione, pro utæ etiam religionis petitione, et monasterium ipsum et quæcumque ipsius sunt sub tutela apostolicæ sedis perpetuo confovenda suscipimus; in quibus hæc propriis nominibus duximus exprimenda. In Lemovicensi pago monasterium Sanctæ Valeriæ, Sancti Valerici, Sanctæ Mariæ, quæ vocatur Subterranea, capellam de Buxo, ecclesias de Valera, videlicet Sancti Sulpitii, Sanctæ Mariæ, Sancti Martini, ecclesiam Sancti Martialis de Rociaco, Sanctæ Mariæ de Claravalle, apud Pairac ecclesias Sancti Martini et Sancti Dionysii, item Sancti Dionysii de Murs, Sanctæ Mariæ de Roera, Sancti Petri de Parazol, Sancti Silvani de Castel, Sancti Martialis de Rot, Sancti Martialis de Roser, Sancti Petri de Vernol, Sancti Alpiniani de Tarne, Sancti Martialis de Manave, abbatiam Sancti Petri Vosiensis, monasterium Sancti Pardulfi de Arnaco, capellas de Colret et de Monzac, ecclesiam de Sirac, Sanctæ Mariæ Magdalene de Quadris, Sancti Martialis de Cosci, capellam Sancti Michaelis quæ dicitur Anteanæ, et castellum vestro monasterio circumscriptum cum universis pertinentiis suis, sicut illud religiosus imperator Hlodovicus beato Martiali tradidisse cognoscitur. In Santonensi monasterium Sancti Martialis apud castrum Colesium, Sancti Petri de Monte Andro, Sancti Martini de Saliono, Sancti Salvatoris, quæ dicitur Vita æterna, Sancti Petri de Anesio, ecclesiam de Doaz. In Arvernensi ecclesiam Sancti Martini de Vernojol. In Bituricensi monasterium Sancti Martialis apud Rosiacum, ecclesiam Sancti Leodegarii de Malvera, Sancti Martialis de Duno. In Pictaviensi apud castrum Monmorde ecclesiam Sancti Martini de Monzac, et juxta castellum novum beati Martialis ecclesiam. In Rutenensi ecclesiam de Teuciac, Sanctæ Mariæ de Panesa, Sancti Martialis de Rivo petroso. In Biterrensi ecclesias de Laurenc et de Paimolo. In Narbonensi ecclesiam Sancti Cassiani. In Petrogoricensi monasterium Sancti Martialis apud Palnatum. In Engolismensi ecclesiam Sancti Martialis de Multene et de Cantrazac, et capellam in silva Biarga, et etiam in bosco Nigreto, et Sancti Hilarii in castello de Roca. In

A Burlegalensi ecclesiam Sancti Petri de Turruet de Fornel et de Petraficta. In Diensi ecclesiam Sanctæ Mariæ de Sermea et de Soant cum pertinentiis et appendiciis suis. Quæcumque præterea in presenti vestrum cœnobium juste possidet, sive in futurum juste atque canonice poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva Lemovicensis episcopi canonica reverentia, siquidem catholicus fuerit et gratiam et communionem apostolicæ sedis habuerit. Alioquin quandiu forte, quod absit, Lemovicensis ecclesia pastore caruerit, vobis vestrisque successoribus liceat ordinationum sive consecrationum quarumlibet gratia catholicum quem malueritis episcopum adire et ab eo quæ sunt opportuna suscipere. Item constituimus ut secundum antiquæ consuetudinis modum, absente episcopo, Beati Martialis abbas præcipue cum majoribus canonicis Lemovicensis ecclesiæ curam gerat, et episcopalis electio ex ejus potissimum arbitrio disponatur. Præsente quoque episcopo, non sine ejusdem abbatis consilio graviora ipsius ecclesiæ negotia peragantur. Hoc quoque præsentis capitulo subjungimus ac pro communi parochiæ interdicto vel excommunicatione monasterium vestrum interdicto excommunicationive subdatur, ut tamen excommunicati illic vel interdicti nequaquam ad divina officia admittantur. Si qua sane secularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini nostri Redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniunt. Amen, amen, amen.

Datum Sanctonis per manum Joannis, sanctæ Romanæ ecclesiæ diaconi cardinalis, xi Idus Aprilis, indictione iv, anno Dominicæ Incarnationis 1096, pontificatus autem domni Urbani secundi papæ 10.

CXC.

Urbani II papæ epistola ad Raimundum Arvernensem archiepiscopum, un. — Adversus clericos qui conciliarium S. Orientii violaverant.

(Anno 1096.)

[Dom Bouquet, *Recueil*, t. XIV, p. 725.]

URBANUS episcopus, servus servorum D i, dilecto fratri RAIMUNDO, Auxiensis archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum in Auxiensis metropoli per Romanam Ecclesiam noviter sis ordinatus, sedis apostolicæ decretis obedire te irrefragabiliter oportet. Mandamus ergo fraternitati tuæ ut de clericis sedis tuæ, qui cœmeterium quod beati papæ Leonis et nostro decreto ecclesiæ Beati Orientii firmatum fuerat, violaverunt, justitiam facere canonica æquitate procuras. De cætero et te ipsum et tuæ sedis clericos ita custodias, ut Romanæ Ecclesiæ decreta inconvulsa apud vos, Domino largiente, conserventur et integra.

Data Romæ, III Kalendas Maii.

CXCI.

* *Urbanus II monasterii S. Albini Andegavensis possessiones confirmat.*

(Anno 1096.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 256.]

CXCII.

* *Refert quæ in conventu apud S. Hilarium habito statuta sint occasione controversiarum quæ inter canonicos S. Hilarii et monachos monasterii Novi Pictaviensis in pr oratu S. Nicolai degentes exorta fuerunt.*

(Anno 1093.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 255.]

CXCIII.

Urbani II papæ epistola ad Ansculphum Angeriaccensem abbatem. — Buriacensem ei ecclesiam, dono episcopi Belvacensis acquisitam, et astipulatione regis Francorum muniam confirmat.

(Anno 1096.)

[DOM BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 724.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis ANSCULPHO, Angeriaccensi abbati, et ejus fratribus, salutem et apostolicam benedictionem.

Quia disponente Domino locum vestrum per nos multiplos visitare meruimus, dignum duximus quieti vestre auctoritatis nostræ litteris providere. Omnia igitur quæ impræsentiarum juste possidere videmini, firma vobis et integra perpetuo manere sancimus. In quibus vobis nominatim Buriacensem (44) ecclesiam confirmamus, ut sicut reverendæ memoriæ Wido Belvacensis episcopus vestro eam monasterio contulit, consentientibus videlicet Belvacensis Ecclesiæ canonicis, et sicut eandem donationem Francorum rex sua astipulatione firmavit, sic eam, ex nostræ auctoritatis robore sine personæ alienjus inquietudine possidere in perpetuum debeatis, salva nimirum Belvacensis episcopi canonica reverentia.

CXCIV.

* *Urbanus II monasterio Cluniacensi cellam S. Michaelis de Monte Alto asscrit.*

(Anno 1096.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 253.]

(ii) Buriacensis ecclesia (*Bury-sur-le-Terrain*), anno 1084, vi Kal. Martii, adeoque anno 1085, concessa fuit Angliacensibus monachis in Saato-

CXCIV.

* *Urbanus II Ecclesiæ Pampilonensis privilegia, petente Petro de Roda episcopo, confirmat.*

(Anno 1096.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 260.]

CXCVI.

Bulla confirmationis privilegiorum monasterii Moysiensis.

(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.* II, 179.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis fratribus et coepiscopis FARNO Tolosano, SIMONE Agennensi, GERALDO Caturenci, RAYMONDO Lectorensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Fraternitatem vestram non ignorare credimus quod Moysiense monasterium magnæ quondam religionis et magnæ famæ magnæque fuerit excellentiæ. Postmodum vero cum illic habitantium negligentia religionis gloria decrevisset, substantiarumque copia diminuta et pene ad nihilum redacta est. Gratias autem Deo, qui nostris temporibus per Cluniacensium abbatum industriam religionem in eo loco abolitam reparare dignatus est. Oportet ergo et vestram fraternitatem pro beatorum Petri et Pauli devotione, quorum nomini locus ipse dicatus est, operam dare quatenus antiquarum possessionum substantias recipere et quas in præsentem tenent retinere firmiter, ad usus servorum ibidem manentium increatur. Proinde monasteria vel abbatias quas nunc usque tenuerunt vel tenent confirmamus ecclesiæ Moysiensi apostolica auctoritate, ut possideant et teneant sub dominio Cluniacensis abbatis, scilicet in episcopatu Tolosano abbatiam Lezatensem, in Agennensi abbatiam Sancti Gervasii Exiensis, in Elenensi Sanctæ Mariæ Arulensis, in Gerundensi Sancti Petri Campirotundi. Sed in hac constituimus et mandamus ut non ibi amplius abbas ordinetur, sed a Moysiensi abbate ibi prior præponatur. Prioratum etiam Sanctæ Mariæ Tolosæ, Sancti Petri de Coquinis, et Sancti Genii Lectorensis, et Durivollis et Villanovæ in Ruthenensi pago, et conquetas cum appendiciis suis, et omnia quæ nunc in præsentem tenent, ut in æternum possideant in pace volumus et mandamus; et hoc ex beatorum apostolorum Petri et Pauli auctoritate et nostra adjicientes, ut in abbatibus supra enumeratis sine Moysiensis abbatis consilio et voluntate abbas nullatenus eligatur vel ab aliquo ordinetur. Quod si contigerit ausu temerario ab aliquo fieri, et electus et eligentes, ordinatus et ordinator, excommunicentur et a suis ordinibus ex beati Petri auctoritate sub anathematis interminatione deponantur. Conqueruntur etiam ipsi fratres Moysienses plurimas sui juris ecclesias a laicis hominibus occupari, in Tolosano quidem episcopatu ecclesiam Sancti Martini de Mezago-

nibus; ejus concessionis, necnon confirmationis regis Francorum meminit Mabillonius t V *Annal. Benedict.*, p. 144.

[*al.*, Mansacho], Sancti Juliani, Sancti Rustici, A infestatione turbetur; sed, sicut sanctissimi predecessoris nostri Leonis IX, auctoritate sancitum est, quiete in perpetuum perseveret. Proinde nec extra urbem, nec intra, Auxiensi archiepiscopo et ejus canonicis liceat novum cœmeterium instituere; sed tam archiepiscopi quam regulares, aut irregulares clerici, sive laici de quibus consuetudo hactenus fuit, sepulturæ locum apud vos futuris temporibus sortiantur, etc.

Sancti Juliani, Sancti Rustici, Sancti Vincentii de Antejago, Sancti Petri de Biolo, Sancti Stephani de Liciaco, Sanctæ Liberatæ, Sancti Amancii, Sancti Martini, Sanctæ Mariæ, et Sancti Petri de Casces, Sancti Saturnini de Bos, Sancti Joannis de Pertica, ecclesiam Sancti Saturnini quæ conjuncta est ecclesie Sancti Petri, et ecclesiam d'Antiago, Sancti Petri de Brugarias, Sanctæ Mariæ de Troilo et ecclesiam de Cogornago, de Gratacumba, Sancti Lupi de Malausa, ecclesiam cum curia quæ dicitur de Sals, ecclesiam de Arduno, ecclesiam Sancti Sulpicii, Sancti Mauricii, item in Lectorensi episcopatu, in parochia Lomanie, ecclesiam de Sarraciago, de Flamalingis, de Aliciano, de Oriols, Ecclesiam Sancti Martini, Sancti Quiriaci, Sancti Hilarii, Sancti Saturnini Mancicnis villa. Vestram igitur prudentiam litteris exhortamur atque præcipimus ut supradictarum ecclesiarum occupatores pro vestri officii debito commoneatis ut quæ Dei servis vel ipsi vel ipsorum parentes perperam abstulerunt restituere compellatis. Quod si vestris noluerint commotionibus obedire, noverint ac beatorum apostolorum indignationem sicut ecclesiasticarum rerum pervasores in pervasione ipsa contumaciter permanentes habere et excommunicatos esse.

Data Tolosæ Nonis M. ii, indictione iv, anno Dominicæ Incarnationis 1097, per manum Joannis sac. c. c. Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis.

CXCVII.

Epistola Urbani II papæ ad Hugonem abbatem Cluniacensem.
(Anno 1096.)

[Dom BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 322.

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HUGONI, abbati Cluniacensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Apostolicæ sedis sollicitudo nos admonet religionum locorum quieti attentius providere. Idcirco tuas, charissime frater, per communem filium Guilonem S. Orientii priorem et fratres ipsius, preces nequaquam contemnendas duximus, tum justitiæ universitatis iurium, tum speciali illa dilectione quam tibi, sub cujus cura et sui monasterii jura consistunt, omnibusque fratribus tuis pro ampliori religione debemus. Sancti igitur Orientii monasterium in Auxiensi suburbio situm, cui experientia tuæ præcepto ac dispositione præidet, cum universis ad id pertinentibus per decreti presentis paginam vestro Cluniacensi cœnobio confirmantes, apostolicæ sedis auctoritate munimus; illud præcipue ac singulariter statuentes, ut antiqua ipsius cœmeterii constitutio nulla æmulum quorumlibet

reparatur. Cujus petitioni assensum præbentes, eundem locum tam tuæ quam tuorum successorum curæ perpetuo regendum ac disponendum presentis decreti auctoritate committimus, rogantes atque præcipientes ut Belli-Loci monasterium omnino deinceps, tanquam Cluniacensis cœnobii membrum, sollicitè regas; et abbatem illic de Cluniacensi semper congregatione constitutas, quatenus, auxiliante Domino, per vestram sollicitudinem, vigor illic regularis disciplinæ restauretur, et conservetur.

Data apud Moysacum, per manum Joannis, S. Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis, in Idus Maii, indict. iv, Dominicæ Incarn. anno 1097 (45), pontificatus autem domini Urbani papæ II, anno ix

CXCVIII.

Urbani papæ II diploma de donatione abbatis Belli-Loci.

(Anno 1096.)

[*Bibliotheca Cluniacensis*, p. 525.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HUGONI, Cluniacensi abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Belli-Loci monasterium longis jam temporibus sine monasticæ regulæ disciplina fuit, et sicut rerum sæcularium detrimentis, ita etiam animarum perditionibus patuit. Et monachi enim abbatem suum sæculari præsidio fulti expulerant, et adversus monachos abbas assiduis clamoribus querebatur. Unde etiam locus ille per confratrem nostrum Bituricensis archiepiscopum aliquandiu excommunicatum addictus fuerat; et miles ille Hugo, qui contra fas eidem monasterio incumbebat, etiam monachis ad prave vivendum patronus exstiterat, post secundam vel tertiam admonitionis nostræ dulcedinem beati Petri gladio, et canonice districtiōnis ultione percussus est. Nunc secundum omnipotentis Dei dispositionem, et frater ille quem a monasterio monachorum nequitia exturbaverat, humanis rebus exemptus est; et miles ille qui sæculari potestate monasterium occupabat, præsentis domini sui comite Raimundo, quidquid ille hactenus potestatis exereuerat, nostris manibus refutavit; et locum ipsum per nos Deo ac beato Petro restituit, rogans et obsecrans ut per tuam et fratrum tuorum sollicitudinem in eodem loco vigor monastici ordinis reparetur. Cujus petitioni assensum præbentes, eundem locum tam tuæ quam tuorum successorum curæ perpetuo regendum ac disponendum presentis decreti auctoritate committimus, rogantes atque præcipientes ut Belli-Loci monasterium omnino deinceps, tanquam Cluniacensis cœnobii membrum, sollicitè regas; et abbatem illic de Cluniacensi semper congregatione constitutas, quatenus, auxiliante Domino, per vestram sollicitudinem, vigor illic regularis disciplinæ restauretur, et conservetur.

Datum Tolosæ, x Kal. Junii.

(45) Anno 1096, qui more Fisanorum computabatur annus 1097, inceptus a die Martii 25 illius anni.

CXCIX.

A

C.

Bulla Urbani II papæ pro S. Martino de Campis.

(Anno 1096.)

In concilio apud Nemausum, abolito Gregorii VII præcepto, Urbanus monasteria Figiacense et Conchense uniri vetat. Utrumque monasterium gubernari a proprio abbate jubet.

(Anno 1096.)

[MABILL., *Acta SS. Bened.*, Sæc III, p. II, p. 448.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei.

Cum pro negotiis ecclesiasticis in partes Gallie venissemus, apud Arverniam largiente Domino plenariam synodum convocavimus. Illic a Conchensis monasterii fratribus reverendæ memoriæ GG. VII PP. litteræ præsentatæ sunt, præcipientis Figiacense cœnobium Conchensi cœnobio unicum. Et quia per idem tempus utriusque loci abbates proprii præsiæbant, alterutro defuncto eum qui superstes esset, utriusque monasterio præferendum. Conchensis itaque cœnobii abbas, quia contra litterarum ipsarum tenorem substitutus fuerat, in eodem concilio depositus, et Figiacensis, qui supervixerat, utriusque loco prælatus est. Cœpit ergo inter utrumque monasterium discordia tanta versari, ut et bona plurima distraherentur, et animarum salus detrimentis maximis pessumdaretur. Præterea cum ad aures Cluniacensis abbatis hujusmodi constitutio pervenisset, cœpit supradictas GG. PP. litteras tanquam subreptitias calumniari, et definitionem ejusdem negotii se præsertim aliter perpetratam testari: quandoquidem ab eodem pontifice Figiacensis locus Cluniacensi monasterio per privilegium fuerit confirmatus. Igitur cum largiente Domino tertia per instantiam nostram apud Nemausum synodus convenisset, cœpit ejusdem negotii quæstio graviter agitari. Post longum vero super hac re episcoporum abbatumque tractatum, placuit cum pro apostolici privilegii conservatione, tum pro communi monasteriorum salute, ut utriusque loco, sicut antea fuerat, abbas cardinalis restitueretur, et Figiacenses monachi sub Cluniacensis abbatis cura deinceps et provisione persisterent. Et nos igitur commune concilii decretum apostolicæ auctoritatis pondere confirmantes, definitionis hujus ordinem perpetuo permansurum nostri nominis litteris adnotari, et sigilli nostri præcepimus impressione firmari. Si quis autem hujusce definitionis tenorem temerario ausu fuerit conatus infringere, sciat se apostolicæ indignationis ultionem incurrere, et detrimentum sui ordinis vel officii invenire.

Actum in concilio apud Nemausum in ecclesia Sanctæ Mariæ vii Id. Julii, anno Dominicæ Incarnationis 1096 [leg. 1096], indict. iv, anno vero pontificatus domini Urbani II PP. ix.

Datum apud Vallem Flavianam in monasterio Sancti Egidii, Id. Julii.

[FÉLIBIEN, *Histoire de Paris*, Preuves, tome III, p. 12.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HUGONI, Cluniacensi abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Piæ postulatio voluntatis effectus debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Tuae igitur voluntati et communis filii Ursionis prioris postulationibus annuentes, beati Martini monasterium quod de Campis dicitur in Parisiensi parochia situm, presentis decreti auctoritate munimus, ut quemadmodum cætera Cluniacensis cœnobii membra semper sub apostolicæ sedis tutela permaneat, et cuncta quæ ad locum ipsum in præsentiarum pertinere videntur; ecclesiæ videlicet de Agonvilla, de Nova Villa, de Marcio, de Monte-Martyrum, de Loveriis, de Castenio, de Noa Sancti Remigii, de Noa Sancti Martini, de Renzegio, de Bolbineio, de Galeio, de Confluentia, de Copeyo, de Fontanis, de Flamma-Regia-Villa; de Valle-Villaris, de Monciaco, villa quæ dicitur Bonzeia, Nuccium magnum, Nuccium minus, Anetum, Majoriolas, Sancta Gemma, Rodanivilla, Ursionivilla, Clamardum, Sorvillare, Pentinum, Creunnum; Sanctus Hilarius cum ecclesiis et pertinentiis earum, ecclesia etiam de Cona, de Bonella, de Priungeo. Quidquid præterea idem locus hodie justo possidet vel collatione bonæ memoriæ Henrici Francorum regis, qui ejusdem loci fundator existit, vel filii ejus Philippi, cujus donatione cella eadem ad vestium cœnobium noscitur pertinere; quidquid a quibuslibet fidelibus de suo jure eidem loco collatum est, vel in futurum conferri contigerit, firma semper et illibata permaneant, tam a te quam ab his qui per te vel successores tuos eidem loco præpositi fuerint, perpetuo possidenda, regenda ac disponenda.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in crastinum, ecclesiastica secularive persona hujus decreti paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque divino judicio se existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et etiam a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Je u Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis

parcipiant, et apud districtum iudicem præmia a ternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Nemausi per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, ii Idus Julii, indictione iv, Incarnationis Dominicæ anno 1097, pontificatus autem domini Urbani secundi papæ ix.

CCL.

Urbanus Burgensem Ecclesiam Romanæ immediate subiecit, illam ab aliarum metropolium absolvens obedientia.

(Anno 1096.)

[FLOREZ, *España Sagrada*, XXVI, 464.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei.

Postquam apud Nemausum præsentibus nobis per omnipotentis Dei gratiam plenaria fuisset synodus celebrata, Toletani archiepiscopi Bernardi ad audientiam nostram querela perlata est, Burgensis episcopi tanquam suffraganei proprii obedientiam requirentis, quasi in Oximæ parochia Burgos esset ædificata: Oxima enim pars Toletanæ provinciæ non incerta cognoscitur, ille vero ad Tarraconensem potius metropolim suam Ecclesiam pertinere protestabatur; quam quidem nos Burgensem urbem Aucæ decreveramus haberi vicariam, quæ, ut dicitur, antiquitus Tarraconensis fuerat metropolitana jure subjecta. Cæterum Alfonso, Hispaniæ Citerioris rex, Burgensem episcopum Tarraconensi metropolitano nequaquam patiebatur esse subjectum, ea de causa quod infra regni sui terminos Burgus sit, Tarracon autem, in Barcinonensis comitis potestate. His ergo de causis nostræ et fratrum qui nobiscum aderant discretioni visum est ad Ecclesiarum illarum sedanda in seditionem, ut Burgensis deinceps episcopus manu tantum Romani pontificis regeretur, et Ecclesia illa suorum antistitum consecrationem ab apostolica sede perciperet, nisi archiepiscopus ipsa eum ad se pertinere authentica posset ratione monstrare. Interim eum ab utriusque metropolis obedientia et subjectione absolvimus.

Post hæc Burgensis episcopus Gomizo adversus eundem archiepiscopum querelam exercuit, quod post primam Massiliensis abbatis definitionem, qui per id tempus apostolicæ sedis vice illis in partibus functus fuerat, partem quamdam Burgensis parochiæ usurpasset. Nominatim vero Burgensis Ecclesiæ proprietatem ac dominium occuparet villam, quæ Fenicularis dicitur, Valeranicense monasterium, cellam S. Mariæ de Ravenaria. Super his tribus quod Ecclesiæ Burgensis seu Aucensis proprietas esset, archiepiscopus ipse concessit, et episcopum in nostra præsentia revexit. Rogatu tamen nostro, consentiente episcopo, Valeranicense monasterium usque ad annos tres eidem metropolitano habere permisimus. Villam vero Feniculari, et cellam S. Mariæ de Ravenaria tandiu teneat, quandiu Oxomensem in manu sua Ecclesiam retinuerit, in cujus parochia eadem loca sita sunt, sed Aucensi Ecclesiæ in proprietatem præceptis attributa. Quod si Oxomensi Ecclesiæ cardinalis fuerit episcopus restitu-

tus, ad Aucensem sui juris proprietas revertatur. Porro parochiæ partem, quam Burgensis episcopus post legati definitionem sibi subtractam reclamabat, idem archiepiscopus assererat ab ipso episcopo in manum suam sponte et episcoporum judicio refutatam. Cum vero episcopus gravatum se et coactum in eo negotio responderet, Nos tamen, ne confratrem nostrum Bernardum archiepiscopum videremur vehementius aggravare, causam hanc sicut erat, sic esse permisimus, donec refutationem ipsam sponte et judiciario ordine perpetrata idoneis testibus in nostra posset audientia comprobare.

Datum apud Vallem Flavianam in monasterio S. Egidii Idus Julii, indictione iv, anno Dominicæ incarnationis 1097, pontificatus autem domini Urbani papæ II anno ix, per manum Joannis S. R. E. diaconi cardinalis.

CCII.

Urbanus II papa confirmat bona monasterii Rivipollensis, cui nonnulla immunitatis ac exemptionis privilegia conceduntur.

(Anno 1096.)

[COCQUELINES, II, 90.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio BERNARDO, abbati venerabilis monasterii Sanctæ Mariæ quod Rivipollense dicitur, in comitatu Ausonensi inter duo flumina constitutum, ejusque successoribus regulariter substatuendis in perpetuum.

Apostolicæ sedis auctoritate debitoque compellimur pro universarum ecclesiarum statu satagere, et earum quieti auxiliante Domino providere. Ea propter petitionibus tuis, fili in Christo charissime Bernarde, non immerito annuendum esse censuimus, ut Rivipollense monasterium, cui Deo auctore prædecessorum nostrorum Sergii et Agapiti exemplar apostolicæ sedis privilegio muniremus. Per præsentis igitur decreti paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæcumque hodie idem cœnobium juste possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permanent; in quibus hæc propriis duximus nominibus adnotanda: ecclesiam Sancti Petri eidem monasterio adjacentem cum cæteris ei subjectis ecclesiis: in castro Cervariæ ecclesiam Sancti Martini, capellam Sancti Nicolai, cellam Sancti Petri cum ecclesia castri de Monte Palatii, cellam Sancti Quintini, monasterium Sanctæ Mariæ quod dicitur Gualterii, Sancti Andreae inter Pontonos, Sanctæ Mariæ de Panizaris, Sanctæ Mariæ de Monte Serrato, ecclesiam Sancti Stephani de Granolaris, Sancti Stephani de Ripa cum alodiis Bernardi vicecomitis, quæ cœnobio delegavit; mercati vero quod penes idem monasterium fieri consuevit, teloneum et omnem justitiam tibi tuisque successoribus confirmamus: castrum quoque Menslei cum terminis et pertinentiis suis, castrum de Torsa cum ecclesiis et dominiaturis, et portibus maris, piscationibus, et

omnibus sibi pertinentibus; piscationes aquarum de Tezer a Ripa mala usque ad Spatam, et de flumine Freverii a ponte Corla usque Tezer: omnem etiam dominicaturam, quam Bernardus Bisuldunensis Beatæ Mariæ tradidit tam in Rivipollensi valle quam in aliis locis. Quidquid præterea possessionum, villarum, sive ecclesiarum, cum decimis, primitiis, vel oblationibus suis per antecessorum nostrorum privilegia in quibuslibet regionibus possidetis; quidquid authenticis pontificum scriptis, vel principum, vel quorumque fidelium iuste et legaliter vel in præsentem habetis, vel in futurum Domino largiente habituri estis, sæpe facto Beatæ Mariæ monasterio confirmamus.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare aut ejus subditos præter abbatis et fratrum voluntatem sæculari iudicio vel potestate constringere, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Obeunte te nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus tibi qualibet subreptionis astutia, vel violentia proponatur, nisi quem fratres communi assensu, vel fratrum pars consilii senioris secundum Dei timorem, et B. Benedicti regulam elegerint. Chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes clericorum ipsius loci vestri, seu monachorum qui ad sacros ordines fuerint promovendi, a quocunque volueritis catholico accipietis episcopo. Ad hæc adjicimus, ut episcoporum quilibet claustrum ipsum, et illic Domino servientes, temerario ausu excommunicare, sed neque capellas quæ circa ambitum monasterii sitæ sunt, sine Romani pontificis vel legati ejus audientia interdicare vel excommunicare non debeat; neque cæteris ad vos pertinentibus locis sine certis causis præjudicium canonicæ ultionis inferre. Sepulturam sane ejusdem loci omnino liberam esse decernimus, ut eorum, qui illic sepeliri deliberaverint devotioni, et exteriori voluntati, nisi forte excommunicati sint, nulli obsistat. Missas quoque publicas præter abbatis et fratrum voluntatem in eodem monasterio ab episcopo celebrari, vel stationes fieri prohibemus, ne forte in servorum Dei recessibus, popularibus occasio præbeatur ulla conventibus. Si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes, vicecomes, iudex aut ecclesiastica quælibet secularisve persona, hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire contaverit, secundo tertioque commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat. Cunctis autem eisdem loco

A iusta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Datum in monasterio Sancti Ægidii per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xvii Kalendas Augusti, indictione iv, Incarnationis Dominicæ anno 1096, pontificatus autem domini Urbani secundi nono.

CCII bis.

Urbani II papæ privilegium pro monasterio Balneolensi.

(Anno 1096.)

[COCQUELINES, *Bullar. Rom. pont. Collect.*, II, 91.]

B URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio BENEDICTO, abbati venerabilis monasterii sancti protomartyris Stephani, quod situm est in loco qui Balneolis dicitur, in comitatu Bisuldunensi, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

C Apostolicæ sedis auctoritate debitoque compellimur pro universarum ecclesiarum statu satagere, et earum quieti auxiliante Domino providere. Ea propter petitionibus tuis, fili in Christo charissime Benedicte, non immerito annuendum censuimus, ut Balneolense monasterium, cui Deo auctore præsidet, apostolicæ sedis privilegio muniremus. Per præsentis ergo privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæcumque hodie idem cœnobium iuste possidet firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant: parochia videlicet de ipsa valle Balneoli, ecclesia Sancti Benedicti et Sancti Petri de Agemal, Sancti Romani de Millanicas, cum cœmeterio suo, Sancti Christophori, Sancti Jacobi cum decimis et primitiis suis, et cum medietate decimarum seu primitiarum de villa Figerolis et de Eremitanis, ecclesia Sanctæ Mariæ, Sancti Laurentii cum cœmeterio de Porcarii, ecclesia Sancti Mauricii de Calvis, Sancti Quirici, Sancti Martini de Campo majori in valle de Milliariis, ecclesia Sancti Petri, Sancti Andréæ de Ritulis, Sancti Vincentii de Saliente, Sancti Juliani de Augustino, Sanctæ Mariæ de villa Azert, Sancti Martialis de Quarantele, cella Sanctæ Mariæ de Rivo d'Azar, cum decimis, oblationibus, ac cæteris pertinentiis suis. In comitatu Petralatensi ecclesia Sancti Martini, Sancti Sylvestri. In valle mala, cella Sancti Joannis de Crois, Sancti Cypriani de Pineta, cum decimis, oblationibus, et cæteris earum pertinentiis; in comitatu Empuritanensi, cella Sanctæ Crucis, Sancti Nicolai cum cœmeteriis et aliis suis, et castrum Colepodium cum pertinentiis suis. In comitatu Gerundensi, ecclesia Sanctæ Mariæ de Fenestris, Sancti Felicis de Buada cum decimis, oblationibus, et cæteris earum pertinentiis. In comitatu Barchinonensi monasterium Sancti Martialis de Monte Signi; in Tazitano ecclesia Sancti Salvatoris: mercati quoque quod penes vestrum cœnobium fieri solet, teloneum et omnem justitiam, tibi tuis-

que successoribus confirmamus. Quidquid præterea vel per antecessorum nostrorum apostolicæ sedis pontificum privilegia vel per authentica regum seu principum scripta vel ex quorumcunque fidelium oblationibus logo vestro iuste et legaliter collatum est, vel in futurum largiente Domino habituri estis, ratum vobis et integrum servari præcipimus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut præter abbatis et fratrum voluntatem eorum familiam sæculari iudicio et potestate constringere, aut cœnobii possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Obeunte te nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem, et beati Benedicti regulam elegerint. Chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium, sive basilicarum, ordinationes clericorum loci vestri seu monachorum, qui ad sacros fuerint ordines promovendi, a quocunque volueritis catholice accipietis episcopo, sicut a nonnullis prædecessoribus nostris monasterio vestro est concessum, et a provincialibus est episcopis confirmatum. Ad hæc adjicimus ut episcoporum quilibet claustrum ipsum, et illic Domino servientes, temerario ausu, aut sine Romani pontificis vel legati ejus audientia interdicare, vel excommunicare non debeat, neque cæteris ad vos pertinentibus locis sine certis causis præjudicium canonicæ ultionis inferre. Missas vero publicas præter abbatis et fratrum voluntatem in eodem monasterio per episcopum celebrari, aut stationes fieri, vel ad agendas causas populares conventus aggregari prohibemus, ne in servorum Dei recessibus popularibus occasio præbeatur ulla conventibus. Sepulturam quoque ejusdem loci omnino liberam esse sancimus, ut eorum qui illic sepeliri deliberaverint, devotioni, et extreme voluntati, nisi excommunicati sint, nullus obsistat. Si qua igitur in crastinum ecclesiastica secularive persona, hujus decreti paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, si non satisfactione congrua evenerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum in monasterio Sancti Ægidii apud vallem Flavianiam per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xvi Kal. Augusti,

A indictione quarta, Incarnationis Dominicæ anno 1096, pontificatus autem domni Urbani secundi papæ nono.

CCIII.

Privilegium monasterii Juviniacensis.

(Anno 1096.)

[MABILL., *Annal. Bened.*, V, 658.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectæ filiæ GALBERGI, abbatissæ monasterii Juviniacensis, et cæteris quæ post eam regulariter in ejusdem monasterii regimine substituende sunt.

Apostolicæ sedis auctoritate debitoque compellimur pro universarum Ecclesiarum statu satagere, et earum maxime quæ ejus sedi specialius adherent, et tanquam proprio jure subjectæ sunt, quieti, auxiliante Domino, providere. Quapropter, filia in Christo charissima Galburgis, devotionis tuæ precibus clementer annuimus, et beatæ Scholasticæ virginis monasterium, cui, Domino auctore, præsidet, apud villam quæ Juviniacum dicitur constitutum, sub apostolicæ sedis protectionem specialiter confovendum præsentis decreti auctoritate suscipimus. Quod videlicet monasterium egregiæ memoriæ Bonifacii marchio, et ejus uxor Beatrix, cum insigni filia sua domina Mathilde, beato Petro et episcopis sanctæ Romanæ Ecclesiæ obtulerunt. Per præsentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quævis bona a predictis principibus eidem monasterio data, firma et illibata semper permaneant: ipsa videlicet Juviniacensis villa integra cum utrisque medietatibus suis, quarum alteram præfatus marchio et ejus conjux in vita sua, alteram post obitum eorum comitissa Mathildis beatæ Scholasticæ tradidisse cognoscitur: Remonis villa cum pertinentiis suis et redditibus, medietas villæ Verinoli Magni, Yreia cum duabus ecclesiis, Bosonis villa cum appendiciis suis, Minus Virol nam totum, in villa Visuoli mansi duodecim, in Marceio tres mansi cum ecclesia, in Clymenceio terra cum quarta parte ecclesiæ, in Hastoit mansi quatuor et tertia pars ecclesiæ cum molendino, in Betruini mansi duo cum ecclesia, in Vellanis mansi duo et semis, sexta pars mansi ecclesiæ et molendini et piscationis; in Gualkeringi mansus unus, apud Ase juxta Masenceium terræ, apud aliud Ase quarta pars mansi, apud Nemachium mansus, apud Ham mansus cum quarta parte ecclesiæ et molendini. Confirmamus etiam vobis ecclesiam de Surreio cum alodio et municipiis, novem perticata vinearum Læsura, quadraginta et septem diurnata boum in Remonivilla, quæ tua prudentia ab Arluino pretio comparavit. Quidquid præterea idem beatæ Scholasticæ monasterium iuste possidet, aut in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium iuste atque canonice poterit adipisci, ratum vobis illibatunque servari sancimus. Decrevimus ergo ut nulli omnino hominum liceat supra dicti cœnobii congregationem temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, aut oblata [at., ab'ata]

retinere, minnere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, earum pro quarum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Trevirensis Ecclesie canonica reverentia. Obeunte te, nunc ejus loci abbatisa, vel earum quæcunque post te in ejusdem loci regimine successerint, nulla ibi quælibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, sed quam sorores communi consensu, vel sororum paræ consilii sanioris secundum Deum et beati Benedicti regulam providerint eligendam, adhibito etiam diocæsani episcopi consilio, si catholicus religiosusque exstiterit, ut jam omnino non liceat infra abbatiam ipsam aliquid violentiæ vel prævæ consuetudinis vindicare, aut gravaminis quidquam, quod ancillarum Domini Dei quieti impediat, irrogare. Advocatum quoque ejusdem loci non alium fore statuimus, nisi quem monasterio utilem abbatisa cum religiosarum suarum voluntate poposcerit. Nec ipsi aut abbatissæ, nec alicui loci ipsius ministro facultas sit ecclesie bona vel in feudum personis sæcularibus dare, vel sub censum redigere, vel modis quibuslibet alienare. Nullum præterea clericum in monasterio vestro ministrare permittimus, nisi de regulariorum canonicorum numero quos apud beati Montani (46) ecclesiam religionis vestræ sollicitudo constituit, quibus delegatum ex vestrarum facultatum portionibus victum, ne qua in posterum persona subtrahere audeat, interdiximus. Ad indicium autem perceptæ a Romana Ecclesia libertatis, Virduensis monete sex argenteos quotannis Lateranensi palatio persolvatis.

Si qua igitur in crastinum ecclesiastica persona seculariæ hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sanctissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examiné districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eodem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum in monasterio S. Ægidii, apud vallem Flavinianam, per manum Joannis, S. Romanæ Ecclesie diaconi cardinalis, xiv Kal. Aug., indict. iv, Incarnationis Dominicæ anno 1096, pontificatus autem domini Urbani II papæ ix.

CCIV.

Privilegium pro monasterio S. Ægidii.

(Anno 1096.)

[Mansi, *Concil.* XX, 958.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei.

A Sicut injusta pœcentibus nullus est tribuendus effectus, sic legitima desiderantium non est differenda petitio. Comes nimirum Tolosæ orum ac Ruthenensium, et marchio Provincie, Raimundus, potentatus sui partem a Romana Ecclesia detinens, honores omnes ad beatum Ægidium pertinentes tam in valle Flaviniana quam extrinsecus, quidquid juste sive injuste videbatur tenere, omnes rectas sive pravæ consuetudines, quas ipsius antecessores aut ipse habuerant, ob honorem Dei et beati Ægidii reverentiam dereliquit. Quam videlicet missionem, apud Nemausense concilium jurans in manu nostra, Odiloni abbati, et ejus fratribus fecit, in Hierosolymitanam expeditionem iturus, seque et universos successores suos, si forte hoc donum irritum facere pertentarent, quod ad se erat, damnatione et maledictione mutavit. Quod igitur suggerente ipso, et monachis exorantibus, in totius concilii conspectu firmavimus, necnon et per auctoritatis nostræ litteras stabilimus. Si quis ergo ecclesiastica sæcularisve persona hanc supradicti comitis missionem, et nostram atque totius concilii confirmationem evacuare aut pervertere præsumpserit, usquequo satisfaciatur, excommunicationi anathematique subdatur, et honoris atque officii sui evacuatione plectatur.

Post hæc divinæ voluntatis dispositione actum est ut apud B. Ægidii monasterium, basilicæ novæ aram omnipotenti Deo nostris manibus dicaremus. Sanximus igitur et sancimus, et ad posterum memoriam litteris designamus, ne quis ulterius archiepiscopus aut episcopus, adversus eandem ecclesiam audeat excommunicationis aut interdictionis proferre sententiam, quatenus idem monasterium ex ipsius B. Ægidii traditione sanctæ Romanæ Ecclesie juri proprio subditum, Romanæ semper libertatis gratia perfruatur. Si quis autem, decreti hujus tenore cognito, obviam venire tentaverit, honoris et officii sui detrimentum patiat, atque a sacratissimo corpore et sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examiné districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco juxta servantibus pax et misericordia a Deo et Patre nostro et Domino Jesu Christo præsentibus ac futuris sæculis conservetur. Amen, amen, amen.

Datum per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis ac bibliothecarii, apud Avenionem in monasterio S. Andree, xi Kalendas Augusti, indictione quarta, Incarnationis Dominicæ 1096, pontificatus autem domini Urbani II papæ ix.

CCV.

Bulla pro ecclesia Sancti Saturnini Tolosæ.

(Anno 1096.)

[BALUZ., *Miscell.* II, 479.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei dilectis in Christo filiis canonicis in ecclesia Beati Saturnini

(46) Superest haud procul a Juviniaco ecclesia S. Montani, qui S. Remigii ortum prædixerat, ut duo eremite degunt sub clientela monasterii.

regularem vitam professis, et eorum successoribus A
in eadem religione victuris in perpetuum.

Sicut injusta poscentibus nullus est tribuendus effectus, ita legitima desiderantium non est differenda petitio. Querela siquidem illa quæ inter vos et fratrem nostrum Isarnum, Tolosanum episcopum, de oblationum altaris et ecclesiæ parte quarta prolixis temporibus agebatur per omnipotentis Dei gratiam præsentis nobis (47) synodique est iudicio pertractata et legitimorum testium qui audierant et viderant iurejurando finita est. Patuit enim clericos quondam, qui apud beati Saturnini ecclesiam ante vestra tempora citra canonicam disciplinam vixerant, oblationum altaris seu ecclesiæ et quartam et cæteris portiones integras tenuisse. Quod videlicet tunc temporis ita actum etiam ante testium probationem ipsemet episcopus fatebatur. Quoniam ante Petrum Rogeri, Tolosanum episcopum, qui oblationes omnes causa ædificandæ novæ basilicæ recollegit in suis domibus viventes clerici libere Beati Saturnini oblationibus fruebantur. Iniquum itaque visum est ut quod sæcularibus clericis anteriores episcopi permiserant vobis jam per Dei gratiam communiter et sub regulari disciplina viventibus auferretur. Unde etiam idem frater noster Isarnus in præpositi et quorundam de vestro collegio quartam partem illam quam tenebat in conspectu nostro et fratrum qui nobiscum aderant refutavit, atque ut id nostro privilegio firmaretur suppliciter exoravit. Secundum ipsius ergo et vestram petitionem, et quartam illam et cæteras oblationum altaris vel ecclesiæ portiones in integrum vestro vestrorumque successorum usui per præsentis decreti paginam apostolica auctoritate perpetuo confirmamus, et ne quis episcopus eas deinceps exigere debeat interdiximus. Præterea quoniam largiente Domino Beati Saturnini ecclesiam nostris manibus consecravimus, et sanximus et sancimus ne quis episcopus aut archiepiscopus sine nostra vel legati nostri audientia interdictionis vel excommunicationis in locum audeat proferre sententiam, nec alicui liceat eum qui illic hodie habetur statum ordinis commutare; nec post possessionem canonicorum cuiquam facultas sit aut proprium habere aut sine præpositi vel congregationis licentia de claustro discedere. Quod si discesserit, et communitus redire contempserit, præpositi intersit, si opportunum viderit, eum ubilibet a suis offitiis interdiceret. Interdictum vero episcoporum vel abbatum sine ipsius permissione nullus absolvat. Obvenit ejusdem loci præposito, nullus ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres regulares communi consensu vel fratrum patris consilii sanioris secundum Dei timorem providerint regulariter eligendum. Si qui sane clerici cum episcoporum suorum licentia conversionis gratia locum ipsum adierint, præposito liberum sit præter omnem episcopi Tolosani contradictionem suscipere,

(47) Nimirum in concilio Nemausensi.

ut nulla eis erga præpositum suum inobedientiæ causa et superbiæ relinquatur. Porro præposituræ, decanatæ, sacristiæ, capitulæ, et cætera ecclesiæ vestra bona omnia vobis vestrisque successoribus confirmamus. Archidiaconatus etiam dignitatem et cœmeteriam, sicut in episcopi et canonicorum Sancti Stephani chirographo continetur. Candelas quoque cereas, quas filius noster Rainundus, Tolosanus comes, in ecclesiæ dedicatione nobis præsentibus abdicavit, ne quis ulterius exigere audeat interdiximus. Prohibemus etiam ne quis ejusdem ecclesiæ claustrum violenter insilire, aut infra id rapinam aut injuriam audeat irrogare. Ad hæc ecclesiam Beati Petri de Valeris et de Artaxena, abbatiæ quoque Sancti Aviti, Sancti Cypriani, ecclesiam B Sancti Petri de Slaniaco et de M. scarano, quicquid præterea eadem ecclesia juste possidet sive in futurum juste atque canonice poterit adipisci, vobis vestrisque successoribus regulariter viventibus confirmamus. Si quis igitur in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes, vicecomes, iudex, aut ecclesiastica quælibet sæcularisve persona hujus decreti paginam sciens, citra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen

Datum apud Montem Andæonis in monasterio Sancti Andree per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, xi Kal. Augusti, indictione iv. Incarnationis Dominicæ anno 1097, pontificatus autem domini Urbani II papæ ix.

CCVI.

Urbanus monasterii S. Andree Avenionensis privilegia et possessiones confirmat.

(Anno 1096.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 270.]

CCVII.

Epistola Urbani papæ II ad Colomanum Hungaricæ regem, adversus Guibertum antipapam, vel Clementem III.

(Anno 1096.)

[MÉNARD, *Histoire de Nîmes*, Paris, 1750, in-4, t. I, Preuves, 15.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio COLOMANNO, magnifico Ungarorum regi, salutem et apostolicam benedictionem.

Audientes magnificentiam tuam omnipotentis Dei dispositione ad Ungaricæ regni regimen esse præ-

veram, gaudio non modico exultamus. Retulit enim nobis venerabilis filius noster Odilo, S. Ægidii abbas, strenuitatem tuam, præter sæcularem qua præcellis industriam, Scripturis etiam ecclesiasticis eruditam, et quod potissimum judiciariam concedet potestatem, sanctorum canonum pollere scientia. Unde oportet te, filii in Christo charissime, supra cæteros qui te in ejusdem regni regimine præcesserunt, tam pro tua quam pro commissorum tibi populorum salute curam gerere. Et potentes enim, ut divina Scriptura pronuntiat, potenter tormenta patientur; et cui plus datur, plus profecto exigitur. Erige igitur, o rex, vexillum catholice fidei gloriosum, quod sæcularibus regni tui vexillis victoriam debeat et gloriam comparare. Jam diu enim Ungarorum populi errorum devia secuti sunt, et derelictis sæe salutis pastoribus, alienorum gregum vestigiis adhæserunt. Reminiscat tunc strenuitas tua religiosi principis Stephani, qui generis tui primus a sancta Romana et apostolica Ecclesia fidei religionem suscepit, et regularis dignitatis jura peremerit. Quanto enim amplius te divini dispositione judicii in terra dignitate provectum intelligis, tanto humilior debes potestatis divinæ principibus, Petro ac Paulo, filii charissime, obedire, et eorum ecclesie subjectionem et honorem a præfato principe institutum fideliter exhibere. Nulla te pseudoapostolorum qui eorum ecclesiam invaserunt, venena corrumpant; nulla perversitas a vera religione seducat. Nec enim latere te credimus hæresiarcham Guibertum ab omnibus ubicunque catholicis excommunicatorum atque damnatorum, qui contra divinæ legis scita, contra Evangelii statuta, contra sanctorum canonum decreta, viventis patris ac domini cubile ascendit, et Gregorii septimi apostolicæ memoriæ pontificis cathedram invasit, matrem fidelium omnium Romanam Ecclesiam incestavit: sed furem enim et latronem existere per divinæ clarificationis causam totum pene jam orbis agnoscit. Quid etiam in Henricum hujusce iniquitatis et præsumptionis auctorem divinæ majestatis justitia operata sit et operetur, ad tuam existimamus notitiam pervenisse. In sensum enim reprobum datus et ea quæ non conveniunt, imo quæ Deo et hominibus execrabilia sunt operans, publicis est expositus ignominiiis. In illo mirum illud quodammodo divinæ Scripturæ impletum videtur elogium, « Quid superbit terra et cinis, » quia in vita sua projecit intima sua. Ipsi quippe quos intimos habuerat, quos tanquam sua viscera diligebat, non tantum familiares, sed ipse etiam filius, pro suis eum abominationibus execrati, ab ejus se consortio sequestrarunt. Jam per Dei misericordiam et judicium principalem illam regni sui partem per quam Romanæ Ecclesie inhababat amisit. Inter has diabolice persecutionis procellas, jam diu regnum tuum ab apostolicæ sedis obedientia descivit, et erroris hujus principibus administris, deditum per latioris viæ devia seductum est. Nec tandem ad ejus populi velamen auferendum, perso-

A nam tuam divina, ut credimus, gratia sublimavit. Unde nos quibus, licet indignis, pro apostolicæ sedis ministerio Ecclesiarum omnium sollicitudo iuveniet, quia Græcis et barbaris, sapientibus et insipientibus debitores sumus, tuam super his prudentiam duximus admonendam: tui profecto animi voluntatem agnoscere utrum ad salutem regni tui et ad populi tui eruditionem apostolicæ sedis, apocriarios destinari consentias. Ad cujus videlicet operis ministerium supradictum beati Ægidii abbatem cooperatorem prædestinavimus. Super hoc ergo negotio certam tui animi voluntatem nobis per latorem præsentium rescriptis tuis intimare non diffiras. Porro de nobis ita tuam excellentiam confidere volumus, ut quidquid honoris, quidquid dignitatis prædecessor tuus Stephanus ab apostolica nostra Ecclesia promeruisse cognoscitur, certa devotione exquiras, plena liberalitatis benignitate percipias, dummodo in unitate ejusdem apostolicæ Ecclesie firma stabilitate permanas, et ei quidquid honoris, quidquid reverentiæ, rex præfatus instituit, fidei benignitate devotus exhibeas.

Datum vi Kal. Augusti.

CCVIII.

Urbani II P. M. epistola ad Gebhardum episcopum Constantiensem, ut a Reitenbuchensibus quemdam monachum Scafusensibus monachis restituendum curet.

(Anno 1096.)

[PEZ, *Theo. Anecd.* VI, 1, 297.]

C URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri G. CONSTANTIENSI episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Inter Scafusensium et Reitenbuchensium congregationes quare et quam diutina discordia fuerit, fraternitati tuæ liquido patet. Nuper cum Turonis essemus, per filium nostrum Manegoldum, magistrum scholarum, pacificos eos audieramus. Communis autem filius Gerardus, Scafusensis monachus veniens, eandem apud nos querelam replicavit, quia videlicet fratres illi monachum redlere noluerunt. Mandamus itaque dilectioni tuæ ut ad reformandam inter ipsos concordiam cum religiosis adhuc invigiles. Quod si modo obedire contempserint, et post nostratam litterarum acceptationem infra dies xxx monachum illum pro quo inter eos discordia crevit, Scafusensi abbati non restituerint, eos deinceps nostra sententia noveris interdictos.

Data vii Id. Aug. apud Forum Cholcheri.

CCIX.

Ejusdem papæ epistola ad Odulricum, seu Udulricum, præpositum Reitenbuchensem. — De eodem re.

(Anno 1096.)

[PEZ, *ubi supra*, p. 298.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis O. præposito, M. decano Reitenbuchensium, salutem et apostolicam benedictionem.

Jamdudum dilectionem vestram missis ac remissis literis exhortati sumus exhortationibus, et præces adjecimus, ut cum venerabili Scafusensium

abbate vel congregatione in pacem integram rediretis, restituto eis fratre quem ex eorum claustris dolosis circumventionibus eduxistis. Vos autem, quod religionem vestram minime decuit, et preces nostras spreveritis, et auctoritatem in nobis sedis apostolicæ parvipendistis. Quin etiam Deum, qui charitas est, offendistis, cum religiosos viros ad reconciliationem vestram congregatos, et venerabilem Scafusensium abbatem, solo charitatis intuitu in conspectu vestro humiliatum, irridere et proposita præsumpsistis pollicitatione frustrari. Quam inobedienciæ et dolositatis culpam, qua deberemus austeritate persequi, vestram ipsorum prudentiam in cordis tabula legere non diffidimus. Post harum igitur litterarum acceptionem, nisi infra dies xxx eidem abbati satisfeceritis, divinorum deinceps officiorum...

CCX.

Episto'la Urbani II papæ ad Bononienses. — Eorum fidem laudat. Omnibus qui bello Hierosolymitano interfuerint, peccatorum veniam proponit.

(Anno 1096.)

[SAVIOLI, *Annali Bolognesi*. Bassano, 1784, in 4°, I, II, 137.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis catholicis in clero, populo Bononiensi salutem et apostolicam benedictionem.

Bonitati vestræ gratias agimus quod inter schismaticos et hæreticos constituti, quidam semper in fide catholica permansistis, quidam vero per Dei gratiam veritate comperta et errorum devia dimisistis, et jam quæ catholicæ fidei sunt sapistis. Hortamur ergo in Domino dilectissimi, ut in veritatis via viriliter incedatis et bonis initiis meliores eventus addere procuretis. Non enim qui cœperit, sed qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Venerabilem fratrem nostrum et coepiscopum Bernardum, quem pastorem vobis per manus nostras divina providentia conferre dignata est, charitati vestræ attentius commendamus ut si Deum diligitis in ejus vicario ostendatis. Ipse enim de hujusmodi dixit: *Qui vos audit, me audit*. Nonnullos vestros in Hierusalem eundi desiderium concepisse audivimus quod nobis plurimum complacere noveritis. Sciautem eis omnibus qui illuc non terreni commoli cupiditate, sed pro sola animæ suæ salute et Ecclesiæ liberatione profecti fuerint, penitentiam totam peccatorum de quibus veram et perfectam confessionem fecerint per omnipotentis Dei misericordiam et Ecclesiæ catholicæ preces, tam nostra quam omnium pene archiepiscoporum et episcoporum qui in Galliis sunt auctoritate dimittimus, quoniam res et personas suas pro Dei et proximi charitate exposuerunt, neque clericis vero, neque monachis sine episcoporum vel abbatum licentia illuc eundi concedimus facultatem. Porro episcopis cura sit ne parochianos suos sine clericorum consilio et provisione dimittant. Juvenibus etiam conjugatis providendum est ne te nere tantum iter sine comiventia uxorum suarum aggrediantur. Omnipotens Deus in suo vos timore et

A amore corroboret, et ab universis peccatis et erroribus absolutos ad summæ charitatis et veræ pietatis perducat intuitum.

Data Papæ, XIII Kal Octob.

CCXI.

Urbani II papæ bulla, qua monialibus Cremonensibus Sancti Joannis Evangelistæ, omnia illarum jura confirmat.

(Anno 1096.)

[MURATORI, *Antiq. Ital.* V, 809.

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectæ filiæ GISILÆ, abbatissæ monasterii Sancti Joannis Evangelistæ secus Cremonam, et post eam regulariter in eodem loco substituendis in perpetuum.

Desiderium quod ad religiosum propositum et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo sine aliqua est dilatione complendum. Tuis igitur tuarumque sororum votis apostolicæ benignitatis aures paterno inclinamus affectu, et beati Joannis Evangelistæ monasterium, cui auctore Deo presidere dignosceris, Romanæ auctoritatis privilegio communimus. Quod videlicet monasterium Bernardus comes, et uxor ejus Berta, sumptibus suis ædificaverunt, et in manus reverentissimæ memoriæ Gregorii septimi, prædecessoris nostri, beato Petro et sanctæ ejus Romanæ Ecclesiæ obtulerunt. Statuimus ergo ut quæcunque bona eidem loco per supradictos comites vel fideles quoslibet de suo jure obla sunt, vel in futurum largiente Domino offerri contigerit, vobis et iis quæ post vos successuræ sunt, firma semper illibataque permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eundem locum temere perturbare, aut ei subditas possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur earum pro quarum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura; salva canonica justitia Cremonensis episcopi, siquidem catholicus fuerit, et communionem et gratiam apostolicæ sedis habuerit. Cui tamen omnino non liceat idem monasterium prægravare, aut exactionem vel consuetudinem, quæ libertati et quieti monasticæ noceat, sororibus illic viventibus irrogare. Sane ad indicium hujus perceptæ a Romana Ecclesia protectionis, per annos singulos Mediolanensis monetæ denarios duodecim Lateranensi palatio persolvetis. Si quis igitur in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes, vicecomes, judex, aut ecclesiastica qualibet sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertio communita, si non satisfecerit emendatione congrua, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini ac Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi quatenus et hic fructum

bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant.

Ego **URBANUS**, catholicæ Ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Datum Cremonæ per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xvii Kalendas Novembris, indictione v, Incarnationis Domini: anno 1096, pontificatus autem domni Urbani secundi papæ nono.

CCXII.

Urbani II epistola ad Alexium Constantinopolitanum imperatorem. — De expeditione in terram sanctam, et de cruce suscipienda.

(Anno 1096.)

[Mansi, *Concil.* XX, 660.]

URBANUS secundus, Romanus pontifex, **ALEXIO**, Constantinopolitano imperatori, etc.

Cum statutum fuisset ad Clarum montem Arvernæ ut communibus votis bellum adversus Sarracenos gereretur, tanta hominum multitudo cruce signata est, ut ad trecenta hominum millia censa fuerint. Ducum autem fortissimorum tantus ardor, ut de recuperanda Hierosolyma multum sperare debeamus. Primus omnium Petrus eremita innumerabilibus se duces prætulit, cui Godofredus, Eustachius et Balduinus fratres, Bolionii comites, se addiderunt, majores etiam copias paraverunt. Hinc Podiensis episcopus belli dux, et Raimundus Sancti Ægarii comes, inde Hugo Magnus, Philippi Francorum regis frater, et Robertus Northmanniæ, et alter Robertus Flandriæ, et Stephanus Carnuti comites. Quid dicam de Boamundo ipso qui ingenti animi magnanimitate iis se comitem adjunxit cum septem millibus delectæ juventutis Italianæ, relicta fratri rerum omnium cura, quo cum diu bello contenderat? Ad hos belli maximos apparatus unum illud imprimis est necessarium, ut tuo præsidio committatur tanta copiæ juventur. Quare ab te peto majorem in modum, ut quibuscumque rebus poteris justissimo bello gloriosiorque faveas. Illud autem, tametsi non dubitem abs te curatum iri, volui tamen te per litteras nostras scire id mihi et universæ Christianæ republicæ jucundissimum fore. Vale.

Romæ, etc.

CCXIII.

Urbani epistola ad Gerardum Tarraconensem. — Canonum contemptores excommunicandos esse.

(Intra annum 1088-97.)

[Ivo, *Decret.*, iv, c. 219.]

Canonum contemptores excommunicandi sunt et damnandi, quandoquidem a sacris altaris mysteriis est removendus qui sacris non vult obedire canonicis.

CCXIV.

Urbanus monasterii Cluniacensis libertates et privilegia confirmat augetque.

(Anno 1097.)

[*Biblioth. Cluniac.*, p. 520.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, véné-

rabili fratri **Hecoxi**, Cluniacensi abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Cum omnium fidelium petitionibus et necessitatibus subvenire debeat apostolicæ charitatis gratia, multo magis his est impertienda ejus beneficii clementia, quos singulariter filios se gaudet habere Romana mater Ecclesia. Inter quos quoniam Cluniacensis congregatio, divino charismate cæteris imbuta plenius, ut alter sol enitet in terris, adeo ut his nunc temporibus ipsi potius conveniat quod a Domino dictum est, *Vos estis lux mundi*, eo magis, o charissime frater Hugo, sublimitatis apostolicæ auctoritas cogitur præbere vestris petitionibus assensum; cum etiam pro sanctimoniam vitæ desiderio vestris parere novimus Auctorem omnium. Ea propter quidquid libertatis, quidquid tuitionis, quidquid auctoritatis prædecessores nostri Ecclesiæ Romanæ pontifices, præsertim apostolicæ memoriæ Gregorius VII, vestro monasterio et locis ad id pertinentibus contulerunt. Nos quoque præsentis decreto auctore Deo confirmamus, scilicet ut cuncta loca et monasteria ad Cluniacense cœnobium pertinentia, quæ ab aliquibus fidelibus Christianis, regibus, episcopis, ducibus, comitibus seu principibus, eidem loco sunt concessa, et ab antecessoribus tuis acquisita, et quæcumque ad eundem locum aliquo modo pertinere videntur, vel in posterum dabuntur, sive terræ, sive ecclesiæ, sive decimæ, et quæcumque quorumcumque beneficia fidelium, absque ullius contradictione cum magna quiete et securitate tui et tui possideatis, et per te universi successores tui in perpetuum. Necnon sub divini judicii promulgatione, et confirmatione, et anathematis interdictione corroborantes decrevimus ut nullus episcopus, seu quilibet sacerdos in eodem venerabili cœnobio, neque omnino in aliquo loco hinc subdito pro aliqua ordinatione seu consecratione altaris, vel ecclesiæ, presbyterorum, vel diaconorum missarumque celebratione, nisi ab abbate ejus cœnobii, vel prioribus eidem cœnobio subditis invitatus fuerit, venire ad agendum præsumat. Sed liceat monachis tuis ubicunque positus, cujuscumque voluerint ordinationis gradum suscipere ubicunque tibi et aliis vestrisque successoribus placuerit.

Interdicius autem sub simili anathematis promulgatione, ut neque Cluniacum, neque loca ad id pertinentia ubicunque episcopi vel sacerdotis deprimantur interdictionis titulo, seu excommunicationis vinculo vel anathematis. Non enim patitur sedis sanctæ apostolicæ auctoritas, ut ullius cujuscumque personæ obligatione proscindatur a se cuiuslibet concessa libertatis potestas. Non igitur fratres tui et monachi, ubicunque, cujuscumque episcopi vel maledictionis, vel excommunicationis, seu interdictionis vinculo teneantur astricti.

Quod si quis sciens hanc nostram paginam, contra hanc facere præsumperit, auctoritate beati Petri, cui Conditor omnium ligandi atque solvendi pote-

statem commisit, ecclesia vestra et ipsi monachi absolvantur. Et is quicumque sit, qui apostolicæ sedis illum ligare, sive maledicere contra decretum nostrum voluerit, maledictione perpetua ligetur, anathematizetur, condemnetur. Si qua vero competens ratio adversus quidquam moverit, et hoc aliter determinari vel diffiniri nequiverit, iudicium apostolicum, quod nulli præjudicium prætereunda patitur, super hoc patienter præstoletur, et humiliter requiratur. Liceat quoque vobis seu fratribus in ecclesiis vestris presbyteros eligere, ita tamen ut ab episcopis, vel ab episcoporum vicariis animarum curam absque venalitate suscipiant, quas si committere illi, quod absit, ex pravitate noluerint, tunc presbyteri ex apostolicæ sedis benignitate officia celebrandi licentiam assequantur. Ecclesiarum vero, seu altarium consecrationes ab episcopis in quorum diocesis sunt, locorum vestrorum fratres accipiant; siquidem gratis ac sine pravitate voluerint exhibere. Alioquin a catholico, quem malueritis, episcopo consecrationum ipsarum sacramenta suscipiant.

Decernimus etiam illius cuius vice, quamvis indigni, fungimur, et auctoritate sancimus, ut idem locus et loca ei subdita omnibus ob salutem confugientibus sint misericordiæ sinus, sint totius pietatis et salutis portus; obtineat in iis locum justus, nec repellatur poenitere volens injustus; præbeatur innocentibus charitas mutæ fraternitatis, non negetur offensis spes salutis et indulgentiæ pietatis. Et si aliquis etiam cujuscunque obligatus anathemate eundem locum vel loca ei subdita expetierit, sive pro corporis sepultura, seu alterius utilitatis ac salutis gratia, minime a venia et optata misericordia excludatur, sed oleo medicamenti salutaris fovendus benigniter obligetur, quia et justum sic est, ut in domo pietatis et justo præbeatur dilectio sanctæ fraternitatis, et ad veniam confugienti peccatori non negetur medicamentum indulgentiæ et salutis. Sit autem omnibus ibi advenientibus causa salutis hic et in perpetuum, divini miseracionis et pietatis refugium, et apostolicæ benedictionis et absolutionis præsidium. Hanc etiam vobis prærogativam concedimus ut quisquis ad vos alieni monasterii monachus pro vitæ melioratione transierit, licenter recipiatur, remotis prioris loci querimoniis, ut, largiente Domino, salutis quam querere videtur apud vos potiatur effectus. Clericos quoque regulares, quos canonicos vocant, qui vel in locis suis salvari non possunt, vel pro necessitatibus ad loca vestra confugiunt, suscipiendi, et vestrum propositum admittendi licentiam impertimur. Decernimus præterea, et omnino constituimus, ut prædicti loci obeunte abbate, non ibi alicujuscunque personæ violentia constituantur ordinandus, sed ab ipsa congregatione loci secundum timorem Dei et institutionem legislatoris Benedicti, Pater qui sibi præesse debeat, eligatur, atque ad eum ordinandum qualiscunque illis placuerit

episcopus advocetur. Præterea constituimus et nulli omnino hominum liceat vestrum venerabile cœnobium et loca ei subdita temere perturbare, sed eorum ecclesiæ, decimæ, possessiones et bona cætera, quæ pro animarum salute jam donata sunt, vel in futurum, Domino miserante, donari contigerit, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. Si qua igitur ecclesiastica secularisve persona hanc nostram constitutionem sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertioque commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sanctissimo corpore et sanguine Dei, et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis justa eidem cœnobio suisque locis servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Datum Laterani v Idus Januarii, indictione v.

CCXV.

Urbani II papæ epistola ad clerum et populum Traniensis Ecclesiæ.

(Anno 1097.)

[Acta sanctorum, t. I Jun., p. 249.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et ordini, nobilibus et plebi Trani consistentibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum largiente Domino nuper cum magna episcoporum abbatumque frequentia synodale concilium ageremus, venerabilis frater noster Bisantius, vestræ civitatis archiepiscopus, venerabilis viri Nicolai (qui apud vos Peregrinus nominatur) nonnulla miracula coram universo concilio scripto edita recitavit, et eundem Dei hominem, auctoritate nostra, in sanctorum catalogo annumerari instantissime postulavit. Nos igitur causam ipsam eidem fratri nostro commisimus, de ejus nimirum probitate et scientia nihil hasitantes, ut quod ei revelante Domino visum fuerit, maturiori deliberatione constituat; ad laudem et gloriam illius qui gratuita misericordia famulos suos mirifice gratificare consuevit.

CCXVI.

Urbani II epistola ad Hugonem archiepiscopum Lugdunensem.

(Anno 1097.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc. II, 180.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri et coepiscopo Hugoni, apostolicæ sedis legato, salutem et apostolicam benedictionem.

Quod de Guapicensi seu Diensi coepiscopis prudentiam tuam egisse significasti nobis admodum gratum est, et si jam amplius actum esset, gratius haberemus, ut et Guapensis ab incubantis porci carnibus crueretur, et Diensis pastore quem appetit frueretur. In Ecclesia Lemovicensi nil potestatis co:fratri co-

stro A. nos dedisse cognoscas, nisi quod cum ab ipso pro eadem Ecclesia rogaremur, ut apud comitem Lemovicem consuleret pro ampliori familiaritate præcipimus. Electionem igitur sive consecrationem illic non jure factam nos quidem irritam habemus, sed adhuc sententiam pro non spernenda domni patris nostri Cluniacensis abbatis postulatione distulimus. Suppliciter enim exoravit ne in fratrem illum impatienter ageremus. Nos autem in nullo legationis tæ jus operante Domino minuemus, et quæ dictante justitia oris nequaquam per nos suo robore cessabunt. De Aurelianensi quod statuisti et nos statuimus, siquidem quæ de eo tam apud nos quam apud te allegata sunt vera esse constiterit. Quod autem de Senonensibus clericis postulasti libentius exsequemur, si clerici ipsi pro electi sui causa ad nos forte pervenerint. De Belvacensi etiam quod egisti nobis omnino non displicet, quia pro personis nullis sanctos canones volumus aut impune præstante Domino patimur conculcari. Pro causa Cluniacensis monasterii strenuitatem tuam sollicitam volumus, ut cum a domino abbate requisitus fueris, de duce Burgundiæ, de Aimone Borbonensi, qui eos acriter molestant, congruentem justitiam exsequaris. De statu nostro nobiscum Deo gratias age, quia usque ad Urbem cum Com. M. pacifice venimus, urbem honestissime cum procedentium stipatione frequentissima introivimus. Urbem ipsam majori jam ex parte habemus. Synodum Laterani solemniter celebravimus. Cives nobis et regiones omnes sacramentis astringimus. Gratias Deo, honeste, tute, alacriter sumus. Vos nobiscum Deo gratias agite, et pro nobis ejus misericordiam exorate, neque inter hæc matri vestræ Romanæ Ecclesiæ subvenire attentius negligatis.

CCXVII.

Urbanus Petro Aragonensium et Pampilonensium regi ceterisque earum regionum fidelibus ecclesiam Pampilonensem commendat.

(Anno 1097.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 282.]

CCXVIII.

Urbanus Oderisio, cardinali Ecclesiæ Romanæ et abbati monasterii Casinensis, a sese consecrato, monasterium Glannafoliense, monachis Fossatensibus adjudicatum restituit.

(Anno 1097.)

[MANSI, *Concil. XX*, 928.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo et charissimo fratri ODERISIO, nostris per Dei gratiam manibus et in cardinalem sanctæ Romanæ Ecclesiæ sacerdoti, et in abbate Casinensis monasterii consecrato, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Pater et princeps monachicæ institutionis, gratia et nomine Benedictus, discipulum suum beatissimum Maurum ob religionis studium docendum et augendum in Gallias destinavit, sicut in eorum gestis luce clarius reperimus, qui ad loca destinata

perveniens monasterium quod Glannafolium dicitur in Andecavensium diocesi, divina gratia prosequente, construxit, quod Casinensi cœnobio, unde prolierat, commisit, ubi cum plurimis virtutum insignibus, cooperante Domino, effulsisset, Bertulfum discipulum suum abbatem substituens, monachis Casinensibus qui una secum venerant super eum sollicitius invigilare præcepit, ne in aliquo a rectitudine regularis tramitis deviaret, sicque temporalis vitæ finem sortitus est, ac sepultus. Post nonnulla igitur annorum curricula, peccatis exigentibus, idem monasterium a Gaidulfo quondam destructum, sed postmodum religiosorum virorum studio reparatum. Eo itaque tempore venerandæ memoriæ Adrianus papa simul cum Carolo, rege Francorum et patrio Romano, præfatum monasterium Glannafoliense venerabili Theodemario Casinensi abbati super hac re querimoniam facienti, cognita ratione restituit, atque auctoritate apostolica confirmavit. Verum quia Dei judicia abyssus multa, jam dictum cœnobium barbarorum incursu vastatum iterum et destructum asseritur. Depopulationis ergo illius barbaricæ solitudinæ permanente, illustrium principum studio provisum fuit quatenus Glannafoliensis locus, monachicæ tunc quieti incongruus, per Fossatenses monachos disponeretur; quæ quidem dispositio usque ad tempora nostra immobiliter perduravit. Cæterum cum Fossatensis etiam locus ab observatione religionis desiisset, Glannafoliensis ecclesia per loci ipsius præpositos non tam disposita quam dissipata diutius videbatur. Contigit autem divinæ dispositione clementiæ, cum pro ecclesiasticis causis in Gallias transissemus nos locum illum cum confratribus nostris episcopis et Romanæ Ecclesiæ cardinalibus visitasse. Fratrum igitur Deo servientium illic et circum habitantium nobilium virorum nos turba circumstetit super dissipatione multimoda conquerentium quæ ab his inferebatur, quorum eos oportuerat industria gubernari; adjectæ his sunt communis filii nostri Joannis, S. Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, et vestri Casinensis cœnobii monachi, pro parte tua et venerabilis fratris nostri Goffridi Andecavensis episcopi, et filii nostri Fulconis Andecavensis comitis preces, proprium loci illi abbatem sub ditionem Casinensis ecclesiæ auctoritate sedis apostolicæ restitui postulantium, nec parum in brevi profectum loco eventurum sperabant, et de tricesimo, qui nunc inerat, monachorum numero, repente ampliorem futurum, siquidem a Fossatensium erepti tyrannide abbatis proprii regimine fruerentur. Proinde Fossatensibus monachis diem certum statuimus, quo se nostræ audientiæ, si habentes privilegiis præsentarent.

Considentibus ergo nobiscum in Turonensi ecclesia archiepiscopis, episcopis et abbatibus, numero quadraginta quatuor, facta de hoc negotio quæstione, chartam nobis prædicti fratres in communi audientiæ præsentarunt, quasi Romani pontificis Adriani, quæ omnino falsa manifestis est indicis comprobata. Pla-

cuit itaque cunctis in commune fratribus qui considerant, quandoquidem in Fossatensi monasterio religionis observantia jam per tempora loca [f., longa] defecerat, et Glannafoliensis locus per eos non meliorationi, sed deteriorationi videbatur expositus, cessante causa etiam cessaret effectus, et Glannafoliensibus monachis abbatis cardinalis solatium redderetur. Et tunc ergo communi decreto sancimus, et nunc per presentis privilegii paginam legitimum sempiternum apostolica auctoritate statuimus, ut in loco illo venerabili sæpe superius nominato cardinalis abbas perpetuis temporibus habeatur, salva per omnia reverentia, et obedientia matris suæ ecclesiæ Casinensis. Prædecessorum nostrorum ergo Romanorum pontificum Adriani et Nicolai vestigia comitantes, prænominatum Glannafoliense cœnobium cum omnibus pertinentiis suis, salva libertate et dignitate ejusdem loci, tibi tuoque Casinensi monasterio presentis nostri privilegii pagina cum omnibus possessionibus suis confirmamus. In quibus hæc propriis duximus nominibus adnotanda. In primis villa Blazon, etc. Statuimus etiam ut obeunte Girardo nunc ejus loci abbate, nullus ibi subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris secundum B. Benedicti regulam elegerint, apud Casinum secundum tenorem privilegiorum suorum benedicendum. Quod si forte, quod evenire vix credimus, in ipsa congregatione aliquis ad hoc officium idoneus non reperitur, de Casinensi cœnobio abbatem sibi eligant ibidem similiter benedicendum, sicque præposituram Casinensem et vicariatam ejusdem Casinensis abbatis per totam Galliam accipiens ad suum cœnobium redeat. Omnibus autem quinque annis limina B. Benedicti Casinensis visitet, in Mauri loco resideat in Casino, et in omnibus cellis ejus super eum nullus abbas sedeat, et nulli alio loco, nisi tantum Casinensis subdatur. Si quid vero de ordine monastico tractandum fuerit arbitrio tam præpositi Casinensis, quam et abbatis B. Mauri disponatur. Insuper autem presentis privilegii supradictum locum una cum omnibus suis pertinentibus, ecclesiis et possessionibus per totum orbem roboramus, atque ut nullius alterius ecclesiæ, vel episcopi, nisi Casinensis ecclesiæ ditionibus submitatur, auctoritate apostolica interdicimus. Quæcunque præterea in futurum sive concessione pontificum, sive liberalitate principum vel oblatione fidelium juste atque canonicè poteritis adipisci, firma eidem loco et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, minuere vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnibus modis profutura; sepulturam quoque ejusdem loci liberam esse facimus, ut eorum qui illic sepeliri deliberaverint devotioni et extremæ voluntati nullus obsi-

stat. Si qua sane in crastinum ecclesiastica, secularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se existere divino judicio de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sanctissimo et sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem vestroque cœnobio justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant; amen, amen.

Scriptum per manum Petri, scriniarii sacri palatii.

Data apud Tarracinam per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, xii Kal. Aprilis, indictione v, anno Dominicæ Incarnationis 1097, anno autem pontificatus domni papæ Urbani secundi x.

CCXIX.

Urbanus II papa sacrum Casinense cœnobium ejusdemque bona ab omni jurisdictione liberum sub sanctæ Romanæ Ecclesiæ protectione confirmat. cæterisque per Occidentem monasteriis præferendum esse declarat.

(Anno 1097.)

[MARGARINI, *Bullar. Casin.*, t. II, p. 119.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo ac charissimo fratri ODERISIO, nostris per Dei gratiam manibus, et in cardinalem sanctæ Romanæ Ecclesiæ et sacerdotem, et in abbatem Casinensis monasterii consecrato ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Præter generale charitatis debitum, præter singularem vestri cœnobiai prærogativam, quæ in monasticæ legis latrone, et latore sanctissimo Benedicto, universorum per Occidentem monasteriorum caput a Domino institutum est; illa etiam benignitatis magnificentia, quæ semper, et nostris præcipue temporibus, congregatio vestra, sanctæ Romanæ subvenit Ecclesiæ, multum nos eidem loco fore compellit obnoxios. Is enim locus, nostrorum pauperum relevatio, fugientium refugium, fessorum sedis apostolicæ aliorum requies indefessa permansit et permanet. Et nos ergo tam divinæ constitutionis, quam et fraternæ benignitatis dulcedini respondentes, locum ipsum, et universa ad eam pertinentia, quietam semper, omnium mortalium jago libera permanere, et sub solius sanctæ Romanæ Ecclesiæ jure ac defensione perpetua haberi decernimus. Sed prædecessorum nostrorum munimine Casinensi cœnobio collata, proprium robur obtineant. Eorundem et nos vestigiis insistentes, Casinense cœnobium cæteris per Occidentem cœnobiis præferendum asserimus, et tam te quam successores tuos in omni conventu episcoporum, seu principum, superiorem omnibus abbatibus consedere, atque in omnibus judiciis priorem cæteris tui ordinis juris scientiam proferre sancimus. Si quis sane in cras-

tinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps vel dux, comes, vicecomes, iudex aut ecclesiastica seu sæcularis persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere contraire tentaverit, secundo tertiove commonita si se non satisfactione congrua emendaverit, honoris sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore, et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat; atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen.

Scriptum per manum Petri scriniarii sacri palatii.

Datum Laterani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, iv Kalendas Aprilis, anno Dominicæ Incarnationis 1097, anno autem pontificatus domni Urbani papæ II decimo.

CCXX.

Privilegium Urbani II papæ ad S. Hugonem pro immunitate cellarum Cluniacensium et interdicto, ac libertate convocandi apud Cluniacum quem voluerit antistitem ad chrisma conficiendum et oleum benedicendum.

(Anno 1097.)

[*Bullar. Cluniac.*, 23.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri HUGONI abbati, et universis Cluniacensis cœnobii fratribus, salutem et apostolicam benedictionem.

Quoniam abundante iniquitate refrigescit charitas multorum, oportet nos pro loci nobis divinitus commissi regimine paucorum, id est servorum Dei religioni attentius providere. Per illos enim plerisque in locis servi Dei et monachi perturbantur, per quos potissimum eos fovendi ac protegi expediret. Quæ nimirum culpa nonnullos nostri temporis episcopos respicit, qui dum terrenis inhiant, eos qui terrena videntur despexisse perturbant. Quorum profecto molestiis per apostolicæ sedis dispensationem duximus obviandum; quatenus opitulante Deo a sæcularibus tumultibus liberi, tam pro nobis, quam et pro ipsis, et universis Christi fidelibus exorare sollicitius valeatis. Præsenti igitur constitutione sancimus, ne cellarum vestrarum ubilibet positarum fratres pro vicinarum diœcesum interdictione, vel excommunicatione divinatorum officiorum suspensionem patiantur, sed tam monachi ipsi, quam et famuli eorum, qui videlicet monasticæ se professioni devoverunt, clausis ecclesiarum januis, non admissis diœcesanis, divinæ servitutis officia celebrent, et sepulturæ debita peragant. Vobis præterea, qui in ipso Cluniacensi cœnobio commoramini, licentiam indulgemus ut ad chrisma conficiendum, sive oleum benedicendum vestris vestrarumque usibus, quem malueritis catholicum episcopum advocetis, qui nostra fultus auctoritate quæ postulant indulgeat. Si quis vero

A episcopus, vel episcoporum minister, super his molestiam vobis ingerere, et nostris constitutionibus obviam ire præsumperit, pro sedis apostolicæ contemptu, secundum beati Gelasii sententiam, sui erit ordinis et honoris elisor.

Scriptum per manus Lanfranci, notarii sacri palatii.

Datum Laterani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, xv Kalendas Maii, indictione v, anno Dominicæ Incarnationis 1097, pontificatus autem domni Urbani papæ secundi anno decimo.

CCXXI.

Urbanus II Ecclesiæ Arvernensis privilegia et possessiones confirmat, et statuitque ut ejus Ecclesiæ antistes in ordinatione metropolitani Bituricensis primum locum obtineat.

(Anno 1097.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 285.]

CCXXII.

Urbani II papæ epistola ad Raimundum Ausciensem archiepiscopum. — Adversus clericos, qui cœmeterium S. Orientii violaverant.

(Anno 1097.)

[DOM BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 725.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri R. [RAIMUNDO], Auxiensi archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum in Auxiensi metropoli per Romanam Ecclesiam noviter sis ordinatus, sedis apostolicæ decretis obedire te irrefragabiliter oportet. Mandamus ergo fraternitati tuæ ut de clericis sedis tuæ, qui cœmeterium quod beati papæ Leonis et nostro decreto ecclesiæ Beati Orientii firmatum fuerat, violaverunt, justitiam facere canonica æquitate procures. De cætero et teipsum et tuæ sedis clericos ita custodias, ut Romanæ Ecclesiæ decreta inconvulsa apud vos, Domino largiente, conserventur et integra.

Data Romæ, iii Kalendas Maii.

CCXXIII.

Salmoriaci pagus Ecclesiæ Gratianopolitanæ asseritur.

(Anno 1097.)

[RUINART, *Vita Urbani*, III, 366.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri et coepiscopo HUGONI, apostolicæ sedis vicario, salutem et apostolicam benedictionem.

Quam arroganter, quam indigne adversus nos et sanctam Romanam Ecclesiam frater noster Viennensis archiepiscopus Guido se habuerit, scientiam vestram nequaquam latet; præter cætera vero cervicem suam adversus humilitatem nostram adeo sustulit, ut et Romanensem abbatiam a nobis interdictam reinvaderet, et fratri nostro Gratianopolitano episcopo ecclesias quas nobiscum ipse restituerat sine iudicio reauferret. Tuam ergo fraternitatem pro nobis omnino ad justitiam excitari præcipimus. Sentiat ut adamantem et silicem faciem tuam, remotaque præteritæ lenitatis reverentia, omnino secundum justitiam Gratianopolitanæ Ecclesiæ sua

jura restitutas, et apostolicæ sedis injurias ulciscaris, in episcoporum mutationibus hactenus nimis lenis pro apostolicæ mansuetudinis gratia Gallicanorum petitionibus condescendimus, deinceps autem id penitus præcaveri præcipimus, neque enim Nicænæ synodi, quam æque ut sanctum Evangelium veneramur, auctoritatem hujusmodi occasionibus evacuari ulterius patiemur.

Data Lateranis 11 Nonas Junii.

CCXXIV.

Urbani II papæ epistola ad Bertrandum Narbonensem archiepiscopum. — Ecclesiæ Narbonensis privilegia corroborat.

(Anno 1097.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 727.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri BERTRANDO, Narbonensi archiepiscopo, perpetuam salutem in Domino.

Potestatem ligandi atque solvendi in cælis et in terra B. Petro ejusque successoribus, auctore Deo, principaliter traditam illis Ecclesia verbis agnoscit, quibus Petrum est Dominus allocutus: *Quæcunque ligaveris super terram, erunt ligata et in cælis, et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis* (Matth. xviii, 8). Ipsi quoque et propriæ firmitas et alienæ fidei confirmatio, eodem Domino auctore, præstat, cum ad eum dicitur: *Rogari pro te, ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos* (Luc. xxii, 32). Oportet ergo nos, qui, licet indigni, Petri sedem videmus habere, prava corrigere, recta firmare, et in omni Ecclesia ad æterni arbitrium judicis sic disponenda disponere, ut de vultu ejus judicium nostrum prodeat, et oculi nostri videant æquitatem. Fraternitatis igitur tuæ justis petitionibus annuens, sanctam Narbonensem Ecclesiam, cui divina largiente clementia præsidet, possidendam, regendam, ac disponendam præsentis tibi decreti pagina confirmamus. Nos enim te in Nemausensi Ecclesia episcopum consecravimus, et, exigente necessitate, ad tuam te transferri metropolim per suffraganeorum electionem auctoritatis nostræ scriptis permisimus; quod nulli deinceps concedimus permittendum. Has igitur civitates eidem Ecclesiæ tuæ fraternitati sancimus esse subjectas, Tolosam, Carcassonam, Elxam, Biterrim, Aydam, Magalonam, Nemausam, Uticem, Lugdevem, salvo tamen in omnibus sedis apostolicæ jure. Præterea primatum Aquensis metropolis, quæ est Narbonensis secunda, et quidquid dignitatis vel honoris eandem Narbonensem Ecclesiam antiquitus jure habuisse constiterit, nos quoque præsentis decreti pagina inconcussam et inviolabilem perpetuo manere decernimus. Pallium autem fraternitati tuæ ad missarum tantum solemnia celebranda ex more concedimus, quo in subscriptis tibi solummodo licebit uti diebus, in epiphania, in omnibus B. Mariæ festivitibus, in cæna Domini, in resurrectione Domini duobus diebus, in Ascensione Domini, in Pentecoste, in nativitate B. Joannis, in natalitiis

A apostolorum omnium, in festo B. Martini, in solemnitatibus S. martyrum Justi et Pastoris, ac Pauli confessoris, in consecratione episcoporum et ecclesiarum, in ordinatione clericorum. In quo quid ponderis tibi ac sollicitudinis injungitur considerare te diligentissime convenit. Hujus enim indumenti honor humilitas atque justitia est, etc.

Scriptum per manum Petri, scriuarii sacri palatii.

Datum Laterani, viii Idus Novembris, per manus Lanfranci, vicem agentis cancellarii, anno Dominicæ Incarnationis 1097, indictione vi, pontificatus autem domni Urbani II papæ anno x.

CCXXV.

Urbani II papæ epistola ad Petrum Goffredi Aquensem archiepiscopum. — Mandat ut Narbonensi archiepiscopo, tanquam primati, reverentiam exhibeat.

(Anno 1097.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 728.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri Aquensi archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Frater noster Narbonensis archiepiscopus conquestus est super te, quod ei jure primatus obedire contemnas. Præsentibus igitur litteris tuæ dilectioni mandamus ut Narbonensi Ecclesiæ reverentiam debitam exsolvas; alioquin, tanquam apostolicæ sedis contemptor, apostolicæ sedis judicio subjacebis.

CCXXVI.

Urbani II epistola ad Hugonem Lugdunensem archiepiscopum. — Ut Aquensem archiepiscopum primati suo Narbonensi archiepiscopo obedire compellat.

(Anno 1097.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 728.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili HUGONI, apostolicæ sedis vicario salutem et apostolicam benedictionem.

Frater noster Narbonensis archiepiscopus conquestus est super Aquensi archiepiscopo, quod ei jure primatus obedire contemnat. Unde fraternitati tuæ præsentia scripta dirigimus, præcipientes ut eundem Aquensem archiepiscopum juxta sedis apostolicæ instituta primati tuo obedire compellas. Vale.

CCXXVII.

Privilegium pro Ecclesia Verulana

Anno 1097.)

[UGHELLI, *Italia Sacra*, I, 1390.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri ALBERTO, Verulensi episcopo, ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.

Justis votis assensum præbere, justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigni, justitiæ custodes atque præcones in excelsa apostolorum principis Petri et Pauli specula positi, Dominique disponente videmur existere. Tuis igitur, frater in Christo charissime Alberte, justis petitionibus annuentes, S. Verulanam Ecclesiam, cui æ-

ctore Deo præsidēs, apostolicæ sedis auctoritate A
 unanimus. Statuimus enim ut quæcunque eidem
 venerabili loco a quibuslibet hominibus de proprio
 jure jam donata sunt, vel in futurum concessione
 pontificum, liberalitate principum, vel oblatione
 fidelium, Deo miserante, collata fuerint, firma tibi
 tuisque successoribus et illibata permaneant. Vallis
 scilicet de Literana cum affnibus suis; lacus cum
 pertinentiis suis, Astianum, Patena, Mundezanum,
 Paternum, casale, Criptæ Anselmi, Cassianum cum
 eorum pertinentiis; ecclesia S. Crucis, S. Mariæ,
 quæ dicitur Rotunda, S. Archangeli, S. Mariæ de
 Pareti cum pertinentiis suis, Molendinum, quod est
 in Masena, cum pertinentiis suis, ecclesia S. Ste-
 phani, et S. Viti cum pertinentiis earum, ecclesia
 SS. Cosmæ et Damiani, cum pertinentiis suis, ec-
 clesia S. Angeli de Forgna cum silvis et territoriis
 suis, ecclesia S. Joannis in territorio Frusinonis,
 quæ sita est juxta flumen casam cum omnibus ad
 ipsum pertinentibus. Lacus de Masciano, et quidquid
 in territorio Surricis per authentica chartarum mo-
 numenta eidem Verulanæ Ecclesiæ pertinere co-
 gnoscitur. Per ipsam itaque tam tibi, quam tuis
 successoribus episcopali jure regenda perpetuo, ac
 disponenda concedimus, atque firmamus civitate
 Verulanæ cum omnibus adjacentibus Eccl. intus,
 vel foris Frusinonem, cum omnibus suis. Oppida
 Turricis, Larnaria, Paphen cum ecclesiis S. Petri,
 et S. Columbæ, monasterium S. Sylvestri. Ripas,
 Castrum, monte Nigrum, Fabrateriam cum finibus
 et pertinentiis earum, Ceperannum, Cannetum, C
 Castellum novum, Strangulagallum, Carpenum,
 Montem S. Joannis, cum ejusdem nominis mona-
 sterio. Ecclesia S. Petri de Arenula, S. Pudentianæ,
 Babucum cum omnibus ecclesiis eidem castello
 adjacentibus. Duo præterea canonicorum monasteria;
 unum videlicet S. Paterniani, alterum S. Petri de
 Canneto. Ecclesia S. Joannis in Ceperano, et S. Magni
 cum omnibus aliis. Ecclesia S. Benedicti inter Ca-
 strum, et montem Nigrum sita cum suis omnibus
 pertinentiis. Ecclesia S. Angeli de Meruleta, et S.
 Stephani cum omnibus aliis, tuæ, tuorumque suc-
 cessorum dispositioni perpetuo subesse sancimus.
 In monasterio monachorum, quod dicitur SS. Joan-
 nis et Pauli, quidquid ad antiquum Verulani episcopi
 jus canonice pertinet, integrum vobis perpetuo ser-
 vari censemus, salva nimirum nostræ S. R. Ecclesiæ
 reverentia. Ad hæc per præsentis privilegii paginam,
 apostolica auctoritate decernimus, ut nulli omnino
 hominum liceat eandem Ecclesiam temere pertur-
 bare, aut ejus possessionem auferre, aut sub cujus-
 libet causæ occasionisve specie minuere, sive suis
 usibus applicare, vel aliis quasi piis de causis pro
 suæ avaritiæ excusatione concedere; sed omnia
 integre conserventur, tam vestris quam clericorum
 ac pauperum usibus omnimodis profutura. Si quis
 igitur sacerdotum aut clericorum, imperatorum aut
 regum, principum aut ducum, comitum, vicecomi-
 tum, judicum, vel quarumlibet magnarum parva-

rumque personarum, hanc nostræ constitutionis
 paginam sciens, contra eam temere venire præsum-
 perit, potestatis honorisque sui dignitate careat,
 reumque se divino judicio existere de perpetrata
 iniquitate cognoscat, et nisi ea quæ ab illo sunt
 male ablata, restituerit, vel digna pœnitentia illicite
 acta dederit, a sacratissimo corpore et sanguine
 Dei ac Domini redemptoris nostri Jesu Christi alienus
 fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni
 subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servan-
 tibus, sit pax D. N. J. C., quatenus et hic fructum
 bonæ actionis percipiant, et apud districtum judi-
 cem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen,
 amen.

Scriptum Albani, et datum per manum Lanfranci
 B vices gerentis cancellarii, anno Domini 1097, indi-
 ctione sexta, domini Urbani II papæ anno x.

CCXXXVIII.

*Urbanus II ecclesiæ S. Mariæ Buronensis protec-
 tionem suscipit; bona confirmat, privilegia constituit,
 imposito fratribus bizantii aurei censu annuo.*

(Anno 1097.)

[PETRUS, *Suevia ecclesiastica*. Augustæ et Dillingæ
 1699, in-fol., p. 212.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto
 filio BERTHOLDO præposito, ejusque fratribus in ec-
 clesia cui vocabulum est B. Martini, quæ conse-
 cranda est in honorem B. Mariæ Virginis, in loco
 qui Buron dicitur, inter duos montes, super ripam
 fluminis Danubii, in territorio Constantiensi, cano-
 nicam vitam professis, eorumque successoribus in
 perpetuum.

Sicut irrationabilia poscentibus negari debet as-
 sensus, sic justa petentium votis benigna assensio
 concurrere. Tuis igitur, fili Bertholde in Christo
 charissime, justis petitionibus annuentes, ecclesiam
 Dei Genitricis et semper Virginis Mariæ, quam filius
 noster Peregrinus in proprio fundo constructam B.
 Petro ejusque sacræ Romanæ Ecclesiæ in alodium
 proprium obtulit, cui auctore Deo præsidēs, sub
 apostolicæ sedis protectione specialiter confoven-
 dam, tanquam jus proprium suscipimus, et contra
 pravorum omnium nequitiam auctoritatis ejus et
 nostræ privilegio communimus. Præsentī itaque de-
 creto statuimus ut quæcunque hodie vestra ecclesia
 D juste possidet, sive in futurum concessione pontifi-
 cum, liberalitate principum vel oblatione fidelium,
 jste atque canonice poterit adipisci, firma vobis
 vestrisque successoribus et illibata sub apostolicæ
 sedis semper tutela permaneant; ad hæc adjicientes
 sancimus ut nemini inter vos professione exhibita
 proprium quid habere, nec sine tua, fili charissime
 Bertholde, vel eorum qui potestate in eodem regimi-
 ne successerint, aut sine communi congregationis
 licentia de claustro discedere liberum sit; quod si
 discesserit, et commonitus redire contempserit, tibi
 tuisque successoribus facultas sit ejusmodi ubilibet
 a suis officiis interdicere; interdictum vero nullius
 episcoporum abbatumve seu præpositorum susci-

piat. Obeunte vero te, nunc ejusdem loci præposito, vel tuorum quolibet successorum, nullius ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem, vel ex eadem congregatione, vel ex alia ejusdem professionis providerint eligendum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eandem ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, ablatasve retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integre conserventur, vestris vestrorumque successoribus et pauperum usibus profutura, salvo, si catholicus fuerit, Constantiensis episcopi jure canonico et reverentia. Ad indicium autem perceptæ hujus a Romana Ecclesia libertatis, bizantium aureum, aut ejusdem pretii B argentum quotannis Lateranensi palatio persolvetur.

Si quis igitur in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator, aut rex, aut dux, comes, vicecomes, judex, advocatus, vel cujuscunque ordinis homo hanc decreti nostri paginam violaverit, aut sciens contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si se satisfactione congrua non emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructus bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen.

Scriptum et datum per manus Lanfranci, vices agentis cancellarii, anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo septimo, indictione quinta, pontificatus autem domini Urbani secundi papæ anno decimo

CCXXXIX.

Urbani II epistola ad Manassem Remensem archiepiscopum.

Anno 1097.)

[Dôm. MARLOT, *Metropolis Remensis*, II, 221.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri MANASSÆ, Remensi archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Abbatis S. Remigii causa in præsentia nostra et confratrum nostrorum episcoporum et cardinalium diligentiori discussa est inquisitione, et ad hunc tandem finem producta. Judicium episcoporum prolatum super eum hac ratione reprobatum noveris, quia postquam filius a patre emancipatus est, sub curam et dominationem patris redire districtione legum non cogitur, nisi (48) sponte ipse rogaverit. Promotionem enim abbatis emancipationem acci-

A pimus, et ideo sub potestatem abbatis redire non debere judicamus.

CCXXX.

Urbani II papæ epistola ad Bernardum Bononiensem episcopum. — Commendat fratres quosdam ab hæreticis invite ordinatos.

(Anno 1097.)

[SAVIOLI, *Annali Bolognesi*, t. I, p. II, p. 138.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri BERNARDO, Bononiensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

De ordinationibus ab hæresiarcha Guiberto factis postquam a beatæ memoriæ Gregorio papa et a Romana Ecclesia damnatus est, quæque etiam a pseudoepiscopis per eum postea ordinatis perpetræ sunt, Placentinæ synodi generali judicio definitum est ut irritæ habeantur, nisi probare voluerint se cum ordinarentur eos nescisse damnatos. Quia vero fratres super quibus rogas religiosos asserit et omnino vim passos et tractos ad ordinandum confiteris, magnam etiam Ecclesiæ tuæ necessitatem conquereris, utrum eis in sacerdotali ordine condescendum sit, tuæ providentiæ pro graviore opportunitate committimus. Vestra vero experientia caveat ne in eis aut scandalum, aut infamiam Ecclesia patiat: in aliis, quando eadem religionis gratia et violentiæ illatione excusabiles non sunt, omnino synodalis judicii sententiam persequeris. Si quos tamen propensiori necessitate restitueris, non sine pœnitentiæ quotidianæ remedio patieris; et ipsos autem inter eos quibus ordinandis manum imponis, dum orationum solemnitas agitur interesse præcipito. Quod tamen omnino præcipimus ne sine graviore Ecclesiæ necessitate et personarum merito ullatenus præsumatur

Data Laterani xv Kal. Maii.

CCXXXI

* *Jarentoni, abbati S. Benigni Divionensis, Urbanus asserit monasterium S. Vigoris Bajocense, ab Odono episcopo donatum.*

(Anno 1098.)

[RUINART, *Vita Urbani*, p. 292.]

CCXXXII.

Urbani epistola ad Udalricum, abbatem monasterii S. Michaelis ad Mosam. — Concedit ut circa ecclesiam novam cæmeterium constituat.

(Anno 1098.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc., III, 61.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio UDALRICO, abbati Sancti Michaelis, salutem et apostolicam benedictionem.

Benignitati tuæ gratias agimus quia venerabilibus fratribus et coabbatibus, Rodulpho scilicet et Lanzoni, fraternæ charitatis sinum expandis, et persecutionis æstu laborantes tuæ quietis umbraculo protegis, sicut nos ex ipsorum relatione comperimus. Unde et rogamus ut quod cœpisti nunc magis pro nostræ postulationis reverentia vigilantius ac

(48) Vide S. Bernardum, epist. 87.

devotius prosequaris. Quod vero nobis legatione A petitoria suggestisti, de construendo videlicet circa novam ecclesiam cœnobii vestri cimiterio, siquidem fratribus laboriosum et religioni contrarium est, ut scripsisti, ad veteris ecclesiæ locum, quia longius sita est, ~~fratrum~~ funera deportare, nos præsentium ~~Lateranarum~~ auctoritate concedimus.

Data Laterani vii Kal. Aprilis, anno ab Incarnatione Domini, secundum Dionysium, millesimo nonagesimo octavo, secundum vero certiore Evangelii probationem millesimo centesimo vicesimo primo, indictione vi, epacta xv, concurrente iv.

CCXXXIII.

Urbani II papæ bulla pro monasterio Wiblingensi.
(Anno 1098.)

[D. GERBERT, *Historia Nigræ-Silvæ*, III, 34.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio WERNERO, abbati monasterii S. Martini, quod Wiblingen dicitur, ejusdem successoribus regulariter promovendis in perpetuum.

Religiosis desideriis dignum est facilem præbere consensum, ut fidelis devotio celerem sortiatur effectum. Quia igitur Romanæ Ecclesiæ filii Hartmannus comes et Otho frater ejus B. Martini ecclesiam in loco qui dicitur Wiblingen suis sumptibus ædificatam B. Petro et S. sedi apostolicæ tradiderunt, eam in jus et tutelam suscipientes apostolicæ auctoritatis, privilegio communimus, statuentes ut quæcunque prædia, quæcunque dona, tam ex ipsorum fratrum largitione, quam ex devotorum fidelium oblatione supradicta B. Martini ecclesia impræsentiarum possidet sive in futurum juste atque canonicè adipisci poterit, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis fatigare vexationibus, sed omnia integre conserventur eorum, pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, salva Constantiensis [episcopi] canonica reverentia, cui tamen non liceat omnino exactionem aliquam, vel consuetudinem, quæ regularium quieti noceat, irrogare. Advocatiam ipsius monasterii post Hartmannum religiosum comitem, hæres ejus, quem abbas cum fratribus elegerint, administret; qui si postmodum monasterio inutilis fuerit, remoto eo alium præficiant. Sepulturam quoque ejusdem loci omnino liberam esse decernimus, ut eorum, qui illic sepelire delibaverint, devotioni et extremæ voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat. Præterea mansuro in perpetuum decreto sancimus, ut nulli omnino viventium liceat, in vestro monasterio aliquas proprietatis condiciones, non hæreditarii juris, non investituræ, nec cujuslibet potestatis, quæ libertati et quieti fratrum noceat, vindicare. Chrisma, oleum sanctum, consecrationes altarium, sive basilicarum, ordinationes monachorum, qui ad sacros ordines fuerint promovendi, ab episcopo, in

cujus diœcesi estis accipietis, siquidem gratiam et communionem apostolicæ sedis habuerit, etsi ea gratis, ac sine pravitate voluerit exhibere, alioquin liceat vobis catholicum, quem malueritis, adire antistitem, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere, qui apostolicæ sedis fultus auctoritate, quod postulatur, indulgeat. Obeunte te nunc ejus loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem, et D. Benedicti regulam elegerint. Ad iudicium autem perceptæ a Romana Ecclesia libertatis Bizantium aureum singulis annis Lateranensi palatio persolvatis.

B Si qua igitur ecclesiastica sæcularive persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si se non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremi iudicii examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum boni actus percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

C Scripta per manum Petri, scriniarii sacri palatii.

Data Laterani iii Nonas Aprilis per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, anno Dominicæ Incarnationis 1098; pontificatus vero domni Urbani II papæ xi.

CCXXXIV.

Bulla Urbani II pro Ecclesia Urgellensi.
(Anno 1098.)

[MARCA, *Marca Hispanica*, Append., p. 1207.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri ODONI, Urgellensi episcopo, ejusque successoribus canonicè promovendis in perpetuum

D Justis votis assensum præbere justisque petitionibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigni, justitiæ custodes atque præcones in excelsa apostolorum principum Petri et Pauli specula positi Domino disponente videmur existere. Tuis igitur, frater in Christo charissime Odo, justis petitionibus annuentes, sanctam Urgellensem Ecclesiam, cui auctore Deo præsides, apostolicæ sedis auctoritate munimus, Statuimus enim ut universa quæ juste ad eandem Ecclesiam sive parochiali sive proprietario jure pertinere noscuntur, tibi tuisque successoribus libera semper et illibata serventur, scilicet Cerdaniensis pagus, Libianensis, Bergitanensis, Paliarenensis, Ribacurcensis, Gestabiensis, Cordosensis, Anabiensis, Tirbiensis, et locum Sanctæ Deodatæ cum finibus suis, castrum de Gisona cum omnibus terminis suis, castrum de

Lanera cum finibus suis, castrum Celsona et ecclesia Beatæ Mariæ Celsonæ cum omnibus sibi pertinentibus, castrum Aguda de Vallearia cum finibus suis, castrum Clusa cum finibus suis, castrum Figgerola et Fontaned cum omnibus eorum pertinentiis, castrum Perarua, castrum Sallent, et villa Montaniocel et de Cubilar cum finibus earum, castrum Corneliana cum terminis suis, et villa Tossen cum finibus suis, castrum Turris et villa Biscaran, et villa Archavel cum earum pertinentiis, et vallem Andorra cum omnibus finibus suis, castrum Rivi Matrici, castrum Colomers, castrum Sarred, castrum Arnoll, castrum Arehalis, cum omnibus eorum pertinentiis, et villa Saort, et villa Languanes, et villa Aquatepida, Calbiciniano et Feners, et sub monte et Alass, Leton, Clopedera, Ges, Sardine, ambæ Nocolonæ, ambo Boxedera, villam sancti Stephani, et villa ipsius sedis Urgellensis, cum omnibus earum pertinentiis. In Ausonensi parochia castrum de Turizella, castello subtus Menresa, salvo parochiali jure Ausonensis episcopi. Confirmamus etiam tibi tuisque successoribus tertiam partem telonei sive mercati in omnibus locis ad vestrum episcopium pertinentibus, primitias quoque ac decimas secundum canonicas sanctiones distribuendas. Quidquid præterea impræsentiarum vestra Ecclesia juste possidet, sive in futurum juste atque canonice poterit adipisci, tibi tuisque successoribus firmum semper integrumque permaneat. Ad hæc adjicientes statuimus ut parochiæ vestræ clerici nullius sæcularis potestatis distractionibus addicantur, sed juxta sanctorum canonum instituta episcopali semper sint subditi disciplinæ. Si quis sane in crastinum archiepiscopus, imperator, rex, princeps, aut dux, marchio, comes, vicecomes, iudex aut ecclesiastica quælibet sæcularis persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si se non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini nostri redemptoris Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant.

Scriptum per manus Joannis, sanctæ Ecclesiæ Romanæ scriniarii, Constantini filii, in mense et indictione subscripta.

Datum Laterani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, vii Idus Aprilis, indictione vi, anno Dominicæ Incarnationis 1098, pontificatus autem domini Urbani secundi papæ xi.

CCXXXV.

Urbanus Landulfo, præposito ecclesiæ S. Ambrosii Mediolanensis, asserit « altaris majoris oblationes et cæterorum altarium quæ intra parietes ecclesiæ B. Ambrosii statuta sunt vel statuentur. »

(Anno 1098.)

[GIULINI, *Memorie di Milano*. Milano 1760, in-4, t. IV, p. 542.]

CCXXXVI.

Bulla Urbani II papæ pro monasterio Jesu Nazareni (Montis Aragonensis.)

(Anno 1098.)

[AYNSA, *Fundacion, excecencias, grandezas y cosas memorables de Huesca*, p. 455.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio EXIMINO præposito, et cæteris fratribus canonicis Domini nostri Jesu Nazareni eorumque successoribus in perpetuum, etc.

(*Es su data...* Laterani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, iv Nonis Maii, indictione vi, Incarnationis Dominicæ anno 1099, pontificatus autem domini Urbani II papæ anno xi.

CCXXXVII.

Urbani epistola ad Petrum Oscensem episcopum. — Oscensem Ecclesiam caput Jacensis Ecclesiæ constituit.

(Anno 1098.)

[MANSI, *Concil. XX*, 702.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri PETRO, Oscensi episcopo, ejusque successoribus canonicè promovendis in perpetuum

Miserationibus Domini multiplices a nobis gratiarum habentur actiones, quia post multa annorum curricula nostris potissimum temporibus Christiani populi pressuras relevare, fidem exaltare dignatus est. Nostris siquidem diebus in Asia Turcos, in Europa Mauros Christianorum viribus debellavit, et urbes quondam famosas religionis suæ cultui gratia propensiore restituit. Inter quas Oscam quoque pontificalis cathedræ urbem Saracenorum tyrannide liberatam, charissimi filii nostri Petri Aragonensis regis instantia catholicæ suæ Ecclesiæ reformavit. Æquum igitur fore perpendimus ut et nos omnipotentis Dei benignitate ipso præstante liberalitate sanctæ sedis apostolicæ prosequamur, et cui multiplici miseratione ipse fidei suæ reddidit libertatem, et nos quoque restituamus episcopalis cathedræ dignitatem. Præsentis ergo decreti auctoritate statuimus ut eadem Oscitana ecclesia, totius parochiæ quæ nunc Jaccensi Ecclesiæ subdita est, et ipsius Jaccensis Ecclesiæ, caput deinceps temporibus perpetuis habeatur. Locus autem episcopalis cathedræ in majori illa mezcita servetur, quam Sancii regis dono Saracenorum temporibus canonici Domini nostri Jesu Christi Nazareni possederant, sed Petrus ejus filius rex tuæ fraternitati capta civitate concessit; cujus etiam dona cætera vestræ ecclesiæ collata, non præsentis decreti auctoritate firmamus, et universa prædia, sive possessiones, aut redditus vectigalium seu tributorum, quæ bonæ memoriæ

Ranimirus rex presentis regis Petri in Domino charissimi filii avus cum filio suo Sanctio Jaccensi Ecclesie per regalis excellentie scripta concessit, nos largiente Domino supradictae Oscitanæ ecclesie illibata in perpetuum permanere censemus, sicut etiam idem rex Petrus in oblationis suæ litteris optasse ac statuisse cognoscitur, exceptis nimirum his quæ præfatus ejus filius Sanctius rex una cum filio suo Petro saepe superius nominato, consentientibus prædecessoribus tuis Sanctio et Garsia, te quoque id ipsum confirmante, de illa Ranimiri parentis sui constitutione mutavit. Item tam tibi quam successoribus tuis, et ecclesie vestræ in perpetuum stabilimus quicquid ab egregio rege Sanctio oblatum cognoscitur, his exceptis quæ de ipsius chirographo præfatus rex Sanctii filius, consentientibus ecclesie tuæ clericis, et eximio præposito canonice D. N. Jesu Nazareni, teque idipsum confirmante mutavit.

Venientes enim ad nos seclis tuæ archidiaconus Lupus, et idem eximius Ecclesie D. N. Jesu Nazareni præpositus in nostra audientia collaudaverunt, et mutuo consensu confirmari petierunt diffinitionem illam quæ inter te et filium nostrum Petrum Aragonensem, seu Pamplonensem regem acta est apud castrum Calasanz, de rebus ac redditibus ecclesie tuæ et canonice D. N. Jesu Nazareni. Dilectio siquidem tua quartam decimarum partem de toto monte Aragonæ, et quicquid præter animarum curam, et ecclesiarum seu clericorum consecrationem ad se episcopali jure pertinebat, intercedente supradicto rege illius canonice clericis tradidit, et scripti cautione firmavit. Illi vero medietatem decimarum quam de Oscitana civitate per manum ejusdem regis accipere consueverant, tuæ tuorumque successorum ditioni restituerunt. De laboribus autem domui regis decimarum medietas tibi et episcopalis cathedræ clericis, altera autem medietas canonicis D. N. Jesu Christi mutua charitate convenit. Cætera vero omnia secundum Sanctii bonæ memoriæ regis, et supradicti ejus filii chirographum communi concordia statuistis, et a nobis eadem stabiliri per supradictos nuntios postulastis.

Ad hæc adjicientes statuimus ut parochiarum fines qui adhuc Saracenorum oppressionibus detinentur, ad Oscitanam Ecclesiam antiquo jure pertinentes, in idipsum referantur, cum eas omnipotentis Dei dignatio Christianæ restituerit ditioni. Hasien [ecclesiam] quoque canonicam nostri juris, quam supradicti Ranimiri regis, filius, Petri vero regis avunculus, Sancius comes suo studio ædificatam sanctæ Romanæ Ecclesie obtulit, nos tam tibi quam successoribus tuis, et ecclesie vestræ canonicis, apostolicæ sedis decreta servantibus et gratiam obtinentibus, regendam seu disponendam secundum fundatoris votum committimus; eo videlicet tenere ut et regularem illic disciplinam servari attentius faciatis, et ex loco ipso censum annum Lateranensi palatio auri unciam dimidiam persolvatis.

A Præter hoc universa decimarum seu primitiarum debita tam ex ipsa civitate Osca quam ex cæteris finibus quos ad eam episcopali jure pertinere constiterit, tam tibi quam tuis successoribus canonice ordinatis seu cathedræ ipsius clericis confirmamus, præter illam reddituum partem quam supradicti regis Petri precibus fraternitas tua Jesu Nazareni canonicis benigniore liberalitate concessit. Si qua igitur ecclesiastica sæcularive persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, etc.

Datum Laterani per manum Joannis, S. R. E. diaconi cardinalis, v Idus Maii, indict. vi, Incarnationis Dominicæ anno 1098, pontificatus autem domini Urbani II papæ anno xi.

CCXXXVIII.

* *Urbanus Willelmo regi Anglorum scribit e ut res Anselmi (archiepiscopi Cantuariensis) liberis in regno suo faciat ac de suis omnibus illum restitiat.*

(Anno 1098.)

[Vide Eadneri *Hist. nov.*, l. ii, p. 51.]

CCXXXIX.

Urbanus .. epistola ad Rogerium comitem Siciliae. — De privilegio monarchiæ Siciliae.

(Anno 1098.)

[MANSI, *Concil. XX*, 659.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio ROGERIO, comiti Calabriae et Siciliae, salutem et apostolicam benedictionem.

C Quia prudentiam tuam supernæ majestatis dignatio multis triumphis et honoribus exaltavit, et probitas tua in Saracenorum finibus Ecclesiam Dei plurimum dilatavit, et sanctæ [sanctæque] sedi apostolicæ devotam se multimodis semper exhibuit, nos in specialem atque charissimum filium ejusdem universalis Ecclesie te assumpsimus. Idcirco de tuæ probitatis sinceritate plurimum confidentes, sicut verbis promissimus, ita litterarum auctoritate firmamus; quod omni vitæ tuæ tempore, vel filii tui Simonis, vel alterius qui legitimus tui hæres exstiterit, nullum in terra potestatis vestræ, præter voluntatem aut consilium vestrum legatum Romanæ Ecclesie statuemus. Quinimo quæ per legatum acturi sumus, per vestram industriam legati vicò cohiberi volumus. Quando ad vos ex latere nostro mitteremus [al., miserimus] ad salutem sanctarum [al., videlicet] ecclesiarum quæ sub vestra potestate consistunt [al., existunt], ad honorem B. Petri sanctæque ejus apostolicæ sedis, cui devote hactenus obedisti, quamque in necessitatibus suis strenue et fideliter adjuvisti. Si vero celebratur [al., celebrabitur] concilium, et tibi mandavero quatenus episcopos et abbates tuæ terræ mihi mittas, quos et quos volueris mittes [al., mittas], alios vero ad servitium ecclesiarum tuarum [al. add. et ad tutelam] retineas. Omnipotens Deus actus tuos in beneplacito suo dirigat, et te a peccatis absolutum in vitam æternam perducat.

Datum Salerni per manus oannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi, tertio Nonas Julii, indicationis septimæ, anno pontificatus nostri undecimo.

CCXL.

Alphano, archiepiscopo Salernitano, ejusque successoribus Acherontinæ et Consentinæ provinciarum primatum asserit, petente Rogero duce.

(Anno 1098.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, VII, 395.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto fratri ALPHANO, Salernitano archiepiscopo, ~~eiusque~~ successoribus canonice promovendis in perpetuum.

Singulare semper sedis apostolicæ privilegium claruit subjectas sibi per orbem terrarum Ecclesias, et auctoritate disponere, et benignitate clementius confovere. Quibus autem supernæ majestatis dignatio gratiæ suæ pleniorē contulit largitatem, ipsa etiam consuevit excellentiorem contribuere dignitatem. Unde non immerito æstimamus Salernitanam amplioribus nostræ benignitatis muneribus honorandam, quam omnipotens Dominus eximie suæ donationis prærogativa per misericordiam gratuitam sublimavit. Ex novissimis namque terrarum finibus B. Matthæi apostoli et evangelistæ corpus ad hanc deferri, apud hanc haberi clementissima suæ dispositionis dignatione permisit; cujus scilicet apostoli quanta sit in Deo et Ecclesia gloriæ excellentia collatorum divinitus munerum gratia cumulata demonstrat. Ille enim primus inter cæteros Evangelii seriem scribere inspiratione divina exorsus est. Ille in divini seminis fructu trium ordinum coronam centesimam singulariter reportavit, ut simul apostolus, evangelista et martyr existeret. Adjecit ad hæc omnipotens Dominus ut eandem Ecclesiam gloriosorum martyrum, Fortunati, Gaii et Anthes triumphis simul et corporibus honoraret. Apposuit etiam tertii muneris claritatem, ut eam, nostris temporibus, Gregorii apostolicæ memoriæ papæ VII tam exsilio quam tumulo illustraret. Cujus quam egregia vita, quam præclara doctrina, quam miranda constantia fuerit, Romana Ecclesia prædicat, Occidens universus agnoscit, tyrannorum pertinacia tolerata et conculcata testatur. Nec illud tanquam ingrati præterimus quod, inter multimodas sedis apostolicæ persecutiones, quas nostris temporibus pertulit Ecclesiam eadem, gloriosissimorum ducum Roberti et filii eju. Rogerii devotione, ac studio filiorum sedis apostolicæ, nonnunquam etiam nostri ipsius requies et portus fuit. Cum igitur, per omnipotentis Dei gratiam, sedis apostolicæ, licet indigni, moderamina tenemus, tantis divinæ gratiæ beneficiis et vestræ devotionis officiis, per sententiæ Romanæ Ecclesiæ liberalitatem, concurrentium et respondendum arbitrati sumus, ob reverentiam siquidem S. et gloriose semperque Virginis Dei genitricis Mariæ, et B. apostoli, evangelistæ ac martyris Matthæi, ob devotionem reverendissimi Patris ac prædecessoris

A nostri Gregorii, ob petitionem nihilominus tamquam charissimi filii nostri ducis Rogerii, qui semper apostolicæ sedi fideliter obsecutus est, veterum etiam Ecclesiæ vestræ privilegiorum rationibus informati, tibi, deinceps tuisque successoribus, super Consanam et Acheruntinam Ecclesias, et earum suffraganeos primatum gerere ex apostolicæ sedis liberalitate concedimus. Has nimirum Ecclesias, sive civitates Ecclesiæ vestræ privilegia continent, tanquam vestræ metropoli olim ex apostolice sedis concessione subjectas. Verum, et ipsæ, qua nescimus ratione, et potestati dignitatem, et privilegiorum auctoritatem præteritis temporibus a sede apostolica meruerunt.

Verum quia prædecessorum nostrorum statuta inconvulsa et intemerata manere cupimus, eis quidem propriæ dignitatis gratiam conservamus, ut archiepiscopali honore ac nomine potiantur. Vestræ vero Ecclesiæ suorum privilegiorum integritatem hoc ordine restituimus. Quidquid igitur reverentiæ, quidquid subjectionis primatibus persolvendum sacrorum canonum decreta constituunt, tibi deinceps tuisque successoribus legitimis a Consano, et Acheruntino archiepiscopo persolvatur. Quin etiam ex abundantia gratiæ plenioris adjicimus, ut etiam præsentem Romanæ legato Ecclesiæ in supradictis duabus metropolitans urbibus, cum tuo semper, aut successorum tuorum consilio archiepiscopi eligantur, cum vestris etiam litteris, aut vultu consecrandi ad sedem apostolicam dirigantur, et item ipsi ad successorum tuorum electionem nihilominus advocentur. Post consecrationem vero, vel pallium ab apostolica sede perceptum, tibi tuisque successoribus, tanquam primati, obedientiam promittant et exhibeant, salva in omnibus, secundum canonicas sanctiones, Romanæ auctoritate Ecclesiæ, ipsarum etiam urbium privilegiis robur proprium obtinentibus. Oportet igitur et vos propensiorē deinceps apostolicæ sedi devotionem et obedientiam exhibere, ejus in omnibus decreta efficacius observare, ut quanto per eam altius supra cæteros sublimamini, tanto ei humilium, et cordis affectione, et operis exhibitione subjiciamini. Vitam etiam vestram et mores sollicitiori expedit custodia moderari, et qui aliorum judices eligimini, vosmetipsos prius secundum Apostoli sententiam districtius iudicetis. Mandatum Domini sine macula, et irreprehensibile conservate, ut cum apparuerit Princeps pastorum, percipiatis inaccessibilem gloriæ coronam. Fratritatem vestram superna dignatio per tempora multa conservare dignetur incolumem. Si quis autem hanc nostræ constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo tertio commonitus, si se non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Conservantibus autem hæc præcepta Domini nostri Jesu Christi et misericordia conservetur, quatenus et hic fructum bonæ actionis per-

cipiant, et apud districtum Judicem præmia æternæ A
pacis inveniant. Amen, amen, amen.

S. Petrus, S. Paulus. Urbanus PP. II.

Datum Salerni per manum Joannis S. R. E. diaconi
cardinalis, XIII Kal. Aug., indictione VI, [VII] Incarn.
Dom. Anno 1099, pontificatus autem D. Urbani II
papæ XI.

CCXLI.

*Urbanus II Brunonis et Lanuini (eremitarum) posses-
siones concessas a [Rogerio] comite et Joanne,
episcopo Scyllacensi, confirmat.*

(Anno 1098.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, IX, 427.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis
in Christo filiis BRUNONI et LANUINI, salutem et apo- B
stolicam benedictionem.

Quia igitur nostri officii interest servorum Dei
quieti et commodis, prout in Domino possibile erit,
providere, petitionibus vestris, filii in Christo cha-
rissimi ac reverendissimi, elementer annuimus. Per
hujus igitur apostolici privilegii paginam apostolica
auctoritate concedimus, et firmam et stabilem et in
perpetuum permansuram confirmamus donationem
terrarum quæ vobis datæ sunt in Squillacensi terri-
torio, et conscriptæ et determinatæ, et designatæ
per terminos certos a dilecto nostro filio R. Comite,
et Joanne confratre nostro Squillacensi episcopo
concedente et confirmante. Quocirca prædicta au-
toritate præcipimus, statuimus, et ea quæ vobis
concessa sunt, licentia interdiciamus ut a die in antea
neque comiti ipsi, neque alicui hæredum suorum
supradictam vestram donationem et hanc nostram
confirmationem violare vel deactare liceat. Neque
de his quæ confirmamus aliqua re intromittat per-
sonam sine vestra voluntate, quatenus omnipotentis
Dei speculationi mentibus liberis insistatis, et ad ejus
faciei dulcedinem ipso præstante pervenire valeatis.
Si qua vero persona aut hæres comitis ipsam viola-
verit, nisi ad condignam venerit satisfactionem, eum
honoris vel officii sui periculo subiacere decernimus,
et a Christo ac Ecclesiæ corpore segregatus, atque
in æterno examine districtè subiaceat ultioni sine
intermissione et remedio. Conservantibus autem pie
a Deo et misericordia ejus præsentibus et futuris
sæculis conservetur. Amen. Si vero tam legalis D
comes, aut ejus hæres, addere aliquid huic voluerit
donationi, sub hac nostra confirmatione ratum esse
statuimus

Urbanus catholicæ Ecclesiæ episcopus.

Ego Rainerius card. subscripsi.

Ego Joannes card. ss.

Ego Alphanus Salernitanus archiepisc. ss.

Ego Amatus capellanus et sacerdos ss.

Ego Dis. capellanus ss.

Ego Constantinus Catacensis episc. ss.

Datum Salerni mense Septembri, indict. VI, ANNO
ab Incarnatione Dominica 1098.

CCXLII.

*Urbanus consecrato Gerlando episcopo fines resti-
tutæ ecclesiæ Agrigentina confirmat.*

(Anno 1098.)

[MANSI, *Concil. XX*, 951.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto
fratri GERLANDO, Agrigentino episcopo, ejusque suc-
cessoribus canonice promovendis in perpetuum.

Omnipotentis Dei dispositione mutantur tempora,
transferuntur regna; hinc est quod magni nominis
nationes dirutas et depressas, viles verò atque exi-
guas nonnunquam legimus exaltatas; hinc est quod
in quibusdam regionibus Christiani nominis potestatem
paganorum feritas occupavit, in quibusdam
iterum paganorum tyrannidem Christianæ potentie
dignitas conculcavit. Sicut nostris temporibus glorios-
sissimorum principum Roberti ducis et Rogerii comitis
fortitudine supremæ dignationis miseratio omnem
Saracenorum molestiam in Sicilia insula expugnavit,
et antiquum Ecclesiæ sanctæ statum pro voluntatis
suar beneplacito recuperavit. Unde et ipsius ineffabili
misericordiæ gratias agimus, et ipsius gratiam super
illos egregios fratres, alterum jam defunctum, alterum
ipso patrante superstitem imploramus, et ad ecclesiarum
quæ in eadem insula sunt, restitutionem, seu ordinationem
pro nostri officii debito anhelamus. Sicut igitur annuente
Deo cæterarum jam parochias disposuimus, ita et Agri-
gentinæ diocesis præsentis decreti auctoritate dis-
ponimus; statuimus enim, charissime frater Ger-
lande, quem omnipotens Dominus in ipsa Ecclesia
nostra tanquam B. Petri manibus consecrare dignatus
est, ut tibi deinceps tuisque legitimis successoribus
episcopali jure regendum ac disponendum perpetuo
maneant quidquid infra fines subscriptos continetur,
videlicet a loco ubi oritur flumen subtus Corilionem
usque desuper petram de Zineth, et inde tenditur per
divisiones Jatinæ et Cephalæ, et deinde ad divisiones
Biccari; inde vero usque ad flumen salsum, quod est
divisio Panormi, et Therniarum, et ab ore hujus
fluminis, ubi cadit in mare protenditur hæc parochia
juxta mare usque ad flumen Tortum; et ab hoc abinde
unde oritur, tenditur ad Pyra subtus Petram Eliæ,
atque inde ad altum montem, qui est supra Pyra; inde
autem ad flumen salsum, ubi jungitur cum flumine
Petrae Eliæ, et ex hoc flumine sicut ipsum descendit
ad Lympiadum, qui locus dividit Agrigentum et Bute-
riam, atque inde per maritimam usque ad flumen
de Bilichi, quod est divisio Maxariæ, et adhuc ten-
ditur, sicut hoc flumen currit usque subtus Cori-
lionem, ubi incipit divisio, exceptis Biccario, Cori-
lione, et Thernis. In proprietate autem tam tuam
quam successorum tuorum jure Casale Cathal cum
centum villanis, sicut a supradicto filio nostro comite
Rogerio traditum est, conserventur. Præterea quæcunque
in posterum liberalitate principum vel oblatione
fidelium eadem Ecclesia Agrigentina juste atque
canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque

successoribus et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eandem Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integre conserventur tam tuis quam canonicorum, et clericorum omnium, ac pauperum usibus profutura. Si quæ autem ecclesiastica sæcularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si se non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, et in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiæ justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et in loco iudicii præmia æternæ pacis invenient. Amen, amen, amen.

Datum Barii per manus Joannis, S. R. E. diaconi card., vi Id. Octobr., indict. viii, Incarnat. Domini 1099, pontif. Urbani II PP. xi.

CCXLIII.

Urbani II epistola ad fratres S. Huberti Andaginensis.

(Anno 1098.)

[MARTENE, *amplissima Collect.*, IV, 1013.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, Arduennensis monasterii B. Huberti catholicis fratribus, salutem et apostolicam benedictionem.

Audivimus, et auditum non dolere non possumus, quia Othberti pseudoepiscopi violentia venerabilis filius noster Theodericus, vester abbas, pro catholice fidei gratia de vestro sit monasterio expulsus, et Wiredus pseudomonachus per ejusdem Othberti violentiam super capita vestra sit ingestus. Quod omnino nobis displicere sciatis. Unde vos litteris præsentibus salutantes, ut vestræ fidei constantiam conservetis hortamur, et licentiam indulgeo ut si in monasterio vestro secundum regulam beati Benedicti et apostolicam veritatem vivere non valetis, ad quodcunque religiosum volueritis monasterium secedatis, donec omnipotens Deus locum vestrum respiciat, et secundum beneplacitum suum in pristino statu reformet. Illum autem Wiredum monasterii vestri invasorem cum suis omnibus subditis, quoadiu ab ipsius monasterii invasione non destiterit, a sancta Romana Ecclesia excommunicatum esse scriptis vobis præsentibus innotescimus.

CCXLIV.

Urbani II epistola ad Leodienses pro Theoderico abbate.

(Anno 1098.)

[MARTEN., *ubi supra.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, catholicis omnibus in clero Leodiensi et populo S. et A. B.

Dolemus pro vobis graviter, filii in Christo dile-

ctissimi, quia jam tanto tempore vestram Ecclesiæ errorum tenebræ contegunt, et a veritate sedis apostolicæ alienant. Unde vos tanquam viscerum meorum filios paterna dilectione corripimus, admonentes et obsecrantes ut ad meræ veritatis lumen mentium vestrarum oculos elevetis. Auferite malum ex vobis ipsis; lupum illum dico et furem, qui non ad salutem vestram per ostium introivit, sed aliunde ascendit, ut mactet et manducet et perdat. Aut igitur Ecclesiæ invasorem et occupatorem, Obertum dicimus, Henrici complicem et Guiberti, ex vobis, si quo modo possibile, pellite; aut ei tanquam a sancta Romana Ecclesia alieno, et excommunicato, obedientiam vestram consortiumque vestrum subtrahite. Hoc ipsum de Wiredo pseudoabbate præcipimus, qui per ejusdem pseudoepiscopi violentiam Arduennense monasterium B. Huberti occupavit. Si quis autem deinceps eis communicare præsumperit, donec ecclesiarum quibus incubant oppressionem deserta, Deo et sedi apostolicæ satisfaciunt, sciant se ejusdem excommunicationis vinculo innodatos. Vobis sane et cæteris omnibus notum sit quia religioso abbati Theoderico licentiam dedimus ut a schismaticis conversos, qui ad ipsum confugerint, a vinculo excommunicationis absolvat.

Datum.....

CCXLV.

Urbanus II rescriptum pro Casinensi monasterio.

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio ANSONI Beneventanorum domino, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum nuper a te discessimus, nosti sub quanta te affectione dimisimus: in eadem vero affectione, in eadem benignitatem et nos tibi manere, et te nobis volumus permanere, quoniam quidem nos honorem tuum servare, et in melius augere curabimus, si et tu in beati Petri apostoli et nostra curaveris fidelitate et amore persistere. De monasterio Sanctæ Sophiæ quoties et ex quanto jam tempore Casinenses monachi reclamaverint, te ipsum ignorare non credimus. Nuper in Bareasi concilio cum scriptis et monumentis ecclesiæ sue justitiam suam astruere parati fuissent, abbas Sanctæ Sophiæ occasione tui causæ actionem fugit. Cum Beneventum etiam venissemus in ipsa beate Sophiæ domo, fratres ipsi quantum questi fuerint audisti. Quid nos tibi de eadem causa dixerimus meministi, tunc nobis pro voluntatis tuæ placito respondisti. Nos autem diutius pati nolumus ut Casinense monasterium de his quæ ad ipsam pertinere videntur, injuriam diutius patiat. Locus enim ipse per Dei gratiam beati Benedicti meritis non tantum nobis, qui prope sumus, sed universe etiam Italiæ opportunus et necessarius est, multumque nos deceret ut, si possibile esset, locum ipsum de nostris etiam dicarem, nedum sua, favente justitia, non recipiat. Tibi igitur, tanquam charissimo et fidei nostro mandamus ut venerabili fratri nostro Casinensi abbati et eius fratribus de Sancte

Sophiæ monasterio vice nostra justitiam facias. Quod si ante te quasi sæcularem potestatem causam agere excuserint, tu eos ad præsentiam nostram venire compelle. Quo autem termino ante nos pro causa hac convenire debeant, nobis ante significa, ut et nos Casinensi abbati significemus. Porro quidquid nos exinde statuerimus, tuum erit, his etiam renitentibus, adimplere; alioquin auctoritatis nostræ injuriam diutius pati nequibimus, quin adversus contumaces quod officii nostri est impleamus, et Casinensi abbati quæ sua sunt restituamus, quem, in quantum videtur, plenam habere justitiam credimus.

Data Ciperani tertio Nonas Novembris.

CCXLVI.

Bulla Urbani II papæ pro monasterio Sancti Cucuphatis.

(Anno 1098.)

[MARCA, *Marca Hispanica*, Append., p. 1203.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio BERENGARIO, abbati monasterii Sancti Cucuphatis quod Octoviense dicitur, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitæter assumat. Quia ergo dilectio tua ad sedis apostolicæ portum confugiens ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuæ clementer annuimus. Beati siquidem Cucuphatis venerabile monasterium, cui disponente Domino in abbatem præesse dignosceris, nos juxta venerabilium prædecessorum nostrorum exemplar sub apostolicæ sedis protectione specialiter in perpetuum manere sancimus, et tam ipsam quam universa ad ipsum pertinentia tibi tisque legitimis successoribus possidenda, regenda ac disponenda firmamus, alodium scilicet quod in monasterii ipsius ambitu circumsitum est cum ecclesia Sancti Petri et Sancti Severi, cum omnibus finibus pertinentiisque suis, sicut in prædecessorum nostrorum privilegiis continetur, monasterium Sanctæ Cæcilie de Monte-Serrato cum terminis et possessionibus et pertinentiis suis; ecclesiam Sancti Laurentii cum ecclesia Sancti Stephani et castelli cum terminis, adjacentiis, possessionibus pertinentiisque suis; ecclesiam Sancti Pauli extra muros Barcinonæ cum alodio quod ibi obtulit Girbertus et uxor ejus, cum omnibus quæ modo possidet, et inantea acquisierit; ecclesiam Sanctæ Mariæ de Fonte-Rubea cum alodio quod tibi obtulit Geraldus Mironis; ecclesiam Sancti Petri de Clariano, ecclesiam Sancti Vincentii de Aqua-Obba, ecclesiam Sanctæ Mariæ et Sancti Stephani de Palatio; ecclesiam Sancti Cucuphatis de Rifano, ecclesiam Sancti Stephani de Rivipullo, ecclesiam Sancti Asiscli de Villa Auziri, ecclesiam Sancti Martini et Sancti Romani de Monte-Gato, ecclesiam Sancti Felicis de Castellario, ecclesiam Sancti Sebastiani de

Monte-Majore cum ipso monte, ecclesiam Sanctæ Mariæ de Toldelo, ecclesiam Sancti Felicis de Villa de Milanos, ecclesiam Sanctæ Mariæ et Sancti Petri quod castrum Felix dicitur, ecclesiam Sanctæ Mariæ et Sancti Joannis quod Monasteriolum vocant, ecclesiam Sanctæ Crucis et Sancti Sylvestri de Vallerana, ecclesiam Sancti Cucuphatis de Moia, et aliam ecclesiam Sancti Cucuphatis de Garriga, ecclesiam Sancti Benedicti de Spiselis, ecclesiam Sancti Stephani de Castelleto, ecclesiam Sancti Juliani de Sancta Oliva cum castello, ecclesiam Sancti Salvatoris Bactensis cum possessionibus et pertinentiis suis; ecclesiam Sancti Petri et Sanctæ Crucis de Mosquefa, ecclesiam Sanctæ Mariæ de Capelades, ecclesiam Sancti Felicis de Castro Odilione, ecclesiam Sanctæ Mariæ de Castello de Clariana cum ipso castello, ecclesiam Sanctæ Mariæ de Aqualata, ecclesiam Sancti Petri de Viri, castellum Sancti Vincentii cum ipsa ecclesia, castellum de Albiniana cum ecclesia sua, ecclesias Sancti Sepulchri et Sanctæ Mariæ de Amposta cum universis possessionibus et pertinentiis eorum, ecclesias Sancti Martini et Sancti Felicis, et Sancti Genesii quæ sunt ad ipsam curtem de Faio, ecclesiam Sancti Genesii et Sanctæ Eulalie quam vocant Tapioles, alodium quod est intra muros civitatis Barcinonæ, scilicet cum domibus, curtibus, hortis et hortalibus, vel quantum infra territorium prædictæ civitatis præfatum monasterium habere videtur, alodium quod est infra terminos de castro Fonte rubea, et de Monte-Acuto, et de Piniana, et de Carolo, et de castro Virli, alodium de Okorda cum ipsa turre, et alodium quod est in duodecimo sive in Misano, alodium quod habet infra terminum de Terratia et de Castellaro, et in Aragona et in Barbarano et de palatio Ausit, et de palatio Palatano, et in villa de Mogodo et de Moletto, et in palatio de Aries, et in Lisiano superiore et inferiore, et in parochia de Parietes, et de Gallegos, et Plegarnanis et de Petiaco, quod dicunt bellum ditinum, et de Bili ona, et de Palumbare et de Otto et de Rivopullo et de Valle de Ariolfo, et de Grannularios, et de Lerona, et de Moserata, et de Samatus et de Canovas et de Corrone superiore et subteriore, alodium de Turres Beses, cum alio quod Nelma femina ibi obtulit, alodium de Ausona, alodium de Storria, et omnia alodia quæ habet et habere debet in prædicto comitatu Barcinonensi, Gerundensi, Ausonensi, et in comitatu Minorisa, cum universis terminis suis; ecclesiam Sancti Quirici cum decimis et primitiis et oblationibus suis. Decimas quoque quas de his sive de aliis locis ante triginta annos monasterium vestrum prædecessorum nostrorum concessione possedit, nos in perpetuum vestris usibus omnino quietas et integras conservari censemus. Præterea per præsentis privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæcunque bona sive possessiones in præsentem cœnobium vestrum juste possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium

juste ac canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneat.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eandem Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel oblatas retinere, vel juste datas suis usibus vindicare, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Sepulchrum quoque ejusdem loci liberam omnino esse decernimus, ut eorum qui se illic sepeliri deliberaverint devotioni et extremæ voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat. Obveniente te nunc ejus loci abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ubi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint. Electus autem a diocesano episcopo consecratur, siquidem gratiam et communionem apostolicæ sedis habuerit, et gratis ac sine pravitate id exhibere voluerit. Alioquin ad Romanum pontificem recurrat, aut ab alio quem maluerit catholico antistite consecratur. Idem et de ordinationibus fratrum, de chrismate, de altarum sive basilicarum consecratione statuimus. Ad indigium autem præstitæ à Romana Ecclesia libertatis pro ecclesia Sancti Pauli, morabaturum unum quotannis Lateranensis palatio persolvetis. Si qua sane ecclesiastica sæcularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si se non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultionis subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant.

Scriptum per manus Gerardi notarii regionarii et scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ, anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo octavo, indictione septima, mensis Decembris die primo.

CCXLVII.

Urbani II bulla pro Casinensi monasterio.

(Anno 1098.)

[MABILL., *Annal. Bened.*, V, 665.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Casinensis cœnobii monachis, salutem et apostolicam benedictionem.

Ex officii nostri debito et auctoritate compellimur Ecclesiarum saluti et paci, prout Dominus scire et posse dederit, providere, vestri præcipue monasterii, quod sanctæ nostræ sedis apostolicæ semper familiaris ac devotius adhæsit, et in omni perse-

(49) Cum scilicet has partes adiit ante aliquot

cutionis opportunitate promptius ac benignius ad fuit. Ideoque opportunum duximus, secundam petitionem venerabilis fratris nostri Oderisii abbatis vestri, nostris in posterum litteris adnotare qualiter Cinglensis cellæ causa, unde vestrum cœnobium diutius inquietatum est, nuper in nostra sit audientia nostro judicio diffinita. Quod enim dilectio vestra plenius novit, sepe de eodem negotio in Romanam Ecclesiam, inter synodales actus, ante prædecessores nostros quæstio acta est a sanctæ memoriæ Desiderio (*Victore III papa*), apostolicæ sedis presbytero cardinali et monasterii Casinensis abbate, qui postmodum divinæ dignationis gratia ad summi pontificatus apicem pervenit, sed exiguo tempore supervixit. Nostro etiam tempore in synodalibus gestis, confratre vestro, quem superius nominavimus, Oderisio, sanctæ nostræ Ecclesiæ presbytero cardinali, de causa ipsa coram nostra est præsentata sæpius proclamatum. Accidit autem ut Robertus comes ad beati Benedicti devotionem promptus conversus, locum ipsum ad vestri monasterii jus pertinere cognosceret, qui innox eundem locum in manum præfati fratris nostri Oderisii reddidit: eo siquidem tempore abbatissa, quæ in cellam violenter ingressa fuerat, pro ejusdem comitis timore discesserat. Cœpit inter hæc illa nostræ auctoritatis aures, dum in urbe essemus, crebris clamoribus appellare, unde nos ex latere nostro viros strenuos usque Capuam destinavimus, qui diligenter causam utramque cognoscerent et pacifice definirent; quo tunc quidem quibusdam occasionibus ad effectum pervenire non potuit. Post aliquantum pro causâ ecclesiasticis Urbem (49) egressi, cum eandem causam diligentius in utriusque partis præsentia tractarem, cognovimus præfatum venerabilem fratrem nostrum Oderisium abbatem vestrum, non malitiæ intentione, sed justitiæ respectu locum illum, tanquam sui juris, de quo sæpius proclamaverat, recepisse. Enimvero et pontificalibus decretis, et regalibus instrumentis, et terræ principum scriptis, et loci fundatoris chirographo cellam ipsam ad vestrum ostendebatur monasterium pertinere. Quia tamen sine judicio præcedente receperat, æquum nobis visum est ut abbatissa, quæ se quærebatur expoliata, reinvestiretur; post reversionem vero nostram, in utramque partem legitimum iudicium ageretur. In iis diebus, largiente Domino, plenarium in Barensi urbe concilium celebrare disponebamus. Post menses igitur sex abbatissam illam et litteris et nostri oris invitatione vocavimus; venire quidem renuit, sed nuntium destinavit: cum autem mines plenas, nec satis rationabiles causas de illius absentia coram concilio reddidisset, nos, ne quod illa gravamine pati quereretur, ejusdem causæ actionem usque ad nostrum reditum duximus differendam. Porro Beneventum venientes, iterum nostras ad illam litteras destinavimus, diem et locum quomenses, quo tempore Capua a Rogerio obside-

causa ventilanda fuerit, designantes. Cum autem non ambigamus (non enim in vita tantum venerabilis fratris nostri Rabbodi unitatem ipsarum Ecclesiarum sanxeramus, et authentica tantum Noviomensium privilegia rata manere decreveramus), nil tamen ad præsens super hac re vel mutandum vel stabilendum duximus. Fratrem autem Baldricum, quem ad nos misistis, Noviomensem electum nostræ fraternitati remittimus. Tu ipsi et Ecclesiæ in qua electus est secundum Deum atque salutem tuæ et ipsius animæ providere debita sollicitudine procurato. Vale

CCXLIX.

Bulla pro abbate Majoris Monasterii Turonensis.

(Circa an. 1098.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc., II, 181.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabilii filio BERNARDO Majoris Monasterii abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Sic apud bonos viros est servanda numilitas, ut veritatis ac justitiæ non deseratur auctoritas. Ita ergo humilitatem tuam suscipimus ut veritatem ac justitiam teneamus. Te siquidem per omnipotentis Dei gratiam catholicum ac vere religiosum habemus. Si quid vero in ordinationis tuæ primordiis vel per ordinantis culpam vel per tuam negligentiam deliquisti, nos tibi, beati Martini meritis confidentes, beati Petri vice et auctoritate dimittimus. Hanc autem tibi pœnitentiam indicimus ut de cætero commissorum fratrum saluti vigilantius ac ferventius instare non desinas. In hac siquidem parte omnibus adversus te oblocutionis vocem auferimus et perpetuum silentium imperamus. Universis autem vestri cœnobia fratribus præsentium litterarum auctoritate præcipimus ut devotione plenissima debitam tibi reverentiam obedientiamque persolvant, quatenus annuente Deo et ipsi de tuæ sollicitudinis gratia et tu de ipsorum obedientia pariter gaudere possitis.

CCI.

Urbani II epistola ad episcopum Magdeburgensem.
— *Ne vacillet, sed rectæ causæ insistat, hortatur.*

(Intra an. 1098-1099.)

[MANSI, *Concil.* XX, 711.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, N., Magdeburgensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Indolis tuæ, dilecte in Christo frater, strenuitatem miramur, imo aliquantulum circa pietatis viscera timemus, ne incurrentis erroris persuasio infra præcordia jam dudum tibi pullulasset, quod absit; quandoquidem per utriusque sexus fideles religiosos veraciter tibi exoptatos aliquoties nostras direximus litteras tuæ, ut speramus, fidelitati, nullumque, aut prorsus raro, uti talem ac tam strenuum, decet virum, nobis dedisti responsum. Cave ergo, cave interim, quæso, ne collum tuum Pharaoni subdatur quo decedente veteri controversia, quæ, peccatis nostris exigentibus, magno temporis spatio Ecclesiam Dei per diversa orbis climata, pene per interiores medullas fatigavit;

CCXLVIII.

Urbani II epistola ad Manassem Remensem archiepiscopum.

(Anno 1098.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc., II, 144.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, reverentissimo fratri et coepiscopo MANASSE, Remensi archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Quamvis clericorum Noviomensium litteras de Fornacensis Ecclesiæ conjunctione falsas ex parte

salvo tamen paucorum interiore nomine, Baal paucim confusus est et mundo absordet donorum episcopi sancti fraudulentus mercator. Tu ergo qui, ut a Deo, ita et ab hominibus culmen accepisti, quod magistro apostolorum, ejus vicem adeptus es, suisque successoribus spondidisti. Quod si perseverare valcas salvus eris. Nemo enim mittens manum suam in aratrum, si retro prospiciat, faciens injustum sulcum, aptus est regno Dei; et qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea. Sunt autem alia non modulo chartulæ commendanda, quæ Deo disponente præsens legatus verbis auri secreta intimabit, quæ precamur honeste remittas quantocius poteris. Gloriosus Deus mentem tuam atque provideat tuos actus.

CCLI.

Urbanus II Hartmannum, abbatem Gottwicensem, Gebehardo, Constantiensi episcopo, in apostolica legatione adjutorem constituit.

(Intra an. 1088-1099.)

[Vide *Acta sanctorum*, Aug. t. II, p. 376, in Vita Altmanni, episcopi Patav.]

CCLII.

Urbanus II monasterii Gottwicensis privilegia, rogante Hartmanno abbate, confirmat.

(Intra an. 1088-1099.)

[Vide *Acta sanctorum* ubi supra.]

CCLIII.

Privilegium immunitatis Schafhusano in Hirsaugia monasterio concessum.

(Intra an. 1088-1099.)

[*MANSI, Concil. XX, 706.*]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Schafhusensi abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Cum universis sanctæ Ecclesiæ filiis et apostolicæ sedis auctoritate ac benevolentia debitores existamus, illis tamen locis atque personis quæ specialius ac familiariter Romanæ adhærent Ecclesiæ, quæque amplioris religionis gratia eminent, propensiori nos convenit charitatis studio imminere. Igitur tam tuis et tuorum fratrum, quam et religiosi comitis N. piis votis et petitionibus annuentes, Sancti Salvatoris venerabile cœnobium, ab N. quondam comite apud villam H. sub honore omnium sanctorum ædificatum, et beato Petro oblatum, in jus perpetuum et tutelam recipimus apostolicæ sedis, sicut a piæ memoriæ prædecessore nostro Gregorio VII constat fuisse susceptum. Quidquid etiam immunitatis idem pontifex loco ipsi contulit, nos quoque concedimus, et præsentis decreto corroboramus. Apostolica itaque auctoritate statuimus ut universa quæ præfati comites vel alii quilibet fideles cœnobio vestro de suis facultatibus contulerint, quæque hodie posset, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus et illibata permaneant. De cellis autem Beatæ Agnetis et Beatæ Mariæ in villa N. nominatim interdiximus, ne quis occasione

A qualibet eas audeat a præfati monasterii proprietate subtrahere vel alienare, sed in eo ordine semper maneat; quo a te, charissime fili N., institutæ sunt, nec tibi nec successorum tuorum alicui liceat eas distrahere, vel earum bona temere aut violentè minuere vel auferre. Si quis vero hactenus eorum quidquam abstulit, donec restituat, ab omnipotentis Dei gratia alienus existat. Præterea mansuro in perpetuum decreto sancimus, ut nulli omnino viventium liceat in vestro monasterio aliquid proprietatis, conditionis, hæreditarii juris, advocatiæ, investituræ aut cujuslibet potestatis, quæ liberati et quieti fratrum noceat, vindicare. Abbas sane cum fratribus advocatum sibi, quem utiliorem providerint, instituat. Qui si postmodum monasterio inutilis fuerit, remoto eo alium præficiant. Sepulturam ejusdem loci liberam omnino esse decrevimus, ut eorum qui ibi sepeliri deliberaverint, devoti et extremæ voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat. Si quas vero decimas pertinentes ecclesiis, quas habetis et habebitis, a laicis recuperare, annuente Domino, potueritis, vestris usibus perpetuo mancandas absque omnium episcoporum contradictione censemus, salva episcopali reverentia. Laicos seu clericos sæculares ad conversionem suscipere, nullius episcopi vel præpositi contradictio vos inhibeat. Ad hoc adjicimus ut nulli episcoporum facultas sit sine Romani pontificis licentia loca vestra vel monachos interdictioni, vel excommunicationi subjicere. Nulli præterea homini liceat sæpessatum monasterium temere perturbare, vel ejus possessiones, seu res cæteras auferre, ablatas retinere, minuere vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, quantum illic Deo servientes fratres ab omni potestate liberi Romanæ liberalitatis gratia potiantur, et a sæcularibus tumultibus alieni, omnipotentis Dei speculationi licentius vacare prævaleant. Obsecrate te nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia, seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii senioris secundum beati Benedicti regulam elegerint. Consecrationes altarium basilicarum, ordines clericorum, chrisma, et cætera ad episcopale officium pertinentia ab episcopo Constantiensi, in cujus estis diocœsi, accipiatis, si tamen catholicus est, et gratiam et communionem apostolicæ sedis habuerit. Alias vero liceat vobis catholicum, quem volueritis, adire antistitem, et ab eo consecrationis sacramenta suscipere, vel ad sedem apostolicam recurrere: qui apostolica fultus auctoritate, quæ postulantur indulgeat. Ad indicium autem perceptæ a Romana Ecclesia libertatis auri unciam quotannis Lateranensi palatio persolveritis. Si qua sane deinceps ecclesiastica sæcularisve persona, hujus privilegii paginam sciens, contra eam temere venire tenta-

verit, secundo tertiove commonita, si non satisfactioe congrua emendaverit, potestatis honorisve sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sanctissimo corpore et sanguine Dei ac redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, et in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant.

CCLIV.

Urbani II epistola ad Rodolphum comitem. — Pro immunitate ecclesiastica.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil.* XX, 659.]

Nosse te volumus quia nulli sæcularium domine potestatem in clericos habere licet; sed omnes clerici episcopo soli esse debent subjecti. Quicumque vero aliter præsumperit, canonice procul dubio sententiæ subjacebit.

CCLV.

Urbani II epistola ad Hugonem Lugdunensem archiepiscopum.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil.* XX, 677.]

URBANUS II HUGONI Lugdunensi archiepiscopo.

Lugdunensis parocciæ clericos, quos contra statuta canonum et ab alterius parocciæ episcopis ordinatos litterarum tuarum significatione monstrasti, cum graduum suorum honore recipere religionis tuæ prudentia poterit, si eos alias canonicè et sine gravitate aliqua ordinatos constiterit, si tamen eorum vitam probabilem id indulgentiæ prospexeris promereri. Legimus quippe sanctum Epiphanium episcopum ex diocesi sancti Joannis Chrysostomi quosdam clericos ordinasse, quod sanctus vir omnino non fecisset, si eis detrimentum ferre perpenderit. Quos igitur recipiendos moderatio tua arbitrata fuerit, injuncta satisfactionis gratia propter Ecclesiam quam offenderunt congrua poenitentia miserationis intuitu in suo quemque honore recipias, salva in omnibus sanctorum canonum disciplina.

CCLVI.

Urbani II epistola ad Ebredunensem, Vapincensem et Diensem episcopos. — Antequam reconcilientur, fidelitatem excommunicatis nullus servare cogitur.

(Fragm. — Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN., *Decret.*, C. xv, qu. 6, c. 5.]

Juratos milites Hugoni comiti, ne ipsi, quandiu excommunicatus est, serviant, prohibeto. Qui si sacramenta prætulerint, moneantur oportere Deo magis servire quam hominibus. Fidelitatem enim quam Christiano principi jurarunt, Deo ejusque sanctis adversanti, et eorum præcepta calcanti, nulla cohibentur auctoritate persolvere.

(50) Quæ prius Cluniacenses ad informandum Sithiense S. Bertini monasterium advocaverat Clementia, eadem anno 1112 ut inde ejicerentur illi

PATROL. CLI

CCLVII.

Urbani II epistola ad Hugonem, episcopum Gratianopolitanum. — Extraordinaria pollutio in naturalibus non impedit matrimonium.

(Fragm. — Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN., *Decret.*, C. xxxv, qu. 2, c. 11.]

Extraordinaria pollutio non nisi in naturalibus admissa, vel sæpius reiterata, citra maritalem affectum, si præbitis sacramentis ita esse constiterit quemadmodum nobis tuis significatum est litteris, non videtur matrimonium impedire, quamvis ipsa est criminosa et damnabilis.

CCLVIII.

Urbani II papæ epistola ad Hugonem Cluniacensem abbatem. — S. Bertini monasterium ei juxta consuetudines Cluniacenses informandum concedit.

(Intra an. 1088-1099.)

[D. BOUQUET, *Recueil*, t. XIV, p. 737.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri HUGONI, Cluniacensi abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Justis precibus ministerium nostrum desse non debet. Idcirco Flandrensis comitissæ preces, quas abbatem B. Bertini suggerente mandavit, admittendas fore decrevimus. Postulavit (50) enim ut B. Bertini monasterium tuæ tuorumque successorum providentiæ disponendum curandumque committeremus: quod nos, qui pro commisso officio salutem omnium providere debemus, clementer annuimus. Tuam ergo fraternitatem auctoritate præsentium litterarum commonemus, ut monasterium ipsum in tua deinceps provisione suscipias, abbatemque, si disciplinæ monasticæ inconveniens fuerit, amovere facultas vobis libera permittatur, salvo quidem diocæsani episcopi jure, scilicet ut vobis in monasterii correctione obviare non valeat.

CCLIX.

Privilegium Urbani II papæ Raginero abbati monasterii S. Petri Crispiniensis Romæ concessum.

(Intra an. 1088-1099.)

[*Gall. Christ.*, tom. III, Instrum., p. 26.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimo filio suo RAGINERO, abbati monasterii Sancti Petri, quod est situm in villa quæ vocatur Crispinian super fluvium Hon, in pago Hainau.

Tuis igitur, dilectissime in Christo fili, justis postulationibus annuentes per præsentis privilegii paginam Beati Petri monasterium, in quo beatus Christi confessor Landelinus quiescit, situm in villa quæ dicitur Crispinium, super fluvium Hon, in pago Hainau, regendum ac disponendum tibi tuisque legitimis successoribus confirmamus. Adiacentem etiam villam supranominatam a Novo Fossato cum omnibus possessionibus suis in pratis, in agris cultis aut incultis, in aquis aquarumve decursibus, et silvam quæ Ambligis dicitur, sicut a bonæ memoriæ comite Balduino et matre ejus Richilde beato Landelino

vires et animum applicuit. De quo legendus Iporius apud Martenium, tom. III Anecd., col. 608.

reddita, et a venerabili viro Gerardo Cameracensis episcopo confirmata sunt, integra prorsus et omni exactione libera præfato Beati Petri monasterio in perpetuum possidenda manere decernimus. Præterea apostolica auctoritate statuimus ut quæcunque hodie idem monasterium juste possidet, sive in crastinum concessione pontificum, largitione principum vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus illibata permaneant, salva Cameracensis episcopi canonica reverentia. Decernimus ergo ne ulli omnino hominum liceat idem monasterium temerè perturbare, aut ei subditas possessiones auferre, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnino integra conserventur eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus profutura. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, princeps aut dux, comes aut vicecomes, aut iudex, aut persona quælibet magna vel parva, potens vel impotens, hujus nostri privilegii paginam sciens contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita si non satisfactione congrua emendaverit, a Christi Ecclesiæ corpore cum auctoritate potestatis apostolicæ segregamus. Conservantibus autem pax a Deo et misericordia præsentibus ac futuris sæculis conservetur. Amen.

CCLX.

Urbanus II a cœnobium Generense in Guasconia in jus et proprietatem apostolicæ sedis recipit et privilegio communit sub anno censu II unciarum auri.

(Intra an. 1088-1099.)

[Centii Camerarii Liber censualis, apud MURATORI *Antiq. Ital.*, V, 885.]

CCLXI.

Urbani II papæ privilegium pro monasterio Latinianensi.

(Intra an. 1088-1099.)

[MABILLON ET RUINART, *Ouvr. posth.*, III, 401.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio ARNULPHO Latinianensi abbati ejusque successoribus regulariter promovendis in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter elucescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur electio tua ad sedis apostolicæ portum confugiens, ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi clementer annuimus, et beati Petri Latinianense monasterium, cui Deo auctore præsidet, et tam ei adjacentem villam quam cætera omnia ad ipsum pertinentia sub tutelam apostolicæ sedis excipimus. Per præsentis ergo privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut tam præfata Latinianensis villa quam cætera omnia quæ vestrum hodie monasterium possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, et illibata permaneant. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat eundem locum temerè perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere.

A minuere vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salvo scilicet Parisiensis Ecclesiæ jure canonico, ita tamen quod neque ejusdem Ecclesiæ episcopo, neque archidiacono licet temerariæ excommunicationis vel executionis aut consuetudinis gravamen aliquod fratribus irrogare. Obeunte te nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus tibi quibusvis subreptionibus astutia vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, seu secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint. Electus vero, a Parisiensi episcopo consecratur. Ad iudicium autem perceptæ a Romana Ecclesia libertatis auri unciarum quotannis Lateranensi palatio persolvebis. Vos igitur, filii in Christo dilecti, Dei timorem et amorem in cordibus habere satagite, ut quanto a secularibus tumultibus liberiores estis, tanto amplius placere Deo totius mentis et animæ virtutibus anhelatis. Sane si quis in crastinum archiepiscopus aut episcopus, imperator aut rex, aut dux, comes, vicecomes, iudex, aut ecclesiastica quælibet secularisve persona, hanc nostræ auctoritatis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscet, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniunt. Amen.

CCLXII.

Urbani II epistola ad Rotgerium Suessionensem episcopum. — Ut in parochianis ecclesiis canonici regulares ordinentur.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *concil.* XX, 677.]

URBANUS papa ROTGERIO Suessionensi abbati.

Justis votis assensum præbere, justisque postulationibus aures accommodare nos convenit, qui, licet indigni, justitiæ custodes atque præcones in ecclesiis apostolorum principum Petri et Pauli specula positi Domino disponente videmur existere. Ut igitur propositi vestri ordinem secundum beati Augustini regulam commissi tibi fratres tranquille valeant absque sæcularium tumultuum perturbationibus annuente Domino custodire, postulationi tuæ libenter annuimus, et præsentium litterarum auctoritate concedimus, ut in parochianis ecclesiis quæ ad vestrum monasterium pertinent, regulares vobis licet claustris vestri clericos [canonicos] ordinare, qui et ecclesiis ipsis religiose serviant, et adjacentis populi parochiam secundum timorem Dei, salvo episcopi jure dubito, sollicitè procurare non negligant.

quatenus omnia quæ domus Dei sunt a sapientibus A et sapienter administrantur.

Data non Idus Julii.

CCLXIII.

Urbani papæ epistola ad Bernardum archiepiscopum Toletanum.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil. XX*, 701.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto Fratri et coepiscopo BERNARDO Toletano salutem et apostolicam benedictionem.

Litterarum præsentium lator ad nos veniens ab exorcista usque ad sacerdotium nullum ordinem se accepisse confessus est. Quod audientes plurimum mirati sumus. Et quia ejus persona nobis ignota sine litteris et sine ullis indiciis nostro se præsentavit inspectui, eum strenuitati tuæ remisimus, præcipientes ut causam ejus diligenter inquiras; et si quod refert verum esse constiterit, a sacerdotio male et inordinate accepto, indicta quam dignam duxeris poenitentia, per annum cessare jubebis. Anno vero transacto, si ejus vita et conversatio talis visa fuerit et alia non impediunt ut honore digna sit tanto, omnes ordines quos non accepit cum ipso pariter presbyterato, siquidem presbyteratum gratis assumpsit, illi restituas.

CCLXIV.

Bulla Urbani II papæ ad Petrum episcopum Jaccensem.

(Intra an. 1088-1099.)

[MARTINEZ, *Historia de la fundacion y antiguedades de San Juan de la Peña*. Çaragoça, 1620, in-fol., p. 235.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri PETRO Jaccensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum monasticæ religionis in religioso clastro rudimenta suscepis, miramur plurimum quod ejusdem religionis viros plurimum adverseris. Queritur enim venerabilis filius noster abbas Sancti Joannis in Pinna quod ipse loci cœmeterium vehementer impugnes, et ab eo viros retrahas sæculares; quod quam prave facias, etiam sæcularibus potes legibus informari, quæ sanctis cœnobiis consonantes, extremas deficientium voluntates ratas haberi constituunt. Dixit etiam devotos monasterio viros, prava illinc suasionem, retrahere, de quibus magnopere metnendum est, ne secundum Apostoli dictum damnationem incurrant, quia primam fidem irritam fecerunt. Tuam igitur dilectionem litteris præsentibus admoneamus atque præcipimus, ne ulterius quorumlibet suasionem, locum illum, qui sub heati Petri jure specialiter continetur, hujusmodi vexationibus defatiges; nec a conversione devotos, nec a cœmeterio mortuos ulterius retrahi patiaris. Super detrimento etiam, quod per hujusmodi occasiones monasterio illatum est, aut justitiam integram, aut convenientem concordiam, supradicto abbati præcipimus exhiberi. Illi vero qui contra votum suum a monasterio recesserunt, redire omnino ad monasterium, et votum suum adimplere cogantur.

serunt, redire omnino ad monasterium, et votum suum adimplere cogantur.

Datum, etc.

CCLXV.

Urbani II papæ privilegium pro Ecclesia Jaccensi.

(Intra an. 1088-1099.)

[AYNSA, *Fundacion, excelencias, grandezas y cosas memorables de Huesca*, p. 559.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, PETRO, Oscitano episcopo, ejusque successoribus canonicè promovendis in perpetuum.

Misericordiæ mater et justitiæ custos sedes Romana a Domino Jesu Christo, qui beatis apostolis Petro et Paulo ligandi atque solvendi potestatem concessit, observare justitiam et misericordiam impendere didicit. Sequentes igitur constitutionis paginam prædecessoris nostri PP. Gregorii VII, de terminis Oscen. episcopatus et Jaccen. quos ipse jure antiquitatis summæ et præcibus gloriosi regis Ranimiri filio ejus et nostro charissimo Garsie episcopo Oscen. et Jaccen. in parte orientali concessit; sicut Cinca Fluvius a Pirannis montibus descendens, per montana et plana discurrit, usque ad vallem Lupariam, infra quos terminos etiam ecclesias de Belsa, et de Gestan, et de Alquezar, et de Barbastro eidem antecessori tuo, o Petre, episcopo Oscen. privilegii assertione confirmavit: et nos quoque pari spiritu eosdem terminos cum prædictis ecclesiis et terminis earum, et canonicis tuis præsentis auctoritate corroboramus, et omnes alias Ecclesias, quæ hac in die sunt inter duo flumina Alcantare videlicet, et Cinca, vel in posterum Deo miserante in præscripto termino ædificabuntur: ut scilicet deinceps querela, quam archidiaconi tui Luppò Fortunionis et Luppò Eneconis fecerunt nobis pro ecclesiis, quas de sedis tuæ parochia condignis postulationibus Sanctii Regis, quia terram cum gladio acquisierat, capellæ suæ Montis-Aragonis concesseramus, in posterum omnino sopiretur: et Ecclesiæ tuæ pro eo quod prædecessor tuus Garsias episcopus contra censuram privilegii Romani, de Ecclesia jam prænominata, videlicet de Alquezar, per violentiam fuerat expulsus, per nostram manum illas ecclesias cum suis pertinentiis libere, et sine inquietatione quorumlibet posterorum in pace bona postmodum obtineat. In parte etiam septentrionali eodem tenore, quo per ejusdem regis Ranimiri similiter instantiam, cum supra positis assignatis terminis videlicet, et usque ad locum qui vulgo dicitur Planamayor inclusa tota terra Pintana, et valle Orsella, cum ecclesiis suppositorum castellorum de Us scilicet, et de Sos, et de Lusía, et de Bel, et de Agüero, et de Moriello: et nos..... eosdem Oscen. et Jaccen. Ecclesiæ in perpetuum concedimus, dignum judicantes ut tam ista quam alia omnia quæ præfatus rex die qua canonica in Jacea fuit constituta episcopo et canonicis in præsentia novem pontificum, ad ordinis sustentationem libere donavit, scilicet Liertiæ villam, et Sesave, et locum

qui dicitur septem fontes, cum omnibus eorum pertinentiis, cultis et incultis et cum decimis omnium reddituum regalium, et eorum qui quibuscumque ex causis regibus unquam persolventur in Jacca, et circumquaque per totam Aragoniam, illibata deinceps servitio canonicorum per infinita sæcula habeantur. Si qua sane in posterum ecclesiastica, sæcularisve persona, hujus nostræ assertionis tenorem sciens, contra eum temere venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non congrue satisfacerit, potestatis honorisque sui dignitate careat... Divino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Domini nostri Jesu Christi aliena fiat. Cunctis autem præfixa Ecclesiæ Oscen. et Jaccen. jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, et vita æterna.

CCLXVI.

Urbanus Petronium, episcopum Legionensem, ex matre non legitima editum, ab hujus peccati vinculo absolvit.

(Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN., *Decret.* 1, dist. 56, c. 14.]

Quia simpliciter ad sedem apostolicam veniens humiliter peccatum confessus es quod pontificii tui videbatur officium impedire, videlicet, quod ex matre non legitima procreatus sis, quam vivente propria uxore pater tuus cognovisse dignoscitur; † Nos, apostolicæ mansuetudinis gratia admonente, a cæteris quæ sacerdotium impediunt criminibus tam tui professione quam fratrum testimonio, qui tecum sunt, immunem te agnoscentes et vitam tuam religiosam audientes, ab hujus te peccati vinculo absolutum in suscepto sacerdotali officio confirmamus.

CCLXVII.

Urbanus II papa committit Mathildi comitissæ restitutionem ecclesiæ Sancti-Floriani, faciendam ab episcopo Mantuano ad favorem monasterii Sancti Benedicti de Padolyrone.

(Intra annum 1088-1099.)

[MARGARINI, *Bullar. Casin.*, II, 118.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, inclytæ MATHILDI, unicæ beati Petri filiæ, salutem et apostolicam benedictionem.

Conquestus est filius noster cœnobii Sancti Benedicti abbas super quadam ecclesia Sancti Floriani a beatæ memoriæ patre tuo B. in prædio ejusdem monasterii fundata, et a religione tua jam dicto cœnobio postea reddita. Quam cum monasterium illud quiete tenuisset et a capellanis suis eam regi, utpote quod suum erat, sine molestia et alicujus controversia administrari fecisset facta commutatione inter Mantuanum episcopum, et monasterium, de monasteriis episcopatus, et de ecclesiis abbatæ, sicut bene novit prudentia tua, cumque postea id destructum fuisset, utrisque partibus, quod proprium erat, recipientibus, hanc solam ecclesiam, de qua fit querimonia, episcopus sibi retinuit, eamque monasterio reddere noluit. Quando etiam monasterium illud Ecclesiæ Sancti Petri, cui, licet indigni, præsidemus, concessione tua traditum est; abbas ca-

pellanus populum illius terræ regebat, baptismum celebrabat, et quidquid ad animarum curam pertinet, permissione Mantuanorum episcoporum ibi regebat. Volumus itaque et præcipimus ut monasterium acstrum, quod suum erat, quodque jure tenebat, et integro recipiat; nullamque bonorum suorum diminutionem uñomodo de his quæ tenebat patiat. Oportet igitur ut in præsentia Regiensis episcopi, et aliorum prudentium virorum, Mantuanum episcopum conveniens eique præcipias ut ea quæ monasterii fuerunt sibi restituat et alia in pace ipsam possidere permittat.

CCLXVIII.

Urbani II epistola ad clerum populumque Salernitanum. — Pro immunitate ecclesiastica.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil.* X, 660.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis clero et populo Salernitano salutem et apostolicam benedictionem.

Lanzonem presbyterum, qui ecclesiam Sanctæ Mariæ per manum laicam invasit, expulso eo qui legitime possidebat, noveritis sententia nostra officio et beneficio interdictum. Omnes præterea qui ecclesiis vel ecclesiastica beneficia aut capellaniis sine episcopi sui consensu per manum laicam obtinuerint, donec satisfaciant suo episcopo, secundum sanctorum canonum constituta, ab officio et beneficio interdicimus.

CCLXIX.

Urbani II epistola ad Godinum, antistitem Uritinum. — Mandat ut sedem episcopalem, in urbem Uritam quondam translata, Brundisio urbi reddat.

(Intra an. 1088-1099.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, IX, 30.]

URBANUS II episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo fratri GODINO, Oritano antistiti, salutem et apostolicam benedictionem.

Quia nobis virorum veracium assertione, qui rem diligenter investigarunt, compertum est cathedram tuam, quæ nunc apud Oritanum municipium habetur, apud Brundisii civitatem antiquitus existisse, postea civitate desolata in Oritanum municipium esse translata, nunc, miserante Domino, Brundisii est civitas restituta, volumus et præsentis pagine auctoritate sancimus ut eadem episcopalis cathedra Brundisium referatur, eo tenore ut Goffridus egregius comes noster in Christo filius pollicitus est, etc.

CCLXX.

Urbani epistola ad Vitalem presbyterum [Brisiansem]. — In dignitate servanda Simoniaci micricordia potest impendi, si eos vita commendat.

(Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN., *Decret.*, C. 1, qu. 5, c. 2.]

Eos qui ecclesiam emerunt, si persona talis fuerit quam vita commendat, videlicet ut in canoniis, vel monasteriis regulariter vivat, in sui honoris officio, misericorditer condescendendo, mini-

strare concedimus, absque tamen sanctorum canonum præjudicio.

CCLXXI.

Ad eundem. — *Filii, vel filia ante vel post compaternitatem geniti legitime conjungi possunt.*

(Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN. *Decret.*, C. xxx, qu. 3, c. 4.]

Super quibus consulit nos tua dilectio, hoc videtur nobis ex sententia respondendum; ut et baptismus sit, si instante necessitate femina puerum in nomine Trinitatis baptizaverit, et quod spirituum parentum filii, vel filia, ante, vel post compaternitatem geniti possunt legitime conjungi, præter illam personam per quam compadres sunt effecti.

CCLXXII.

Ad eundem. — *Uxor simul cum viro filium alicujus in baptisate non suscipiat.*

(Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN. *Decret.*, C. xxx, qu. 4, c. 6.]

Quod autem uxor cum marito in baptisate simul non debeat suscipere puerum, nulla auctoritate reperitur prohibitum. Sed ut puritas spiritualis paternitatis ab omni labe et infamia conservetur immunis, dignum esse decernimus ut utrique insimul ad hoc aspirare minime præsumant. Quia vero piaculare flagitium commisit, qui duabus commatribus velut duabus sororibus nupsit, magna juxta modum culpæ poenitentia sibi debet injungi.

CCLXXIII.

Ad Lucium, præpositum Sancti Juventii. — *De valore baptismi aliorumque sacramentorum a criminosis sacerdotibus collatorum.*

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil.* XX, 660.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio LUCIO, præposito ecclesiæ Sancti Juventii apud Ticiuum, salutem et apostolicam benedictionem.

Salvator prædixit in Evangelio circa finem sæculi pseudochristos et pseudopphetas surgere, et multos seducere, et fideles suos in mundo multas habituros pressuras; sed tamen portas inferi adversus Ecclesiam non prævalituras. Proin quia, ut ait Apostolus (*I Cor. xi*), oportet hæreses esse, ut qui probati sunt manifesti fiant, oportet nos cum propheta ex adverso ascendere, et murum opponere præ domo Israel, et cum eodem apostolo per multas tribulationes intrare in regnum Dei, unde non sunt condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis. Igitur quia innotuisti nobis quod tibi objicitur: Utrum vendere ecclesiasticam rem Simoniacum sit? hoc Simoniacum esse patenter colligitur ex hoc quod B. Petrus apostolus ait Simoni: "*Pecunia tua tecum sit in perditionem, quia existimasti donum Dei pecunia possideri (Act. viii)*". Donum quippe Dei est Spiritus sanctus, et donum Dei est res ipsius ecclesiæ oblata. Et si bene advertis, Simon Magus, qui fecte ad fidem accessit, non Spiritum sanctum propter

A Spiritum sanctum, quo ipse indignus erat (quoniam ut scriptum est, *Spiritus sanctus disciplinae effugiet factum [Sap. i]*), sed ideo, quantum in ipso erat, emere voluit, ut ex venditione signorum quæ per eundem fiebant multiplicatam pecuniam quam obtulerat lucraretur. Nec apostolus emptionem Spiritus sancti quam hanc noverat fieri non posse, sed ambitionem talis quæstus, id est avaritiam, quod est idolorum servitus, in eodem Simone exhorruit, et maledictionis jaculo percussit.

Quisquis itaque res ecclesiasticas quæ Dei dona sunt, quoniam a Deo fidelibus et a fidelibus Deo donantur, quæque ab eodem gratis accipiuntur, et ideo gratis dari debent, propter sua lucra vendit vel emit, cum eodem Simone donum Dei pecunia possideri existimat. Ideo qui easdem res non ad hoc ad quod institutæ sunt, sed ad propria lucra, munere linguæ, vel indebiti obsequii, vel pecunia largitur vel adipiscitur, Simoniacus est, cum principalis intentio Simonis fuerit sola pecuniæ avaritia, id est idololatria, ut ait apostolus Paulus. Alioquin cur synodus Chalcedonensis sexcentorum triginta episcoporum procuratorem vel defensorem Ecclesiæ, vel quemquam regulæ subjectum, adeo per pecuniam ordinari prohibet, ut interventores quoque tanti sceleris anathematizet, nisi quod eodem Simoniacos judicet? Quod si præfati milites Ecclesiæ ob hujus scelus taliter percelluntur, nemo sapiens negabit non militantes Ecclesiæ multo damnabilius hanc ob causam, id est venditionis vel emptionis, debere percelli.

Sed et beatus prædecessor noster Paschalis (51) de consecratione, et de rebus quæ proveniunt ex consecratione, affirmat quod quisvis alterum eorum vendit, sine quo alterum habere non potest, neutrum non venditum derelinquit. Ac per hoc eum qui rem Ecclesiæ vendit vel emit Simoniacum intelligit; in nomine vero procuratoris intelligit præfata synodus quemlibet ecclesiasticarum rerum administratorem, ut ver. gr. præpositum, œconomum, vicedominum: defensoris nomine advocatum sive castaldum, et judicem: in subjecto regulæ archipresbyterum, archidiaconum, canonicum, monachum, vel quemlibet ecclesiastico mancipatum officio. Quod vero Spiritum sanctum, quantum in se est, vendat vel emit qui præposituram vel hujusmodi vendit vel emit, audi Augustinum super Joannem: "*O quot proposita fecerunt! Alterum propositum habet Carthagine Primianus, alterum habet Maximianus, alterum habet in Mauritania Rogatus, alterum habent in Numidia illi et illi quos jam nec nominare sufficimus. Circumit ergo aliquis emere columbam? unusquisque propositum suum laudat quod vendit,*" etc.

Ecce venerabilis Augustinus de præposituræ distractione agens, in nomine columbæ sancti Spiritus venditionem vel emptionem accipit, sicut et omnes hujus evangelici capituli tractatores. Pen-

(51) Paschalis primus.

sandum vero est qua poena multentur qui jam Deo et Ecclesie suæ oblata vendunt vel emunt, si cum flagellis a Dei templo ejecti sunt, qui quæ Deo erant offerenda vendebant vel emebant. Si de offerendorum venditoribus vel emptoribus dictum est: *Vos fecistis domum Patris mei domum negotiationis, et speluncam latronum* (Joan. II, 16; Marc. XI, 17), quid dicitur jam de Ecclesie oblatorum venditoribus vel emptoribus? Et ne quis insanus objiciat merito hos Dominum tam acerbe vindicasse, quia tunc illa in Dei templo, ecclesiasticæ vero res modo extra templum distrabantur, attendat super his Augustini non determinantem locum venditionis vel emptionis propositorum, sed tantum indefinite dicentem: « Circumit aliquis emere columbam? » unusquisque propositum suum laudat quod vendit, non adjiciens, in templo vel extra templum. Hæc contra venditores vel emptores sacrarum rerum.

Ad hoc vero quod in epistola tua sequitur, id est: Utrum obedire tentantibus ad mortem nefas sit? et circa finem ejusdem epistolæ hoc idem iterum inculcatur, illud beati Petri respondemus: *Obedire Deo oportet magis quam hominibus* (Act. v). In quo exemplo notandum est hominibus interdum obediri debere, sed magis Deo; hominibus quidem in his quæ contra fidem et religionem non sunt, quoniam cives Jerusalem legimus Babylonis civibus militasse, ut sanctum Joseph et socios Danielis; quorum primus stuprum dominæ, sequentes vero idololatriam perhorrentes, rem publicam et alienigenarum principum strenue gubernaverunt. Et in Evangelio habes (Matth. v), cum eo qui te angariaverit uno milliaro, alia duo ambulare debere, et reddere quæ sunt Cæsaris Cæsari, et quæ sunt Dei Deo. Item Hieronymus super epistola ad Philippenses: « Si dominus ea jubet quæ non sunt adversa Scripturis sanctis, subjiciatur domino servus; si vero contraria præcipit, magis obediat spiritus quam corporis domino, » et infra: « Si bonum est quod præcipit imperator, jubentis exsequere voluntatem; si malum, respondere: *Obedire oportet Deo magis quam hominibus* (Act. v). »

Ad hoc vero quod subjungitur in eadem epistola, id est: Utrum sit utendum ordinationibus et reliquis sacramentis, a criminosis exhibitis, ut ab adulteris, vel sanctimonialium violatoribus, vel hujusmodi? ad hoc, inquam, ita respondemus: Si schismate vel hæresi ab Ecclesia non separantur, eorundem ordinationes, et reliqua sacramenta sancta et veneranda non negamus, sequentes beatum Augustinum, qui super Joannem de hujusmodi tam copiose quam veraciter disseruit. Ait enim: « Baptizet servus bonus, sive servus malus, non sciat se ille qui baptizatur baptizari ab eo qui non sibi renuit baptizandi potestatem; » et paulo post: « Non horreat columba ministerium malorum, respiciat Domini potestatem. Si fuerit superbus minister,

(52) Nisi in casu necessitatis « Qui a præciso accepit sacramentum extra casum necessitatis,

A cum zabulo computatur, sed per illum Christi sacramentum non contaminatur. Quod per illum fuit, purum est, quod per illum transit, liquidum est. » Item: « Spiritualis vero virtus sacramenti ita est ut lux, quæ et ab illuminandis pura exsistit, et, si per immunda transeat, non inquinatur. Quos baptizat ebriosus, quos baptizat homicida, quos baptizat adulter, Christus baptizat. » Et cætera hujusmodi. Attamen decessores nostri Nicolaus et Gregorius a missis sacerdotum, quos tales revera esse constiterit, fideles abstinere decreverunt, et peccandi licentiam cæteris auferrent, et hujusmodi ad dignæ poenitentiae lamenta revocarent. Scripsit hoc prædecessor noster Gregorius Rodolpho et Bertholdo ducibus inter cætera (Gregorius VII, lib. II, epist. 45): « Officium Simoniacorum, et in fornicatione jacentium scientes nullo modo recipiatis, et quantum potestis, tales sanctis deservire mysteriis vi, si oportuerit, prohibeatis, » etc.

Porro ad hæc quæ tibi syllogistice in eadem epistola objiciuntur, id est, si corpus et sanguis Christi non sunt, et alia quæ prædiximus, proprias non habent virtutis dignitates, quid agentibus obsant; quod si habent, cur spernuntur, sicubi ab indignis præsumuntur? Ad hæc, inquam, ita respondemus: Proprias quidem habent virtutis dignitates, ut præfatus Augustinus ait super Joannem contra Donatistas, sed agentibus vel suscipientibus eadem sacramenta contra præfatorum pontificum instituta, C (52) nisi forte sola morte interveniente, utpote sine baptismate vel communionem quilibet humanis rebus excedat: eis, inquam, in tantum obsant, ut veri idololatricæ sint, cum talibus et ordinationum et sacramentorum confectio, et aliter quam præmissum est scienter susceptio, vehementer a sanctis canonibus prohibeatur. Ait namque Samuel propheta: *Quoniam peccatum hariolandi est repugnans, et quasi scelus idololatriæ noli acquiescere* (I Reg. xv). Hæc de malis catholicis qui intra Ecclesiam sunt. Cæterum schismaticorum et hæreticorum sacramenta, quoniam extra Ecclesiam sunt juxta auctoritatem Patrum traditiones, scilicet Pelagii, Gregorii, Cypriani, Augustini, Hieronymi, formam quidem sacramentorum, non autem virtutis effectum habere D profitentur, nisi cum ipsi, vel eorum sacramenta iniuncta, per manus impositionem ad catholicam redierint unitatem.

Sciendum vero est quod canones apostolorum, quorum auctoritate Orientalis et ex parte Romana unitur Ecclesia, et insignis martyr Cyprianus, et octoginta episcopi cum eodem baptismum hæreticorum lavacrum diaboli appellant. Stephanus vero et Cornelius martyres et pontifices Romani, et venerabilis Augustinus in libro De baptismate eundem Cyprianum, et præfatos episcopos hanc ob causam vehementer redarguunt, affirmantes baptismum peccat, non item qui a malo. » (Thom. p. III, q. 6, art. 6 ad 2; et q. 6 7, art. 2.)

sive ab hæretico sive schismatico ecclesiastico more celebratum ratum esse; et merito, quia alia in baptismo, et alia in reliquis sacramentis consideratio est: quippe cum et ordine prior et necessarius sit; subito enim morituro prius baptisate, quam Dominici corporis communione vel aliis sacramentis consulitur. Et dum forte catholicus non invenitur, satius est ab hæretico baptismi sacramentum sumere quam in æternum perire. Et hanc sententiam præscriptorum pontificum Cornelii, Stephani, et Augustini, secuti sunt Innocentius, Siricius, Leo, Anastasius et magnus Gregorius, et omnis Ecclesia catholica. Et quoniam epistolaris brevis propositis tibi quæstionibus fortasse non sufficit, eorundem temeritatem ad sedem apostolicam instruendam mitte, aut, juxta Apostolum, *veluti sanæ doctrinæ adversarium post secundam et tertiam correptionem devita* (Tit. III). Tu vero esto fidelis usque ad mortem, ut percipias coronam vitæ.

Data Romæ.

CCLXXIV.

Urbanus ecclesiæ S. Trinitatis, in loco qui Pons Guinizeli dicitur, privilegia instituit, ea lege ut clerici e Mediolanensis monetæ nummos sex quatuor annis Lateranensi palatio persolvant.

(Intra an. 1088-1099.)

[MURATORI, *Rev. Ital. Script.*, V, 479.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio LIPRANDO, etc.

Statuimus ecclesiam illam cum prædiolo, in quo fundata est . . . vel per alios fideles illic Domino largiente collata fuerint, ab omni sæculari oppositione quietam perpetuo manere, et liberam. Clericis vero ibi victuris vivendi regulariter concedimus facultatem, eosque decernimus tam proprias ordinationes, quam altarium et ecclesiarum consecrationes, cæterorumque dona sacramentorum a Mediolanensi archiepiscopo suscipere, si quidem catholicus fuerit, et communionem ac gratiam apostolicæ sedis habuerit, et si ea gratis et non pravitate indulserit, alias autem liberum eis arbitrium sit sacramenta eadem suscipere a quocunque voluerint catholico episcopo. Decernimus ergo ut neque Mediolanensi archiepiscopo, neque alicui viventium liceat eandem ecclesiam, et fratres qui illic Deo servierint, quolibet occasionis jugo deprimere, aut bona eorum distrahere et suis usibus applicare, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integre conserventur vobis, et successoribus vestris omnimodis profutura, salva ejusdem Mediolanensis archiepiscopi catholica reverentia. Ad indicium autem hujus perceptæ libertatis a Romana Ecclesia Mediolanensis monetæ nummos sex quatuor annis Lateranensi palatio persolveritis. Si qua igitur in crastinum ecclesiastica sæcularive persona, hujus decreti paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, potestatis honorisque dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata

iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo corpore et sanguine Christi Dei ac Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, et in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servientibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructus bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniunt. Amen.

CCLXXV.

Urbanus papa in epistola ad populum S. Vincentii Vulturvensis juxta Capuam.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil.* XX, 714.]

Si adulteri vel alias criminosi hæresi vel schismate, id est præcisione vel depositione ab Ecclesia non separantur, sacramenta eorum sancta non negamus, sic Augustinum sequentes; sed prædecessores nostri Gregorius et Nicolaus a missis talium abstinere præceperunt, ut hoc terrore et peccandi licentiam cæteris auferrent, et ipsos rubore sui contemptus ad digna pœnitentiæ lamenta revocarent.

Et post modicum: Proprias habent criminorum sacramenta virtutis dignitates, ut beatus Augustinus super Joannem contra Donatistas ait; sed agentibus et suscipientibus eadem sacramenta contra sanctorum pontificum instituta, nisi forte sola morte interveniente, utpote ne sine baptisate vel communionem quilibet, humanis rebus excedat, eis inquam, in tantum obsunt, ut veri idololatræ sint, cum talibus et ordinationum, et sacramentorum confectio, et aliter quam præmissum susceptio, vehementer a sacris ordinibus prohibeantur.

Item post pauca: Hæc de malis catholicis qui intra Ecclesiam sunt. Cæterum schismaticorum et hæreticorum sacramenta quoniam extra sunt, juxta sanctorum Patrum traditiones, Pelagii scilicet, Gregorii, Cypriani, Augustini, Hieronymi, formam quidem sacramentorum, non autem virtutis effectum habere profiteremur, nisi cum ipsi vel eorum sacramentis initiati per manus impositionem ad catholicam veritatem redierint.

CCLXXVI.

Urbanus II permittit ut Jordani principis filia, infantula Rainaldo, Rodeli filio, invitæ matre et parentela, desponsata, alii viro nuptum detur.

(Intra an. 1088-1099.)

[GRATIAN, *Decret.*, C. xxxi, qu. 5, c. 1.]

Si verum esse constiterit, quod nobis legati Jordani principis retulerunt, scilicet, quod ipse coactus et dolens filiam suam infantulam nolentem, fletem, et pro viribus renitentem, non assentientibus, sed valde dolentibus matre et parentela, Rainaldo, Rodeli filio, desponsaverit; quoniam canonum et legum auctoritas talia sponsalia (ut infra ostenditur) non approbat, ne ignorantibus leges et canones, nimis durum, quod dicimus, videatur, ita sententiam temperamus, ut si princeps cum filia, matris, et parentelæ assensu, id quod cœptum est, perficere voluerit, concedamus. Sin autem

legatus noster utrasque partes audiat; et si nihil fuerit ex parte supradicti Raynaldi amplius, quod impediat, ab ipso Jordane sacramentum, quod ita constant hæc, ut dicta sunt, accipiat; et nos canonum ac legum scita sequentes, deinceps non prohibemus, quin alii viro si voluerit, prædicta filia ejus nubat, tantum in Domino.

CCLXXVII.

Aliud Urbani II decretum.

(Intra an. 1088-1099.)

[GRATIEN. *Decretum*, C. XIX, qu. 2, c. 5.]

Nullus episcopus clericos suos, nisi forte, quibus ecclesiasticarum rerum dispensatio commissa fuerit, sibi jurare compebat.

CCLXXVIII.

Aliud Urbani II decretum.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil. XX*, 714.]

Urbanus papa secundus, Duæ, inquit, leges sunt, una publica, altera privata; publica lex est quæ a sanctis Patribus scripta est firmata, ut est lex canonum, quæ quidem propter transgressores est tradita; verbi gratia, decretum est in canonibus clericum non debere de suo episcopatu ad alium transire, nisi commendatitiis literis episcopi sui, quod propter criminosos sic statutum est, nec videlicet infames ab aliquo episcopo suscipiantur personæ. Solebant enim officia sua cum non poterant in suo, in episcopatu altero celebrare, quod jure præceptis, et scriptis deestatum est. Lex vero privata, quod instinctum est sancti Spiritus, in corde scribitur, sicut de quibusdam dicit Apostolus, qui habent legem Dei scriptam in cordibus suis, et sibi et ipsi sancti sunt lex. Si quis horum in Ecclesia sua sub episcopo suo proprium retinet, et sæculariter vivit, si affante Spiritu sancto in aliquo monasterio se salvare voluerit, quia lege privata ducitur, nulla ratio exigit ut ad publica constringat [scilicet, ut a publica constringatur]; dignior est enim privata lex quam publica. Spiritus quidem Dei lex est, et qui Spiritu Dei aguntur, lege Dei ducuntur. Et quis est qui possit Spiritu sancto digne resistere? Quisquis ergo hoc Spiritu ducitur, et episcopo suo contradicente, eat liber nostra auctoritate. Justo enim lex non est posita, et ubi Spiritus Domini ibi libertas, et si Spiritu Dei ducimini, non estis sub lege.

CCLXXIX.

Urbanus II canonicis regularibus quibusdam scribit de canonicorum disciplina restituenda.

(Intra an. 1088-1099.)

[MANSI, *Concil. XX*, 712.]

Oportet nos, qui, licet indigni, Petri residemus in loco, prava corrigere, recta firmare, et in omni Ecclesia arbitrium judicis ejus judicium nostrum prodeat, oculi nostri videant æquitatem. Omnipotenti ergo Deo, cujus melior est misericordia super vitas, gratias agimus: quod vos estis qui sanctorum Patrum vitam probabilem renovatis et apostolica instituta disciplinæ in primordiis Ecclesiæ

sanctæ exorta, sed crescente Ecclesia jam pene delecta instinctu sancti Spiritus suscitatis. Dea enim ab Ecclesiæ sanctæ primordiis vitæ ejus sunt institutæ, una, quæ infirmorum debilitas retinetur: altera, qua fortiorum virtus beata perficitur. Una remanens in Segor parvula, altera ad montis altiora consensens. Una lacrymis et elemosynis quotidiana peccata redimens; altera quotidiana instantia merita æterna conquirens. Alteram tenentes inferiorem, terrenis bonis utuntur, alteram sequentes superiorem, bonam terram despiciunt et relinquunt. Hæc autem quæ a terrenis divertit, in duas pene unius ejusdemque propositi dividitur portiones, canonicorum scilicet et monachorum. Marum secunda per divinam misericordiam frequentata satis jam sæculo universo elucet. Pene vero decalcescente fervore fidelium jam pene omnino defluxit. Hanc martyr et pontifex Urbanus instituit. Hanc Augustinus suis regulis ordinavit. Hanc Gregorius Augustino Anglorum archiepiscopo instituendam præcepit. Itaque non minoris estimandum est meriti, hanc vitam Ecclesiæ primitivæ aspirante ac prosequente Domini Spiritu suscitare, quam florentem monachorum religionem ejusdem Spiritus perseverantia custodire.

CCLXXX.

Urbani epistola ad Bernardum Toletanum archiepiscopum. — Cum Ricardo Massiliensi episcopo sit adempta legatio, ipse invigilet omnibus: archiepiscopus Compostellanus vinculis solutus, suo restituatur officio. Moneat cui committendam legationem velit.

(Intra an. 1096-1099.)

[MANSI, *Concil. XX*, 697.]

Semper te memorem esse oportet benedictionis et gratiæ, excellentisque liberalitatis quam a sede apostolica accepisti; semper te quanti geras culmen officii, et rebus ostendere; rivum te a fonte Petri apostoli descendisse, et flammam quam ab ignis ejus camino susceptam foves, semper in altiora producere. Nunc præcipue fraternitatem tuam ampliore principum Petri et Pauli disciplinam instruere, tuique officii oportet exhibere censuram; nunc præcipue, cum nullus in vestris partibus apostolicæ sedis legatus existit. Ricardo enim legationem, quam hactenus habuit, denegavimus, neque alii cuiquam vestrarum partium legationem injunximus. Te igitur, ut prudentem ac religiosum virum, hortamur et obsecramus in Domino ut quæ dicta sunt studiose exerceas, bonos in melius acuas, pravos corrigas, et canonicam in omnibus disciplinam ad Romanæ Ecclesiæ gloriam tuique studii mercedem, ferventer et indesinenter observare procures. Adesto, invigila, insta cum fratribus nostris episcopis, regibus, principibus ac populo, quatenus aberrantes ad rectum propositum redeant, manentes in fidei veritate ad exitum usque viriliter perseverent. Id vero præcipue te laborare volumus et rogamus, ut Sancti Jacobi episcopus, emancipatus vinculis, suo restituatur officio. De quo quidem

auxiliante Domino, egeris, tuis nobis litteris indicabis. De cæteris, et quæ in Hispaniarum regnis per nos disponenda provideris, et cui potissimum committenda sedis apostolicæ legatio videatur, tuis nos nuntiis et apicibus informabis. Labores autem quos in membris suis apostolorum principes quotidie patiuntur, nolito ullo modo oblivisci; sed os semper in corde bajulans, et fidelibus omnibus commendans, solatiorum vestrorum ope lenire festina.

CCLXXXI.

Urbani II papæ epistola ad Galonem, S. Quintini Bellocacensis præpositum. — Confirmat donationem terræ de Alnella factam a Guillelmo Parisiensi episcopo.

(Intra an. 1096-1099.)

[DOM BOUQUET, *Recueil*, XIV, 734.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio GALONI (53), præposito ecclesiæ S. Quintini, quæ Belvaci sita est, salutem et apostolicam benedictionem.

Et commissi officii nos compellit auctoritas, et specialis charitas exhortatur, ut quæ recte statuta sunt confirmare, et eis quæ sub tutela nostræ sedis sita sunt, propensiolem debeamus protectionem impendere. Idcirco donationem terræ quæ dicitur Alnella, a Parisiensi episcopo Guillelmo (54) vestræ ecclesiæ factam, præsentium litterarum assertione firmamus: quam videlicet terram prædictus episcopus a canonico S. Germani Antissiodorensis acceperat, data nimirum in commutationem præbenda quadam Parisiensis Ecclesiæ, præsentibus et subscribentibus fratribus utriusque capituli. Nulli deinceps commutationem hanc violare liceat, nisi forte apostolicæ nostræ sedis iudicio retractetur.

CCLXXXII.

Urbanus mittit litteras in gratiam monachorum S. Andree Viennensis quos et eorum bajulos in tantum vexaverat Guido, ejusdem urbis archiepiscopus, ut etiam ex his nonnullos in carcere teneret.

(Intra an. 1097-1099.)

[Vide RUINART in Vita Urbani II, p. 292.]

CCLXXXIII.

Urbanus Ivoni Carnotensi et Ramnolfo Santonensi episcopis scribit in gratiam monachorum Vindocinensium, quos ab omni episcoporum subjectione immunes esse declarat.

(Intra an. 1097-1099.)

[Vide apud RUINART ubi supra.]

CCLXXXIV.

Monasterii Vindocinensis libertas confirmatur.

(Intra an. 1097-1099.)

[Opp. Sirmundi, III, 468.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili congregationi Vindocinensis monasterii, salutem et apostolicam benedictionem.

(53) Seu Waloni, discipulo et successori Ivonis Carnot., qui et ipse evasit Parisiensis episcopus anno 1104.

(54) Guillelmo de Monteforti, fratri famosæ illius

Relatum nobis est quod Carnotensis episcopus a charissimo filio nostro Gaufrido, vestro abbate, in consecratione quam accepit, ab eo professionem extorsit. Quam quia contra Romanæ Ecclesiæ auctoritatem factam agnovimus, abbati quidem nos misericorditer hujusmodi noxam indulgisse noveritis. Professionem vero ipsam ita adnullamus, ut nullas penitus vires obstineat. Insuper etiam ne abbas monasterii vestri deinceps episcopo professionem faciat, et nostræ auctoritatis privilegio firmatum est, et præsentibus litteris prohibemus. Si quis autem in posterum contra hæc venire tentaverit, a sanctæ Ecclesiæ liminibus arceatur, et maneat excommunicatus donec respiscat et Romanæ Ecclesiæ satisfaciat.

B Datum Romæ VIII Kal. Decemb.

CCLXXXV.

Urbani epistola ad archiepiscopos et episcopos Franciæ. — Philippum regem, qui dimissa uxore sese adulteræ addixerat, gaudet ad cor rediisse.

(Intra an. 1097-1099.)

[DACHERY, *Spicil.*, t. III, p. 431.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, charissimis in Christo fratribus MANASSE Remensi archiepiscopo, et cæteris per Franciam tam archiepiscopis quam episcopis, salutem et apostolicam benedictionem.

Charissimi filii nostri Philippi Francorum regis nuntius ad sedem apostolicam veniens, debitæ humilitatis litteras ac devotionis attulit verba; atque de illius mulieris culpa, pro qua venerabilis confrater noster Lugdunensis archiepiscopus interdictionis in ipsum sententiam protulerat, secundum fratrum nostrorum consilium satisfecit. Juravit enim quod idem rex mulierem illam postquam in manu nostra, imo per nos in beati Petri manu refutavit, nunquam eam carnaliter habuerit. Postea vero cum confratribus nostris consilium habentes, statuimus ut rex de episcopis et regni sui primatibus usque ad festivitatem Omnium Sanctorum aliquot ad nos dirigat, qui hoc ipsum quod nuntius ejus juravit, debeant affirmare. Ejusmodi igitur per legatum ipsius satisfactione accepta, eundem filium nostrum regem ab interdictionis, quæ pro hac causa in eum prolata fuerat, vinculo absolvimus, et utendi pro more regni corona auctoritatem ei præbuimus

D Data Laterani VIII Idus Maii.

CCLXXXVI.

Urbani epistola ad Hugonem, Cluniacensem abbatem. — Illi significat in Romana nuper synodo decrevisse ut monasterium S. Germani Antissiodorensis, ab abbate in concilio Nemausensi sibi refulatum, ei committeretur.

(Intra an. 1097-1098.)

[BALUZ., *Miscell.* edit. Luc., II, 177.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, vene-

Bertradræ regi Philippo nupsit. Hic in Ecclesia Carnotensi educatus sub disciplina Ivonis, ipso agente Parisiensem episcopatum adeptus est anno 1096, licet infra requisitos ætatis annos electus.

rabili fratri Huoni, Cluniacensi abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

In Nemausensi concilio monasterii Sancti Germani, quod Altissiodori situm est, abbas eandem abbatiam in manu nostra refutavit, et sæpe ab eo rogati locum ipsum ei restituere nolimus. Filius præterea noster Stephanus comes cum uxore sua nos deprecatus est ut idem monasterium tibi committeremus. Hoc ipsum in Romana nuper synodo coram ejusdem civitatis episcopo et prædicti loci fratribus a nobis statutum est. Fraternitati igitur tuæ litteris præsentibus mandamus ut præfatam abbatiam in tua deinceps provisione perpetuo disponendam suscipias et monasticam ibi religionem secundum fratrum tuorum conversationem instituas, ita tamen ut locus idem proprio abbate non careat.

CCLXXXVII.

Bulla Urbani II qua Barbastrensis sedes constituitur.

(Circa annum 1099.)

[FLOREZ, *España Sagrada*, t. XLVI, p. 245.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio PONTIO, Barbastrensi episcopo.

Miserationibus Domini multiplices debemus gratiarum actiones quod nostris temporibus Ecclesia propagatur, Saracenorum dominatio diminuitur, antiquus episcopatum sedium honor, præstante Domino, restauratur. Inter quas Herde urbis parochia Petri Aragonum regis studio majori jam ex parte Christianorum est reddita potestati, unde et nos ejusdem regis postulationibus annuentes, apud Barbastrum, quod præcipuum oppidum apud Herde adjacet, episcopalem sedem manere statuimus. Omnes etiam ejusdem Barbastrensis termini vel fines ad Herde diocæsim pertinentes qui in Christianorum reducti sunt vel fuerint potestate, tuæ tuorumque successorum dispositioni episcopali jure subjacere præcipimus cum oppido Alquezar. Quod ut perpetuus (sic) firmum inviolatumque permaneat, omnipotentis Patris, Filii, et Spiritus sancti auctoritate firmamus.

CCLXXXVIII.

Urbani epistola ad Ingelrannum Laudanensem episcopum. — Hortatur ut fratribus B. Remigii altare Corbiniacense restituat.

(Anno 1099.)

[MANSI, *Concil. XX*, 678.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, INGELRANNO, Laudunensi episcopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Quanto familiaris ab Ecclesia Romana diligeris, tanto charius quos ipsa diligit favore debueras et amplecti. Ideo ab infestatione fratrum Beati Remigii fraternitas tua cesset, et altare quod in villa quæ Corbiniacus dicitur iidem fratres habuisse noscuntur, eis restituas. Etenim personas removimus, non tamen antiquæ possessionis jus monasteriis abstulimus. In illa siquidem personarum muta-

tione avaritiæ renovatio, et ecclesiasticarum rerum distractio contingebat. Porro altaria quæ per 11 sæc. xxx annos monasteria possederunt, sicut in synodo constitutum est, immota eis permanere volumus.

CCLXXXIX.

Urbanus II confirmat monasterium Blaubeuræ in diocesi Constantiensi, ac donationes omnes eidem ab Adelaide patrisque factas.

(Anno 1099.)

[COCQUELINES, *bullar. Rom. pont. Collect. II*, 105.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto AZELINO, monasterii Blaubeurenensis abbati, ejusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Sicut irrationabilia poscentibus negari debet assensus, sic justa petentium votis benigna debemus assensione concurrere. Ea propter charissimæ filie nostræ Adelaidis comitissæ desiderio ac petitioni duximus annuendum. Hæc nimirum ad limina sacretorum apostolorum veniens, et tuam, et viri, et et leviri sui devotionem strenue adimplere curavit: Burghonensem namque ecclesiam, cui nunc auctore Deo tua fraternitas præsidet, socieri sui studio a fundamentis ædificatum, secundum ipsorum vota supra sacrosanctum B. Petri altare obtulit, et per manum nostram in proprium sedis apostolicæ alodium delegavit: quam videlicet oblationem scripturum nostrorum petiit auctoritate confirmari. Nos igitur præsentis decreti auctoritate sancimus ut tui præfatus locus quam universa quæ ibidem supradictorum comitum Henrici et Hugonis, seu prænominate Adelaidis comitissæ largitiene collata sunt, vel in futurum ipsorum aut aliorum fidelium oblationibus conferentur, sub apostolicæ sedis tutela integra semper et illibata permaneant, servorum Dei illic degentium usibus omnimodis profutura; salva Constantiensis episcopi canonica reverentia: ut tamen ex eodem loco unius bisautii census annuus Lateranensi palatio persolvatur.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem cœnobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, minuire, vel piis de causis suis usibus applicare. Obeunte te nunc loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptione vel violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et B. Benedicti regulam elegerint. Si quis igitur sacerdotum, clericorum, ducum, comitum et judicum, vel sæcularium personarum, hanc nostræ constitutionis paginam agnoscens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque dignitate careat, reumque se divini judicii existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo examinis strictæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi,

quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant.

Datum Laterani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, viii Kal. Februarii, indict. septima, anno Dominicæ incarnationis 1099, pontificatus autem domni Urbani secundi papæ undecimo anno.

CCXC.

Urbani II papæ bulla, qua monasterium S. Blasii in sedis apostolicæ protectionem recipit.

(Anno 1099.)

[D. GERBERT, *Hist. Nigræ Silvæ*, III, 36.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili filio HUGONI (55), abbati monasterii S. Blasii, quod est situm in Nigra Silva, ejusque successoribus regulariter promovendis in perpetuum.

Pæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter crescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur dilectio tua ad sedis apostolicæ præsidium confugiens ejus tuitionem devotione debita requisivit, nos supplicationi tuæ clementer annuimus, et monasterium cui Deo auctore præsidet, cum omnibus ad eum pertinentibus sub tutela apostolicæ sedis excipimus. Per præsentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus ut quæcumque hodie idem cœnobium possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum vel oblatione fidelium juste et canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata pæ maneat.

Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat idem monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel oblatas retinere, minere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes monachorum, chrisma, oleum sanctum, et cætera ad episcopale officium pertinentia, ab episcopo Constantiensi, in cujus diœcesi estis, accipietis, si tamen catholicus erit, et gratiam ac communionem apostolicæ sedis habuerit, et ea gratis et sine pravitate impendere voluerit: alias liceat vobis quem volueritis adire antistitem, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere, vel ad sedem apostolicam recurrere, qui fultus auctoritate apostolica sine ambiguitate postulata concedat. Sane sepulturam ejusdem loci omnino liberam esse decernimus, ut eorum qui illic sepeliri deliberaverint devotioni et extremæ voluntati, nisi forte excommunicati sint, nemo obsistat. Laicos sive clericos sæculares ad conversionem suscipere nullius episcopi vel præpositi contradictio vos inhibeat. Oheunte tunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi

consensu, vel fratrum pars sanioris consilii secun-
um Dei timorem et B. Benedicti regulam elegerint. Si qua igitur ecclesiastica secularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam venire attentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen.

Scriptum per manum Petri, notarii regionarii et scrinarii sacri palatii.

Datum Laterani per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, vii Kal. Aprilis, indictione vii, anno Dominicæ incarnationis 1099, pontificatus autem domni Urbani II papæ xii.

CCXCI.

Bulla Urbani II pro monasterio Sancti Saturnini in pago Urgellensi.

(Anno 1099.)

[MARCA, *Marca Hispanica*, p. 1208.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio PETRO, abbati monasterii Sancti Saturnini, quod situm est prope amnem Valeriæ in parochia Urgellensi, ejusque successoribus regulariter promovendis in perpetuum.

Pæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter entescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Proinde nos postulationi tuæ paternæ benignitatis accommodantes assensum, beati Saturnini venerabile monasterium, cui auctore Deo præsidet, sub apostolicæ sedis tutela suscipimus, et in ea semper libertate manere decernimus quam egregia memoriæ Carolus imperator instituit, et Leo, venerabilis sanctæ sedis apostolicæ pontifex, privilegii sanctione firmavit, et provinciales episcopi scriptorum assertionibus consenserunt, ut videlicet sub jure semper et proprietate sedis apostolicæ locus ipse servetur, nulla super eum laicalis persona dominatum exercent, sed placita omnia sive judicia et restrictiones omnium eidem in monasterio pertinentium in abbatis potestate persistent, nec diœcesano episcopo liceat aliquam eidem monasterio excommunicationem inferre, nec molestiam irrogare, sed quæcumque in præsentiarum quiete in authentica possessione possidere cognoscitur, quæcumque in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium juste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant, ea præsertim quæ venerabilis memoriæ Erimbaldu Urgellensis et Arnulfus Ripacorcensis episcopus in dedicatione ejus-

(55) Est hic Udo, seu *Uto*, quartus S. Blasii abbas, Gisilberti an. 1088 successor usque ad an. 1108.

dem monasterii tradidisse et concessisse leguntur in ecclesiis, ecclesiarum decimis, primitiis et oblationibus sive cœmeteriis per Urgellensem sive Riparcensem parochiam, per Cerdaniam, Bergitanum, sive Paliarum, ecclesiam quoque Sancti Petri de Villanita, apud quam statum disciplinæ monasticæ reformastis, cujus castello suo Carogio, et rocha quæ dicitur Sancti Romani, et cæteris ad eam pertinentibus, vestro, sicut hodie est, monasterio in perpetuum subjectum esse concedimus. Ad hæc adjicientes decernimus ut nulli omnino hominum liceat prænominatum Saturnini monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Obeunte nihilominus ejusdem loci abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem frater communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint. Ad indicium autem perceptæ a Romana Ecclesia libertatis, quotannis unam argenti libram Lateranensi palatio persolvatis.

Si qua sane in futurum ecclesiastica sæcularisve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore ac sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat, cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Scriptum per manum Petri, notarii regionarii et scriniarii sacri palatii.

Datum Romæ in porticu Beati Petri per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis xiii Kal. Maii, indict. vii, Incarnationis Dominicæ anno 1099, pontificatus autem domni Urbani II papæ xii.

CCXCII.

Urbani epistola ad Hugonem, archiepiscopum Lugdunensem. — Nuntiat tandem primatum ejus a Duimberto, archiepiscopo Senonensi, agnitum Romæ esse.

(Anno 1099.)

[MANSI, *Concil.* XX, 877.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri et coepiscopo HUGONI, Lugdunensi primati, salutem et apostolicam benedictionem.

Pro querela quam adversus Senonensem Ecclesiam et prædecessorum tuorum et tua hactenus fraternitas vehementer exercuit, quantis contentio-

nibus, quantis clamoribus, et nostro et antecessorum nostrorum tempore sedes apostolica interpellata sit, non est necessarium memorare: quoniam et antecessorum nostrorum scripta indicant, et conciliorum quæ nos auctore Deo in Galliis celebravimus, communis memoria protestatur. Ea siquidem causa in plenario Arvernensi concilio tractata ac definita est. Et cum Richerius, Senonensis archiepiscopus, synodali definitioni minime acquievisset, in Turonensi pariter ac Nemausensi concilio per tuam est industriam repetita; et supradictus quidem Richerius pro sua pertinacia interdictus obiit, suffraganeus ejus tibi tanquam primati et synodali judicio obedientiam jam professus. Frater autem noster Duimbertus, qui eidem nunc Ecclesiæ, disponente Domino, præsidet, sicut tibi nostris significatum est litteris, sub eadem querela per ministerium meum gratiam consecrationis accepit. Nuper autem, cum ad apostolorum limina, tam pro ejusdem causæ actione quam pro communi synodica vocatione, rediisset, præsentibus legatis tuis, Ismeone Diensi episcopo, Girino decano et item Girino capellano, sedis apostolicæ cogente judicio, omni demum tergiversatione cassata, in manu nostra professus est se et Lugdunensis Ecclesiæ super Senonensem primatum agnoscere, et de cætero tibi tuisque legitimis successoribus tanquam primatibus obedire. Similiter etiam pollicitus est statuto a nobis tempore, id est usque ad proximam beati Dionysii solemnitatem, se ad vos venturum, et in conspectu Lugdunensis Ecclesiæ idipsum ore proprio professurum, nisi canonicum impedimentum evenerit: quo transacto infra triginta dies idipsum implere curabit. Sic enim vicariis vestris, per eos tibi ac Lugdunensi Ecclesiæ in manum assignavimus, præsentibus fratribus nostris, quorum infra scripta sunt nomina: Anselmo videlicet Cantuariensi, Leodegario Bituricensi, Amalo Burdigalensi, archiepiscopis; Gualterio Albanensi, Odone Ostiensi, Guntardo Fundano, Leutaldo Silvanectensi, episcopis; Nunerio de titulo Sancti Clementis, Teuzone de titulo Sanctorum Joannis et Pauli, Joanne de titulo Sanctæ Anastasiæ, nostræ sedis apostolicæ presbyteris cardinalibus; Petro Leonis, Joanne Frejapane, Romanis proceribus. Tua ergo fraternitas quid apostolicæ sedi debeat propensiori deinceps et amoris et obsequii exhibitione pendat.

Datum Romæ apud Beatum Petrum, per manum Joannis sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis, indictione septima, viii Kalendas Maii, anno Dominicæ Incarnationis 1099, pontificatus domini Urbani papæ xii.

CCXCIII.

* *Urbanus in monasterio Casalis S. Petri eam semper disciplinæ regularis institutionem conservari jubet, quam juxta Vallumbrosanorum fratrum consuetudinem Andreas, monasterii conditor, stabilierat.*

(Anno 1099.)

[Vide MABILL. *Annal. Bened.*, V, 406.]

CCXCIV.

• *Monasterii S. Crucis possessiones, rogante Amato, archiepiscopo Burdigalensi, confirmat.*

(Anno 1099.)

[Vide MABILL. ubi supra.]

CCXCV.

• *Urbani epistola ad Hugonem archiepiscopum Lugdunensem. — De Roberto abbate Cisterciensi ex eremo revocando.*

(Anno 1099.)

[MANSI, Concil., XX, 666.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri et episcopo HUGONI, apostolicæ sedis vicario, salutem et apostolicam benedictionem.

Molismensium fratrum magnum in consilio clamorem accepimus, abbatis sui reditum vehementius postulantium. Dicebant enim religionem suo choro eversam, seque pro abbatis illius absentia odio apud principes et cæteros vicinos haberi. Coacti tandem a fratribus nostris, dilectioni tuæ per præsentia scripta mandamus, significantes gratum nobis existere ut, si fieri posset, abbas ille ab eremo ad monasterium reducat. Quod si implere nequiveris, curæ tibi sit ut et qui eremum diligunt conquiescant, et qui in crenobio sunt regularibus disciplinis inserviant.

CCXCVI.

• *Urbani II epistola pro Joanne archidiacono Atrebatensi.*

(Anno 1099.)

[DOM BOUQUET, Recueil, t. XIV, p. 279.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio suo JOANNI, Atrebatensi archidiacono, salutem et apostolicam benedictionem.

Quoniam relatum est in auribus nostris te communi voto religiosorum virorum, tam clerici quam populi, in Ecclesia Morinensi esse electum, plurimum congaudemus, auctoritate igitur apostolicæ sedis electionem illam confirmamus et corroboramus, et ne aliqua occasione eam subterfugiat, eadem auctoritate omnino interdiciamus....

CCXCVII.

• *Urbanus monasterii Psalmodiensi libertatem confirmat et ne ullam dominationem Massilienses ibi habeant.*

(Anno 1099.)

[Vide relationem apud MABILLON et RUINART. Ju-
vrales posth., III, 395, et infra in append. ad
epistolas Urbani.]

CCXCVIII.

• *Urbani II papæ epistola ad canonicos S. Andreae Burdegalensis. — Notum facit eorum controversiam cum clericis S. Severini ita definitam fuisse in concilio Romano, ut ecclesia S. Andreae proprium habeat cæmeterium in perpetuum.*

(Anno 1099.)

[DOM BOUQUET, Recueil, XIV, 756.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis canonicis S. Andreae salutem et apostolicam benedictionem.

Notum sit, fratres charissimi, dilectioni vestræ,

A quod altercationem quam clerici S. Severini vobiscum diu habuerunt de cæmeterio matris vestræ ecclesiæ a nobis per Dei gratiam consecratæ, ad justum et legitimum perduximus finem. In concilio enim Romano, quod Dei voluntate ante corpus beatissimi Petri apostolorum principis solemniter celebravimus, rationibus vestris per Petrum decanum enarratis, et adversariorum vestrorum oppositionibus diligenter pertractatis, decrevit sancta Synodus matrem vestram, Burdegalensem scilicet Ecclesiam, filiam vero nostram unico privilegio amoris nobis semper adjunctam, suum, quod requirebat, debere in perpetuum habere cæmeterium. Igitur communi decreto concilii, cæmeterium, quod requirebatis ad sepulturam fidelium, ecclesiæ statim vestræ restituimus, et jure perpetuo auctoritate apostolica possidendum concessimus: subinde Petrum decanum vestrum in conspectu concilii manu nostra investivimus. Neque ergo persona contra hanc concilii definitionem et nostram concessionem aliquando venire præsumat, auctoritate Dei omnipotentis, et beatorum apostolorum Petri et Pauli atque Andreae, et nostra, modis omnibus interdiciamus.

Datum Romæ apud S. Petrum, v Nonas Maii, indict. vii, Incarnationis Dominicæ anno 1099, pontificatus autem domni Urbani II papæ xii.

CCXCIX.

• *Epistola Urbani II papæ ad Petrum præpositum et canonicos ecclesiæ Ruthenensis.*

(Anno 1099.)

[BALUZ., Miscell. III, 91.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, PETRO præposito et ejus fratribus in ecclesia Ruthenensi canonicam vitam professis, eorumque successoribus in eadem religione permansuris in perpetuum.

Piæ postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur vos, o filii charissimi, per divinam gratiam aspirati, mores vestros sub regularis vitæ disciplina coercere et communiter secundum sanctorum Patrum institutionem omnipotenti Domino deservire proposuistis, nos votis vestris paterno congratulamur affectu. Unde etiam petitioni vestræ benignitate debita impertimur ad easum. Vitæ namque canonicæ ordinem, quem professi estis, præsentis privilegii auctoritate firmamus; et ne cui post professionem exhibitam proprium quid habere, neve sine præpositi vel congregationis licentia de claustris discedere liceat, interdiciamus. Quod si discesserit, et commonitus redire contempserit, tibi tuisque successoribus facultas sit ejusmodi ut libet a suis officiis interdiciere; interdictum vero nullus episcoporum abbatumve suscipiat, quando scilicet illic canonici ordinis tenor Domino præstante vigerit. Vobis itaque vestrisque successoribus in eadem religione permansuris ea omnia perpetuo possidenda sancimus quæ in præsentiarum pro communis victus sustentatione possidere videmini,

ecclesiam videlicet Sancti Salvatoris de Veiriciras, A et ecclesiam Sancti Petri de Colnac, et ecclesiam Sancti Gerdaldi de Salas, universas præterea paratas sive symbolas, quas synodos vocant, tam ecclesiarum jam dictarum quam ex cæteris ecclesiis quas Ruthenensis Ecclesiæ antistites, Petrus quondam Berengarii, Poncius Stephani, Raymundus Frotardi, et Ademarus, qui in præsentiarum eidem Ruthenensi Ecclesiæ præsidet, vobis in sumptus vestium concesserunt. Præposituram quoque dignariam Ruthenensis parochiæ, archidiaconiam, oblationes quoque vestræ matricis Ecclesiæ, quas dono præfati Ademari confratris nostri et coepiscopis possidetis, vestræ communitatis usibus confirmamus, et quocumque deinceps vos aut successores vestri concessione pontificum aut liberalitate principum vel oblatione fidelium juste atque canonice poteritis adipisci. Ut autem omnipotenti Deo quietius deservire et canonici ordinis disciplinam districtius observare possitis, cœmeterium vobis apud matrem ecclesiam, ubi communiter vivitis, juxta præfati fratris nostri Ademari vestri episcopi petitionem habere concedimus, in quo fratrum vestrorum sive parochianorum, quibus viventibus mysteria divina ministratis, deficientium corpora tumulentur. Si qua sane ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi; quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant.

Scriptum per manum Petri, notarii regionarii sacri palatii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum per manum Joannis, sanctæ Romanæ Ecclesiæ diaconi cardinalis II, Idus Maii, indictione VII, Incarnationis Dominicæ anno 1099, pontificatus autem Domini Urbani papæ secundi duodecimo.

CCC.

Urbani epistola ad Alfannum, Saernitanum archiepiscopum.

(Anno 1099.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, VIII, 393.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, ALFANO,

S. Salernitanæ Ecclesiæ archiepiscopo, suisque successoribus.

Quia monasterio S. Trinitatis, quod in vestra parochia situm est, precibus P. abbatis ejusdem monast. pro charitate fratrum in eo religiose viventium libertatem concessimus, et illud sub tuitione et subjectione solius S. R. E. recepimus, et ipsi abbati suisque successoribus concessimus, ut ablati benedictionem a Romana tantum Ecclesia reciperent, et ecclesiarum, et altarium, et clericorum consecrationes a Salernitano archiepiscopo acciperent, si catholicus esset, et nostram, successorumque nostrorum gratiam haberet, alioquin præfato abbati suisque successoribus liceret a quocumque vellent episcopo prædicta recipere. Modo vestræ Ecclesiæ

B privilegia videntes, quæ prius ignorabamus, in veritate comperimus quod antecessores nostri Ecclesiæ vestræ concesserint omnes ecclesias, et omnia monasteria, tam constructa quam construenda, sive infra civitatem, sive extra, ut eidem subjectæ Ecclesiæ vestræ, et integrum jus in ipsis, et in clericis earum haberet, sicut canones SS. Patrum præcipiunt. Advertimus tandem nobis persuasum fuisse contra canones sanctorum Patrum, et contra auctoritatem antecessorum nostrorum de omnibus suprascriptis quæ præfato abbati suisque successoribus concesseramus. Ideoque suprascripta omnia per subreptionem nobis suggesta advertimus, et advertentes

C ac vobis vestrisque successoribus de prædicto monasterio, et de aliis monasteriis, et de omnibus ecclesiis, vel clericis eorum secundum canones sanctorum Patrum, et secundum privilegia antecessorum nostrorum vestræ Ecclesiæ facta canonicum jus reddimus in integrum. Præterea si prædictum monasterium vel alia monasteria aliquas ecclesias habuerunt in parochia vestra ante decreta venerabilis mem. Gregorii VII papæ, antecessoris nostri, illas habeant. Quod si prædictum monasterium et reliqua monasteria aliquas ecclesias post decreta præfati papæ in vestra parochia sive vestra concessione, vel prædecessorum et successorum vestrorum quomodolibet acquisierunt, vel acquisierint, Ecclesiæ vestræ illas reddimus et stabilimus. Tantum si D prædicto monasterio, aut reliquis monasteriis quamlibet injustitiam aliquis fecerit, et præterea ad auxilium Romanæ Ecclesiæ confugerint, a tuitione nostra, et successorum nostrorum illa non repellimus.

Datum Romæ anno Dominicæ Incarnationis 1098, mens. Maii, ind. VII.

DUBIA.

CCCI.

Bulla Urbani II papæ qua beatissimi legislatoris et monachorum patriarchæ Benedicti corpus Casini quiescere, ex ejusdem S. Patris revelatione, et signo restitute salutis, declarat.

(Intra an. 1088-1099.)

[MARGARINI, *Bullar. Casin.*, I. 12.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, omnibus Ecclesiæ catholicæ filiis Redemptoris nostri sanguine pretioso redemptis, salutem et apostolicam benedictionem.

Scriptum est, sine pœnitentiâ sunt dona et vocatio Dei. Illud vero donum quod omnipotens Deus beatissimo Patri nostro Benedicto, et per eum suo Casinensi concessit cœnobio, nulla potest ratione convelli, nulla violentiâ permutari, quin ipse omnium monachorum Pater, et ejus jam dictum Casinense monasterium, caput omnium monasteriorum perpetuo habeatur; et merito: nam ex eodem loco de Benedicti pectore monastici ordinis veneranda religio, quasi de paradisi fonte manavit; quem etiam idem venerabilis Pater virtutibus et sua corporali requie memorabilem toto orbi effecit. Cuius dum sacratissima limina, more prædecessorum nostrorum, ipso die vigiliarum ejusdem Patris visitassemus, consuetudinario lateris dolore attacki devenimus; cumque jam salutis spes funditus nobis adimi videretur, ac de corporali ejusdem Patris Benedicti in eodem loco præsentia, in nostro animo dubietas versaretur, nocte qua ejusdem Patris agebatur solemnitas, idem sanctissimus Benedictus nostræ exiguitati visibiliter apparens dixit: « Cur de nostra corporali præsentia dubitas? » Quem dum quis esset interrogassemus, sanctus Domini respondit: « Ego sum frater Benedictus, hujus Casinensis cœnobii custos et habitator in sempiternum? Quia autem tu me hic dubitasti quiescere, id ne amplius dubites, meumque hic quiescere corpusculum credas, hoc tibi signum erit. Cum primum ad nocturnale officium pulsatum fuerit, ulterius dolore isto non laborabis; » et his dictis disparuit. Adveniente autem hora (juxta quod sanctus Domini dixerat) sanitati pristinæ redditi, cum episcopis et cardinalibus, Deo et sanctissimo confessori Benedicto grates permaximas referentes ejus festivitatem digna cum veneratione pereginimus.

Ob quam rem rogamus et obsecramus in Domino Jesu qui pro nostra salute incarnari et mori dignatus est, et ex auctoritate B. Petri apostolorum principis, cujus vice Romanæ Ecclesiæ præsidemus, et in virtute Spiritus sancti expresse præcipimus, ne quis ulterius falsam Patris Benedicti translationem celebrare præsumat, contradictoribus hujus nostri apostolici instituti divinum iudicium intentantes, et anathematis vinculo innodantes. Et quia ex dispensatione sacratissimæ sedis beati Petri apostolorum

A principis, cui Deo auctore, licet indigni, administramus, totius Domini gregis curam gerere, pastoralis sollicitudine compellimur, Casinensi congregationi divini cultui perpetuo juri mancipatæ, tanto nos plus debere gratiæ scimus, quanto per Patrem Benedictum nos sanitati pristinæ redditi sumus, et illos ab omni sæculari inquietudine convenit esse remotos, quatenus fidelis mens, expedita impedimentis mundialibus, et etiam intensius creatoris sui laudibus [insistat], et nos sanctarum orationum suffragiis peccatorum onere sublevemur. Quocirca sequentes statura sanctorum prædecessorum nostrorum, confirmamus in perpetuum sancto Casinensi cœnobio quidquid a temporibus Justini et Justiniani imperatorum usque ad hunc diem eidem loco per totum orbem terrarum oblatum, concessum, venditum vel commutatum est, sive quod amodo et in futurum tempus juste et canonice poterit adipisci. Confirmantes insuper omnia privilegia Romanorum pontificum, præcepta imperatorum, regum, marchionum, ducum et principum, et oblationes quorumcumque fidelium, quæ B. Benedicto et per eum Casinensi cœnobio concessa sunt. Si quæ sane in posterum, ecclesiastica, sæcularisque persona, hanc nostræ constitutionis sciens paginam, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, secundum satisfactionem congruam non emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sanctissimo et sacratissimo sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco justis servantibus sit pax Domini Jesu Christi, quatenus et in futurum bonæ actionis mercedem percipiant, et apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant.

Datum, etc.

CCCLII.

Urbanus Petro Hispaniarum regi ejusque successoribus rite substituendis concedit « ut eccles. as villarum, tam earum quas in Saracenorum terris capere potuerint, quam earum quas ipsi in regno edificare fecerint, per quæ voluerint monasteria, sedibus duntaxat episcopalibus exceptis, distribuunt; regni proceribus eandem licentiam concedens, ut ecclesias quas in Saracenorum terris jure belli acquisierint, vel in propriis hæreditatibus fundaverint, sibi suisque hæreditibus cum primitiis et decimis propriarum duntaxat hæreditatum relineant, vel quarumlibet capellarum vel monasteriorum ditioni subdant. »

(Intra an. 1088-1099.)

[ARRIGO, *Catedral episcopal de Zaragoza*. Zaragoza, 1653, in fol., 639.]

CCCHI (56).

Urbanus clero et populo Lemovicensi præcipit ut Humbaldo episcopo de Simonia purgato, a seque in integrum restituto, obediant.

(Anno 1094.)

[BALUZ., *Miscell.*, II, 182.]

URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et populo universo Lemovicensium salutem et apostolicam benedictionem.

Universos vos scire credimus quemadmodum anno præterito vester episcopus, cum se nostro conspectui præsentasset super quibusdam capitulis accusatus quæ secundum sanctorum canonum regulam tam electionem ejus quam consecrationem ejus, præsertim etiam Bituricensi archiepiscopo, qui eum consecraverat, infirmabant, super quibus omnibus cum se canonicè expurgare nequiverit, imparatus quippe sine defensoribus venerat, ille, episcopatum, sub spe licet misericordiæ, abdicato, Jerosolymam petiit, rediens misericordiam imploravit, nos multis multorum filiorum nostrorum precibus inclinati eandem causam reverentissimo confratri nostro H. Lugdunensi archiepiscopo permisimus intra provinciam diligentiori examine quaerendam, ubi et accusatorum personæ notæ sunt, et episcopus de testium absentia conqueri nullo modo valeret. Causa igitur diligentius requisita, cum Simoniacum eum accusatores probare nequiverint, misericordiæ et ecclesiasticæ pacis intuitu facultas ei concessa est ut se ab hoc una cum idoneis testibus expurgaret. Igitur cæteris, licet depositionem solam asserant, apostolicæ mansuetudinis pietate propter pacem et tranquillitatem vestræ Ecclesiæ indultis, Simoniaci scelere jusjurandum præstitit quod pro adipiscendo episcopatu pecuniam nec ipse dederit aut promiserit aut pro ipso alius se sciente. Quod videlicet sacramentum, quia per tantas hujus temporis angustias comprovinciales episcopi coram nostra nequaquam possent

(56) Supposita, ut et sequens, ab Humbaldo Lemovicensi.

A præsentia convocari, Stirpensis F. et J. Floriacensium abbates pariter, viri nimirum religiosæ vite et famæ integræ, cum aliis tribus clericis suis, sacramentis asseruerunt. Eum itaque ad vos cum nostræ gratiæ et episcopalis officii plenitudine remandantes, ut ipsi tanquam pastori proprio obediatu præscriptis apicibus admonemus. Obedientes vos misericordia divina custodiat.

CCCIV.

Clero et populo Lemovicensi Humbaldum episcopum iterum commendat.

(Anno eodem.)

[BALUZ., *Miscell.*, II, 182.]

B URBANUS episcopus, servus servorum Dei, clero et populo universo Lemovicensium salutem et apostolicam benedictionem.

Veniens ad nos confrater noster Humbaldus vestræ civitatis episcopus multas matri Ecclesiæ filiiis suis questus est injurias irrogari. Quidam enim militum et Ecclesiarum bonis violenter abutuntur et honores tanquam possessionem hereditariam exigunt, et non consentienti episcopo tanquam hosti molestias ingerunt. Unde nos dilectionem vestram cum litteris præsentibus exhortamur atque præcipimus ut a præsumptione hac abstinere deinceps omnino satagatis. Quod si post hæc contempseris, quamcunque sententiam in vos episcopus vester canonica auctoritate dictaverit, assensus nostri auctoritate confirmamus. Nos enim universas diocesis ecclesias episcopo subjectas esse et canonicam volumus reverentiam exhibere, salvis, si qua sunt, Romanæ Ecclesiæ privilegiis. Universis sane tam clericis quam laicis eum commendatum volumus, tanquam ad vos cum benignitatis nostræ gratia revertentem. Obedientes vos monitis nostris misericordia divina custodiat.

Data Pisis vi Idus Octobris.

EPISTOLÆ DIVERSORUM AD URBANUM II

I.

Epistola Boamundi principis Antiochiæ, Raymundi comitis Sancti Ægidii, Godefridi ducis Lotharingiæ, Roberti comitis Northmanniæ, Roberti comitis Flandrensis, et Eustachii comitis Bononiæ, ad Urbanum II papam (57-9).

(BALUZ., *Miscell. edit. Luc.* III, p. 60.)

Domino et venerabili papæ URBANO BOAMUNDUS ET RAYMUNDUS comes Sancti Ægidii, ac GODEFRIDUS DUX, ROBERTUS que comes Northmanniæ, atque ROBERTUS comes Flandrensiū et comes Bononiæ, salutem et fideliam servitiā, et ut filii suo Patri spiritali veram in Christo subjectionem.

(57-9) Exstat apud Fulcherium Carnotensem, cap. 15.

D

Volumus omnes et desideramus notum vobis fieri quam magna Dei misericordia quamque evidentissimo ipsius Dei adminiculo a nobis capta est Antiochia, et Turci, qui multa Domino nostro Jesu Christo intulerant opprobria, capti et interfecti sunt, et non Hierosolymitani Jesu Christi injurias, summi Dei, vindicavimus, et nos, qui Turcos prius obsidendo deviceramus, qualiter postea a Turcis de Chorasā et Hierusalem et Damasco multisque aliis terris venientibus obsessi fuimus, et quomodo tantæ misericordiæ Jesu Christi liberati sumus.

Cum igitur capta Nicæa, illam maximam multitudine